အစိုးရ

ပါဠိပထမပြန်

ပထမကြီးတန်း

ပုစ္ဆာ+အဖြေစုံ

သကျသီဟ

သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ မဟာအကျော်

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ

ဖြေဆိုသည်။

ဓမ္မဒါန

၁၀၈၄၂

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း

ပုစ္ဆာ+အဖြေစုံ

(၁၉၆၆-ခုနှစ်မှ ၁၉၇၆-ခုနှစ် အထိ)

သကျသီဟ သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ မဟာအကျော်

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ

ဖြေဆိုသည်။

သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်

တိုက်နံပါတ်—၅၃၊ စပ်ကဲပေါင်ခိုင်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၃၈—၃။

ထုတ်ဝေသူ — အရှင်တိလောကာဘိဝံသ၊ ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ်(၀၃၈၈၄)

ရွှာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊

အနောက်ရပ်၊ အင်းစိန် ရန်ကုန်မြို့။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက် အမှတ် (၉၇၇၂)

ပုံနှိပ်သူ — ဦးသိန်းဝင်း၊ မှတ်ပုံတင် အမှတ် (၀၂၁၅၅)

သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်၊

အမှတ် ၅၃၊ မောင်ခိုင်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

၁၃၃၈-ခု၊ တပေါင်းလ၊ ပထမအကြိမ် အုပ်ရေ ၂၀၀၀။

(ဓမ္မဒါန)

မြင်းခြံမြို့

ကိုးဆောင်တိုက် ပဓာန နာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ကြားချက်

ဆရာ၏ညွှန်ကြားချက်ဖြင့် ရေးသားအပ်သော တပည့်ဖြစ်သူ အင်းစိန် ရွာမ ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် ဂဏဝါစက "အရှင်တိလောကာဘိဝံသ" ၏ "ပထမကြီးတန်း ပုစ္ဆာ + အဖြေစုံ" စာအုပ်ကို ကြည့်ရှု သုံးသပ်ရာ ဤစာအုပ်၌—

(၁) စာမေးပွဲဝင် သောတုဇဉ်တို့ အလွယ်တကူ နည်းယူလေ့လာ နိုင်ရန် ပုစ္ဆာဟောင်း အတော်များများ ပါရှိခြင်း၊

(၂) ယင်း ပုစ္ဆာ၏ အဖြေများကို အမှာအထား ညွှန်ကြားချက် နှင့်တကွ စာသင်သားများ အားထားရ လောက်အောင် ဖြေကြားထားခြင်း၊

အစရှိသော အချက်တို့ကို တွေ့ရပေ၏၊ ဤစာအုပ်ကို ကြည့်ရှု လေ့လာ ခြင်းအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စာမေးပွဲများစွာတို့၌ အထူးသဖြင့် ပထမကြီး တန်း စာမေးပွဲ၌ များစွာ အထောက်အကူ ရနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယူဆပါ၏။

ဦးသောဘိတ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ကိုးဆောင်တိုက်၊ မြင်းခြံမြို့။

၁၃၃၀–ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၇) ရက်

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့။

ကျွန်ုပ်အမြင်

ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ ယုဂဠေဟိ ဓမ္မာနံ ယေဘုယျေန ပါကဋံ-ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ စကားအရ လျှို့ဝှက်ခက်ခဲသော အနှစ်သာရ မည်သည်ကို အမေးအဖြေပဥ္စာ ဗျာကရဏနည်းမျိုးဖြင့် ကင်း၍ ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် မသိနိုင်စကောင်းပေဟု အဆိုရှိလင့်ကစား ကိုယ်တိုင်မေး ကိုယ်တိုင်ဖြေ လုပ်ငန်းသည် လွယ်ကူနိုင်သလောက် သူမေး ကိုယ်ဖြေ အလုပ်ကြီးကား ကြီးထွားလှသော မဟာဒုက္ခကြီးပေတည်း၊ မှန်၏ အမေးနွားကျောင်းသား အဖြေ ဘုရားလောင်း ဟူ၍ပင် ဆိုရိုးပြုခဲ့ကြသည် မဟုတ်လော။

ဤအချက်ကို ကျမ်းပြုအရှင်လည်း မသိ၍ကားမဟုတ် သိ၏မိ၏.သို့သော် စာမေးပွဲတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်ကြီးကို အလွယ်တကူ ဖွင့်လှစ်နိုင်ကြရန် နုနုစိုစို စာသင်ပျိုအပေါင်းတို့၏ လက်ဝယ်သို့ ဤ "ပထမကြီးတန်းပုစ္ဆာ အဖြေစုံ"ကျမ်းတည်းဟူသော ရွှေသော့ကြီးကို ထည့်ပေးလိုသော အာသာ ဆန္ဒ အပြည့်အဝကြောင့် စာသင်သားသံဃာ (၁၀၀)ကျော်တို့အား နေ့ဝါ ညဝါ စာဝါများ ပို့ချ အချိန်မရသည့်ကြားမှပင် သူတပါးမေးသော ပုစ္ဆာတည်းဟူသော ကိုယ်ဒြပ်ကြီးကို ကောင်းနိုးရာရာ အဖြာဖြာသော ကျမ်းရင်းလာ အဝတ်တန်းဆာတို့ဖြင့် ချယ်လှယ်ပြသ ရှုတိုင်းလှစေလျက် အာစရိယဝါဒေ စိန်ကျောက်ရတနာ အထွေထွေတို့ကိုလည်း တဝေဝေ တလက်လက် ရောင်မျိုးစုံထွက်စေ၍ အချက်ကျကျ ဆင်ယင်ပြလိုက်ခြင်းသည် နုနုစိုစို စာသင်ပျိုတို့အတွက် ခေတ်ဆန်းချိန်ဟုပင် ဆိုနိုင်ပေသည်။

"မဆန့်ကျင်ဘွယ် ခက်မလွယ် ပညာကျယ်မှ တတ်နိုင်သည်" ဆိုသည့် အတိုင်း စာပေရေးသားဖြေဆိုရာ၌ ကျမ်းဂန်အသွား အယူအဆများနှင့် ဆမန့်ကျင်မိအောင် ဖြေဆိုရေးသားဘို့ရန် မိမိကိုယ်တိုင်က ဂုဏ်းဘာသာရပ်

များတွင် ကြေညက်ရမည်မှာ အမှန်လိုအပ်သော အချက်တရပ် ဖြစ်ပေသည်။ ဤကျမ်းပြုစုသူ အရှင်ကား ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ တနည်း အာစရိယလဒ္ဓမျိုးလျက် ထန်သီးလုံ့လ ဇွဲဥဿာဟတို့ဖြင့် စာမေးပွဲသံသရာ ကျင်လည်ခဲ့ရသဖြင့်၎င်း၊ ယခုလက်ရှိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာ စာဝါများပို့ချနေသဖြင့်၎င်း ဆိုပြီးအချက် ညက်လှပေ၏ဟု ဆိုက မမှားနိုင်ပေ။

ဤသို့ လက်တွေ့ရေး စာတွေ့ပေါ် ရောနှောလျက် "မဂ္ဂမူဋ္ဌ ပုရိသအား လက်ကို ကိုင်ဆွဲ ဤလမ်းဘဲဟု ညွှန်းဘိအလား" စာသင်သားတို့၏ စာမေးပွဲ တည်းဟူသော သမုဒ်ပြင်ကျယ်ကို အလွယ်တကူ ကူးမြောက်နိုင်ရန် ရည်သန်ခဲ့ရင်းအတိုင်း ဤသို့မေး ဤသို့ဖြေဟု ညွှန်ကြားထားသည်ကြောင့် စာမေးပွဲ ဘဏ်တိုက်ကြီးကို ဖွင့်လိုသူတိုင်း အိတ်ဆောင်အနေနှင့် အမှန်တကယ်ထားသင့်သော စာအုပ်ဖြစ်ပေသတည်း။

ဦးတိလောက
ဓမ္မာစရိယ-ဘီအေ
မဟာတိလောကာရုံကျောင်း
ကျိုက်ဝိုင်း-သမိုင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

နေ့စွဲ— ၁၃၃၁-ခုနှစ်
ပြာသိုလဆန်း (၂) ရက်
အင်္ဂါနေ့။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်အောင် အဘက်ဘက်မှ အကူအညီပေးကြသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း။

အထူးအားဖြင့် ရွှေတိဂုံတောင်မုခ် အောင်မင်္ဂလာ သရာတော် ဦးစန္ဒာသူရိယ-ပုစ္ဆာများ စုဆောင်းပေးသော ဦးဝိလာသ၊ စာရေးရာ၌ အကူအညီပေးသော ဦးပညာသာရ၊ ဦးတိက္ခ၊ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် အချော ရိုက်ပေးသော ဦးဇောတိက၊ စာရေးစာကြည့်အကူအညီပေးသော ဦးကောဝိဒ၊ စာမူများကို သုတ်သင်ပြင်ဆင်ပြီးတည်းဖြတ်ပေးသော ရွာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက်နာယကအဖွဲ့မှ စာချ ကထိကချားနှင့် သမိုင်း ကျိုက်ဝိုင်း ဘုရားအနီးမှ မဟာတိလောကာရုံဆရာတော်၊ ဒက္ခိဏာရုံဆရာတော်တို့အား ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း။

စိတ်ဆက်နှဒါန်း

နည်းမရ ခရီးကရှည်လှသည်

စာမေးပွဲ ဝင်လိုသူသည် သက်ဆိုင်ရာ စာမေးပွဲ၏ မေးပုံမေးနည်းကို သိမှသာလျှင် ဘာသာရပ်ကို လေ့လာရာတွင်၎င်း၊ စာဖြေရာတွင်၎င်း သက်သာလွယ်ကူမှု အောင်မြင်မှုကို ရနိုင်ပေမည်၊ စာ ရပါလျက် ဖြေပုံ နည်းမရ၍ စာမေးပွဲ ကျရှုံးရသူများကို အများအပြား တွေ့ရ၏။

ထိုကဲ့သို့ နှစ်ရှည်လများ ကြိုးစားကာ စာရပါလျက် နည်းမရ၍ စာမေးပွဲလည်းကျ စိတ်ဓာတ်လည်း ကျပြီး စာသင်ကြားလိုစိတ် လျော့ပါးသွားပါက သာသနာအတွက် နစ်နာချက်ကြီး ဖြစ်ပါ၏၊ ယင်းသို့ မဖြစ်ရအောင် မေးပုံ မေးနည်း မေးခွန်းများနှင့် အဖြေ နမူနာများကို သိထားရမည် လေ့လာထားရမည်။

စာချပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း သက်ဆိုင်ရာ စာမေးပွဲ၏ မေးပုံ မေးနည်း ဖြေပုံ ဖြေနည်းများကို သိထားမှသာလျှင် စာမေးပွဲအတွက် သင်ကြားပေးသောအခါ စာမေးပွဲနှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် သင်ပြပေးနိုင်သော ဆရာတယောက် ဆိုစလောက် ဖြစ်နိုင်ပေမည်။

ထို့ကြောင့် စာချစာသင် စာပွဲဝင်သူမှန်သမျှ စာမေးပွဲ ပုစ္ဆာများနှင့် အဖြေ နမူနာများကို ကြိုတင်၍ လေ့လာထားသင့်သည်မှာ ယုံမှားစရာမရှိပေ၊ မေးခွန်းများကို လေ့လာထားဘို့ လိုသော်လည်း မေးခွန်းများကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ စုဆောင်းရရှိဘို့ အတော်ပင် ခဲယဉ်းပါ၏၊ မေးခွန်း ပုစ္ဆာ ရလာပြန်သော်လည်း တိကျသောအဖြေမှန် ရဘို့ ဟိုဟို ဒီဒီ စာအုပ်များကို လှန်လှောရခြင်း ဒုက္ခက ပို၍ပင်ခဲယဉ်း ပါသေး၏။

စာရေးသူသည် ထိုဒုက္ခများကို ကိုယ်တိုင် ခံစားရသည်ဖြစ်၍ စာပွဲဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ကူညီလိုသော အာသာဆန္ဒ ပြင်းပြလျက်ရှိစဉ် ကျေးဇူးရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်တိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်

ဘုရားကြီးက ပထမပြန်စာမေးပွဲ ပုစ္ဆာများ၏ အဖြေကို ရေးသားရမည်ဟု အမိန့်တော်မြွက် ချမှတ်ခြင်းကြောင့်၎င်း၊ သီတင်းသုံးဘော်တို့က တောင်းပန်ခြင်းကြောင့်၎င်း ဤပထမကြီးတန်း အဖြေများကို ရေးဖြစ်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏၊ ဤအဖြေကျမ်းကို ကြည့်ရှုသူတို့မှာ—

(၁) မေးခွန်းပုစ္ဆာ ရှာဖွေ စုဆောင်းရခြင်း ဒုက္ခ၊

(၂) ခက်ခဲကြန့်ကြာစွာ အဖြေရှာရခြင်း ဒုက္ခ

စသည်တို့မှ ကင်းဝေးပြီးလျှင် စာမေးပွဲ အောင်မြင်မှုကို များစွာ အထောက်အကူ ရနိုင်မည်မှာ မလွဲပေ။

ဤ စာအုပ်ဖြင့် စာမေးပွဲဝင် သောတုဇဉ်တို့အား တထောင့်တကွေ့မှ အကူအညီ ပေးရသည်ကို ဝမ်းမြောက်ပါ၏ ဂုဏ်ယူပါ၏၊ ဤ စာအုပ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာပြီး ပထမကျော် အောင်ပန်း ဆွတ်လှမ်းနိုင်ကြပါစေဟု ပတ္ထနာတောင်းဆု ဆန္ဒပြုပါ၏၊ ဤ စာအုပ်ကြောင့် စာရှုသူတို့သည် တလုံးတပါဒမျှ အကူအညီရလျှင်ပင် အဖြေ ရေးသားရကျိုး နပ်ပါပြီ၊ ဤ အဖြေများကို ရေးသားရသော ကုသိုလ်အထု ကောင်းမှုအယဉ်ဖြင့် မြင်းခြံမြို့ ကိုးဆောင်တိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် တကွ ကျေးဇူးရှင် ဆရာသမား အားလုံးတို့အား မြတ်နိုးကော်ရော် ပူဇော်ပါ၏။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ
သက္ကျသီဟ ဂုဏ်ထူးဆောင်
အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ မဟာအဲကျော်
ရွာမ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်၊ အင်းစိန်။

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊
ပြာသိုလဆန်း ၁-ရက်၊

မှာထားချက်

ဤအဖြေများကို လုံးဝ မှန်ကန်သည့် အဖြေများ ပြည့်စုံသည့် အဖြေများဖြစ်သည်ဟု မယူဆစေလိုပါ၊ ရှေးမ ပညာရှင်ကြီးများဖြစ်သည့် မကာရလောပ ဆရာတော်ကြီးများ၏ အဖြေများသော်မှ ချွတ်ချော် တိမ်းပါးမှု မကင်းနိုင်သေးလျှင် ကျွန်ုပ်ကဲ့သို့ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်၏ အဖြေ၌ကား အဘယ်ဆိုဘွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

သို့သော် စာရေးသူသည် အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစား၍ ဖြေဆိုထားသည် ကိုကား စာအုပ်က သက်သေခံပါလိမ့်မည်၊ ဖြေဆိုရာ၌လည်း—

(၁) ပုစ္ဆာက အာဘော်
(၂) ကျမ်းဂန် တိုက်ရိုက်
(၃) အများသုံး ကျမ်းဂန်

ဤ အချက်တို့ကို အဓိကထား ဦးစားပေး၍ ဖြေဆို ထားပါသည်၊ ကျမ်းကြီးမှု ကျမ်းလေးမှု မဖြစ်စေရန်–အောက်ပါ အချက်တို့ကိုလည်း စာမျက်နှာ ညွှန်းရုံသာ ညွှန်းပြီး အကျယ်ဖြေမှုကို ချန်လှပ်ခဲ့ရပါသည်။

(၁) တိုက်ရိုက် နိဿယအနက်များ
(၂) သိသာသည့် ပါဠိအာဂုမ်များ
(၃) သိသာလွယ်ကူသည့် အဖြေများ
(၄) ညဝါ ကျမ်းတက်များ
(၅) ရှေ့၌ ပါပြီးသော ထပ်တူအဖြေများ

အချို့နေရာများ၌လည်း လိုရင်းလောက်သာ ဖြေဆိုထားပါ၏၊ ယမိုက် အဖြေများကိုလည်း လိုရင်း ဝိဘင်းပါဠိလောက်သာ ပြထားပါသည်၊ သန္နိဋ္ဌာန် သံသယပုစ္ဆာအလိုက်များကို သိသာသည့်အတွက် ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်၊ မိမိတို့စာမေးပွဲဖြေဆိုရာ၌ကား ပြည့်စုံအောင် ဖြေကြဘို့ရန်–တိုက်တွန်းပါ သည်၊ထို့ပြင် ပုစ္ဆာသက်သက် လေ့လာဘို့ လွယ်ကူစေရန်နှင့် အကြံဉာဏ်တိုး တက်စေရန် ရည်ရွယ်၍ အမေးသန့်သန့် အဖြေသန့်သန့် စီစဉ်ထားပါသည်။

အရှင်တိလောကာဘိဝံသ

သကျသီဟ ဂုဏ်ထူးဆောင်
အစိုးရ ဓမ္မာစရိယ မဟာအကျော်
ရွှာမပရိယတ္တိစာသင်တိုက် အင်းစိန်။

၁၃၃၀-ခုနှစ်
ပြာသိုလဆန်း (၁) ရက်

ပ ဏာ ာ မ

ဗုဒ္ဓံ တိလောက တိလကံ၊ ပဉ္စာ ဗျာကရဏ ဆေက လောကဂ္ဂံ။
ဝန္ဒိတွာန ကရိဿံ၊ မဟာပထမ ပဉ္စ ပဋိဝါကျံ။

(ပထံ့ျ၁ အရိယာ ဂါထာ)

အဟံ၊ အကြီးတန်း ပုစ္ဆာ အဖြေလွှာကို သေချာစေ့ငု အများရှုဘို့ ရေးပြုအားထုတ် အကျွန်ုပ်သည်။ တိလောက တိလကံ၊ သုံးပါးဘုံသူ နတ်နှင့်လူတို့၏ မှန်ကူသဘွယ် ဖြစ်တော်မူပေထသော။ ပဉ္စာ ဗျာကရဏဆေကံ လောကဂ္ဂံ၊ မေးဖြေအရာ လွန်လိမ်မာသဖြင့် သုံးဖြာ လောကထက် မြတ်တော် မူပေထသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ သစ္စာလေးလီ ခိုင်နှင်းဆိ ကို မမှီဆရာ ကိုယ်ချည်းသာလျှင် သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ ဝန္ဒိတွာန၊ ဦးညွတ်ရိုကျိုး ရှိခိုး ပြီး၍။ မဟာပထမ ပဉ္စ ပဋိဝါကျံ၊ ပထမကြီးတန်းပုစ္ဆာ အဖြေ ဝိသဇ္ဇနာကို။ ကရိဿံ၊ ရေးသားတီထွင် ပြုစီရင်ပေအံ့။

ဖြည့်စွက်ဖတ်ရှုရန်

စာမျက်နှာ နံပါတ် (၈၆) သဒ္ဒါပုစ္ဆာ နံပါတ် (၁) ၏ အဖြေ၌–

ကိတ်ဏျသည်၊ အကမ္မတခေတ်နောင် ဘောအနက် နပုံလိင်၌ရင်း၊ သကမ္မက ခေတ်နောင် ကံ အနက် လိင် ၃-ပါး၌ရင်း သက်သည်။

တဒ္ဓိတ်ဏျသည် နာမ်ပုဒ်နောင်သက်၍ နပုံလိင်၌ ဖြစ်သည် အချုပ် အားဖြင့် ကိတ် ဏျ-သည် ခေတ်နောင်သက်၍ တိလိင်၌ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ထူးသည်။

မာတိကာ

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ			စာမျက်နှာ
၁။	ဝိနယပုစ္ဆာ (၁၉၆၆-မှ ၁၉၇၆) အထိ		....	၁-၂၂
၂။	ဝိနယ အဖြေ	။	....	၂၃-၆၀
၃။	သဒ္ဒါပုစ္ဆာ	။	....	၆၁-၈၂
၄။	သဒ္ဒါ အဖြေ	။	....	၈၃-၁၂၈
၅။	သင်္ဂဟ ပုစ္ဆာ	။	....	၁၂၉-၁၅၀
၆။	သင်္ဂဟအဖြေ	။	....	၁၅၁-၁၉၈
၇။	ယမက ပုစ္ဆာ	။	....	၁၉၉-၂၂၀
၈။	ယမက အဖြေ	။	....	၂၂၁-၂၄၆
၉။	ဆန္ဒာဒိတ္တာယ ပုစ္ဆာ	။	....	၂၄၇-၂၆၈
၁၀။	ဆန္ဒာဒိတ္တာယ အဖြေ	။	....	၂၆၉-၂၉၆
၁၁။	ပဋ္ဌာန်း ပုစ္ဆာ	။	....	၂၉၇-၃၁၈
၁၂။	ပဋ္ဌာန်း အဖြေ	။	....	၃၁၉-၃၅၀

မာတိကာ ပြီးပြီ။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၁-ရက် (၁-၄-၆၆) သောကြာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိဂဏန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

အမှတ်

၁။ ပတ္တကလ္လန္တိ ဝုစ္စတိ ဟူသောပါဠိတော်၌ ပတ္တကလ္လ အရကောက်ပြီးလျှင် ပကတိ စာရိတ္တ ဥပုသ်နေ့ များနှင့် ပကတိစာရိတ္တ ပဝါရဏာနေ့များကို ပြည့်စုံစွာဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၂။ အာပတ္တိသဘာဂ နှင့် ဝတ္ထုသဘာဂတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ "သဘာဂါပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ" ၌ ယူရမည့် သဘာဂကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၃။ အာပတ်သင့်ခြင်း အကြောင်း ခြောက်ပါးနှင့် ပဏ္ဏုက် အပြား ငါးပါးကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အစေလကဝဂ် ဒသမသိက္ခာပုဒ်ကို မှန်ကန်စွာ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။ (၁၀)

၅။ ဓမ္မဒေသနာသိက္ခာပုဒ်၌ ဝါစာပမာဏ, ဓမ္မပမာဏ တို့ကို ဖော်ပြ၍ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနဖြင့် ခွင့်ပြုသော ပုရိသ, တားမြစ်သော ပုရိသတို့ကို ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၆။ သဟာဓမ္မိကဝဂ် တတိယသိက္ခာပုဒ်၌ မောဟနကံ တင်ပုံ ပါဠိကို တိကျစွာ ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၇။ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ဝတ်ဆင်မှု, ကိုယ်နေ အချိုးကျမှု နှင့် ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်များကို နှစ်ခုစီ ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်သော ဘိက္ခုနီမသည် ပရိဝတ် မဆောက်တည်ရမှု၍ အဘယ့်ကြောင့် ပက္ခမာနတ်ကိုသာ ကျင့်ရကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါ ဘိက္ခုနီမတို့အား သင့်သော အာပတ်အသီးသီး ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ကိုယ်ကို ထုရုံသာထု၍ မငိုသော ဘိက္ခုနီမ။
(ခ) ငိုရုံသာငို၍ မထုသော ဘိက္ခုနီမ။
(ဂ) ထုလည်းထု ငိုလည်းငိုသော ဘိက္ခုနီမ။
(ဃ) တယောက်တည်း မြစ်တဖက်သို့ သွားသော ဘိက္ခုနီမ။

၁၀။ ပုရေဘတ္တနှင့် ပစ္ဆာဘတ္တတို့၏ ကာလ အပိုင်းအခြားကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ နိရယအားဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံ, ဗြဟ္မစရိယ အားဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံတို့ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒုတိယတန်းစာ(ဝိနယ)

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၉-ရက်(၁-၄-၆၇) တနင်္ဂနွေနေ့

အမှတ်

၁။ စတုဝဂ်သံဃာ မပြုနိုင်သော ကံများကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ဝီသတိဝဂ်သံဃာသည် သံဃကံ ဟူသမျှကို ပြုနိုင်လျက် အဘယ့်ကြောင့် အတိရေကဝီသတိဝဂ်သံဃာကို ထပ်၍ ဆိုရပါသနည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်လာ အောက်ပါ စောဒနာ လေးပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်း ပြပါ။ (၁၀)

(က) ဝတ္ထုသန္ဒဿနစောဒနာ။
(ခ) အာပတ္တိသန္ဒဿနစောဒနာ။
(ဂ) သံဝါသပဋိက္ခေပစောဒနာ။
(ဃ) သာမီစိပဋိက္ခေပစောဒနာ။

၃။ စီဝရဝဂ် ရာဇဘောဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်လာ တမန်က ပြောဆိုသည့် ပါဠိကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပါ။ (၁၀)

၄။ ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်နှင့် ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ်တို့၌ ယူရသော မာတုဂါမများကို ခွဲခြားပြဆို၍ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ဥမ္မတ္တကပုဂ္ဂိုလ်ကို မယူရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ မြတ်စွာဘုရားသည် သေခိယ သိက္ခာပုဒ်များကို အဘယ့်ကြောင့် အာပတ်အမည်တပ်၍ ဟောတော်မမူပါသနည်း ပြဆိုပြီးလျှင်၊ သေခိယ သိက္ခာပုဒ် အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော အာပတ်သင့်ခြင်း၏ အကြောင်းအင်္ဂါများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ သေခိယသိက္ခာပုဒ်တို့တွင် ဘောဇဉ်နှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်များနှင့် တရားဟောခြင်းနှင့်စပ်၍ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အရေအတွက်ကို သချ်ာမျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဘိက္ခုနီနိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ပဌမပတ္တဝဂ် တတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၈။ အရှင်ဘုရား အရှင်၏ ကျောင်းအရာမ်တွင်းရှိ ဘုရားပွဲ၌ ဇာတ် အငြိမ့် ထည့်လိုပါ၏ဟု လျှောက်ထားသည်ကို ကောင်းပြီဟု ခွင့်ပြုသော ရဟန်းယောကျ်ား, ရဟန်းမိန်းမ တို့အား အဘယ်အာပတ်များ သင့်ပါသနည်း၊ သိက္ခာပုဒ် ထောက်ပြဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ ခင်းအပ်ပြီးသော ကထိန်ကို တဖန် နုတ်ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ဘိက္ခုနီ သံဃာ၏ သင်္ကန်းရခြင်းကို အန္တရာယ်ပြုသော ဘိက္ခုနီမအား သင့်သော အာပတ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဘိက္ခုနီမတို့ ဝါဆိုအပ်သော ကျောင်းနှင့် ဝါမဆိုအပ်သော ကျောင်းတို့ကို ပြဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၆-ရက် (၃-၄-၆၇) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ ဒွေမာတိကာလာ သိက္ခာပုဒ်များ၏ နိဒါန်းတို့ကို ပြပြီးလျှင်၊ စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၏ နိဒါန, ပုဂ္ဂလ, ဝတ္ထု, မူလပညတ်, အနုပညတ်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ တတိယပါရာဇိကလာ "မရဏဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ" ၌ သံဝဏ္ဏနာကာရပြပါဠိနှင့် စတုတ္ထပါရာဇိကလာ "ဝေဝဒေယျ"၌ ဝဒနာကာရပြ ပါဠိတို့ကို ရေးပါ။ (၁၀)

၃။ သဉ္စရိတ္တသိက္ခာပုဒ်၌ သမုဋ္ဌာန်ခြောက်ပါးကြောင့် အာပတ်သင့်ပုံကို ရှင်းပြပြီးလျှင် ၎င်းသိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မည်ကဲ့သို့ပြောဆို၍ လှူသောသင်္ကန်းကို အစွေက စီဝရ ဟု မှတ်ယူရကြောင်း ဖော်ပြပြီးလျှင် ရွှေတိဂုံစေတီတော်အား လှူရန်ထားသော လာဘ်မှန်းသိလျက် မဟာမြတ်မုနိဘုရားသို့ လှူစေသောရဟန်းအား သင့်သော အာပတ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ရဟန်းတော်များ မသုံးဆောင်ကောင်းသော သန္နိဓိပစ္စည်းများကို ဘိက္ခုနီတို့ သုံးဆောင်လျှင် အပ် မအပ် ဆုံးဖြတ်၍၊ သန္နိဓိပစ္စည်း အရကိုလည်း တိကျစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဘိက္ခု သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် မာတုဂါမနှင့်စပ်၍ ပညတ်တော်မူသော သိက္ခာပုဒ်စုကို အစဉ်အတိုင်းဖော်ပြ ပြီးလျှင်၊ ပဌမသိက္ခာပုဒ်ကိုသာ အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၇။ ဘိက္ခု ဂဏနာ စ ဩဝါဒေါ, ဘိက္ခုနီ ဂဏနာ စ ဩဝါ ဒေါ တို့၌ပါသော ဩဝါဒနှစ်မျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုပြ၍၊ ၎င်းဩဝါဒ ပျက်သော ဘိက္ခုနီမအား သင့်သောအာပတ် ကိုလည်း ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်အမည် ညွှန်ပြဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနီ သံဃာဒိသိသ်၌ ပဌမာပတ္တိက အာပတ်နှင့် ယာဝ တတိယက အာပတ်တို့ကို သချ်ာမျ ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ဒုဋ္ဌုလ္လ အာပတ်ကို ဖုံးကွယ်သော ဘိက္ခု ဘိက္ခုနီတို့အား အဘယ် အာပတ် သင့်ပါသနည်း။ (၁၀)

၉။ ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ်ဝဂ်အစဉ်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ညဥ့်အခါ ယောကျ်ားနှင့် တယောက်ချင်း စကားပြောသော ဘိက္ခုနီ မနှင့် ရဟန်းအား ခွင့်မတောင်းဘဲ ပြဿနာမေးသော ဘိက္ခုနီမတို့အား သင့်သော အာပတ် အသီးသီးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ မိဘတို့၏ အမှုကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ပေးသော ရဟန်းမိန်းမ နှင့် သံဃကိစ္စ စေတိယကိစ္စ ပြုလုပ်နေသော လူများကို လုပ်အားပေးသော ရဟန်းမိန်းမတို့အား အာပတ် သင့် မသင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒုတိယ (ဝိနယ)

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက် (၂-၄-၆၉) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ ဝိနည်းတော်လာ ဥပုသ်, ပဝါရဏာ နေ့များကို ပကတိ စာရိတ္တအားဖြင့် ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ခိုးခြင်း ၂၅-ပါးတို့ကို ပဉ္စကအားဖြင့် ဖော်ပြပြီးလျှင် ထေယျာဝဟာရ ၅-ပါး၏ သရုပ်ကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပါရာဇိကလောက်သော ဝတ္ထုကို နေရာမှ ရွှေ့လျောစေ၍ ခိုးရာ၌ (က) သင့်နိုင်သော အာပတ်များ (ခ) အနာပတ္တိ ဝါရများကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ယာဝတီဟံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ ၌ အဘယ်သို့ ပြုလုပ်သည်ကို ဖုံးလွှမ်းသည်ဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်း ဖြေဆိုပြီးလျှင် ပဋိစ္ဆာဒန လက္ခဏာများကိုလည်း စုံလင်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဘိက္ခုနိယာဂ္ဂိပါစိတ် ပတ္တဝဂ်လာ သိက္ခာပုဒ်များကို သာခရဏ, အသာခရဏအားဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။ (၁၀)

၆။ အရိဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်လာ ရဟန်းအား အခြား ရဟန်းများက ပြောဆို ဆုံးမပုံ ပါဠိကို အနက်သက်သက် ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၇။ အချင်းချင်း သာယာစိတ်ရှိကြလျက် ရဟန်းယောကျ်ားက ရဟန်းမိန်းမ၏ လက်ကို ဆွဲကိုင်ခြင်း, ကျောကို ပွတ်သပ်ခြင်း ပြုလုပ်ရာ၌ ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီ နှစ်ဦးလုံးတို့အား မည်သည့် သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် မည်သည့်အာပတ်များ သင့်ကြပါသနည်း။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနီမများအတွက်သာ သီးခြားခွင့်ပြုအပ်သောသက်န်းတို့ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် စီဝရ သင်္ကမနိယ, သမဏစီဝရ, အာဝသထစီဝရတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင်ရေးသားပါ။ (၁၀)

၉။ န ဝုဋ္ဌာပနသိက္ခာပုဒ်များလာ ဘိက္ခုနီမက သိက္ခမာန်အား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးမည်ဟု သွေးဆောင်ပြောဆိုပုံပါဠိများကို ရေးသားပါ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါ အမှုများကို ပြုလုပ်သော ဘိက္ခုနီမတို့အား သင့်သော အာပတ်တို့ကို အသီးအသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) သင်္ကန်းအတွက် လှူသော ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် ဆေးကို လဲယူခြင်း၊

(ခ) ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ ယောကျ်ားနှင့် နှစ်ဦးချင်း စကားပြောဆိုခြင်း၊

(ဂ) မကျန်းမာသော တပည့်မကို လျစ်လျူရှုထားခြင်း၊

(ဃ) လက်ကောက် ဝတ်ဆင်ခြင်း၊

(င) ကျန်းမာလျက် နို့ကို တောင်းသောက်ခြင်း၊

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် (၁-၄-၇၀) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ ဝိပတ္တိသိမ် ၁၁-လုံးကို ရေတွက်၍, ခဏ္ဍနိမိတ္တ သိမ်မျိုးကို အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ဥပုသ်ပြုရာတွင် မိမိ၌ အာပတ်ရှိသည်ကို အမှတ်မရသဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေသော ရဟန်းအား အာပတ် သင့်, မသင့် ပါဠိမောက် အကိုးပြ၍ ဖြေဆိုပြီးလျှင်, ဥပုသ်ပြု သံဃာတော်များ၏ ပရိသုဒ္ဓအဖြစ်ကို မည်သို့ သိရပါသနည်း။ (၁၀)

၃။ အဘယ် ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ စတုတ္ထ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူအပ်ပါသနည်း၊ ၎င်းသိက္ခာပုဒ်၌ ရသင့်သော အင်္ဂါများနှင့် အနာပတ္တိဝါရတို့ကိုလည်း စုံလင်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ သမောဓာနပရိဝါသ် ၃-ပါး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အသီးအသီး ရေး၍, သန္နိမိဖြစ်သော ကာလနှင့် ကာလိကတို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်နှင့် ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်တို့၏ ခြားနားခြင်းကို ဖော်ပြပြီးလျှင်, ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်အရ လဲလှယ်ရာ၌ ဝတ္ထုအလိုက် အာပတ်သင့်ပုံကိုလည်း ခွဲခြားပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဘိက္ခုသုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် မာတုဂါမနှင့် စပ်၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်, စစ်သည်နှင့် စပ်၍ ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အမည်များကို ရေး၍, ပရမ္ပရ ဘောဇဉ် စားကောင်းသော ကာလတို့ကိုလည်းဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဘိက္ခုနီအဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်ကို ပါဠိရေးပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနီ သံဃာဒိသိသ် ဒုတိယဘောဇန ပဋိဂ္ဂဟဏ သိက္ခာ ပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၉။ ဥဿယဝါဒိကာ သံဃာဒိသိသ် အာပတ် သင့်သောအခါကို ဖော်ပြပြီးလျှင် သံဃာဒိသိသ် အာပတ်၏ နိဿာရဏီယ ဖြစ်ပုံကိုလည်း ရေးသားပါ။ (၁၀)

၁၀။ ရဟန်းယောကျ်ားနှင့် ရဟန်းမိန်းမတို့ ပဝါရဏာပြုပုံချင်း တူ, မတူကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ၂-နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခမာန် အကျင့် ကျင့်ပြီးသူအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးနိုင် ပါသလော ပါတိမောက် သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၆-ရက် (၁-၄-၇၁) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်း ၃-ပါးသာရှိ၍ သံဃဥပုသ်မပြုလောက်လျှင် မည်သည့်ဥပုသ် ပြုရမည်နည်း၊ ပြုပုံ အစီရင်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ သူတပါးပစ္စည်းကို ခိုးယူချင်လာအောင် ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောသောကြောင့် ထိုသူ ခိုးယူသော်ငြား, သေချင်လာအောင် ပရိယာယ်ဖြင့် ပြောသောကြောင့် ထိုသူ သေသော်ငြား, ပြောသောရဟန်းအား ပါရာဇိက ကျ-မကျ ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်လာ စကားများကို အထောက်အထား ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ ကုဋိကာရနှင့် မဟလ္လက သိက္ခာပုဒ်တို့၏ အထူးကို ရေး၍ သစ်ဝါးတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်သော ကျောင်းမျိုးဖြစ်လျှင်ငြား, သံဃိကအတွက် ဖြစ်လျှင်ငြား ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ် အရ အပြစ်ရှိ-မရှိ အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၄။ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် တတုတ္တရိ သိက္ခာပုဒ်လာ အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင် သန္တရုတ္တရပရမံ အရ အခါခပ်သိမ်း သင်္ကန်း ၃-စုံကို တောင်းခံနိုင်ပါသလော၊ တောင်းခံနိုင်သော ရဟန်းနှင့် တောင်းခံရမည့် သင်္ကန်း အရေအတွက်တို့ကိုလည်း အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ကာဏမာတာသိက္ခာပုဒ်၌ ပုဝန္နင့် မန္တအရကို ရေး၍ ၎င်းတို့ကို ခံယူရာ၌ ပြုကျင့်ရမည့် ကျင့်ဝတ်ကိုလည်း ကျနစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ဖော်ရေးပါ။ (၁၀)

တစ္ဆေ ဘိက္ခု ။ပ။ မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော။

၇။ ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ပသာခေ ဇာတ သိက္ခာပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၈။ ၎င်းကို ထု၍ ထု၍ ငိုသော ရဟန်းမိန်းမ, ၎င်းကို မထုမူ၍ ငိုသောရဟန်းမိန်းမတို့အား သင့်သောအာပတ်ကို ဖော်ပြ၍ အဘိသပနသိက္ခာပုဒ်အရ နိရယဖြင့်၎င်း, ဗြဟ္မစရိယဖြင့်၎င်း ကျိန်ဆိုပုံကို ရေးသားပါ။ (၁၀)

၉။ ဘေးရန်ရှိ၏ဟု သံသယဖြစ်သော ရွာတပါးသို့ အဖော်ကုန်သည် မပါဘဲ သွားသော ဘိက္ခုနီမအား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ်အာပတ်များ သင့်နိုင်သည်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပဋ္ဌာဟိကာ သင်္ဃာဋိစာရနှင့် စီဝရသင်္ကမနိယတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၅-ရက် (၃-၄-၇၂) တနင်္လာနေ့

အမှတ်

၁။ ဒွေမာတိကာ နိဒါန်း၌ ပိဋကတ္တပဉ္စကကို ပိုင်းခြား၍ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပထမကြီးတန်းကို မသမာသောနည်းဖြင့် ဖြေဆို အောင်မြင်၍ ဆုဝတ္ထုများကို ခံယူခဲ့သော် ခိုးခြင်း (၂၅) ပါးတို့တွင် အဘယ်၌ ပါဝင်သည်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် မည်သည့်အာပတ် သင့်နိုင်သည်ကိုလည်း ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပါ။ (၁၀)

၃။ (က) ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် အမျိုးသမီး တဦးတည်း၏ လက်ငါးချောင်းကို တပေါင်းတည်း ကိုင်သော ရဟန်း။

(ခ) အမျိုးသမီး ငါးယောက်တို့၏ လက်ငါးချောင်းကို တပေါင်းတည်း ကိုင်သော ရဟန်း။

(ဂ) အမျိုးသမီးကို လက်တဖက်ဖြင့် မလွှတ်ဘဲကိုင်ပြီး အခြားလက်တဖက်ဖြင့် တနေ့လုံး တကိုယ်လုံးကို သုံးသပ်သော ရဟန်း။

(ဃ) နတ်သမီး၊ ဘီလူးမ၊ မျောက်မ၊ ခွေးမတို့အား သုံးသပ်သောရဟန်းတို့အား အဘယ်အာပတ်များ အဘယ်မျှသင့်နိုင်သည်ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ (က) ဒုက္ကဋဝတ္ထုဖြင့် ဒုက္ကဋဝတ္ထု ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုရင်း၊

(ခ) ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် ဒုက္ကဋဝတ္ထုကိုရင်း၊

(ဂ) နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဖြင့် နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋဝတ္ထု ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုရင်း၊

(ဃ) ကပ္ပိယဝတ္ထု ဒုက္ကဋဝတ္ထုတို့ဖြင့်နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုကိုရှင်းလင်းလှယ်ရာ၌ သင့်သော အာပတ် အသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

၅။ မဟုတ်မမှန်သည်ကို ပြောဆိုခြင်းကြောင့် အဘယ် သိက္ခာပုဒ်အရ အဘယ် အာပတ်များ သင့်နိုင်သည်ကို စုံလင်စွာ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၆။ (က) သပ္ပိ, နဝနီတ, တေလ, မဓု, ဖာဏိတ (၅) မျိုးတို့ကို ကျန်းမာလျက် ဆေးအတွက် တောင်းခံသော ရဟန်း။ (၁၀)

(ခ) မစ္ဆ, မံသ, ခီရ, ဒဓိ (၄) မျိုးတို့ကို ကျန်းမာလျက် တောင်းခံသော ရဟန်းတို့အား အဘယ် သိက္ခာပုဒ် အရ အဘယ်အာပတ်များ သင့်သည်ကို ဖော်ပြ၍ ဒန္တပေါဏ သိက္ခာပုဒ်၏ အနုပညတ် ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။

၇။ ဂီဘိဂတ သိက္ခမာန်နှင့် ကုမာရိဘူတ သိက္ခမာန် တို့အား ပဉ္စင်းခံပေးထိုက်သော အင်္ဂါများကို အသီးသီး ဖော်ပြပြီးလျှင် အမျိုး သမီး များသည် မည်သည့် အရွယ်မှစ၍ သိက္ခမာန် ပြုကောင်းသည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနီ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ်နှင့် ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်တို့၌ သာဓာရဏ, အသာဓာရဏတို့ကို ဝဂ်အလိုက် ခွဲခြား၍ သင်္ချာမျှ အသီးအသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ယထာဟံ ဘဂဝတာ ။လ။ မာဝုသော သမဏုဒ္ဒေသ ဧဝံ အဝစ-၌ ပေယျာလကို ဖော်ထုတ်ပါ။ (၁၀)

၁၀။ စီဝရ ပရိဝတ္တန သိက္ခာပုဒ်လာ ဘိက္ခုနီမက အခြားသော ဘိက္ခုနီမအား ပြောဆိုပုံ ပါဠိကို အနက်ပေးပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၅-ရက် (၂-၄-၇၃) တနင်းလာနေ့

အမှတ်

၁။ လိင်္ဂထေနက, သံဝါသထေနကတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပြီးလျှင် ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်လာ အဓိကရဏနှင့် အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်လာ အဓိကရဏတို့၏ တူးခြားပုံကို ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပဌမကထိန သိက္ခာပုဒ်ကို အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်း၍, ကထိန်ခင်းသော ကျောင်းတိုက်မှ အခြား ကျောင်းတိုက်သို့ သင်္ကန်းကာလအတွင်း ပြောင်းရွှေ့သွားသော ရဟန်းအား ကထိန် အာနိသင် ရ-မရကို အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၃။ စေတီတည်ရန်အတွက် ငွေအလှူခံသောရဟန်းနှင့် မိခင်ထံမှ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို မိမိ၏ကပ္ပိယဘဏ္ဍာနှင့် လဲလှယ်ယူသောရဟန်းတို့အား မည်သည့်အာပတ်များ သင့်သည်ကို ဖေါ်ပြ၍ပဝါရိတ်သင့်ခြင်း အင်္ဂါငါးပါးကိုလည်းရေးပါ။ (၁၀)

၄။ ဝိကပ္ပနာ သိက္ခာပုဒ်အရ သင်္ကန်းကို ဝိကပ္ပနာပြုပုံနှင့် ပစ္စုဒ္ဓါရပြုပုံတို့ကို အသီးသီး သိသာရုံမျှ ရေးပြပြီးလျှင် သုဒ္ဓပါစိတ် ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇသိက္ခာပုဒ်များတွင် အာပတ်ကိုဒေသနာကြားရုံဖြင့် အပြစ်ကင်းစင်သွားခြင်းမရှိသော သိက္ခာပုဒ်များရှိရာ ၎င်းတို့အနက်မှ နှစ်ခုမျှထုတ်၍ ရှင်းပါ။

၅။ သုရာပါနဝဂ် နောက်ဆုံးသိက္ခာပုဒ်နှင့် စိတ္တာဂါရဝဂ် ငါးခုမြောက် သိက္ခာပုဒ်ကို ပါဠိသက်သက်ရေးပါ။ (၁၀)

၆။ အာပတ္တာဓိကရဏ်းနှင့် အနုဝါဒါဓိကရဏ်းတို့ ထူးခြားပုံကို ရေး၍ သေခိယ၌ ပါသော ဓမ္မဒေသနာဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုသာ အတိအကျ သင်္ချာမျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ရတနာဝဂ် ဒုတိယိက ဥယျောဇန သိက္ခာပုဒ်ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၈။ သူကြွယ်, သူကြွယ်သားနှင့် ရောနှောနေသော ဘိက္ခုနီမအား အခြားဘိက္ခုနီမတို့က ဆုံးမပုံကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးပါ။ (၁၀)

၉။ ဝါတွင်း၌ အကြောင်းကိစ္စမရှိဘဲ ညဥ့်အိပ်ခရီးသွားသော ရဟန်းယောကျ်ား, ရဟန်းမိန်းမနှင့် နန်းတော်ကိုသွား၍ ကြည့်ရှုသော ရဟန်းယောကျ်ား ရဟန်းမိန်းမ တို့အား သင့်သော အာပတ်များကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ခရီးလမ်းဆုံ၌ ယောကျ်ားနှင့် တယောက်ချင်း ရပ်လျက် စကားပြောသော ဘိက္ခုနီမနှင့် မပန်ကြားပဲ ဒါယကာတို့ အိမ်မှ ပြန်သွားသော ဘိက္ခုနီမတို့အား သင့်သောအာပတ် အသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြပြီးလျှင်, ဘိက္ခုနီမ၏ လခွဲအတွင်း ရောချိုးနိုင်သော သမယတို့ကိုလည်း တိကျစွာ ပိုင်းခြား ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)
၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၂-ရက် (၂၂-၄-၇၄) တနင်္ဂလာနေ့

အမှတ်

၁။ ဥပုသ်ပြုရာ၌ သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ် အတွင်းဝယ် ဝဇ္ဇနီယ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိမှန်းသိလျက် ကံပြုလျှင် ကံပျက်, မပျက် အာပတ်သင့်, မသင့် ဖြေဆိုပြီးလျှင် သင့်သော အာပတ်များကိုလည်း ခွဲခြားဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ သိက္ခာပုဒ်၏ အင်္ဂါကို အပြည့်အစုံထုတ်ပြပြီးလျှင် ၎င်းသိက္ခာပုဒ်လာ အဓိမာနဖြစ်ပုံကိုလည်း သိသာရုံ ရေးပြပါ။ (၁၀)

၃။ ဘိက္ခုသံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ်များ၌ အာပတ္တိနိကာယ ပုဒ်ထည့်၍ အနက်ပေးခြင်းဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ပဏ္ဏတ်ကို မိန်းမအမှတ်, ပဏ္ဏတ် အမှတ်တို့ဖြင့် ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ ပြောဆိုရာ၌ သင့်နိုင်သော အာပတ်တို့ကိုလည်း ခွဲခြားထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ရူပိယ သိက္ခာပုဒ်လာ "ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျ" အရ ရွှေငွေကို လှူသည့် အခါ စိတ်ထည်း၌ သာယာနေလျှင် အာပတ်သင့်သည်ဟု ဆိုရာ၌ "မနောဒွါရေ အာပတ္တိနာမ နတ္ထိ"ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် မဆန့်ကျင်အောင် အဘယ် သို့ ယူရမည်နည်း၊ ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ သံဃာဒိသိသ် ပဌမ ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်လာ ပါရာဇိက နှင့် ပဌမ အနိယတ သိက္ခာပုဒ်လာ ပါရာဇိကတို့၏ အရ တို့ကို မှန်ကန်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ သုဒ္ဓပါစိတ် ၉၂ မျိုးသော သိက္ခာပုဒ်တို့တွင် မာတုဂါမ နှင့်သာ သက်ဆိုင် သင့်ရောက်သော သိက္ခာပုဒ် အမည် များကို အပြည့်အစုံ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပုဒ်ကို ဘိက္ခု, ဘိက္ခုနီခွဲ၍ သဒ္ဒါနေ မပျက် ပါဠိတော် သက်သက် ရေးပြပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနီပါရာဇိက အဋ္ဌဝတ္ထုကာ သိက္ခာပုဒ်ကို အနက်မှန်မှန် သမ္ဗန်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ နိဿဂ္ဂိယံ သံဃာဒိသေသံ၌ နိဿဂ္ဂိယအရ နှင့်ထုတ် ခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ရေး၍ အောက်ပါ ဘိက္ခုနီမတို့ သင့်နိုင် သော အာပတ်များကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ပွဲကြည့်ရန် သွားနေသော ရဟန်းမိန်းမ၊

(ခ) မနာဖျားဘဲ ဆီကိုတောင်းသော ရဟန်း မိန်းမ။

၁၀။ သေခိယလာ သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်တို့ကို သချ်ာ,သရုပ် ထုတ်ပြ ပြီးလျှင် သေခိယ သိက္ခာပုဒ်တိုင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အင်္ဂါ နှစ်ပါးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)
၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၃-ရက် (၂၃-၄-၇၅) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ အနုပညတ်ကို သိက္ခာပုဒ်အမည်နှင့်တကွ အဋ္ဌကထာ အလိုကျ ဖော်ပြ၍ ပထမ ပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်လာ အနုပညတ်ကို ပါဠိမှ ထုတ်ပြပြီးလျှင် မည်သည့် အနုပညတ်မျိုး ဖြစ်သည်ကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ၌ သိက္ခာချကြောင်း အင်္ဂါတို့ကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြ၍ သံဝါသဝဟာရခိုးခြင်းနှင့် သင်္ကေတကမ္မ ခိုးခြင်းတို့၏ အထူးကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ ဝိသုဒ္ဓါ ပေကွော၌ ရဟန်း၏ အဖြစ် မစင်ကြယ်ပုံနှင့် လူစသည်တို့၏ အဖြစ်သာ စင်ကြယ်ပုံတို့ကို အကြောင်းသွင်း၍ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၄။ အတိရေကစီဝရဟု ခေါ်ရခြင်း အကြောင်းနှင့် ဇာတိသက်န်းတို့၏ သရုပ်ကို ရေတွက်ပြပြီးလျှင်၊ သက်န်း၉-ထည်တို့၏ အဓိဋ္ဌာန်, ဝိကပ္ပနာပြုရမည့် အစီအရင်များကိုလည်း ပိုင်းခြားပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၅။ ရဟန်း၏ ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ပြောကြားခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားခြင်းကြောင့်ရင်း သင့်နိုင်သော အာပတ်တို့ကို သိက္ခာပုဒ်ထောက်၍ ညွှန်ပြပြီးလျှင် ဩမသဝါဒ သိက္ခာပုဒ်လာ ဆဲရေးပုံကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၆။ အဘယ်ကဲ့သို့ ဘိတ်ကြားခြင်းကို ဂဏဘောဇဉ်ဟု ခေါ်ရကြောင်း နှင့် ယင်းကို စားကောင်းသော အခါတို့ကို ဖော်ပြ၍ ရင်းဘောဇဉ်နှင့် ပရမ္ပရဘောဇဉ်တို့၏ ထူးခြားပုံများကိုလည်း ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၇။ ပုရိသသံသဋ္ဌ, ကုမာရသံသဋ္ဌတို့၌ ပုရိသနှင့် ကုမာရတို့၏ ထူးခြားပုံကို ဖော်ပြ၍ ရွှေဘီးကို ဆောင်ထားသော ဘိက္ခုနီမအား သင့်နိုင်သောအာပတ်နှင့် သိက္ခာပုဒ်အမည်တို့ကို ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခုနှင့် ဘိက္ခုနီ သံဃာဒိသိသ် သိက္ခာပုဒ် တို့တွင် (က) ဘိက္ခုနှင့်သာ စပ်ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်၊ (ခ) ဘိက္ခုနီမနှင့်သာ စပ်ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ် အမည်တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြ၍ သဃာဒိသေသသိက္ခာပုဒ်လာ လှည့်လည်၍ ဝတ်ရမည့် သက်န်းအမည်တို့ကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ သင်္ကန်းဘိုး လာပို့သော တမန်က ဘိက္ခုနီမအား လျှောက်ထားပုံနှင့် ဘိက္ခုနီမက တမန်အား ပြန်ကြား ပြောကြားပုံတို့ကို ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပသာခေ ဇာတ သိက္ခာပုဒ်ကို ပေါ်လွင်အောင် အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဒွေမာတိကာ (ဝိနယ)

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၃-ရက် (၁-၄-၇၆) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ ယခုခေတ် ခဏ္ဍသိမ်၌ ဥပုသ်ပြုကြရာဝယ် ပြုလုပ်ဖွယ် ပုဗ္ဗကိစ္စ မည်မျှရှိသည်ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြ၍ သုံးပါးပြုသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်နှင့် နှစ်ပါးပြုသော ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်တို့၏ ခြားနားချက်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ၌ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ သဒ္ဒါကို ထုတ်ပြ၍ ဥတ္တရိမနုဿနှင့် ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မတို့၏ အရကိုလည်း အသီးအသီး ကောက်ပြပြီးလျှင် "တုစ္ဆာ" နှင့် "မုသာ" တို့၏ ခြားနားချက်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ရဟန်းတို့အား အဘယ်သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အဘယ် အာပတ်များ သင့်သည်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ဆွမ်းကြီးလောင်းပွဲ စသည်၌ ဖြန့်ခင်းထားသော မိန်းမတို့၏ ဆံပင်များကို ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် သာယာ၍ နင်းလျှောက်သော ရဟန်း၊

(ခ) ကာယသံသဂ္ဂရာဂဖြင့် ၁၂-နှစ်အရွယ်ကျောင်းသား၏ လက်ကို ဆွဲကိုင်သော ရဟန်း၊

(ဂ) ၁၂-တောင် ကျယ်သော အခန်း၏ ဒေါင့်တခု၌ မာတုဂါမ တရာရှိ၍၊ အခြား ဒေါင့်တခု၌ရှိသော မာတုဂါမ တဦးနှင့် ထိုင်နေသော ရဟန်း၊

(ဃ) သင်သည် ပဏ္ဍုက်ဖြစ်သည် ရဟန်းမဟုတ်ဟု စွပ်စွဲသော ရဟန်း။

၄။ ရာဇသိက္ခာပုဒ်လာ ကပ္ပိယကာရက တကျိပ်နှင့် ယင်းသိက္ခာပုဒ် အရ လိုအပ်သော ကပ္ပိယကာရကကို ဖော်ပြပြီးလျှင်

ကပ္ပိယကာရက ထံ၌ နှစ်ကြိမ် တောင်းပြီးသော် ဘယ်နှစ်ကြိမ်သာ ရပ်နိုင်ပါသနည်း။ (၁၀)

၅။ ဘုံလျှို ငါးမျိုးနှင့် သပိတ် ကိုးလုံးကို ရေတွက်ပြ၍ သပိတ်ကွဲလျှင် မည်ကဲ့သို့ ချုပ်စပ် ဘွဲ့ချည်ရမည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၆။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေတတ်သော သမထတို့ကို ထုတ်ပြ၍ သမ္မုခ လေးမျိုး၊ စာရေးတံ သုံးမျိုးတို့ကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဌမနှင့် ဒုတိယ သိက္ခမာန နဝုဋ္ဌာပန သိက္ခာပုဒ် နှစ်ခုတို့ကို ပါဠိမျှ ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ ဘိက္ခု၏ သဃာဒိသ်နှင့် ဘိက္ခုနီ၏ သဃာဒိသ်တို့ကို ခွဲခြားပြ၍ ဘိက္ခုနီပါတိမောက်နှင့် သက်ဆိုင်သော "အာဒိကမ္မိက ဘိက္ခုနီ" ခုနစ်ပါးတို့၏ အမည်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ဘိက္ခုနီ လသုဏဝဂ် ငါးခုမြောက်နှင့် ခုနစ်ခုမြောက် သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါတို့ကြောင့် ဘိက္ခုနီမအား သင့်သောအာပတ်တို့ကို သိက္ခာပုဒ်အမည်များနှင့် ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) မနာမဖျားမူ၍ အမဲသားကို တောင်း၍ များများ စားလိုသဖြင့် ဆွမ်းဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍ စားသော ဘိက္ခုနီမ၊

(ခ) ကရဝိက် ခန်းမသို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုသော ဘိက္ခုနီမ၊

(ဂ) ပေါင်ရင်း၌ ပေါက်သောအနာကို ဘိက္ခုနီသံဃာအား မပန်ကြားမူ၍ ဆေးဆရာနှင့် တယောက်ချင်း ဖေါက်ခွဲကုသသော ဘိက္ခုနီမ၊

(ဃ) တယောက်ထည်းထည်း အခြား ရွာတရွာသို့ သွားရာ အခြားရွာ၏ ဥပစာသို့ ခြေတလှမ်း ဝင်မိသော ဘိက္ခုနီမ၊

(င) ညောင်စောင်း တခုတည်း၌ နှစ်ယောက် တွဲ၍ အိပ်သော ဘိက္ခုနီမ။

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ **ပတ္တကလ္လအရ**

(ဥပေါသထော ယာဝတိကာ စ ဘိက္ခူ ကမ္မပတ္တာ။ သဘာဂါ ပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ဝဇ္ဇနီယာ စ ပုဂ္ဂလာ တသ္မိံ န ဟောန္တိ– ဟူသော အင်္ဂါ (၄) ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော) ဥပေါသထကံကို ရ၏။

ပကတိစာရိတ္တ ဥပုသ်နေ့များ

မစုံ (၆) လ၏ လကွယ်နေ့ ဟူသော စာတုဒ္ဒသီ ဥပုသ်နေ့ (၆) ရက်၊ မစုံ (၆) လ၏ လပြည့် ဥပုသ် (၆) ရက်နှင့် စုံ (၆) လ၏ ပြည့်-ကွယ် ဥပုသ် (၁၂)ရက် ပေါင်း ပန္နရသီ ဥပုသ်နေ့ (၁၈) ရက်၊

စာတုဒ္ဒသီ- ပန္နရသီ နှစ်ရပ်ပေါင်း ပကတိစာရိတ္တ ဥပုသ်နေ့ (၂၄)

ပကတိစာရိတ္တ ပဝါရဏာ

(၁) သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့ (၂) သီတင်းကျွတ် လကွယ်နေ့ (၃) တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့ အားဖြင့် (၃) နေ့ ဖြစ်သည်။

၂။ **သဘာဂအာပတ် နှစ်မျိုး**

အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုအားဖြင့် မတူဘဲ အာပတ် အမည် ဇာတ်အားဖြင့်သာ တူသော အာပတ်သည် အာပတ္တိသဘာဂ အာပတ် မည်၏။

ဝိကာလ ဘောဇန–စသော အာပတ် သင့်ကြောင်း ဝတ္ထု အားဖြင့် တူမျှသော အဘို့ရှိသော အာပတ်သည် ဝတ္ထုသဘာဂ အာပတ် မည်၏။

သဘာဂါ ပတ္တိယော စ န ဝိဇ္ဇန္တိ-၌ ဝတ္ထုသဘာဂအာပတ်ကိုသာ ယူရမည်။

၃။ **အာပတ်သင့်ကြောင်း (၆) ပါး**

(၁) အလဇ္ဇိတာ—အရှက်မရှိခြင်း။

(၂) အညာဏတာ—ပညတ်တော်ကို မသိခြင်း။

(၃) ကုက္ကုစ္စပကတတာ ဝိနယကုက္ကုစ္စ နှိပ်စက်ခံရခြင်း။

(၄) အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ—မအပ်သည်၌ အပ်သည်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း။

(၅) ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ – အပ်သည်၌ မအပ်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း။

(၆) သတိသမ္မောသာ—သတိကင်းခြင်း အားဖြင့် (၆) ပါး။

ဆောင်။ ။အလဇ် - အညာ၊ ကုက္ကုစ္စာနှင့်၊ အကပ္ပါထည့်၊ နောက်ကပ္ပိတည့်၊ သတိမောသတ်၊ ဤခြောက်ရပ်၊ အာပတ်သင့်ကြောင်းတည်း။

ပဏ္ဍုက် အပြား (၅) ပါး

(၁) အာသိတ္တပဏ္ဍုက် (၂) ဥသူယပဏ္ဍုက် (၃) ဩပက္ကမိကပဏ္ဍုက် (၄) ပက္ခပဏ္ဍုက် (၅) နပုံသကပဏ္ဍုက်။

ဆောင်။ ။အာ - ဥ - ဩ - ပက်၊နပုံစွက်၊ ငါးချက် ပဏ္ဍုက်ပြား။

၄။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

၅။ **ဝါစာပမာဏ**

ဂါထာဖြစ်လျှင် တပါဒကို စကားတခွန်းကျ, စုဏ္ဏိယဖြစ်လျှင် ဝိဘတ်ျန္တတပုဒ်ကို စကားတခွန်းကျ ယူရမည်၊ (စကားခြောက်ခွန်းထက် အက္ခရာတလုံးမျှ လွန်စေကာမူ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။)

ဥတ္တရိ ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟီတိ ဧတ္ထ ဧကော ဂါထာပါဒေါ ဧကာ ဝါစာတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝါစာပမာဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (ကင်္ခါ-၄၁)

ဓမ္မပ္ပမာဏ

သင်္ဂါယနာသုံးတန် တင်အပ် မတင်အပ်သော ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဓမ္မကို ဓမ္မအရ ယူရမည်။

ဓမ္မံ ဒေသေယျာတိ ပဒသော ဓမ္မသိက္ခာပဒေ ဝုတ္တလက္ခဏံ (ပါဠိ) ဓမ္မံ ဝါ အဋ္ဌကထာဓမ္မံ ဝါ ဘာသေယျ။ (ကင်္ခါ-၄၁)

ပုရိသဝိဂ္ဂဟ

လူဇာတ်စစ်စစ်ဖြစ်သော ဝိညူ ပုရိသသည် ခွင့်ပြုသော ပုရိသ (၎င်းနှင့် အတူနေလျက် ပြောဟောက ပါစိတ် အာပတ်မသင့်။)

လူယောင် ဆောင်ထားသော ယက္ခ, ပေတ, တိရစ္ဆာနဂတ ဖြစ်သော ပုရိသသည် တားမြစ်သော ပုရိသ(၎င်းတို့နှင့် အတူ နေလျက် ပြောဟောက ပါစိတ်အာပတ် သင့်၏။)

အညတြ ဝိညုနာ ပုရိသဝိဂ္ဂဟေနာတိ ဝိနာ ဝိညုနာ ပုရိသေန မနုဿဝိဂ္ဂဟံ ဂဟေတွာ ဌိတေန ပန ယက္ခေန ဝါ ပေတေန ဝါ တိရစ္ဆာနေန ဝါ သဒ္ဓိံ ဌိတာယပိ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ နဝဋ္ဋတိ(ကခါ-ဋ္ဌ)

၆။ **မောဟနကံ တင်ပုံ ပါဠိ**

တဿ တေ အာဝုသော အလာဘာ၊ တဿ တေ အာဝုသော ဒုလ္လဒ္ဓံ၊ ယံ တွံ ပါတိမောက္ခေ ဥဒ္ဒိဿမာနေ န သာဓုကံ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိ ကရောသိ။

မှတ်ချက်။ ။ဤအဖြေကား ပုစ္ဆာအားလျော်စွာ ဖြေထားခြင်းမျှသာ ဖြစ်သည်၊ အမှန်မှာကား- တဿ တေ အာဝုသော- စသောပါဠိသည် မောဟနကံ မတင်မီ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသော စကားသာတည်း။

"တဿ တေ အာဝုသောတိ အာဒိဝစနေဟိ နိန္ဒိတွာ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥတ္တိ ဒုတိယကမ္မေန မောဟော အာရောပေတဗ္ဗော" ဟူသော ကခါကို ထောက်ပါ။

(တဿ တေ အာဝုသော-စသော စကားတို့ဖြင့်ကဲ့ရဲ့၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ် အား ဉတ္တိဒုတိယကံဖြင့် မောဟနကံ တင်ရမည် ဟူလို။)

၇။ **ဝတ်ဆင်မှုဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်**

ပရိမဏ္ဍလံ နိဝါသေဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ပရိမဏ္ဍလံ ပါရုပိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

ကိုယ်နေအချိုးကျမှု သိက္ခာပုဒ်

သုသံဝုတော အန္တရဃရေ ဂမိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

သုသံဝုတော အန္တရဃရေ နိသီဒိဿာမီတိ သိက္ခာ ကရဏီယာ။

မှတ်ချက်။ ။သုသံဝုတသိက္ခာပုဒ်မှ စ၍ ပလ္လတ္ထိကသိက္ခာပုဒ် တိုင်အောင် သိက္ခာပုဒ်များသည် ကိုယ်နေဟန် အချိုးကျမှုနှင့် ဆိုင်သော သိက္ခာပုဒ်များဖြစ်၍ ကြိုက်ရာနှစ်ပုဒ်ကို ရေးနိုင်သည်။

၇။ ဖုံးလွှမ်းသည့်အတွက် ဒုက္ကဋ်အာပတ် မသင့်သောကြောင့် ပရိဝါသ် မဆောက်တည်မူ၍ ပက္ခမာနတ်ကိုသာ ကျင့်ရပါသည်။

ဘိက္ခုနိယာ ဟိ အာပတ္တိံ ဆာဒေန္တိယာပိ ပရိဝါသော နာမ နတ္ထိ၊ ဆာဒနပစ္စယာပိ န ဒုက္ကဋ္ဌံ အာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ ဆာဒေတွာပိ အဆာဒေတွာပိ ကော် ပက္ခမာနတ္တမေဝ စရိတဗ္ဗံ။ (ကခ်ါ-ဋ္ဌ)

၉။ (က) ဒုက္ကဋ်၊ (ခ) ဒုက္ကဋ်၊ (ဂ) ပါစိတ်၊ (ဃ) သံဃာဒိသိသ်။
ဥဘယံ ကရောန္တိယာဝ ပါစိတ္တိယံ။ (ကခ်ါ-ဋ္ဌ)
(ထုမှု-ငိုမှု- နှစ်မျိုးလုံးကိုပြုသော ဘိက္ခုနီမအားသာလျှင် ပါစိတ် အာပတ်)

၁၀။ အရုဏ်တက်သည်မှ စ၍ နေမွန်းတည့်သည်အထိ ပုရေဘတ္တ။
နေမွန်းလွဲသည်မှ စ၍ နေဝင်သည်တိုင်အောင် ပစ္ဆာဘတ္တ။
ပုရေဘတ္တန္တိ အရုဏုဂ္ဂမနံ ဥပါဒါယ ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကာ။
ပစ္ဆာဘတ္တန္တိ မဇ္ဈန္ဟိကေ ဝီတိဝတ္တေ ယာဝ သူရိယဿ အတ္ထင်္ဂမာ။
(ကခ်ါ-ဋ္ဌ)

နိရယအားဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံ

ငရဲ၌ ဖြစ်ရစေရဲ့၊ ငရဲ၌ ဖြစ်ပါစေဟယ်၊ စသည်ဖြင့် ပြောဆို ကျိန်ဆဲခြင်းသည် နိရယအားဖြင့် ကျိန်ဆဲသည် မည်၏။

ဗြဟ္မစရိယအားဖြင့် ကျိန်ဆဲပုံ

လူဖြစ်ရစေရဲ့၊ လူဖြစ်ပါစေဟယ်၊ စသည်ဖြင့် ကျိန်ဆဲခြင်းသည် ဗြဟ္မစရိယအားဖြင့် ကျိန်ဆဲသည် မည်၏။

နိရယေ ဥပပဇ္ဇာမိ၊ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတူတိ အာဒိနိ ဝဒမာနာ နိရယေန အဘိသပတိ နာမ။

ဂိဟိနီ ဟောမိ၊ ဂိဟိနီ ဟောတူတိ ဝေမာဒိနိ ဝဒမာနာ ဗြဟ္မစရိယေန အဘိသပတိ နာမ။ (ကခ်ါ-ဋ္ဌ)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ စတုဝဂ္ဂသံဃာသည်- ဥပသမ္ပဒကံ, ပဝါရဏာကံ, အဗ္ဘာနကံတို့ကို မပြုနိုင်။

ဆောင်။ ။စတုဝဂ္ဂ၊ ထိုသံဃာသည်၊ ဥပသမ္ပဒ၊ ပဝါရနှင့်၊ အဗ္ဘာနကံ၊ ယင်းသုံးတန်၊ ကြွင်းကျန် အကုန်ပြု။

အပိုဗဟုသုတ
- ပဉ္စဝဂ္ဂ၊ ထိုသံဃာသည်၊ မဇ္ဈိမ ရဟန်းခံ၊ အဗ္ဘာန်ကံ၊ ကြွင်းကျန် အကုန်ပြု။
- ဒသဝဂ္ဂ၊ ထိုသံဃာသည်၊ အဗ္ဘာနကံ၊ တခုချန်၊ ကြွင်းကျန် အကုန်ပြု။
- ဝီနှင့်တိရေ၊ ဝဂ္ဂေနှစ်ခု၊ သံဃာစုကား၊ မပြုနိုင်သည်၊ မရှိပြီ၊ ကျမ်းညီ သင်တို့ရှု။

အတိရေက ဝီသတိဝဂ္ဂ သံဃာကို ဆိုရကြောင်း

ထိုထိုသံဃာ့ကံများ၌ သတ်မှတ်အပ်သော သံဃာအရေအတွက်အောက် ယုတ်လျော့လျှင် မအပ်၊ ပိုလွန်ပါမူကား အပြစ်မရှိ အတိသုန္ဒရဟု သိစေလိုသောကြောင့် အတိရေကဝီသတိဝဂ္ဂ သံဃာကို ထပ်၍ဆိုသည်။

၂။ **စောဒနာ (၄) မျိုး**

(က) သင် မေထုန်မှီဝဲသည် စသည်ဖြင့် အာပတ် သင့်ကြောင်း ဝတ္ထုကို ဖော်ပြ၍ စွပ်စွဲခြင်းသည် ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ စောဒနာ မည်၏။

(ခ) သင် မေထုနဓမ္မ အာပတ်သို့ ရောက်သည် စသည်ဖြင့် အာပတ်ကို ဖော်ပြ၍ စွပ်စွဲခြင်းသည် အာပတ္တိသန္ဒဿနာ စောဒနာ မည်၏။

(ဂ) သင်နှင့်အတူ သံဃာ့ကံကို မပြုနိုင်၊သင်သည် ရဟန်းမဟုတ် စသည်ဖြင့် သံဝါသကို ပယ်၍ စွပ်စွဲခြင်းသည် သံဝါသ ပဋိက္ခေပ စောဒနာ မည်၏။

(ဃ) သင် ရဟန်းမဟုတ်ခြင်းကြောင့် သင့်ကိုရှိခိုးခြင်း စသည်ကို မပြုနိုင် စသည်ဖြင့် အရိုအသေပြုမှု သာမိစိကို ပယ်၍ စွပ်စွဲခြင်းသည် သာမိစိပဋိက္ခေပ စောဒနာ မည်၏။

ဆောင်။ ။ဝတ္ထု-အာပတ်၊ သန္ဒယ် နှစ်ဖြာ၊
သံဝါ- သာမိ၊ ပယ်ဘိ နှစ်ဖြာ၊
စောဒနာလေး၊ ကြံတွေးစေရာ၊
သောတုများ၊ ဆောင်ထား နှုတ်တက်သာ။

၃။ (က) ဣဒံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မန္တံ ဥဒ္ဒိဿ စီဝရစေတာပန္နံ အာဘတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယသ္မာ စီဝရစေတာပန္နံ။

(ခ) အတ္ထိ ပနာယသ္မတော ကောစိ ဝေယျာဝစ္စကရော။

(ဂ) ယံ ခေါ ဘန္တေ အာယသ္မာ ဝေယျာဝစ္စကရံ နိဒ္ဒိသိ၊ သညတ္တော သော မယာ၊ ဥပသင်္ကမတာယသ္မာ ကာလေန၊ စီဝရေန တံ အစ္ဆာဒေဿတိ။

၄။ မာတုဂါမ

ဒုတိယ သဟသေယျ သိက္ခာပုဒ်၌ မာတုဂါမ အရ ယနေ့ မွေးဖွားသည်မှစ၍ လူဇာတ်ရှိသော မာတုဂါမများကို ယူရမည်။

ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ်၌ စကား၏ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည်သော မာတုဂါမကို ယူရမည်။

ဘူတာရောစနဉ် ဥမ္မတ္တက မပါဝင်ကြောင်း

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဥမ္မတ္တကအဖြစ် မရှိသောကြောင့်ရင်း၊ ဈာနလာဘီ ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဥမ္မတ္တကဖြစ်လျှင် ထိုရပြီးသော ဈာန်မှ ယုတ်လျော့ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ဘူတာရောစန သိက္ခာပုဒ်၏ အနာပတ္တိဝါရ၌ ဥမ္မတ္တကပုဂ္ဂိုလ်ကို မယူရပါ။

ဆောင်။ ။အရိယာမှာ၊ ရှုးသွပ်တာ၊ ဘယ်ခါ မဖြစ်ပါ။
ပုထုဇျာန်ရ ရှုးသွပ်က၊ လျှောကျ ဈာန်ကင်းကွာ။
ထို့ကြောင့် ဘူတာ၊ ရောစနာ၊ မလာ ဥမ္မတ္တ။

၅။ စာရိတ္တဝိနည်းဖြစ်ကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် သေခိယသိက္ခာပုဒ်များကို အာပတ် အင်္ဂါဘ်၍ မဟောပါ။

ဆောင်။ ။စာရိတ်ဝိနယ၊ ဖြစ်ကြောင်းပြဘို့၊ သေခိယမှာ၊ အာပတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓါ မမိန့်ဆို။

သေခိယအားလုံးနှင့် ဆိုင်သော အင်္ဂါ

(၁) အနာဒရိယ စိတ်ရှိခြင်း၊
(၂) အနာပတ္တိဖြစ်ရန် အကြောင်း မရှိခြင်း။

၆။ ဘောဇနပဋိသံယုတ္တ သိက္ခာပုဒ် (၃၀)
ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ် (၁၆)

၇။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

၈။ ယာ ပန ဘိက္ခုနီ နစ္စံ ဝါ ဂီတံ ဝါ ဝါဒိတံ ဝါ ဒဿနာယ ဂစ္ဆေယျ၊ ပါစိတ္တိယံ-ကို ထောက်၍—
ရဟန်းယောကျ်ားအား ဒုက္ကဋ်။
ရဟန်းမိန်းမအား ပါစိတ်။

မှတ်ချက်။ ။ရဟန်း ယောကျ်ားအတွက် အထက်ပါ သိက္ခာပုဒ် အဖွင့်ကခါအရသာ။

၉။ ဒါယကာက မူလကထိန်အာနိသင် လာဘ်လာဘနှင့် တန်းတူသော် ၎င်း၊ အပိုအလွန်သော်၎င်း သံဃာအား လှူလိုသည်ဟု လျှောက်ထားခြင်းကြောင့် သံဃာအတွက် အကျိုးများမှုကို ရည်ရွယ်၍ ကထိန် နုတ်ရသည်။
ပါစိတ်အာပတ်။

၁၀။ အန္တရာယ်ကင်းသဖြင့် သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ယူဇနာဝက်အတွင်း ရဟန်းယောကျ်ားရှိသောကျောင်း၌ ဝါဆိုအပ်ပါသည်။

အန္တရာယ်ကင်းသဖြင့် သွားခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သော ယူဇနာဝက် အတွင်း ရဟန်းယောကျ်ား မရှိသောကျောင်း၌ ဝါမဆိုအပ်ပါ။

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ **သိက္ခာပုဒ် နိဒါန်းများ**

ဝေသာလီ၊ ရာဇဂြိုဟ်၊ သာဝတ္ထိ၊ အာဠဝီ၊ ကောသမ္ဗီ၊ သက္ကတိုင်း၊ ဘဂ္ဂတိုင်းအားဖြင့် (၇)ဌာနရှိ၏။

ဆောင်။ ။ဝေသာ-ရာဇ၊ သာ-အာဠ၊ သက္က ကောသမ္ဗီ။
ဘဂ္ဂ—ပါထည့်၊ သတ္တရှိ၊ သိလေ နိဒါန်းမည်။

စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်၌

နိဒါန-ဝေသာလီ။

ပုဂ္ဂလ-ဝဂ္ဂုမုဒါမြစ်ကမ်းနားနေ ရဟန်းများ။

ဝတ္ထု-ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာရောစန ဝတ္ထု။

မူလပညတ်-ယောပန ဘိက္ခု အနဘိဇာနံ—လ—မုသာ ဝိလပိန္တိ၊
ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

အနုပညတ်-အညတြ အဓိမာနာ။

မှတ်ချက်။ ။သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယလည်း ရနိုင်သည်။

၂။ **သံဝဏ္ဏနာကာရပြပါ၍**

အမ္ဘော ပုရိသ ကိံ တုယှိမိနာ ပါပကေန ဒုဇ္ဇီဝိတေန၊ မတံ တေ ဇီဝိတာ သေယျော။

ဝဒနာကာရပြပါ၍

အဇာနမေဝံ အာဝုသော အဝစံ ဇာနာမိ အပဿံ ပဿာမိ တုစ္ဆံ မုသာ ဝိလပိံ ။

၃။ **ဆသမုဋ္ဌာန်**

ပညတ်တော်ကိုရင်း၊ အလံဝစနီယ အဖြစ်ကိုရင်း မသိမူ၍ ကိုယ်အမူအရာဖြင့် သာလျှင် သတင်းစကားကို ပဋိဂ္ဂဟဏ ဝီမံသန ပစ္စာဟရဏ အမှုပြုသော ရဟန်းအား ကာယသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် အာပတ်သင့်၏။

ပညတ်တော်ကိုရင်း၊ အလံဝစနီယ အဖြစ်ကိုရင်း မသိမူ၍ ဤမည်သော အမျိုးသမီးလာလျှင် သူစိတ်ပါ- မပါ ပြောပေးစမ်းပါဟူသော နှုတ်မှာစကားကို ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံလျက် အမျိုးသမီး လာသောအခါ ပြောဆို၍ မှာထားသော ယောကျ်ားလာသောအခါ ထိုအကြောင်း ပြောသော ရဟန်းအားရင်း။

နှုတ်ဖြင့် ကောင်းပြီဟု ဝန်ခံလျက် ဤကိစ္စအတွက် မဟုတ်ဘဲ အခြားကိစ္စဖြင့် သွား၍ အမျိုးသမီးကို နှုတ်မြွက်သော အားဖြင့် စုံစမ်းကာ အခြားကိစ္စဖြင့်သာ ပြန်လာပြီး မှာသော ယောကျ်ားနှင့် ဆုံဆည်းသောအခါ နှုတ်ဖြင့် ပြန်ပြောသော ရဟန်းအားရင်း ဝါစာသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် အာပတ်သင့်သည်။

ပညတ်တော်ကို မသိသော ရဟန္တာပင် ဖြစ်သော်လည်း အဖ စကားဖြင့် သွား၍ အလံဝစနီယဖြစ်သော မယ်တော်ကို အဖနှင့် ပြန်ပေါင်းဘို့ရန် ပြောဆိုလျက် တဖန် ပြန်ဆောင် ပြောဆိုသော ရဟန်းအား ကာယဝါစာသမုဋ္ဌာန်ကြောင့် အာပတ်သင့်သည်။

ပညတ်တော်ကိုရင်း၊ အလံဝစနီယ အဖြစ်ကိုရင်း သိလျက် ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းသုံးမျိုးအတိုင်းပြုမူသောရဟန်းအား ကာယ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်ရင်း၊ ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်ရင်း၊ ကာယ ဝါစာစိတ္တသမုဋ္ဌာန်ကြောင့်ရင်း အာပတ်သင့်သည်။ (က၁)

သဥ္စရိတ္တအင်္ဂါ

(၁) တေသံ မနုဿဇာတိကတာ - အောင်သွယ်အပ်သူ -မ-နှင့်- ကျားတို့ လူဇာတ် ဖြစ်ခြင်း။

(၂) အလံဝစနီယတာ - အောင်သွယ် စကား ပြောကြားထိုက် ခြင်း။

(၃) ပဋိဂ္ဂဟဏ-ဝန်ခံခြင်း။

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၄

(၄) ဝိမံသန-သွားရောက်စုံစမ်း မေးမြန်းခြင်း။
(၅) ပစ္စာဟရဏ-တဖန် ပြန်ဆောင် ပြောကြားခြင်း။

ဆောင်။ ။ကျွား-မ နှစ်ရပ်၊ လူဇာတ်ရှိပြန်၊ အလံဝစနီယ၊ပဋိဂ္ဂဟနှင့်၊ ဝိမံသ-ပစ္စာ၊ အင်း ငါးဖြာ၊ မှတ်ပါ သဒ္ဒရိတ်။

၄။ အစ္စေကစီဝရ

ခရီးသွားမည့်သူ မကျန်းမာသူ ကိုယ်ဝန်ရှိသူ သဒ္ဓါတရားအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသူ တဦးဦးသည် "ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမိ" ဝါတွင်း၌နေသော သံဃာ - ဂိုဏ်း - ပုဂ္ဂိုလ်အား လှူပါ၏ဟု ပြောကြားလျှောက်ထား၍ လှူဒါန်းအပ်သော သင်္ကန်းသည် အစ္စေကစီဝရမည်၏။

အစ္စေကစီဝရန္တိ ဂမိက ဂိလာန ဂဗ္ဘိနီ အဘိနဝုပ္ပန္န သဒ္ဓါနံ ပုဂ္ဂလာနံ အညတရေန ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမိ ဧဝံ အာရောစေတွာ ဒိန္နံ။

ဆောင်။ ။ဂမိကနှင့်၊ဂိလာန-ဂဗ္ဘိနီ၊တလီသဒ္ဓါတရား၊သစ်ဖြစ်ပွားသူ၊ ပုဂ္ဂိုလ်လူတို့၊ ကြည်ဖြူစေတနာ၊ ထက်သန်စွာဖြင့်၊ ဿော ဝါသိ၊ ဒဿာမိဟု၊ ပြောဘိ လျှောက်ကြား၊ လှူဒါန်းထားလေ၊ အစ္စေစီဝရ၊ မှတ်ကုန်ကြလော။

ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။

ဆောင်။ ။စေတီ-သံဃ၊ ပုဂ္ဂလအား၊ ညွှတ်ပြီးသားကို၊ တခြားစေတီ၊ တလီသံဃ၊ ပုဂ္ဂလအား၊ညွှတ်စေငြား၊မှတ်သား ဒုက္ကဋ္။

၅။ သမဏ၏၊ သန္နိဓိ၊ အပ်ဘိ ဘိက္ခုနီ။

ဘိက္ခုနီ၏၊ သန္နိဓိ၊ အပ်ဘိ ဘိက္ခုမည်။

သန္နိဓိပစ္စည်း

ကာလိကလေးမျိုးတွင် ယာဝကာလိက ယာမကာလိက နှစ်မျိုးသည်သာ သန္နိဓိပစ္စည်း ဖြစ်၏။

ဆောင်။ ။ယာဝ-ယာမ၊ ကာလိက၊ နှစ်ဝ သန္နိဓိ။

၆။ မာတုဂါမနှင့်စပ်၍ ပညတ်အပ်သော သုဒ္ဓပါစိတ် သိက္ခာပုဒ်များ

မုသာဝါဒဝဂ် - ဒုတိယသဟသေယျနှင့်၊ ဓမ္မဒေသနာ (၂)

အစေလကဝင်- ရဟောပဋိစ္ဆန္နနှင့်၊ ရဟောနိသဇ္ဇ (၂)
သပ္ပါဏကဝဂ် - သံဝိဓာန (၁)
(ဒုတိယသဟသေယျသိက္ခာပုဒ်ကို အနက်ရေးပါ။)

၇။ ဘိက္ခုဂဏနာဝစ ဩဝါဒေါ ဠ—
ဘိက္ခုနီတို့၏ ဩဝါဒခံလိုပါသောကြောင့် ခွင့်တောင်းမှုကို သံဃာတော်အား လျှောက်ထားခြင်းကို ဩဝါဒဟု ဆိုသည်။
ဘိက္ခုနီဂဏနာဝစ ဩဝါဒေါ ဠ—
ဘိက္ခုနီတို့က ဘိက္ခုတို့အထံ အဆုံးအမခံဘို့ရန် ခွင့်ပန်လျှောက်ထားခြင်းကို ဩဝါဒဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ ထူးသည်။
၎င်း ဩဝါဒပျက်သော ဘိက္ခုနီမအား အာရာမဝဂ်-ဩဝါဒ သိက္ခာပုဒ်,ဩဝါဒူပသင်္ကမန သိက္ခာပုဒ်များအရ ပါစိတ်အာပတ်သင့်ပါသည်။

၈။ သတ္တရသ သံဃာဒိသေသာ မမွာ နဝ ပဌမာပတ္တိကာ အဋ္ဌ ယာဝ-တတိယကာ။

ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္ဆာဒန
ဒုဋ္ဌုလ္လအာပတ်ကို ဖုံးကွယ်သော ဘိက္ခုအား ပါစိတ်အာပတ် (သပ္ပါဏကဝဂ် ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္ဆာဒန သိက္ခာပုဒ်)
ဘိက္ခုနီအား-ပါရာဇိကအာပတ် (ဝဇ္ဇပ္ပဋိစ္ဆာဒိကာ သိက္ခာပုဒ်)

၉။ ဘိက္ခုနီသုဒ္ဓပါစိတ်လာ ဝဂ်အစဉ်
(၁) လသုဏဝဂ် (၂) ရတ္တန္ဓကာရဝဂ် (၃) နဂ္ဂဝဂ် (၄) တုဝဋ္ဋဝဂ် (၅) စိတ္တာဂါရဝဂ် (၆) အာရာမဝဂ် (၇) ဂဗ္ဘိနီဝဂ် (၈) ကုမာရိဘူတဝဂ် (၉) ဆတ္တုပါဟနဝဂ် (၁၀) မုသာဝါဒဝဂ် (၁၁) ဘူတဂါမဝဂ် (၁၂) ဘောဇနဝဂ် (၁၃) စာရိတ္တဝဂ် (၁၄) ဇောတိဝဂ် (၁၅) ဒိဋ္ဌိဝဂ် (၁၆) ဓမ္မိကဝဂ်။
ပါစိတ်အာပတ်
ပါစိတ်အာပတ်

၁၀။ ပါစိတ်အာပတ်။ (က၁ိ) } ၃၃၂
အနာပတ္တိ။ (က၁ိ)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ (၁၃၂၇-ခုနှစ် အဖြေအတိုင်း ဖြစ်သည်။)

၂။ ခိုးခြင်း (၂၅) ပါး

(၁) နာနာဘဏ္ဍပဉ္စက (၂)ကေဘဏ္ဍပဉ္စက (၃)သာဟတ္ထိက ပဉ္စက (၄) ပုဗ္ဗပယောဂပဉ္စက (၅) ထေယျာဝဟာရပဉ္စက။

ဆောင်။ ။နာနာ- ဧက၊ သာဟတ္ထ၊ ပုဗ္ဗ- ထေယျာမှတ်။

ထေယျာဝဟာရပဉ္စက

(၁) ထေယျာဝဟာရ (၂)ပသယှာဝဟာရ (၃) ပရိကပ္ပါ- ဝဟာရ (၄) ပဋိစ္ဆန္နာဝဟာရ (၅) ကုသာဝဟာရ။

၃။ ထေယျစိတ်ဖြင့် သုံးသပ်လျှင် ဒုက္ကဋ်၊ တုန်လှုပ်စေလျှင် ထုလ္လစ္စည်း၊ တည်ရာမှ ရွေ့စေလျှင် ပါရာဇိက။

ဆောင်။ ။နေရာတခု-ထားပြုဥစ္စာ၊
ခိုးလိုစိတ်ခတ်-သုံးသပ်ဒုက္ကာ၊
လှုပ်စေခဲ့ငြား- မှတ်သား ထုလ္လာ၊
တည်ရာမှ- ရွေ့က ပါဇိကာ။

ဒုတိယပါရာဇိက အနာပတ္တိ ဝါရများ

မိမိဥစ္စာအမှတ်ရှိသူအားရင်း၊ အကျွမ်းဝင်၍ယူရာ၌ရင်း၊ ခေတ္တခဏ ယူရာ၌ရင်း၊ ပြိတ္တာတို့၏ဥစ္စာ၌ရင်း၊ တိရစ္ဆာန်၏ဥစ္စာ၌ရင်း၊ ပံ့သကူအမှတ်ရှိသူအားရင်း၊ ဥမ္မတ္တက စသည်တို့အားရင်း ဒုတိယ ပါရာဇိကဖြင့် အာပတ်မသင့်။

၄။ ယာဝတိယကံ ဇာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ

အာပတ်သင့်မှန်း သိပါလျက် ထင်စွာမပြုခြင်း (အခြားရဟန်းတို့အား မပြောကြားခြင်း)ကို ဖုံးလွှမ်းထားသည်ဟု ခေါ်သည်။

ပဋိစ္ဆာဒန လက္ခဏာ (၁၀) ပါး

(၁) အာပတ္တိ- အာပတ်သင့်ခြင်း၊ (၂) အာပတ္တိသညီ- အာပတ်သင့်မှန်း သိခြင်း၊ (၃) ပကတတ္တော- ပကတတ်ဖြစ်ခြင်း၊ (၄) ပကတတ္တသညီ- ပကတတ်မှန်း သိခြင်း၊ (၅) အနန္တရာယိကော- အန္တရာယ် ဆယ်ပါး မရှိခြင်း၊ (၆) အနန္တရာယိကသညီ- အန္တရာယ် မရှိမှန်း သိခြင်း၊ (၇) ပဟု-စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ (၈) ပဟုသညီ- စွမ်းနိုင်မှန်း သိခြင်း၊ (၉) ဆာဒေတုကာမော- ဖုံးထားလိုခြင်း၊ (၁၀) ဆာဒေတိ- ဖုံးထားခြင်း။

ဆောင်။ ။သင့်တုံအာပတ်၊ ပကတတ်၊ ကင်းလတ်အန္တရာယ်၊
ကြားငှါစွမ်းငြား၊ သညီပွား၊ ရှစ်ပါးသရုပ်ချယ်၊
ဖုံးလွှမ်းလိုငြား၊ ဖုံးလွှမ်းထား၊ ဆယ်ပါးဖုံးလွှမ်းဘွယ်။

၅။ အသာဓာရဏ သိက္ခာပဒ

ပတ္တ, ဝဿိကသာဋိက, သာသက်သိက္ခာပုဒ် (၃)

သာဓာရဏ သိက္ခာပဒ

ကြွင်းသော (ဥိနပဋ္ဌဗန္ဓန, ဘေသဇ္ဇ, စီဝရအစ္ဆိန္နန, သုတ္တဝိညတ္တိ, မဟာပေသကာရ, အစ္စေကစီဝရ, ပရိဏတ) သိက္ခာပုဒ် (၇)

၆။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

၇။ လက်ကို ဆွဲကိုင်သည်ကို သာယာသော ဘိက္ခုနီမအား အဌ၀တ္ထုက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ထုလ္လစ္စည်း၊ ကျောကို ပွတ်သပ်သည်ကို သာယာသော ဘိက္ခုနီမအား ဥဗ္ဗဇာဏုမဏ္ဍလိကာ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါရာဇိက။

ဘိက္ခုမှာကား ကာယသံသဂ္ဂ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နှစ်ချက်လုံး သံဃာဒိသိသ်။

၈။ **ဘိက္ခုနီ သိမ်းခြား သင်္ကန်းများ**

(၁) ရင်စည်းတဘက် (၂) ဥတုနှီး သင်္ကန်း (၃) ရေသနုပ်။

စီဝရသင်္ကမနီယ

ဥစ္စာရှင်ထံ ခွင့်မပန်ဘဲ ယူပြီး နောက် တဖန် ပြန်ပေးအပ်သော သင်္ကန်း ငါးထည်တို့တွင် တထည်ထည်သော သင်္ကန်းသည် **စီဝရသင်္ကမနီယ** မည်၏။

သမဏစီဝရ

ကပ္ပဗိန္ဒု ထိုးပြီးသော ဝတ်ရုံလောက်သော သင်္ကန်းသည် **သမဏစီဝရ** မည်၏။

အာဝသထစီဝရ

ဥတုလာသော ဘိက္ခုနီမတို့ ဝတ်ဘို့ရန် လှူဒါန်းထားသော ဥတုနှီးသင်္ကန်းသည် **အာဝသထစီဝရ** မည်၏။

၉။ သစေ မေ တွံ့ အယျေ စီဝရံ ဒဿသိ၊ ဧဝါဟံ တံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမိ။ သစေ မေ တွံ့ အယျေ ဒွေ ဝဿာနိ အနုဗန္ဓိဿသိ၊ ဧဝါဟံ တံ ဝုဋ္ဌာပေဿာမိ။

၁၀။ (က) နိဿဂ္ဂိပါစိတ် (ခ-ဂ-ဃ) သုဒ္ဓပါစိတ် (င) ပါဋိဒေသနီ။

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ (၁) အတိခုဒ္ဒကာ - အလွန်ငယ်သောသိမ်။
(၂) အတိမဟန္တီ - အလွန်ကြီးသောသိမ်။
(၃) ခဏ္ဍနိမိတ္တာ -နိမိတ်ကျိုးသောသိမ်။
(၄) ဆာယာနိမိတ္တာ - အရိပ်ကို နိမိတ်ပြုသောသိမ်။
(၅) အနိမိတ္တာ - နိမိတ်လုံးဝမရှိသောသိမ်။
(၆) ဗဟိ သီမေ ဌိတေန သမ္မတာ - သိမ်၏ပြင်ပမှနေ၍ သမုတ်အပ်သော သိမ်။
(၇) နဒိယာ သမ္မတာ - မြစ်၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
(၈) သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ - သမုဒ္ဒရာ၌ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
(၉) ဇာတဿရေသမ္မတာ-ဇာတဿရအိုင်၌သမုတ်အပ်သောသိမ်။
(၁၀) သီမာယ သီမံ သမ္ဘိန္ဒန္တေန သမ္မတာ - သိမ်ဟောင်းနှင့်စပ်၍ သမုတ်အပ်သောသိမ်။
(၁၁) သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္ထရန္တေန သမ္မတာ - သိမ်ဟောင်းကို လွှမ်းခြုံ၍ သမုတ်အပ်သောသိမ်။

ဆောင်။ ။ကြီး-ငယ်-ကျိုး-ရိပ်၊ အနိမိတ်၊ ဗဟိဒ် တည်သမုတ်။
အိုင်-သမုဒ်-မြစ်၊ စပ်လွှမ်းလစ်၊ ဆယ့်တစ် သိမ်ပျက်ထုတ်။

ခဏ္ဍနိမိတ်သိမ်

မူလ ပထမ ကြားအပ်သော နိမိတ်တိုင်အောင် ထပ်၍ မကြား သောအားဖြင့် နိမိတ် မစပ်မိသော သိမ်မျိုးသည်ရင်း၊ နိမိတ်

မလောက်သောအရာမျိုးကို နိမိတ်ပြု၍ သမုတ်အပ်သော သိမ်မျိုး သည်ငှင်း ခဏ္ဍနိမိတ် သိမ်မည်၏။

၂။ သရမာနေန ဘိက္ခုနာ-ကို ထောက်၍ မိမိအာပတ်ကို အမှတ်မရလို့ မကြားမိဘဲ ဆိတ်ဆိတ်နေသူအား အာပတ်မသင့်ပါ။

ပရိသုဒ္ဓအဖြစ်ကို သိရကြောင်း

အာဝီကရဏ (ထင်စွာ ပြုခြင်း) ကြောင့်ငှင်း—

တုဏှီဘာဝ (ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း) ကြောင့်ငှင်း— ပရိသုဒ္ဓအဖြစ် ကို သိရသည်။

ယဿ သိယာ အာပတ္တိ၊ သော အာဝိကရေယျ၊ အသန္တိယာ အာပတ္တိယာ တုဏှီ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တုဏှီဘာဝေန ခေါ ပနာယသ္မန္တေ ပရိသုဒ္ဓါတိ ဝေဒိဿာမိ။ (ပါတိမောက်)

တုဏှီဘာဝေနာပိ(အာဝီကရဏကြောင့်သာမဟုတ်-တုဏှီဘာဝ ကြောင့်လည်း) (ကင်္ခါ-၄)

၃။ ဝဂ္ဂုမုဒါ မြစ်ကမ်းနားနေသော ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်သည်။

အင်္ဂါ

(၁) ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ မိမိ၌ မရှိခြင်း။
(၂) ယုတ်မာသော အလိုရှိခြင်း။
(၃) ပြော ကြားအပ်သူ၏ လူဇာတ်ရှိခြင်း။
(၄) သူတပါးကို ရည်သွန်းပြောကြားမှု မဟုတ်ခြင်း။
(၅) ပြော ပြီးလျှင် ပြော ပြီ ခြင်း နားထောင်သူ သိခြင်း။

အသန္တတာ အတ္တနိ ပါပိစ္ဆတာ၊
ယာရောစနာ တဿ မနုဿဇာတိတာ၊
နညာပဒေသော စ တဒေဝ ဇာနနံ၊
ပဉ္စေတ္တ အင်္ဂါနိ အသန္တဒီပနေ။

အနာပတ္တိဝါရ

အဝိမာနပုဂ္ဂိုလ်, ပါပိစ္ဆာမရှိသူ၊ ဥမ္မတ္တက စသောပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် အာပတ်မသင့်။

၄။ **သမောဓာန ပရိဝါသ် (၃)ပါး**

ဩဓာနသမောဓာန—ပရိဝါသ်၏ အတွင်း၌ သံဃာဒိသိသ် အာပတ် ထပ်သင့်ပြန်ပြီးလျှင် ဖုံးလွှမ်း၍ထားသော ရဟန်းအား နောက်က စောင့်ခဲ့ပြီးသော နေ့ရက်တို့ကို ဖျက်၍ မူလအာပတ်၏ ဒိဝသ ပရိစ္ဆေဒ၌ နောက်ထပ်သင့်သော အန္တရာပတ်ကို ပေါင်း၍ ပေးအပ် သော ပရိဝါသ်။

အဂ္ဃသမောဓာန— ဖုံးလွှမ်းသည့်ရက် မတူမျှသော သံဃာဒိသိသ် အာပတ်တို့ကို ရက်အကြာဆုံး ဖုံးလွှမ်း အပ်သော အာပတ်၌ သိမ်းသွင်း စုပေါင်း၍ ပေးအပ်သော ပရိဝါသ်။

မိဿကသမောဓာန— အာပတ်သင့်ကြောင်း ဝတ္ထု ကွဲပြားသော သံဃာဒိသိသ်အာပတ်တို့ကို တပေါင်းတည်း ပေါင်းရုံး၍ ပေးအပ် သော ပရိဝါသ်။

သန္နိဓိကာလ— အကပ်ခံပြီး တည့်ဥ်ကို လွန်ခြင်း။

ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဧကရတ္တိံ ဝီတိနာမိတဿေတံ နာမ။ (ကခ်ါ)

ကာလိက— ယာဝ-ယာမ၊ ကာလိက၊ နှစ်ပ သန္နိဓိ။

ယာဝကာလိက ယာမကာလိကတာ သန္နိဓိဘာဝေါ တဿ အဇ္ဈော ဟရဏာန္တိ၊ ဣမာနိ ပနေတ္ထ တီဏိ အင်္ဂါနိ။ (သာရတ္ထဒီပနီကာ)

၅။ ဓာတရူပ သိက္ခာပုဒ်သည်–

ရွှေ ငွေ အတုံးအခဲနှင့် ဒင်္ဂါးပိုက်ဆံ ဟူသော နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု, အခြားရတနာ အမျိုးမျိုး ဟူသော ဒုက္ကဋဝတ္ထုများကို ခံယူခြင်းမှ တားမြစ်သည်။

ရူပိယသံဝေါဟာရ သိက္ခာပုဒ်သည်–

ထိုနိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဒုက္ကဋဝတ္ထုနှင့် အခြားဝတ္ထုကို လဲလှယ်ခြင်းမှ တားမြစ်သည်။ ဤသို့ ထူးသည်။

ဝတ္ထုအလိုက် အာပတ်သင့်ပုံ

ဒုက္ကဋဝတ္ထုဖြင့်–ဒုက္ကဋဝတ္ထု ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုရင်း

ကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့်–ဒုက္ကဋဝတ္ထုကိုရင်း လဲလှယ်က ဒုက္ကဋ်။

နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုဖြင့်– နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဒုက္ကဋဝတ္ထု ကပ္ပိယဝတ္ထုကိုရင်း

ကပ္ပိယဝတ္ထု ဒုက္ကဋဝတ္ထုတို့ဖြင့်–နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထုကိုရင်း လဲလှယ်က နိဿဂ္ဂိပါစိတ်။

ဆောင်။ ။ဒုက္ကဋ်ဝ တဘက်၊ ပါသည့်တွက်၊ မှတ်ချက် ဒုက္ကဋ်သိ။
နိဿဂ္ဂိ တဘက်၊ ပါသည့်တွက်၊ မှတ်ချက် နိဿဂ္ဂိ။

၆။ မာတုဂါမနှင့် စပ်သော သိက္ခာပုဒ်များ

ဒုတိယသဟသေယျ, ဓမ္မဒေသနာ, ရဟော ပဋိစ္ဆန္န, ရဟော နိသဇ္ဇ, သပ္ပါဏကဝဂ် - သံဝိဓာန သိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်သည် (၅)

စစ်သည်နှင့် စပ်၍ ပညတ်သော သိက္ခာပုဒ်ကား

ဥယျုတ္တသေနာ, သေနာဝါသ, ဥယျောဓိက သိက္ခာပုဒ် (၃)

ပရမ္ပရဘောဇဉ် စားကောင်းရာ ကာလကား

ဂိလာနသမယ, စီဝရဒါနသမယ, စီဝရကာလသမယ။

၇။ (ထင်ရှားပြီ။)

၈။ (ထင်ရှားပြီ။)

၉။ ဆုံးဖြတ်ချက် ဒီဂရီချပြီးသောအခါ ဥဿယဝါဒိကာသံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သည်။

အဍ္ဍပရိယောသာနေ ဘိက္ခုနိယာ ဇယေပိ ပရာဇယေပိ သံဃာဒိသေသော။

နိဿာရဏီယ ဖြစ်ပုံ

သံဃာဒိသိသ်အာပတ်သင့်သူသည် မာနတ်ဆောက်တည်ခိုက်၌ ထိုမာနတ်နှင့် ဆိုင်သော ကျင့်ဝတ်များကို ကျင့်နေရသည်ဖြစ်၍ သံဃာမှ နှင်ထုတ်ရာရောက်သောကြောင့် နိဿာရဏီယဟုဆိုသည်။

၁၀။ **ပဝါရဏာ ခြားနားချက်**

ရဟန်း ယောကျ်ားတို့သည် ဘိက္ခုအချင်းချင်းသာ ပဝါရဏာပြုရုံဖြင့် ပြီးသည်။

ရဟန်း မိန်းမတို့မှာကား ဘိက္ခုနီသံဃာ့အထံ၌ တကြိမ်, ဘိက္ခုသံဃာ့အထံ၌ တကြိမ် အားဖြင့် ဥဘတော သံဃာ၌ နှစ်ကြိမ် ပဝါရဏာပြုရသည်။

ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဒွေဝဿာနိ ဆသု ဓမ္မေသု သိက္ခိတသိက္ခံ သိက္ခမာနံ သံဃေန အသမ္မတံ ဝုဋ္ဌာပေယျ ပါစိတ္တိယံ–ကိုထောက်၍ နှစ်နှစ်ပတ်လုံး သိက္ခမာန်အကျင့် ကျင့်ပြီးသော်လည်း သံဃာက မသမုတ်အပ်သေးလျှင် (သမ္မုတိ မရသေးလျှင်) ရဟန်းခံ မပေးနိုင်ပါ။

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆–၅

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ အညမညာရောစန ပါရိသုဒ္ဓိဉပုသ်ပြုရမည်။

(၃) ပါး ပါရိသုဒ္ဓိဉပုသ်ပြုပုံ

ဉပုသ်နေ့ သိမ်အပြင်၌ စည်းဝေး၍ တပါးပါးက "သုဏန္တု မေ အာယသ္မန္တာ အဇ္ဇုပေါသထော စာတုဒ္ဒသော (ပန္နရသော) ယဒါယသ္မန္တာနံ ပတ္တကလ္လံ မယံ အညမညံ ပါရိသုဒ္ဓိဉပေါသထံ ကရေယျာမ"ဟု ဉတ်ထားပြီး၊ မထေရ်ကြီးက သင်္ကန်းလက်ဝဲ ကတင်လျက် ဆောင့်ကြောင့်ထိုင် လက်အုပ်ချီကာ—

"ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ အာဝုသော ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ"ဟု သုံးကြိမ် ဆိုရမည်။

ကျန်သော နှစ်ပါးတို့ကလည်း—

"ပရိသုဒ္ဓေါ အဟံ ဘန္တေ ပရိသုဒ္ဓေါတိ မံ ဓာရေထ" ဟု သုံးကြိမ် ဆိုရမည်။

၂။ ဒုတိယပါရာဇိကသည် ပရိယာယ်**အား**ဖြင့် အာပတ်မသင့်။

အထောက်။ ။(အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ) အာဒိယေယျ။

ပရိယာယ်အားဖြင့် သေချင်အောင် ပြောသောကြောင့် ထိုသူ သေခဲ့သော် ပါရာဇိက ကျ၏။

အထောက်။ ။မရဏာဝဏ္ဏံ ဝါ သံဝဏ္ဏေယျ။

ယထာ-အဒိန္နာဒါနေ 'အာဒိယေယျာ'တိ ဝုတ္တတ္တာ ပရိယာယေန ကထာယ မုစ္စတိ နယိဓ ဧဝံ၊ သံဝဏ္ဏေယျာတိ ဝစနတော ပန ဣဓ ပရိယာယ ကထာပိ န မုစ္စတိ။ (ကခ်ါ)

၃။ ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်၌ အဿာမိက-ပမာဏိက၊ ဝိဟာရသိက္ခာပုဒ်၌ သဿာမိက-အပ္ပမာဏိက၊ ဤသို့ ထူးသည်။ သဿာမိကဘာဝမတ္တမေဝ ဟိ ဝိသေသော။ (ကခ်ါ)

အင်္ဂတေ မြေညက် သုတ်ထားသော ဥလ္လိတ္တစသော ကျောင်းသုံးမျိုးကိုသာ ပညတ်လိုရင်း ဖြစ်သောကြောင့် သစ်ဝါးတို့ဖြင့် ဆောက်လုပ်သော ကျောင်းဖြစ်လျှင် ကုဋိကာရ သိက္ခာပုဒ်အရ အပြစ်မရှိ။

"အတ္တုဒ္ဒေသံ"ဟု ဆိုခြင်းကြောင့်- သံဃိကအတွက်ဖြစ်လျှင် အပြစ်မရှိ။

၄။ ကိုယ်ဖြင့် ဆောင်ယူခဲ့၍ ဖြစ်စေ၊ အလိုရှိသလို အထည်တိုက်မှ ထုတ်ယူပါဟု နှုတ်ဖြင့် ရွှေ့ရှဆောင်၍ ဖြစ်စေ ဖိတ်မန်ခြင်းသည် "အဘိဟဋ္ဌုံ ပဝါရေယျ" မည်၏။

သန္တရုတ္တရပရမံ

သင်္ကန်းသုံးထည်ဖြင့် နေသူမှာ-တထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည် ကျန်သေး၍ မခံယူကောင်း၊ နှစ်ထည်ပျောက်လျှင် တထည်ယူ၊ သုံးထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည် ခံယူရသည်။

နှစ်ထည်ဖြင့် နေသူဖြစ်လျှင် တထည်ပျောက်လျှင် တထည်ယူ၊ နှစ်ထည်ပျောက်လျှင် နှစ်ထည် ယူကောင်းသည်။

ဆိုလိုရင်းမှာကား မိမိမှာ နှစ်ထည်ထက် မပိုရ။

၅။ ပုဝ- လက်ဆောင်အလှူငှါ စီမံအပ်သော မှုံ။

မန္တ- လမ်းခရီး၌ ရိက္ခာအလှူငှါ စီမံအပ်သော မှုံ။

ကျင့်ဝတ်

နှစ်သပိတ်အပြည့်ဖြစ်စေ၊သုံးသပိတ်အပြည့်ဖြစ်စေ ခံယူနိုင်သည်၊ ထို့ထက် အလွန် မခံယူနိုင်။

ထိုအိမ်မှ ခံယူပြီးသလောက်ကိုလည်း အခြားတွေ့တိုင်းသော ရဟန်းတို့အား ပြောကြားရမည်။

နှစ်သပိတ် သုံးသပိတ် ခံယူပြီး အခြားရဟန်းတို့နှင့် အတူ ဝေဘန်၍ သုံးဆောင်ရမည်၊ တသပိတ်သာ ခံယူသူကား မဝေဘန်သော်လည်း အပြစ်မရှိ။

၆။ (ထင်ရှားပြီ။)

၇။ (ထင်ရှားပြီ။)

၈။ (၁၃၂၇- ခုနှစ်၌ ပုစ္ဆာ ဖြေခဲ့ပြီ။)

၉။ အဓ္ဓောရဋ္ဌသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်အာပတ်။

၁၀။ **သဃာဋိစာရ**

တိစီဝရိက်, ရေသနုပ်, ရင်စည်းတဘက် ဟူသော သင်္ကန်းငါးထည်ကို လဲလှယ်၍ဝတ်ခြင်း နေလှမ်းခြင်းသည် သဃာဋိစာရ။

(စီဝရသက်မနီယ အခိပ္ပါယ် ၁၃၃၀- ခုနှစ် အဖြေ၌ ဖြေခဲ့ပြီ)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ **ပိဏ္ဍတ္ထပဉှက**

နိဒါနေ ဥတ္တိထပနံ၊ ပုဗ္ဗကိစ္စသာ ပုစ္ဆနံ။
နိဒါနုဒ္ဒေသသာဝနေ၊ ဝိသုဒ္ဓါရောစနေ ဝိဓိ။
အနာရောစနေ အာပတ္တိ၊ ဥေ ယျံ ပိဏ္ဍတ္ထပဉှကံ။

(၁) ဥတ္တိထပန-သုဏာတု မေ ဘန္တေ (ပ) ပါတိမောက္ခံဥဒ္ဒိသေယျ။

(၂) ပုဗ္ဗကိစ္စပုစ္ဆန - ကိံ သံဃဿ ပုဗ္ဗကိစ္စံ။

(၃) **နိဒါနုဒ္ဒေသသာဝနေ ဝိဓိ - တံ သဗ္ဗေဝ သန္တာ (ပ) မနသိ ကရောမ**။

(၄) ဝိသုဒ္ဓါရောစနေ ဝိဓိ-ပါရိသုဒ္ဓိံ အာယသ္မန္တော အာရောစေထ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသိဿာမိ၊ ယဿ သိယာ အာပတ္တိ (ပ) အနုသာဝိတံ ဟောတိ။

အနာရောစနေ အာပတ္တိ-ယော ပန ဘိက္ခု (ပ) ဖာသု ဟောတိ။

၂။ ထေယျာဝဟာရခိုးခြင်း၌ ပါဝင်ပါသည်။

နီလကဟာပဏပါဒ၏ ကာလတန်ဘိုးလိုက်၍ ဒုက္ကဋ်၊ ထုလ္လစ္စည်း၊ ပါရာဇိက အာပတ်များ သင့်ပါသည်၊ ပဌမကြီးတန်း၌အောင်ဆု တရာကျပ်သည်ဖြင့်၊ ပဌမကြီးတန်း၏ အရှိန်အဝါကြောင့် ရရှိလာသော လာဘ်လာဘများသည်ဖြင့် နီလကဟာပဏ၏ ပါဒထက် တန်ဘိုးမြင့်သောကြောင့် ပါရာဇိကအာပတ် သင့်ပါသည်။

၃။ (က) သံဃာဒိသိသ်တချက်၊ (ခ) သံဃာဒိသိသ် ငါးချက်။

(ဂ) သံဃာဒိသိသ်တချက်၊ (ဃ) ထုလ္လစ္စည်းအာပတ်။

၄။ (က) ဒုက္ကဋ်၊ (ခ) ဒုက္ကဋ်၊ (ဂ) နိဿဂ္ဂိ၊ (ဃ) နိဿဂ္ဂိ။

၅။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းကြောင့် စတုတ္ထပါရာဇိက သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါရာဇိက။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကို ပရိယာယအားဖြင့် မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းကြောင့် သိလျှင် ထုလ္လစ္စည်း, မသိလျှင် ဒုက္ကဋ်။

ပါရာဇိက အာပတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် ဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသိသ်။

သံဃာဒိသိသ် အာပတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် သဟဓမ္မိကဝဂ် အမူလကသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်။

လဟုကအာပတ်ဖြင့် မဟုတ်မမှန် စွပ်စွဲခြင်းကြောင့် ဒုက္ကဋ် အာပတ်။

သာမည မဟုတ်မမှန် ပြော ခြင်းကြောင့် မုသာဝါဒသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်။

၆။ (က) အစေလကဝဂ် မဟာနာမသိက္ခာပုဒ်အရ ပါစိတ်။

(ခ) သေခိယသက္ကစ္စဝဂ် သူပေါဒနဝိညတ္တိသိက္ခာပုဒ်အရ ဒုက္ကဋ်။

ဒန္တပေါနအနုပညတ်ကား

အညတြ ဥဒကဒန္တပေါနာ။

၇။ **ဂိဟိဂတသိက္ခမာန်၏ ပဉ္စင်းခံပေးထိုက်ရာ အင်္ဂါ**

(၁) ၁၂-နှစ်ပြည့်ခြင်း၊ (၂) သိက္ခာပုဒ် ခြောက်ပါးကို နှစ်နှစ်တိတိ ကျင့်ပြီးခြင်း၊ (၃) သံဃထံမှ ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိကို ရပြီးခြင်း ပေါင်း အင်္ဂါ သုံးပါး။

ကုမာရိဘူတသိက္ခမာန်၏ ပဉ္စင်းခံပေးထိုက်ရာ အင်္ဂါ

(၁) အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ခြင်း၊ (၂) သိက္ခာပုဒ် ခြောက်ပါးကို နှစ်နှစ်တိတိ ကျင့်ပြီးခြင်း၊ (၃) ဝုဋ္ဌာနသမ္မုတိကို ရပြီးခြင်း။

သိက္ခမာန် ပြုကောင်းသည့် အရွယ်

အမျိုးသမီး များသည် (၁၀) နှစ် ပြည့်လျှင် သိက္ခမာန် ပြုကောင်းသည်။

၈။ **သာဓာရဏ—**

ဘိက္ခုနီ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ဒုတိယဝဂ် .... (၈)
ဘိက္ခုနီ နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် တတိယဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် မုသာဝါဒဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဘူတဂါမဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဘောဇနဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် စာရိတ္တဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဇောတိဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဒိဋ္ဌိဝဂ် .... (၁၀)
ဘိက္ခုနီ သုဒ္ဓပါစိတ် ဓမ္မိကဝဂ် .... (၁၀)

အသာဓာရဏ—

နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ပဌမဝဂ်၌ .... (၁၀)
နိဿဂ္ဂိယပါစိတ် ဒုတိယဝဂ်၌ .... (၂)
သုဒ္ဓပါစိတ် လသုဏဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် ရတ္တန္ဓကာရဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် နဂ္ဂဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် တုဝဋ္ဋဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် စိတ္တာဂါရဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် အာရာမဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် ဂဗ္ဘိနီဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် ကုမာရိဘူတဝဂ်၌ .... (၁၀)
သုဒ္ဓပါစိတ် ဆတ္တုပါဟနဝဂ်၌ .... (၁၀)

၉။ (ထင်ရှာပြီ။)

၁၀။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ လိင်္ဂထေနက–ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့က ပေးသည် မဟုတ်ဘဲ မိမိဘာသာ သင်္ကန်းဝတ်လျက် ရှင် ရဟန်းအသွင်ကို ခိုးသူ။

သံဝါသထေနက–သာမဏေစစ် ဖြစ်လျက် ရဟန်းဝါ ရေတွက်ခြင်း ရှိခိုး ခံခြင်း ကံကြီး ကံငယ်တို့၌ ပါဝင်ခြင်း ဟူသော သံဝါသကို ခိုးသူ။

အဓိကရဏအထူး

ဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏကား အာပတ္တာဓိကရဏအနက်။ အညဘာဂိယ သိက္ခာပုဒ်၌ အဓိကရဏကား တည်ရာအနက်။

ဆောင်။ ။အာပတ္တာဓိ၊ မှတ်ဘိ ဒုဋ္ဌာ။

တည်ရာအတ္ထ၊ အညဘာဂါ။

အကြောင်း အတ္ထ၊ သံဃဘေဒါ။

တူးလေဘိ၊ အဓိကရဏာ။

၂။ စီဝရပလိဗောဓ, အာဝါသ ပလိဗောဓ နှစ်ပါးမရှိလျှင် အသစ်ရရှိသော သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်လည်း မတင် ဝိကပ္ပနာလည်း မပြုဘဲ အလွန်ဆုံး (၁၀) ရက်သာ ထားနိုင်၏၊ (၁၀) ရက်လွန်လျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ် အာပတ်သင့်၏။

နိဋ္ဌိတစီဂရ ဖြစ်သည့် ပြောင်းရွှေ့ သွားသော ရဟန်းအား အာဝါသပလိဗောဓ ပြတ်စဲသောကြောင့် ကထိန် အာနိသင် မရတော့၊ (နိဋ္ဌိတစီဝရ မဖြစ်ဘဲ စီဝရပလိဗောဓ ရှိသေးလျှင်ကား ပြောင်းရွှေ့သွားသော်လည်း ကထိန်အာနိသင် ရနိုင်သည်။)

၃။ စေတီအတွက် ငွေအလှူခံသော ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်။
သံဃစေတိယာဒီနံ အတ္ထာယ ဂဏှန္တဿ ဒုက္ကဋံ။ (ကခ်ါ-၄၁)

ဆောင်။ ။စေတီ·သံဃာ၊ ဂိုဏ်းတွက်တာ၊ ခံပါ ဒုက္ကဋ။
မိဘနှင့် ကပ္ပိယဘဏ္ဍာခြင်း လဲလျှင် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်။

ဆောင်။ ။မိဘသော်မှ၊ ကပ္ပိယဘဏ္ဍာ၊ လဲလှယ်ရာ၊ သင့်ပါ နိဿဂ္ဂိ။

ပဝါရိတ်အင်္ဂါ

(၁) စားဆဲဖြစ်ခြင်း၊ (၂) ဘောဇဉ်ငါးပါးတွင် တပါးပါး ဖြစ်ခြင်း၊ (၃) ပေးသူက ဟတ္ထပါသ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း၊ (၄) ရှေ့ရှု ဆောင်ယူခိုက်ဖြစ်ခြင်း၊ (၅) ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ပယ်ခြင်း။

ဆောင်။ ။စားဆဲဘောဇဉ်၊ ဟတ်တွင်းဝင်၊ ဆောင်စဉ်ကိုယ်နှုတ်မြစ်။
အင်္ဂါငါးလီ၊ ပြည့်စုံပြီ၊ သင့်ပြီ ပဝါရိတ်။

၄။ ဝိကပ္ပနာပြုပုံ

ဣမံ စီဝရံ တုယှံ ဝိကပ္ပေမိ (အနီးရှိသူအား သမ္မုခါဝိကပ္ပနာ ပြုပုံ)

ဣမံ စီဝရံ တိဿဿ ဘိက္ခုနော ဝိကပ္ပေမိ (အဝေးနေသူအား သမ္မုခါ ဝိကပ္ပနာ ပြုပုံ)

ပစ္စုဒ္ဓိုရ်ပြုပုံ

မယှံ သန္တကံ ပရိဘုဉ္ဇ ဝါ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဝါ ယထာပစ္စယံ ကရောဟိ။

ဘေဒနကပါစိတ်

သူစိဃရသိက္ခာပုဒ်အရ အာပတ်သင့်လျှင် အပ်ကျည်ကို ခွဲပြီးမှ အာပတ်ကို ဒေသနာကြားရမည်၊ မဉ္စပီဌသိက္ခာပုဒ်အရ- အာပတ် သင့်လျှင် ပိုလွန်သော အခြေကို ဖြတ်ပြီးမှ အာပတ်ကို ဒေသနာ ကြားရမည်။

မခွဲမဖြတ်ဘဲ ဒေသနာကြားရုံဖြင့် အပြစ်ကင်းစင်သွားခြင်း မရှိပါ။

၅။ (ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။)

၆။ အာပတ်သင့်နေခြင်းသည် အာပတ္တာဓိကရုဏ်း။

အာပတ်သင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မသင့်သည်ဖြစ်စေ ထိုအာပတ်ဖြင့် သူတပါးက စွပ်စွဲခြင်းသည် အနုဝါဒါဓိကရုဏ်း၊ ဤသို့ ထူးသည်။

ဓမ္မဒေသနာ သိက္ခာပုဒ် (၁၆) ပုဒ်။

၇။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

၈။ ဆုံးမနည်းချုပ်

ရှင်မ-သင်သည် သူကြွယ်နှင့်၎င်း၊သူကြွယ်သားနှင့်၎င်း ရောရော နှောနှော မနေပါလင့်၊ရှင်မ-သင်သည် လူတို့နှင့် ကင်းကင်းရှင်းရှင်း နေပါ၊ ရှင်မ၏ ကင်းကင်း ရှင်းရှင်း နေမှုကို သံဃာတော်က နှစ်သက်ပါ၏ဟု ပြောဆိုဆုံးမရမည်။

၉။ (က) ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်။
ရဟန်းမအား ပါစိတ်။

(ခ) ရဟန်းအား ဒုက္ကဋ်။
ရဟန်းမအား ပါစိတ်။

၁၀။ (က) ပါစိတ်၊ (ခ) ပါစိတ်

သမယများ

ဥဏှသမယ, ပရိဠာဟသမယ, ဂိလာနသမယ, ကမ္မသမယ, အဒ္ဓါနဂမနသမယ, ဝါတဝုဋ္ဌိသမယ (၆) ပါး။

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ ကံမပျက်ပါ၊ အာပတ်သာ သင့်ပါသည်၊ ထိုတွင်—

ဥက္ခိတ္တကပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက်ရှိလျှင် ပါစိတ်၊

ကြွင်း ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ်များရှိလျှင် ဒုက္ကဋ်။

၂။ (စတုတ္ထပါရာဇိက အင်္ဂါကို ၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

အဓိမာနဖြစ်ပုံ

လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးတင်၍ သင်္ခါရတရားတို့ကို သုံးသပ်သော ဝိပဿနာအားထုတ်သူ ယောဂီအား ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တရားများကို မရသေးသော်လည်း ရနေပြီဟု မှတ်ထင်မှု အဓိမာန ဖြစ်တတ်၏။

တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တဿ အာရဒ္ဓ ဝိပဿကဿ အပတ္တေ ပတ္တသညိတာ သင်္ခါတော အဓိမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (ကင်္ခါ-၌)

ဆောင်။ ။မရ ဈာန်မဂ်၊ ရပြီတွက်၊ ထင်ချက် အဓိမာ။

တရားကျင့်လတ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်၊ ဖြစ်တတ် အဓိမာ။

၃။ **အာပတ္တိနိကာယော**

သံဃာဒိသေသောဟူသောအမည်သည် အာပတ်တခု၏ အမည် မဟုတ် သံဃာဒိသိသ် အာပတ်အများ၏ အမည်သာ ဖြစ်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေလိုသောကြောင့် အာပတ္တိနိကာယပုဒ် ထည့်၍ အနက်ပေးရသည်။

ပဏ္ဍုက်ကို မိန်းမအမှတ်ဖြင့် ပြောလျှင် ဒုက္ကဋ်၊

ပဏ္ဍုက်ကို ပဏ္ဍုက်အမှတ်ဖြင့် ပြောလျှင် ထုလ္လစ္စဉ်း။

သုမင်္ဂလဝိ (က) ၁၀၆-၆

၄။ **မနောဒွါရ၌ အာပတ်မသင့်**

ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယေယျ-ဟု ဆိုသော်လည်း သာယာရုံမျှကြောင့် အာပတ်သင့်သည်မဟုတ် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ပယ်ရှားတားမြစ်ရမည်ကို မပယ်မမြစ်သောကြောင့်သာ အာပတ် သင့်သည်ဖြစ်၍ "မနောဒွါရေ အာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ" ဟူသော စကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

၅။ **ပါရာဇိကအရ**

ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်၌ ပါရာဇိက ၂၄-ပါး ရှိသည်အနက် ဘိက္ခုနှင့်လျော်သော ပါရာဇိက (၁၉)ပါးကို ယူရသည်။

ပဌမအနိယတ၌ကား ပထမပါရာဇိကကိုသာ ယူရသည်။

၆။ (၁၃၂၉-ခုနှစ် အဖြေရှုလေ။)

၇။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ၊ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ ပါစိတ္တိယံ။

ယာ ပန ဘိက္ခုနီ ဘိက္ခုနိယာ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နာယ အာရောစေယျ၊ အညတြ ဘိက္ခုနီသမ္မုတိယာ ပါစိတ္တိယံ။

၈။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

၉။ နိဿာရဏီယ အဓိပ္ပါယ်ကို (၁၃၃၁)ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု။

(က) ဒုက္ကဋ္ဌ (ခ) ပါဠိဒေသနီ

၁၀။ **သာရုပ္ပသိက္ခာပုဒ်**

ပရိမဏ္ဍလဝဂ်	(၁၀)	ပုဒ်။
ဥဇ္ဇဂ္ဃိကဝဂ်	(၁၀)	ပုဒ်။
ခမ္ဘကတဝဂ် အစ	(၆)	ပုဒ်။

ပေါင်း (၂၆) ပုဒ်။

(အင်္ဂါကို (၁၃၂၈) ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု။)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ အာပတ္တိကရအနုပညတ်—အညဝါဒကသိက္ခာပုဒ်လာ ဝိဟေသကေ စသည်။

အနာပတ္တိကရအနုပညတ် - သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ သိက္ခာပုဒ်လာ အညတြ သုပိနန္တာ စသည်။

အာပတ္တိဥပထမ္ဘကရအနုပညတ်—ဒုတိယပါရာဇိကလာ ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ စသည်။

ပထမပါရာဇိကအနုပညတ်

သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ

အန္တမသော တိရစ္ဆာနဂတာယပိ။

အာပတ္တိ ဥပထမ္ဘကရ အနုပညတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

၂။ သိက္ခာကျကြောင်း အင်္ဂါ

(၁) စိတ္တ............ လူထွက်လိုသော စိတ်။

(၂) ခေတ္တ .... ဗုဒ္ဓံ ပစ္စက္ခာမိ စသော ခေတ်ပုဒ်။

(၃) ကာလ......... ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အနာမဋ္ဌကာလ။

(၄) ပယောဂ .... ဝစီပယောဂ။

(၅) ပုဂ္ဂလ .... သိက္ခာချတတ်သူနှင့် ချရာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဥမ္မတ္တက စသည် မဟုတ်ဘဲ လူဇာတ်ရှိသူ ဖြစ်ခြင်း။

(၆) ဝိဇာနန ... လူထွက်လိုကြောင်းကို နားထောင်သူသိခြင်း။

ဆောင်။ ။စိတ်- ခေတ်- ကာလ၊ ပယောဂနှင့်၊ ပုဂ္ဂလ-ဝိဇာ၊

ဤခြောက်ဖြာ၊ သိက္ခာကျကြောင်းတည်း။

သံဝိဓာဝဟာရ.... သုံးပါး လေးပါး သဘောတူ တိုင်ပင်၍ တပါး ပါးက ခိုးယူခြင်း။

သင်္ကေတကမ္မ.... မည်သည့် အချိန် နာရီ၌ ခိုးလော့ဟု အချိန်ကို သတ်မှတ်၍ ခိုးခိုင်းခြင်း၊ ဤသို့ ထူးသည်။

၃။ **ဝိသုဒ္ဓါပေက္ခာ**

ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်နေသည့်အတွက် ရဟန်းအဖြစ်၌ တည်လျက် စျာန် မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ရခြင်းငှါ မထိုက်သောကြောင့် ပါရာဇိကကျသူ၏ ရဟန်းအဖြစ်သည် စင်ကြယ်သော ဝိသုဒ္ဓိမဖြစ်။

လူ- ဥပါသကာ- အရံစောင့်- သာမဏေ-တမျိုးမျိုး၏ အဖြစ်၌ တည်လျက် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန် မဂ် ဖိုလ် စျာန်ကို ရနိုင်ခွင့်ရှိသော ကြောင့် လူစသည်တို့၏ အဖြစ်သာလျှင် စင်ကြယ်သော ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၄။ **အတိရေကစီဝရအရ**

အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်- ဝိကပ္ပနာ ပြုအပ်သော သင်္ကန်းမှ အပို အလွန်ဖြစ်သောကြောင့် အတိရေကစီဝရဟု ခေါ်သည်။

ဇာတိသင်္ကန်း

ခေါမ ကောသေယျ ကပ္ပါသ၊ သာဏ ဘင်္ဂါနိ ကမ္ဗလံ။

ကပ္ပိယာနိ ဆဠေတာနိ၊ သာနုလောမာနိ ဇာတိတော။

အဓိဋ္ဌာန်ဝိကပ္ပနာ

“သင်း-ကိုယ်-ဒု-အိပ်၊ မျက်ပရိက်၊နိသိဒ်-မိုးသ်-အမာ” ဟူသော သင်္ကန်းကိုးထည်တို့ကို အဓိဋ္ဌာန်တင်သော အခါ မိမိကိုယ်ပိုင် အမည်ဖြင့်ရှင်း၊ ပရိက္ခာရစောဠ အမည်ဖြင့်ရှင်း အဓိဋ္ဌာန်တင် ရမည်။

ဝိကပ္ပနာပြုရာ၌ကား- မိမိကိုယ်ပိုင် အမည်ဖြင့် ဝိကပ္ပနာ မပြုရ၊ သာမညစီဝရ အမည်ဖြင့်သာ ဝိကပ္ပနာ ပြုရမည်။

မိုးရေခံသင်္ကန်းနှင့် အမာလွှမ်းသင်္ကန်းမှ တပါး ကျန်သော သင်္ကန်းတို့ကို အဓိဋ္ဌာန်သာ တင်ရမည်၊ ဝိကပ္ပနာ မပြုရ။

မိုးရေခံသင်္ကန်းကို မိုးလေးလပတ်လုံး အဓိဋ္ဌာန်တင်၍ မိုးလ လွန်သောအခါ ဝိကပ္ပနာပြုထားရမည်။

အမာလွှမ်းသင်္ကန်းကို အနာရှိသမျှ ကာလပတ်လုံး အဓိဋ္ဌာန် တင်၍ အနာပျောက်ပြီးသောအခါ ဝိကပ္ပနာပြုထားရမည်။

(အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာပြုပုံ ပါဠိကား ထင်ရှားပြီ)

၅။ ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ အနုပသမ္ပန္နဿ အာရောစေယျ အညတြ ဘိက္ခုသမ္မုတိယာ ပါစိတ္တိယံ- ဟူသော ဒုဋ္ဌုလ္လာရောစန သိက္ခာပုဒ်ကို ထောက်၍ ပါစိတ်အာပတ်။

ယော ပန ဘိက္ခု ဘိက္ခုဿ ဇာနံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ အာပတ္တိံ ပဋိစ္ဆာဒေယျ ပါစိတ္တိယံ-ဟူသော ဒုဋ္ဌုလ္လပဋိစ္ဆာဒန သိက္ခာပုဒ်ကို ထောက်၍ ပါစိတ်အာပတ်။

ဆဲရေးပုံ

မေထုန်နှင့်စပ်၍ငြင်း၊ယောကျ်ားအင်္ဂါဇာတ် မိန်းမအင်္ဂါဇာတ် နှင့် စပ်၍ငြင်း ဆဲရေးခြင်းတည်း။

တနည်း။ ။ဇာတိ နာမ ဂေါတ္တ ကမ္မ သိပ္ပ အာဗာဓ လိင် ကိလေသ အာပတ္တိ အက္ကောသ- ဟူသော အက္ကောသဝတ္ထု (၁၀) မျိုးတို့တွင် တမျိုးမျိုးဖြင့် ဆဲရေးခြင်းတည်း။

၆။ လေးပါး လေးပါးထက် အလွန်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို ထမင်းစား ကြွပါ၊ ထမင်းဖြင့် ဖိတ်မန်ပါ၏ စသော မအပ်သော ပင့်ဖိတ်နည်း မျိုးဖြင့် ရအပ်သော ဘောဇဉ်သည် ဂဏဘောဇဉ် မည်၏။

စားကောင်းသော အခါများ

ဂိလာနသမယ,စီဝရဒါနသမယ, စီဝရကာရသမယ, အဒ္ဓါနဂမန သမယ,နာဝါဘိရုဟနသမယ,မဟာသမယ,သမဏဘတ္တသမယ။

ဂဏဘောဇန-ပရမ္ပရဘောဇန အထူး

လေးပါး လေးပါးထက် အလွန်ရှိသော ရဟန်းတို့ကို မအပ်သော မင့်ဖိတ်နည်းမျိုးဖြင့် ဖိတ်မန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ရဟန်းများကိုယ်တိုင် မအပ်သော တောင်းနည်းမျိုးဖြင့် တောင်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ရအပ်သော ဘောဇဉ်သည် ဂဏဘောဇနမည်၏။

နောက်နောက် ဖိတ်အပ်သူ၏ ဘောဇဉ်သည် ပရမ္ပရဘောဇနမည်၏။

၇။ **ပုရိသ-ကုမာရ**

ပုရိသ - အသက်နှစ်ဆယ်ကျော်ပြီး ယောကျ်ားကြီး။

ကုမာရ - အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်ကြွယ်သည့် လုလင်ငယ်။

ဆောင်။ ။သက်နှစ်ဆယ်ပြည့်၊ ခေါ်ပုရိ၊ မပြည့် ကုမာရ။

ရှေးဘီးဆောင်သော ဘိက္ခုနီမအား ရူပိယ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် နိဿဂ္ဂိပါစိတ်၊ ဣတ္ထာလင်္ကာရ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သုဒ္ဓပါစိတ်။

၈။ (က) သုက္ကဝိဿဋ္ဌိ, ကာယသံသဂ္ဂ, ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ, အတ္တကာမပါရိစရိယာ,ကုဋိကာရ, မဟလ္လကသိက္ခာပဒ။ (၆)

(ခ) ဥဿယဝါဒိကာ, စောရီဝုဋ္ဌာပိကာ,ကောဂါမန္တရဂမန, ဥက္ခိတ္တကာဒြဿာရဏာ, ပဌမဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏာ, ဒုတိယဘောဇနပဋိဂ္ဂဟဏာ, သိက္ခံပစ္စာစိက္ခဏာ, အဓိကရဏကုပိတ, ပဌမပါပသမာစာရ, ဒုတိယပါပ သမာစာရသိက္ခာပဒ။ (၁၀)

လှည့်လည်၍ ဝတ်ရမည့် သင်္ကန်းများကား

တိစီဝရိက်၊ ရေသနုပ်၊ ရင်စည်းတဘက် အားဖြင့် (၅)ထည်။

၉။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၀။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဝိနယ - အဖြေ

၁။ ခဏ္ဍသိမ်သည် မဟာသိမ်ကဲ့သို့ ပရိသတ်အနေနှင့် ဝဂ်မဖြစ်နိုင်သော ကြောင့် ဆန္ဒကို လျှောက်ထားခြင်း - ပါရိသုဒ္ဓိကို လျှောက်ထား ခြင်း ဟူသော ပုဗ္ဗကိစ္စများ ပြုဘွယ်မလိုပါ၊ ၎င်း အပြင် ယခု ခေတ်၌ ဘိက္ခုနီမများ မရှိသောကြောင့် ဘိက္ခုနောဝါဒကို လျှောက်ထားခြင်း ပုဗ္ဗကိစ္စလည်း ပြုဘွယ်မလိုပါ၊ထို့ကြောင့်- ဥတုက္ခာန,ဘိက္ခုဂဏန ဟူသော ပုဗ္ဗကိစ္စ (၂) ပါးကိုသာ ပြုလုပ်ဘွယ် လိုပါသည်။

(တနည်း) ကိုးသံဃာ ပုဗ္ဗကိစ္စ-၌လာသော ပုဗ္ဗကိစ္စဖြစ်ပါက ဆိုခဲ့ပြီ သော ပုဗ္ဗကိစ္စနှစ်ပါးနှင့် သမ္မဇ္ဇနီ ပဒီပေါစ ဥဒကံ အာသ နေနစ-ဟူသော ပုဗ္ဗကရဏ (၄) ပါး၊ ပေါင်း (၆) ပါးသော ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ဘွယ် လိုပါသည်။

ပါရိသုဒ္ဓိ နှစ်မျိုး ခြားနားချက်

သုံးပါး ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ပြုရာ၌—ဉတ်ထား၍ ပြုရမည်။
နှစ်ပါး ပါရိသုဒ္ဓိ ဥပုသ်ပြုရာ၌—ဉတ်မထားဘဲ ပြုရမည်။

၂။ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသရုပ်**

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မော နာမ ဈာနံ ဝိမောက္ခော သမာဓိ သမာပတ္တိ ဉာဏဒဿနံ မဂ္ဂဘာဝနာ ဖလသစ္ဆိကိရိယာ ကိလေသပဟာနံ ဝိနီဝရဏတာ စိတ္တဿ သုညာဂါရေ အဘိရတိ။ (ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်)

မှတ်ချက်။ ။အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့်—ဈာန် မဂ်ဖိုလ်များ ဖြစ်သည်။

ဆောင်။ ။စျာန်-ဝိ-သ-သ၊ ဉာ-မဂ်-ဖ-နှင့်၊ ကိ-ဝိ-သုညာ၊ ဤဆယ်ဖြာ၊ မှတ်ပါ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မ။

ဥတ္တရိမနုဿအရ စျာနလာဘီ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်သည်။

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မအရ—စျာန်မဂ်ဖိုလ် တရားများ ဖြစ်သည်။

တုစ္ဆာနှင့် မုသာ ခြားနားချက်

\+ အနက်မရှိခြင်းသည် - တုစ္ဆာ၊

\+ လှည့်ပတ်လိုခြင်းသည်- မုသာ၊ ဤသို့ ခြားနားပါသည်။

ဝစနတ္ထ ဝိရဟတော တုစ္ဆံ၊ ဝဉ္စနာဓိပ္ပါယတော မုသာ (ကင်္ခါ)

၃။ (က) ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသိသ်။

(ခ) ကာယသံသဂ္ဂသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ဒုက္ကဋ်။

(ဂ) ရဟောပဋိစ္ဆန္နသိက္ခာပုဒ်ဖြင့်-ပါစိတ်။

(ဃ) ဘိက္ခု အနုရူပပါရာဇိက(၁၉)ပါးတွင် ပါဝင်သော ပဏ္ဍုက် ဟူသော ပါရာဇိကအရ စွပ်စွဲသောကြောင့် ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် သံဃာဒိသိသ်။

၄။ **ကပ္ပိယကာရက တကျိပ်**

ရဟန်းညွှန်းသော ကပ္ပိယ (၄) ယောက်၊

တမန်ညွှန်းသော ကပ္ပိယ (၄) ယောက်၊

မည်သူမှ မညွှန်းသော ကပ္ပိယ(၂)ယောက်အားဖြင့်(၁၀)ယောက်၊

ဆောင်။ ။ရဟန်း ညွှန်းပြ၊ လေးယောက်မျှ၊ ဒူတ ညွှန်းလေးဖြာ။
အနိဒ္ဒိဋ္ဌ၊ ဒုဝိဓ၊ ပေါင်းက တကျိပ်သာ။
ရာဇ-မေဏ္ဍ၊ အညာတ၊ ကျင့်ရစဉ်တိုင်းသာ။

ရာဇသိက္ခာပုဒ်၌ ရဟန်းညွှန်းသော ကပ္ပိယ (၄) ယောက်ကို လိုအပ်သည်၊

နှစ်ကြိမ် တောင်းပြီးသော် ရှစ်ကြိမ် ရပ်နိုင်သည်။

၅။ **ဘုံလျှို(၅)မျိုး**

လောမဘိသိ, ပဏ္ဏဘိသိ, တိဏဘိသိ, ဝါကဘိသိ, စောဠဘိသိ။

ဆောင်။ ။လောမ-ပဏ္ဏ၊ နောက်တိဏနှင့်၊ ဝါက တဖြာ၊ စောဠပါ၊ မှတ်ပါ ဘိသိငါး။

သပိတ် (၉)လုံး

ဥက္ကဋ္ဌုက္ကဋ္ဌ, ဥက္ကဋ္ဌ, ဥက္ကဋ္ဌောမက သပိတ်အားဖြင့် ဥက္ကဋ္ဌ သပိတ် သုံးလုံး။
မဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌ,မဇ္ဈိမ,မဇ္ဈိမောမကသပိတ်အားဖြင့် မဇ္ဈိမသပိတ်သုံးလုံး။
ဩမကုက္ကဋ္ဌ, ဩမက, ဩမကောမက သပိတ်အားဖြင့် ဩမက သပိတ် သုံးလုံး။

သပိတ်ကွဲလျှင် ချုပ်စပ်ဖွဲ့ချည်ပုံ

နှုတ်ခမ်း အောက် လက်နှစ်သစ်လောက် အရပ်ကို စူးဖြင့် ဖေါက်၍ ရိုးရိုးအပ်ချည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ လျှော်မျှင်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ သံနန်း သေးသေးဖြင့် ဖြစ်စေ ချုပ်စပ်ဖွဲ့ချည်ရမည်၊ နှုတ်ခမ်းမှ အောက် လက်လေးသစ်လောက် အက်ကြောင်းရှိလျှင် (၂)ဖွဲ့တုပ်၊ (၁)သစ် ရှိလျှင် (၃)ဖွဲ့တုပ် စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ချည်ရမည့် အက်ကြောင်း တနေ ရာတည်းမဟုတ်ဘဲ နှစ်နေရာ သုံးနေရာ ရှိလျှင်လည်း နေရာအလိုက် အထက်ပါ နည်းအတိုင်း လက်နှစ်သစ် တဖွဲ့ကိန်းဖြင့် ချုပ်စပ် ဖွဲ့ချည်ရမည်။

၆။ ဝိဝါဒါဓိကရုဏ်းသည် သမ္မုခါ ဝိနယသမထ, ယေဘုယျသိကာ သမထတို့ကြောင့် ငြိမ်း၏။

သမ္မုခလေးမျိုး

(၁) အဓိကရုဏ်းကို ငြိမ်းစေမှုကိစ္စ၌ ကာရကသံဃာ၏ညီညွတ်စွာ မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည် သံဃသမ္မုခတာ မည်၏။

(၂) ငြိမ်းစေအပ်သောအကြောင်း ဝတ္ထုအမှုအခင်း၏ ဟုတ်မှန် ခြင်းသည် ဓမ္မသမ္မုခတာ မည်၏။

(၃) ငြိမ်းစေသင့်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း (ဝိနည်းတော်အတိုင်း) ငြိမ်းစေခြင်းသည် ဝိနယသမ္မုခတာ မည်၏။

(၄) အတ္တပစ္စတ္ထိက မည်သော ငြင်းခုံသည့် နှစ်ဘက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ မျက်မှောက် ဖြစ်ခြင်းသည် ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ မည်၏။

စာရေးတံ (၃) မျိုး

(၁) အလဇ္ဇီများသော ပရိသတ်၌ ယူစေအပ်သော- ဂူဠ္ဟက စာရေးတံ။

(၂) လဇ္ဇီများသော ပရိသတ်၌ ယူစေအပ်သော-ဝိဝဋက **စာရေး** တံ။

(၃) သူမိုက်များသော ပရိသတ်၌ ယူစေအပ်သော သကဏ္ဏဇပ္ပက စာရေးတံ။

၇။ (ထင်ရှားပြီ။)

၈။ ဘိက္ခုသင်္ဃဋ္ဌိသည် ဒုက္ကဋ် နှစ်ထပ်သက်နီးကြီးတည်း။

ဘိက္ခုနီသင်္ဃဋ္ဌိသည်- ချုပ်စပ်အပ်သော အနက်ကြောင့်, သင်္ဃဋ္ဌိ ဟူသော အမည်ကို ရအပ်သော တိစီဝရိက်, ရေသနုပ်, ရင်စည်း တဘက် အားဖြင့် (၅)ထည်။

အာဒိကမ္မိက ဘိက္ခုနီများ

သုန္ဒရီနန္ဒာ, ထုလ္လနန္ဒာ, ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခုနိယော, စဏ္ဍကာဠီ, အညတရာဘိက္ခုနီ, သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခုနိယော, ဒွေဘိက္ခုနိယော။

သုန္ဒရီနန္ဒာ ထုလ္လနန္ဒာ၊ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယညတရာပိ စ။
စဏ္ဍကာဠီ သမ္ဗဟုလာ၊ ဒွေစ ဘိက္ခုနိယော ပရာ။
ဘိက္ခုနီနံ တု သတ္တေဝ၊ ဟောန္တိ တာ အာဒိကမ္မိကာ။
(ကင်္ခါဋီကာသစ်)

၉။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၀။ (က) မံသဝိညာပန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါဋိဒေသနီ။
ဩဒနပဋိစ္ဆာဒန သူပေါဒန သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် ဒုက္ကဋ်။

(ခ) ရာဇာဂါရ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်။

(ဂ) ပသာခဇာတ သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်။

(ဃ) ကောဂါမန္တရ ဂမနသိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ထုလ္လစ္စည်း။

(င) ကေမဋ္ဌတုဝဋ္ဋန သိက္ခာပုဒ်ဖြင့် ပါစိတ်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၂-ရက် (၂-၄-၆၆) စနေနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိဂဏန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

အမှတ်

၁။ သာတ္ထိကာ, မဓုဒကံ, သံသာဠပိ တို့ကို ပုဒ်ဖြတ်ပြီးလျှင်၊ ပါတုအဟောသိ, ဧဝံဟိဝေါ, သံယတော တို့ကို သဒ္ဒါကျမ်း အစီအရင်အတိုင်း ပုဒ်စပ်၍ ပြခဲ့ပါ။ (၁၁)

၂။ ဂုဏ္ဍမ, တေ သဒ္ဒါတို့ကို သိဝိဘတ်နှင့် လိင် ၃-ပါး ရုပ်ပြီးပုံ အသီးသီး ပြဆိုပြီးလျှင်၊ သရလောပေါမာဒေသ စသော သုတ်၌ ပစ္စယ-သဒ္ဒါ, အာဒိ-သဒ္ဒါတို့ဖြင့် ယူရမည်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၃။ ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ ၌ ကမ္မ, အရ၊ ပဝစနီယ, အရ၊ ကမ္မပ္ပဝစနီယ, အရတို့ကို အသီးအသီး ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ တတိယာအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်နှင့် ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့သက်၍ ပြီးနေသော ဥဒါဟရဏ်တို့ကိုလည်း တခုစီ ရေးသားခဲ့ပါ။ (၁၀)

၄။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်၌ ပုဒ်နှစ်ခုတို့ တုလျာဓိကရဏဖြစ်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်ထုတ်၍ ရှင်းပြပြီးလျှင် (က) အစ္စန္တံ၊ (ခ) ပရဿပဒံ၊ (ဂ) အန္တောဝါသီ ပုဒ်တို့ကို ဝိဂြိုဟ်ခင်း၍ သမာသ် အမည်များကိုပါ လင်းခဲ့ပါ။ (၁၀)

၅။ ကိတ်နာမ် ပညာ-သဒ္ဒါနှင့် တဒ္ဓိတ်နာမ် ပညာ-သဒ္ဒါတို့၏ အထူးကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင် (က) ဝေဒနတ္တနံ၊ (ခ) ဘဂဝါ၊ (ဂ) အာယသ္မာ တို့သည် မည်သည့် တဒ္ဓိတ်ပုဒ်များဖြစ်ကြပါသနည်း။ (၁၀)

၆။ အနုမတိပရိကပ္ပတ္ထေသု သတ္တမီ-သုတ်၌ အနုမတိနှင့် ပရိကပ္ပတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသား၍ သစေ သခ်ါရာ နိစ္စာ ဘဝေယျုံ၊ န နိရုဇ္ဈေယျုံ ဟူသော စကား၌ ပရိကပ္ပ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၇။ ဒါ-ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်နှင့် ပြီးနိုင်သမျှ ရုပ်စုကို ဖေါ်ပြ၍ အာချာတ်ကျမ်းလာ ဓာတုပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ရေးသားခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ တဒ္ဓိတ် ဏျ-ပစ္စည်းနှင့် ကိတ် ဏျ-ပစ္စည်းတို့၏ ထူးပုံ၊ တူပုံကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင်၊ ရဟာဒိတော ဏ-ဟု သာမည ဆိုပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ယုကာရိယ အန-နှင့် အနီယ-၏ န-တို့ကိုသာ ဏ-ပြုရပါသနည်း။ (၁၀)

၉။ "ပတတ်တကောင်၊ ကြောင်းတသင်း၊ အပ်တစင်း၊ ရာသုံးခင်း၊ ခြင်းတလုံး" ဟူသော စကားကို အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်း ရှင်းလင်း၍ "အပ်တစင်းနှင့် ခြင်းတလုံး" စကားအရ ပုံစံထုတ်၍ ထင်ရှားအောင် အနက်ပေးပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဥပစာဆယ်ပါးကို သဒ္ဒါစစ်ကျမ်းလာအတိုင်း ဥဒါဟရဏ် အသီးသီးထုတ်ဆောင်၍ အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းချုပ် ရေးသားခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ကာရက၊ သဒ္ဒါ

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် (၄-၄-၆၇) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ သရေကွစိသုတ်၌ ပကတိဌာနတို့ကိုထုတ်ပြ၍၊ (က) သကော ဥဇုစ သုဟုဇုစ၊ (ခ) ယထယိဒံ၊ (ဂ) ထုလ္လစ္စယော တို့ကို ပဒစ္ဆေဒ ပြုပြီးလျှင်၊ ဗုဒ္ဓမ် သရဏာမ် ဂစ္ဆာမိ ၌ သန္ဓိရုပ် ပြီးပုံကိုလည်း အကျဉ်းချုပ်ပြဆိုပါ။ (၁၂)

၂။ ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိ ဝဇ္ဇိတ မတ္ထဝံ လိင်္ဂံ ၌ လိင်၏ ဓာတု ပစ္စယ ဝိဘတ္တိ ဝဇ္ဇိတ ဖြစ်ပုံကို ပုံစံဖြင့် ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ လတော ဝေါကာရော စ သုတ်၌ အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါ၏ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတ္ထ အရ ဝိဓိ သုံးမျိုးကို ရူပသိဒ္ဓိကျမ်း လာအတိုင်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အဘယ်သို့သော သဒ္ဒါမျိုးတို့ကို နဒါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါ၊ အန ဒါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါ မျိုးဟု ခေါ်ဆိုရသည်ကို အသီး အသီး ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ သတ္ထုသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ကို အဘယ်ဝိဘတ် တို့ကြောင့် အာရ အမြဲပြုရပါသနည်း။ (၁၀)

၄။ ကာရက ခြောက်ပါးတို့တွင် ကရဏ ကာရက၏ ကြိယာ သာဓကတမသတ္တိ ရှိပုံကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ပါဒေန ခဉ္ဇော၊ သုဝဏ္ဏေန အဘိရူပေါ ပုံစံတို့ကို အဘယ်အနက်၌ အဘယ် ဝိဘတ်များ သက်ထားသည်ကို အသီးအသီးဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ အနဗ္ဗယံ အဗ္ဗယံ ဘ၀တိ အရ အဗျယီဘော သမာသ်၏ အဘူတ, တဗ္ဘာ၀ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ သမာသ်စပ်ရခြင်း အကျိုး နှစ်မျိုးကိုလည်း ရူပသိဒ္ဓိ ကျမ်းလာအတိုင်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ "တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်း၊ ဆိုင်းထမ်းနည်း" ဟူသော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ "ဝုတ္တံ" ဟူသော ပုဒ်သည် အဘယ်သဒ္ဒါနှောင် အဘယ်ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးပါသနည်း။ (၁၀)

၇။ စုရာဒိ ဏေ, ဏယ နှင့် ကာရိတ် ဏေ, ဏယ ပစ္စည်းတို့၏ အထူးကိုရေး၍၊ ဗျဥ္ဇနန္တဿ စော ဆပ္ပစ္စယေသု စ သုတ်၌ ဗျဥ္ဇနန္တ ဓာတ်မျိုးနှင့် ပြန်ဘက် သရန္တ ဓာတ်မျိုးတို့ကား အဘယ်ဓာတ်မျိုးတို့ပါနည်း၊ ညွှန်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ အာချာတ် "ဤ" ဝိဘတ်၏ အစီအရင်များကို ကစ္စည်း ကျမ်းလာအတိုင်း ပုံစံနှင့်တကွထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ "ယု" ပစ္စည်း သက်နိုင်သော သုတ်တို့ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ သဒ္ဒါကျမ်း၌ အသုံးပြုသော ဓာတွန်, အနုဗန်, ဥပဓာ ဟူသော ဝေါဟာရတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အရကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ တဿီလ အနက်၌ သက်အပ်သော "ဏီ" ပစ္စည်းသည် အဘယ်ကာလ၌ ဖြစ်ပါသနည်း။ (၁၀)

၁၀။ (က) ဝသလော၊ (ခ) မုနိ၊ (ဂ) ဒူရော၊ (ဃ) ဟန္ဒ· တို့ကို ဓာတ်, ပစ္စည်း ခွဲပြပြီးလျှင်၊ ဝိစ္ဆာနှင့် အာမေဍိတ် တို့၏ အထူးကိုလည်း ရေးသားပါ။ (၈)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၇-ရက် (၄-၄-၆၇) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ (က) ကထာဝကာ၊ (ခ) ဥပေက္ခတိ၊ (ဂ) တံ သမ္ပယုတ္တာ၊ (ဃ) ပါတွာကာသိ၊ (င) အယိရသာ တို့ကို ပဒစ္ဆေဒပြုပြီးလျှင်၊ သဒ္ဒိသဒွေးဘော် ဌာနများမှ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ငါးခုကို ပုံစံနှင့်တကွ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ယဝတံ စသောသုတ်၌ ယဝတံသဒ္ဒါ, တလဏဒ သဒ္ဒါ, ဗျဥ္ဇန သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုးတို့ကို ကစ္စည်းကျမ်းလာအတိုင်း ပုံစံများထုတ်၍ ကျနစွာ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၃။ ဒုတိယာဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် ကံ အနက်၌ တတိယာ ဝိဘတ် သက်သောအရာ ရှိပါသလော၊ ကစ္စည်းကျမ်းလာ အထောက် အထား ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ ဇ္ဇတ္တိယံ ဘာသိတ ပုမိတ္ထိ ပုမာဝ စေ သုတ်အရ ဒီဃ စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဘာသိတပုမ ဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ အပြာဟ္မဏော (ပုန်ဏားတု) ဟူသော တပ္ပုရိသ်၏ နောက်ပုဒ် အနက် ပြဋ္ဌာန်းပုံကိုလည်း ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအတိုင်း ကျနစွာ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၅။ မာဂဓိကော ပုဒ်ကို တဒ္ဓိတ်ငါဂွိုဟ် နှစ်မျိုး ဆိုပြပြီးလျှင်၊ အစ္စုစွော, ဒိဝဍ္ဎော, ဒိယဍ္ဎော, အစ္စုတိယော တို့ကို အနက်မှန်ကန်စွာ ရေးပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဗြူ ဓာတ်နောင် တိဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးနိုင်သော ရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဃဋ္ဋ ဓာတ်နောင် ကာရိုတ်လေးပစ္စည်းဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကိုလည်း (တိဝိဘတ်ဖြင့်) ပြဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ အညေသုစ သုတ်၌ အည အပ ါဒါန် ခံပြပြီးလျှင်၊ ထို သုတ်၌ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် (ပုံစံအားလျော်စွာ) အစီအရင် သတ်မှတ်ပုံကိုလည်း ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအတိုင်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ ကရ ဓာတ်နောင် တ ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်သော ရုပ်တို့ကို ကစ္စည်း,ရူပသိဒ္ဓိ ကျမ်းတို့၌ ပြဆိုသည်အတိုင်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ (က) သက်ဋ္ဌော၊ (ခ) သက်မဋ္ဌော၊ (ဂ) ရင္ခံ၊ (ဃ) ခုဒ္ဒေါ၊ (င) ဝက္ကံ တို့ကို ဓာတ်,ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အကမ္မကဓာတ်,ကေကမ္မကဓာတ်,ဒွိကမ္မကဓာတ် တို့၏ ပုံစံ ဝါကျတို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ထိုဓာတ်တို့သည်ပင် ကာရိုတ် ပစ္စည်း ဝင်ရောက်လာသောအခါ ကံတခု တိုးလာပုံကို လည်း ပုဒ်စစ်ကျမ်းလာအတိုင်း ရေးပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၃-၄-၆၉) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ (က) ဩကာသော၊ (ခ) ဥဂ္ဂဟေတွာ၊ (ဂ) အယောပတ္တော တို့ကို ပဒစ္ဆေဒပြု၍၊ (ဃ) တံ ဉာဏံ၊ (င) ယံ အနိစ္စံ၊ (စ) နှ အဘိနေယျတို့ကို ပဒသန္ဓိ ပြုပြီးလျှင်၊ ရသံ သုတ်ဖြင့် ရဿပြုရာဌာနတို့ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ "ဝေလည်းထိုင်၊ စလည်းထိုင်၊ လုံ့ကိုင် ခွေးခေါ်နည်း" ဟူသော စကားအရ အဃော ရဿ မေကဝစနယောသ္မပိစ သုတ်၌ စ-သဒ္ဒါ, အပိ-သဒ္ဒါတို့၏ အဝဓာရဏတ္ထ ဖြစ်ပုံ ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးသားပါ။ (၁၀)

၃။ ဆဋ္ဌီဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ယော ဝဒေတိ သ ကတ္တာတိ၊ ဝုတ္တံ ကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယော ပဋိဂ္ဂါဟကော တဿ၊ သမ္ပဒါနံ ဝိဇာနိယာ ဟူသော ဂါထာကို ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပြပါ။ (၁၀)

၄။ အဗျယီဘာဝသမာသ်သည် ရှေ့နောက် ပုဒ်အနက် နှစ်ချက် တို့တွင် အဘယ်ပုဒ်အနက် ပြဓာန်းသည်ကို ဖော်ပြပြီး လျှင်၊ မာန, အန္တ စသော ပစ္စယန္တပုဒ်များနှင့် သမာသ် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် သေချာစွာ အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၅။ တဒ္ဓိတ် ကိယ ပစ္စည်းသည် အဘယ်အနက်၌ သက်သည်ကို ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွ ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဝန္တုပစ္စယန္တ ဗလဝါ သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်၌ (သိဝိဘတ်ဖြင့်) အဘယ်သို့ ရုပ်ပြီး ပါသနည်း။ (၁၀)

၆။ ဂမုဓာတ်နောင် အဇ္ဇတနီ ဤဝိဘတ်သက်၍ ပြီးနိုင်သော ရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် (ကာရိတ်လေးပစ္စည်းတို့တွင်) အဘယ် ဓာတ်မျိုး နောင် အဘယ် ကာရိတ် ပစ္စည်းသာ သက်ရမည် ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာ သတ်မှတ်ချက်ကို ရေးသား ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ ကာရိတ်ပစ္စည်း နှောင်းပါလျက် ဝုဒ္ဓိမရောက်သောဓာတ် မျိုးကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ တဿီလအနက်၌ သက်နိုင်သော ကိတ်ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ရေးသားပါ။ (၁၀)

၈။ တ ပစ္စည်းသည် အဘယ်ကာလ,အဘယ်သာဓနတို့၌ သက်ရ သည်ကို သုတ်နက် စဉ်းစားပြီး မမှားအောင် ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ (က) ပဘင်္ဂုရော၊ (ခ) ဥတ္တေ္ထာ၊ (ဂ) မိတ္တော၊ (ဃ) ပတ္တိ၊ (င)အာဘာ တို့ကို ဓာတ်, ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။

၁၀။ ဝုတ္တကတ္တုသာဓန, အဝုတ္တကတ္တုသာဓန နှစ်ပါး တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပုဒ်စစ်ကျမ်းလာအတိုင်း ဥဒါဟရဏ်နှင့် တကွ ရေးသား ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တပေါ ်းလပြည့်ကျော် ၁၁-ရက် (၂-၄-၇၀) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ (က) မစ္ဆုဒကံ၊ (ခ) အနုဒ္ဒမာသံ၊ (ဂ) ဒုစ္စရိတံတို့ကို ပဒစ္ဆေဒပြု၍၊ (ဃ) ပဋ္ဌခန္ဓာ၊ (င) အ၀သာနံ၊ (စ) ကတံ ဏ္ဍတိတို့ကို ပဒသန္ဓိပြုပြီးလျှင်, ယဝမဒနစသော သုတ်ဖြင့် ဒ-အက္ခရာလာရာ ဌာနများကိုလည်း စုံလင်စွာထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ဝိပရိတ်သုံးမျိုး၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင် သိ, ယော စသော နာမ်ဝိဘတ်တို့၏ အထူးထူး ဝေဖန်တတ်ပုံကို လည်း ထင်ရှားအောင် ရေးသားပါ။ (၁၀)

၃။ "ကုသလော တွံ ရထဿ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ။ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ" တို့ကို လိုရင်းဝိဘတ်နက်မှန်အောင် ယောဇနာပြီး လျှင်, သတ္တမီဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်တို့ကိုလည်း စုံလင်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (ဥဒါဟရဏ်များ ရေးရန်မလို) (၁၀)

၄။ ဒွန်သမာသ်၏ ကေတ္တိဘော ဖြစ်ပုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှား အောင် ရေးသားပြီးလျှင်,ဒွန်အရာ၌ ရှေ့ထား၍ စပ်ရသော သဒ္ဒါမျိုးကိုလည်း စုံလင်အောင်ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ တဒ္ဓိတ်ဏိက ပစ္စည်းသက်နိုင်သော အနက်တို့ကို ကစ္စည်း ကျမ်းလာအတိုင်း ထုတ်ပြပြီးလျှင်, အာချာတ် တ္ထ ဝိဘတ် ၏ ရနိုင်သော ဝိဘတ်အမည်နှင့် ပုရိသ်, ဝုစ်တို့ကိုလည်း ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀

၆။ ဝဒခာတ်နှောင် တိ ဝိဘတ်သက်၍ ပြီးနိုင်သော သုဒ္ဓကတ္တု ရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်, ဝုတ္တ ကတ္တား, ကံတို့၌ အဘယ့် ကြောင့် ပဌမာဝိဘတ် သက်ရသည်ကိုလည်း ရေးသားပါ။

၇။ ခါတုရူပေ နာမသ္မာ ဏယောစ သုတ်၌ ခါတုရူပ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ အညေကိတ် သုတ်၌ အညအရကိုလည်း ဆယ်ခုမျှ ထုတ်ပြပါ။ . (၁၀)

၈။ ယု ပစ္စည်းကို အဘယ်သုတ်ဖြင့် အဘယ်သာခနေ့, အဘယ် လိင်တို့၌ သက်ပါသနည်း ကစ္စည်း ကျမ်းလာ အတိုင်း ပြည့်စုံအောင် ရေးသားပါ။ (၁၀)

၉။ (က) ကမ္မံ၊ (ခ) ဥတ္တော၊ (ဂ) ဝဏ္ဏော၊ (ဃ) အဂ္ဂိ၊ (င) ခီဝရံတို့ကို ခါတ်, ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ ကံတပါးရှိသော ခါတ် ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ ကံမဲ့ခါတ်ဖြစ်ပုံ၊ ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ ကံမဲ့ခါတ်ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ ကံတပါးရှိသော ခါတ်ဖြစ်ပုံတို့ကို ပုဒ်စစ်ကျမ်းလာအရ ပုံစံထုတ်၍ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၇-ရက် (၂-၄-၇၁) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ (က) ဝူပသမော၊ (ခ) အဟံ ခွဋ္ဌ၊ (ဂ) အဗ္ဘက္ခာနံ၊
(ဃ) သုပ္ပဋ္ဌိပန္နော၊ (င) သီလဗ္ဗတံ တို့ကို ပဒစ္ဆေဒပြု၍၊
(စ) ဇုတိံ ဓရော၊ (ဆ) သံရာဂေါ၊ (ဇ) ပဋိသံလီနော၊
(ဈ) ကိံ ဣဒါနိ၊ (ည) ပနာမော တို့ကို ပဒသန္ဓိပြုပါ။ (၁၀)

၂။ မနောဂိုဏ်းနှင့် မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းတို့၏ အထူးကို ရေး၍၊ တော, တြ, ဓိ, ဝ, ဒါ, ဒါနိ ပစ္စည်းတို့သည် အဘယ်ပုဒ်တို့နောင် သက်ကြသည်ကို အသီးသီး ညွှန်းပြပါ။ (၁၀)

၃။ ကာလဘာဝေသု စ သုတ်အရ ကာလ ဘာဝတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပုံစံထုတ်၍ ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင် (က) ဥပ ခါရိယံ ဒေါဏော၊ (ခ) ဥပ နိက္ခေ ကဟာပဏံ တို့ကို တိကျမှန်ကန်စွာ အနက်ယောဇနာပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဗျတိဟာရလက္ခဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ သချာ်ပူရဏတ္ထ၌ သက်နိုင်သော ပစ္စည်းတို့ကို ပုံစံနှင့်တကွ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ တဒ္ဓိတ် ဏ ပစ္စည်း၏ သက်နိုင်သော အနက်တို့ကို ငါးခုမျှ ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ အာချာတ် တွ ဝိဘတ်သည် အဘယ်

ဝိဘတ်၌ အဘယ်ပုရိသ် အဘယ်ဝုစ်တို့ ဖြစ်ကြသည်ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဖြစ်ပြီးသော ကြိယာကိုသာ အတိတ်ကြိယာဟု ခေါ်ဆိုရသည်ဖြစ်ရာ ကြိယာ၏ မဖြစ်ခြင်း (ကာလာတိပတ္တိ) ကို အဘယ်သို့လျှင် အတိတ်ဟု ခေါ်ဆိုရသည်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင် (က) ကာရေတိ၊ (ခ) ကာရီယတေ ကြိယာတို့၌ ဆိုင်ရာ ကတ္တား, ကံ တို့ကို ထည့်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ တဿ စဝဂ္ဂ သုတ်အရ ယ ပစ္စည်းကို မည်သည့် ဓာတ်နှင့် အက္ခရာနှင့် တကွ မည်သည့် အက္ခရာ ပြုရမည်ကို တလုံးစီ ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင် ဂမုဓာတ်နောင် အဇ္ဇတနီ, ဤ, ဝိဘတ်သက်၍ ပြီးနိုင်သော ရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ တ ပစ္စည်း သက်နိုင်သော သုတ်တို့ကို စုံလင်စွာ ထုတ်ပြပြီး လျှင် ဥပါသကော ဟူသော ပုဒ်သည် ဣတ္ထိလိင်၌ မည်သို့ ရုပ်ဖြစ်ပါသနည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ (က)မေယျံ၊ (ခ)ဘဂ္ဂေါ၊ (ဂ)သာကစ္ဆာ၊ (ဃ)မလ္လော၊ (င)ဇေ္ဇာ တို့ကို ဓာတ်, ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဓာတုဝိဂ္ဂဟနှင့် ဓာတွတ္ထဝိဂ္ဂဟ တို့၏ အထူးကို ပုဒ်စစ်ကျမ်းလာအတိုင်း ရေးသားပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

မထမကြီး။ ။ကာစွည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၆-ရက် (၄-၄-၇၂) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ (က) နဒျာသန္နော၊ (ခ) ဘူဝါဒယော၊ (ဂ) ဓိရတ္ထု၊ (ဃ) အာကာသေ မဘိပူဇယိ၊ (င) ဒူဟာရတာ တို့ကို ပုဒ်ဖြတ်၍၊ (စ) သမ္မာပဓာနံ၊ (ဆ) ပုန ပုနံ၊ (ဇ) သဓမ္မော၊ (ဈ) အာနန္တရိကံ ယမာဟု၊ (ည) တ သမ္ပယုတ္တာ တို့ကို ပုဒ်စပ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ အဘယ်အရာ၌ ဘဒန္တ, အဘယ်အရာ၌ ဘဒ္ဒန္တဟု ရှိရမည်ကို ရူပသိဒ္ဓိ ဝါဒအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် နိလာဒိဂုဏနာမစ္ဆ စသော ဝါစ္စလိင်္ဂက သဒ္ဒါငါးမျိုးကိုလည်း ပုံစံနှင့် တကွ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ယော ကာရေတိ သ ဟေတု သုတ်အရ ကတ္တားသည်ပင် ဟိတ်ဖြစ်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်နှင့်တကွ ရှင်းပြပြီးလျှင် ဒုတိယာ ဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဒိဂုသမာသ်၏ လက္ခဏာနှစ်မျိုးကို ဖော်ပြပြီးလျှင် သမာ ဟာရ, အသမာဟာရ ဒိဂုသမာသ် နှစ်မျိုးတို့၏ အထူးကို လည်း ရေးသားဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၅။ ဂဏာနေ ဒသဿ ဒ္ဒိတိံစတု....စသော သုတ်ကို ကျနစွာ ယောဇနာပြီးလျှင် ထိုသုတ်၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း အကျဉ်းချုပ် ရေးသားပါ။ (၁၀)

၆။ သဗ္ဗေသ မေကာဘိဓာနေ ပရော ပုရိသော သုတ်၌ ဧကာဘိဓာန အဓိပ္ပါယ်ကို ပုံစံနှင့်တကွ ရှင်းပြပြီးလျှင် ဟနဓာတ် နောင် တိ ဝိဘတ်သက်၍ ပြီးနိုင်သော သဒ္ဒကတ္တု ရုပ်စုကို လည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဉာဓာတ်ကို ဇာ, ဇံ, နာ ပြုခြင်း၌ရင်း ဉာဓာတ်နောင် နာပစ္စည်းကို ချေခြင်း, ယ ပြုခြင်း၌ရင်း ရူပသိဒ္ဓိလာ စည်း ကမ်းသတ်မှတ်ပုံကို ဥဒါဟရဏ်များနှင့်တကွ ရှင်းပြပါ။, (၁၀)

၈။ တရာဒီဟိ ဏ္ဏော ဟူသောသုတ်၌ တုရတီတိ တုရဏ္ဏော ဟူ၍ရင်း တုဒတီတိ တုဏ္ဏော ဟူ၍ရင်း ပါဠ်နှစ်ထွေရှိရာ မည်သည့်ပါဠ် သင့်သည်ကို အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ (က) ပကတိ၊ (ခ) ဝဓော၊ (ဂ) .ပဝနော၊ (ဃ) မာရိသော၊ (င) သယထု တို့ကို ဓာတ်, ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အဘယ်သို့သော အနက်များသည် အာဏတ္တိ, အာသိဋ္ဌ, အနုမတိ, ပရိကပ္ပ အနက်များ ဖြစ်ကြသည်ကို ပုဒ်စစ် ကျမ်းလာအတိုင်း ရေးသားပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၂) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက် (၃-၄-၇၃) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ပဒစ္ဆေဒပြု၍၊ (ခ) ကို ပဒသန္ဓိ ပြုပြီးလျှင်၊ (ဂ) ၏ အထူးကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

(က) အဟောရတ္တံ၊ ကျာဟံ၊ တဒမိနာပ။

(ခ) ယထာ ဥဒကေ၊ အနိအာယော၊ ဉာတိ ဝံ။

(ဂ) ရင်၌ဖြစ်သော ဟနှင့် လည်ချောင်း၌ဖြစ်သော ဟ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါတို့ကို ကျနစွာ ဖော်ပြပါ။

(က) ကွစာသဝဏ္ဏလုတ္တေဖြင့်အသဝဏ်ပြုရမည့်သရများ။

(ခ) နာညံ သဗ္ဗနာမိကံ သုတ်ပါ အညဏ်အပါဒါန်။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါတို့ကို ဥဒါဟရဏ်များနှင့်တကွ ရှင်းပြပါ။

(က) စတုတ္ထီဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်နှစ်မျိုး။

(ခ) တွာလောပ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ရူပသိဒ္ဓိ အလိုကျ ရှင်းပြ၍၊

(ခ) ၌ အနက်ထူးခြားပုံကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။

(က) သမာသ်ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်သော သမုစ္စည်း များ။

(ခ) ကဒ်ပြုသော ကုနှင့် ကာ ပြုသော ကု။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါပုဒ်ကို ကစ္စည်းကျမ်း လာသည့်အတိုင်း အစိတ်အပေါင်း ဝိဂ္ဂုဟ်နှင့် အရကောက်ပြ ပါဠိကိုသာ ရေးပါ။ (၁၀)

နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖဝါသိတသာနု။

၆။ အာယုဝဏ္ဏသုခဗလယော ဝုဍ္ဎိ သုတ်ကို ဝုတ္တိဖွင့်နည်းအရ အနက်ယောဇနာ၍ ဝုဍ္ဎိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်း အကျိုး ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၇။ အောက်ပါတို့တွင် (က) သည် ကာလသုံးပါး၌ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ကို အကြောင်းပြဖြေ၍၊ (ခ) သည် အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ကိုလည်း သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

(က) အာချာတ်လာ ပဉ္စမီဝိဘတ်။

(ခ) ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်။

၈။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ကာလသုံးပါးဖြင့် ဝေဘန်ပြပြီး (ခ) ကို ရူပသိဒ္ဓိ အလိုကျ ရုပ်ကျဉ်းတွက်ပြပါ။ (၁၀)

(က) အာချာတ်ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်။ (ခ) ပိဝတိ။

၉။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို နာမ်ပုဒ်၊ ကြိယာပုဒ် နှစ်မျိုး ဖြစ်နိုင်ပုံ ရှင်းပြ၍၊ (ခ) ကို ဓာတ် ပစ္စည်း ခွဲပြပါ။ (၁၀)

(က) အဿ။ ဂစ္ဆတိ။

(ခ) အတ္တာ၊ ဒဓော၊ ဂန္ဓကော။

၁၀။ ဥပသာရပုဒ်တို့၏ အာချာတ် ကြိယာများ၌ တန်ဆာဆင်တတ်ပုံကို ပုဒ်စစ်ကျမ်း ဆရာတော်၏ အလိုကျ ပြယုဂ်များနှင့်တကွ ရှင်းလင်းတင်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၆-နှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၃-ရက် (၂၃-၄-၇၄) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့တွင် (က)ကို ပုဒ်ဖြတ်ပြ၍ (ခ)ကို ပုဒ်စပ်ပြပြီးလျှင် "အံ ဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟီတံ" သုတ်ကို ဆိုရခြင်း၏ အကျိုးကိုလည်း ရူပသိဒ္ဓိနှင့်အညီ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ဝိဇ္ဇုဂ္ဂံ၊ ဝုဒ္ဓိက္ခတိ၊ အယိရဿ။

(ခ) ဣဒံ အပိ၊ ဝိပလိ အာသော၊ ဧဝံ ဣမံ။

၂။ နာမ်ကျမ်းလာ သံပြုနိုင်သော ဝိဘတ်များကို သုတ်အကိုးဖြင့် ဖော်ပြ၍ "သံသာသွေကဝစနေသုစ" သုတ်၌ ယူရမည့် သံကိုလည်း အကြောင်းပြလျက် ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ "နော" ငါးမျိုး ပါဝင်သော နာမ်ကျမ်းလာ ဝါကျငါးခုကို ထုတ်ပြ၍ အနက်ပြန်ဆိုပါ။ (၁၀)

(က)ပဌမတ္ထ-နော၊ (ခ)ဒုတိယတ္ထ-နော၊

(ဂ)တတိယတ္ထ-နော၊ (ဃ)စတုတ္ထျတ္ထ-နော၊

(င)ဆဋ္ဌျတ္ထ-နော။

၄။ ဓာတုနာမာနမုပသဂ္ဂယောဂါဒီသွပိ စ သုတ်အဖွင့်၌ ပရိပဗ္ဗတာ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ဥပရိ ပဗ္ဗတာ ဒေဝေါ ဝဿတိ ဟု ပါဌ်နှစ်ထွေ ရှိတတ်ရာ ကစ္စည်းကျမ်းလာ ယုတ္တိများကို ပြလျက် အမှန်ကို ရွေးချယ်ပေးပါ။ (၁၀)

၅။ ခတ္တိယကုမာရီ ဟူသောပုဒ်၌ ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဖြစ်ပါလျက် ဋ္ဌတ္ထိလိင် ဤပစ္စည်းနှင့် နေနိုင်ခြင်း၊အကြောင်းကို ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါတို့တွင် (က) သုတ်ပါ စသဒ္ဒါ၏ အကျိုးပြပါဌ်ကို ဖော်ပြ၍ (ခ) ကို ကစ္စည်းအလိုကျ အစိတ်အပေါင်း ဝစနတ္ထပြုပါ။ (၁၀)

(က) ဇာတာဒီနမိမိယာ စ (ခ) ဇစ္စန္ဒကိယော။

၇။ တဒဿတ္ထိတိ ဝီ စ- သုတ်လာ စသဒ္ဒါဖြင့် သက်နိုင်သောပစ္စည်းတို့ကို ပုံစံ တခုစီဖြင့် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အာချာတ်ကျမ်း၏ ကြီးကျယ်ခမ်းနားပုံကို ကစ္စည်းကျမ်းလာ ဥပမာ အစုံအလင်ဖြင့် တင်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါတို့တွင် (က)ကို နာမ် အာချာတ်ဖြစ်ပုံ ရှင်းပြပြီးလျှင် (ခ)ကို ဓာတ် ဝိဘတ် (ဂ)ကို ဓာတ်ပစ္စည်းခွဲပြပါ။ (၁၀)

(က) အသိ၊ ဘဝတိ။

(ခ) ဟောတိ၊ သက္ခိ၊ ဝိဇညာ။

(ဂ) ပဿိယ၊ သောတု၊ ဥဒဓိ။

၁၀။ ဗုဒ္ဓေါကို သပဒဝိဂ္ဂဟ, အသပဒဝိဂ္ဂဟ နှစ်မျိုး ပြုပြီးလျှင်ယင်း ဝိဂ္ဂဟ နှစ်မျိုး မည်ရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း ပုဒ်စစ်အလိုကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ကာရ္ကည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက်(၂၄-၄-၇၅) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ပဒစ္ဆေဒ၊ (ခ)ကို ပဒသမ္ဗန္ဓ ပြုပြီးလျှင် သရုပကတိဗျဉ္ဇနေသုတ်လာ ပကတိပြု ခြင်းအကြောင်းကို ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ယဇ္ဇေဝံ၊ တပဿီ၊ အပေ့ကဒါ။

(ခ) ဗောဓိအင်္ဂါ၊ ဝသီအမ္ဘို၊ ဝိအဉ္ဇနာ။

၂။ ပိတုကို လိင်, ဝုစ်, ကာရန်, ဂိုဏ်း, ဓာတ်, ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ဝေဖန်၍ သာ သုနခေါ်၌ သာကို နာမပဒမာလာစဉ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ နာမ်ကျမ်းလာ သတ္တမီဝိဘတ် သက်နိုင်သော အနက်များကို သုတ်နှင့်တကွ စုံလင်စွာ ထုတ်ပြပြီးလျှင် "ရုဒတော ဒါရကဿ ပဗ္ဗဇိ"၌ မည်သည့်ပုဒ်၏ အနက်သည် အနာဒရ ဖြစ်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ နဝုဒ္ဓိနီလပီတာဒေါ ။ပ။ ဝဒေ ၌ပေယျာလ ကိုဖော်၍ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဆဒါဒီဟိတတြဏ် သုတ်လာ နီဓာတ်နှင့် ဒါဓာတ်တို့၏ ပြယုဂ်များကို ပြည့်စုံစွာ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။ (၁၀)

၆။ ဓာတုနာမာန မုပသဂ္ဂ ယောဂါဒီသွပိ စ သုတ်၌ (က)ဓာတုနာမာန၊ (ခ) နာမ၊ (ဂ)ဥပသဂ္ဂယောဂတို့၏ အရတို့ကိုထုတ်ပြပြီးလျှင် မရိယာဒအာဝဓိနှင့် အဘိဝိဓိအာဝဓိ တို့၏ ခြားနားချက်ကိုလည်း ဥဒါဟရုဏ်ထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၇။ နှစ်ပုဒ်ပြခန်းသော ဒွန်သမာသ်သည် ကေတ္တိဘာဝေါ ဟူသော သမာသ်လက္ခဏာနှင့် ညီမညီ ရှင်းပြ၍ ဝုဒ္ဓါဒိ-သရဿဝါသံယောဂန္တဿ သဏေစ ၌ ပါရှိသော ဝါ့သဒ္ဒါ ၏ အတ္ထုဒ္ဒေသ ထိုဝါ့သဒ္ဒါ၏ အစီအရင်နှင့် စ့သဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပေတတ္ထ တို့ကို ရူပသိဒ္ဓိ အလိုကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ သံယောပဗ္ဗတမိဝအတ္တာနမာစရတိ ပဗ္ဗတာယတိ၌ ဥပမာန နာမ ကတ္တု ပစ္စယနိပါတဌာန တို့ကို အသီးအသီး ဝေဖန် ပြပြီးလျှင် ဂမခနဟာနာဒီနံ တုံတဗ္ဗာဒီသု သုတ်၌ အာဒိ-သဒ္ဒါ နှစ်ခုထားရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကိုလည်း ကစ္စည်း ဆရာအလိုကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ သညာယမနု ဟူသော သုတ်၌ သညာယံဟု သာမညဆို သောကြောင့် အမည်ကို ဟောနိုင်သော ပုဒ်မှန်သမျှနောင် အ့ပစ္စည်း နု့အက္ခရာသက်နိုင် မသက်နိုင် ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ပြဆို၍ ဤသုတ်၏ ဝုဒ္ဓိ သို့လိုက်လာသော သဒ္ဒါ နှစ်ခုကို လည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပဋိသေဓတ္ထ နှစ်မျိုးကို လက္ခဏာနှင့်တကွဖော်ပြ၍ အောက် ပါ ပယောဂလ ကိုလည်း သုတ်စစ် ကျမ်းလာ အတိုင်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

ဝိဓိသုတ်သည်လည်း ။ပ။ သရာသရေလောပံ အစရှိသည်တည်း။

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ကစ္စည်းသဒ္ဒါ

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၄-ရက် (၂-၄-၇၆) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ပဒစ္ဆေဒ၊ (ခ) ကို ပဒသမ္ဗန္ဓ ပြုပြီးလျှင် အက္ခရဝိပ္ပတ္တိဖြစ်ပုံကိုလည်း ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ပုံစံပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

(က) ယာနိခဘူတာနိ၊ ကထာဝကာ။

(ခ) လဟုဋ္ဌာနံ၊ သောအဟံ။

၂။ အဂ္ဂိနိ ၌ လိင်, ဝိဘတ်,ကာရန်တို့ကို ဖော်ပြ၍“ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ မတ္ထဝံ လိင်ဂံ” ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအရ ပုရိသဟူသော အနိပ္ဖန္နပုဒ်ကို ဓာတ်, ပစ္စည်း, ဝိဘတ်ကြဉ်၍ လိင်မည်ပုံကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၃။ ဓာတုနာမာန မုပသဂ္ဂ ယောဂါဒီသွပိစ သုတ်၌ အပိသဒ္ဒါ ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော နိပါတ်အရာဝယ် ရဟိတ, ရိတေ, ဝိနာ ပုဒ်တို့သည် မည်သည့် အနက်နှင့် ယှဉ်သောအခါ မည်သည့် အပါဒါန်များ ဖြစ်ကြသည်ကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၄။ ပစ္စည်းအနက်မရှိသော သဒ္ဒိတ တဒ္ဓိတ်ဟူသော စကားနှင့် “နတုသဒ္ဒါ အနတ္ထာတိ”ဟု သဒ္ဒါကျမ်းလာ အနက် ကင်းသော သဒ္ဒါဟူသည် မရှိ ဟူသော စကားနှစ်ရပ်ကိုငင်း၊ တခုကြွင် ပြုသော တဒ္ဓိတ်ကို ကေဝလတဒ္ဓိတ် မည်၏ ဟူသော စကားနှင့် “တဒ္ဓိတန္တိ ဏာဒိ ပစ္စယာေဝ နာမံ” တဒ္ဓိတ်ဟူသည် “ဏ” အစရှိသော ပစ္စည်း၏ အမည်သာ ဖြစ်၏ ဟူသော စကားနှစ်ရပ်ကိုငင်း၊ အချင်းချင်းဆန့်ကျင် လျက် ရှိကြသည်ကို မဆန့်ကျင်ကြောင်း ဥဒါဟရဏ် အသီးသီး ထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။ (၁၀

၅။ တဏာဒွန္ဒေ ။လ။ ဝိသဘာဂတ္ထာဒီနဉ္စသုတ်၏ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော ဥဒါဟရဏ်တို့ကို စုံလင်စွာ ထုတ်ပြ၍ ဒွန်သမာသ်တွဲစပ်ရာ၌ "အပ္ပသရနှင့် ဗဟုသရ" "အပ္ပသရချာနှင့် ဗဟုသချာ" နှစ်မျိုးစီတွင် များသောအားဖြင့် အဘယ်ကို ရှေ့ထား၍ တွဲစပ်ရသည်ကို ပုံစံပြယုဂ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၆။ ဂမုဓာတ်ကို အဇ္ဇတနီ ပရဿပုဒ် ဤ, ဥံ, ဩ ဝိဘတ်တို့ဖြင့် တိကျစွာ ပဒမာလာ စဉ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ကိတ်ကျမ်း၏အစ တတိယဂါထာကို အနက်ယောဇနာ၍ အာချာတ်ဝါစကသည် ဟောအပ်သော ဝစ္စများကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ကြိယာတိပန္နေ တီတေ ကာလာတိပတ္တိသုတ်၌ ကြိယာတိပန္န ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းများကို ဥပမာဖြင့် ဖော်ပြ၍ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာပစ္စယာသုတ်၌ ဓာတု, လိင်္ဂ, ပစ္စယ အရတို့ကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ဓာတ်, ဝိဘတ်၊ (ခ) ကို ဓာတ်, ပစ္စည်းခွဲ၍ နိယျာနိကံ ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးပုံ အကျဉ်းကိုလည်း သိသာရုံ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ဗဘူဝ၊ ဝိဇာနေမု။

(ခ) မေယျံ၊ ဘုတ္တာဝါ၊ နေတာ။

၁၀။ ကိစ္စကိတပစ္စည်း တဆယ့်ငါးပါးကို ဖော်ပြ၍ အောက်ပါ ပေယျာလကိုလည်း သဒ္ဒါပုဒ်စစ်ကျမ်းလာအရ ဖော်ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

တနည်းကား၊ ကိစ္စကိတ်၊ ကိတကိတ်၊ ကိစ္စကိတကိတ်အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။

။လ။ ဗုဇ္ဈိတိတိ ဗုဒ္ဓေါ အစရှိသည်တည်း။

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ ပုဒ်ဖြတ် —သ + အတ္ထိကာ၊ မစ + ဥဒကံ၊ သံဃာဋိ + အပိ၊

ပုဒ်စပ် —ပါတုရဟောသိ၊ ဝေဠုဝေါ၊ သညတော။

၂။ ဣမသဒ္ဒါ — အယံ (ဣတ္ထိလိင် + ပုလ္လိင်)

။ —ဣဒံ၊ ဣမံ (နပုံလိင်)

တေသဒ္ဒါ — သော (ပုံလိင်)

။ —သာ (ဣတ္ထိလိင်)

။ —တံ (နပုံလိင်)

ပစ္စယ —ရိုးရာ ပစ္စည်းများနှင့် တကွ တိ-စသော အာချာတ် ဝိဘတ်များ။

အာဒိ —အာချာတ် ကိတ်တို့၌လာသော ဣ-အာဂုမ်။

တျာဒိဝိဘတ္တိယော စေတ္ထ၊ ပစ္စယတ္တေန ဂယှရေ။
အာဒိဂ္ဂဟဏာ မာချာတ၊ ကိတကေသွာဂမတ္ထိဒံ။ (ရူ)

၃။ ကမ္မပ္ပဝစနီယ- ၌—

ကမ္မ-အရ ကြိယာ ရ၏။ (ကမ္မံ ကြိယာ, ကစ္စာယနသာရဋီကာ)

ပဝစနီယ-အရလည်း ကြိယာပင် ရ၏။ (ပဝစနီယံ ဝတ္တဗ္ဗံ-ဟောအပ် သော၊ ကမ္မံ- ကြိယာ, ကစ္စာယနသာရဋီကာ)

တနည်း– ပဝစနီယ-အရ လက္ခဏ, ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန, ဝီစ္ဆာ, ဘာဂ, ဟီန, သဟာတ္ထတို့ကို ရ၏။

ကမ္မပ္ပဝစနီယ-အရ အနုစသော ဥပသာရပုဒ်များ ရ၏။

ကမ္မံ ပဝစနီယံ ယေသန္တေ ကမ္မပ္ပဝစနီယာ၊ ပရသမညာဝသေန ဝါ အနွာဒယော ကမ္မပ္ပဝစနီယာ။ (ရူ)

တ္ဝဉ္စ မံ နာဘိဘာသသိ (တတိယတ္ထ-ဒုတိယာ)

ကတံ မေ ပါပံ (တတိယတ္ထ–ဆဋ္ဌီ)

၄။ **တုလျာဓိကရဏဖြစ်ပုံ**–

မဟန္တ သဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်းကား မဟန္တဘောဂဏ်တည်း၊ ပုရိသ သဒ္ဒါ၏ ဖြစ်ကြောင်းကား ပုရိသဇာတ်တည်း။ ဤသို့ ပဝတ္တိနိမိတ် ကွဲပြားသော နှစ်ပုဒ်တို့၏ ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့် မြတ်သော ယောကျ်ားဒြဗ်တည်း ဟူသော တခုတည်းသော အနက်၌ ဖြစ်ခြင်းသည် တုလျာဓိကရဏ မည်၏။

ဘိန္နပဝတ္တိနိမိတ္တာနံ ဝိသေသန ဝိသေသိတဗ္ဗဘာဝေန ကေသ္မိံ အတ္ထေ ပဝတ္တိ တုလျာဓိကရဏတာ။ (ရူ)

မှတ်ချက်–ပုဒ်စစ်လာသည့်အတိုင်းလည်း ရေးနိုင်သည်။

(က) အန္တံ အတိက္ကန္တံ အစ္စန္တံ။ (ဒုတိယာတပ္ပုရိသ်)

(ခ) ပရဿ ပဒံ ပရဿပဒံ (စတုတ္ထီတပ္ပုရိသ်)

(ဂ) အန္တေ ဝါသီ အန္တေဝါသီ (သတ္တမီတပ္ပုရိသ်)

၅။ **ပညာနှင့် ပညော အထူး**

ကိတ်နာမ် ပညာသည်– ပ- ပုဗ္ဗ- ဉာ- ဓာတ်- အ- ပစ္စည်း ဣတ္ထိဇောတက အာ-ပစ္စည်းဖြင့် ပကာရေန ဇာနာတီတိ ပညာ- ဟု ဝစနတ္ထ ပြု၍ ပညာစေတသိက်ကို အရ ကောက်ရသော ဣတ္ထိလိင် သဒ္ဒါ ဖြစ်သည်။

တဒ္ဓိတ်နာမ် ပညောသည်— ပညာ့ပုဒ်- ဏ-ပစ္စည်းဖြင့် ပညာယဿ အတ္တိ တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ ပညော-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ ပညာရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အရကောက်ရသော ပုလ္လိင် သဒ္ဒါ ဖြစ်သည်၊ ဤသို့ ပကတိ-ပစ္စယ အားဖြင့်ရင်း၊ ဝစနတ္ထအားဖြင့်ရင်း၊ အရအားဖြင့်ရင်း၊ လိင်အားဖြင့်ရင်း ထူးပါသည်။

(က) ဘာဝတဒ္ဓိတ်။ (ခ) အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်။
(ဂ) အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်။

၆။ **အနုမတိ** — ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိသော သူတပါးအား ခွင့်ပြုခြင်း ကတ္တုမိစ္ဆတော ပရဿ အနုဇာနနံ အနုမတိ (ရူ)

ပရိကပ္ပ — အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့ ဟု မှတ်သား ကြံစည်ခြင်းသည်ရင်း၊အကြောင်းကြိယာ ဖြစ်သင့်သည်ရှိသော် အကျိုးကြိယာ၏ ဖြစ်သင့်ခြင်းကို ကြံစည်ခြင်းသည်ရင်း ပရိကပ္ပ မည်၏။
ပရိကပ္ပနံ ပရိကပ္ပေါ၊ ယဒိ နာမ ဘဝေယျာတိ သလ္လက္ခဏံ နိရူပနံ ဟေတုကြိယာယ သမ္ဘဝေ ဖလ ကြိယာယ သမ္ဘဝပရိကပ္ပေါ စ (ရူ)

ပရိကပ္ပဖြစ်ပုံ

သစေ သခ်ါရာ နိစ္စာ ဘဝေယျုံ-၌ သင်္ခါရတို့ အကယ်၍ နိစ္စ ဖြစ်ကုန်အံ့-ဟု ကြံစည်ခြင်းသည် မချုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ကြံစည်ခြင်း ဟူသော ဟေတု ပရိကပ္ပ တည်း။

န နိရုဇ္ဈေယျုံ - ၌ မချုပ်ကုန်ရာဟု ကြံ ည်ခြင်းသည်ကား— နိစ္စဖြစ်ခြင်းကြောင့် မချုပ်ခြင်းဟူသော ဖလပရိကပ္ပ တည်း။

၇။ ဒဒါတိ။ ဒေတိ။ ဒဇ္ဇတိ။

ဓာတုပစ္စယများ

ခ, ဆ, သ, အာယ, ဤယ, ဏေ, ဏယ, ဏာပေ, ဏာပယ, အလ, ဏယ, အာရ, အာလ (၁၃ - ပစ္စည်း)

၈။ **တဒ္ဓိတ်-ဏျ, ကိတ်-ဏျ-ထူးပုံ**

တဒ္ဓိတ်ဏျသည် ဂုဏ်ဝိသေသနကို ဆိုလိုရာ၌ ဗြဲဟ္မဏ စသော နာမ်ပုဒ်နောင် သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ် ဟူသော ဘာဝအနက်, ကမ္မအနက်, သကတ်အနက်တို့၌ သက်၍ နိစ္စ နပုံလိင် ဖြစ်သည်။

ဏျ-တ္တ- တာ ဘာဝေ တု (ကစ္စည်းသုတ်)

ဏျ-တ္တ- တာတိ ယောဂဝိဘာဂေန ကမ္မနိ-သကတ္ထေ စ။

ဏျ-တ္တ- တ္တနန္တာနံ နိစ္စံ နပုံသကတ္တံ။

ဏျ-ပစ္စယောယံ ဂုဏဝစနေ ဗြဲဟ္မဏာဒီဟိ။ (ရူ)

တဒ္ဓိတ်-ဏျ,ကိတ်-ဏျ-တူပုံ

ဏျ-အက္ခရာ အားဖြင့်ရင်း၊ အဆင်းသဏ္ဌာန် အားဖြင့်ရင်း၊ သုတိအားဖြင့်ရင်း၊ ဏ-အနုဗန် ကျေခြင်းအားဖြင့်ရင်း၊ ဝုဒ္ဓိအကျိုး ဆက်အားဖြင့်ရင်း သက်ရာ အနက်ဖြစ်သည့် ဘာဝ-ကမ္မ-ဟူသော ဝေါဟာရ သာမညအားဖြင့်ရင်း တူကြသည်။

အန, အနီယ တို့၏ န-မှ တပါး အခြားသော န-၏ မဖြစ်သင့် ခြင်းကြောင့် အန- အနီယ-တို့၏ န-ကိုသာ ဏ-ပြုရသည်။

ရဟာဒိတော ပရဿေတ္ထ၊ န-ကာရဿ အသမ္ဘဝါ၊
အန နီယာဒိ နဿေဝ၊ သာမတ္ထျာယံ ဏ-ကာရတာ။ (ရူ)

၉။ **တတ်—** ဟူ၍ အနက်ပေးရသော ကတ္တုသာဓနေကိုရင်း၊
ကြောင်း ဟူ၍ အနက်ပေးရသော ကရဏသာဓနေကိုရင်း၊
အပ်— ဟူ၍ အနက်ပေးရသော ကမ္မသာဓနေကိုရင်း၊
ရာ— ဟူ၍ အနက်ပေးရသော သမ္ပဒါန,အပါဒါန,အဓိကရဏ သာဓနကကိုရင်း၊
ခြင်း— ဟူ၍ အနက်ပေးရသော ဘာဝသာဓနေကိုရင်း ရည်ရွယ်၍ ပတတ်တကောင်၊ ကြောင်းတသင်း၊ အပ်တစင်း၊ ရာသုံးခင်း၊ ခြင်းတလုံး-ဟူသော စကားကိုဆိုသည်။

ကာဘဗ္ဗော၊ ပြုအပ်၏။ (အပ်တစင်း)

ကရဏံ၊ ပြုခြင်း။ (ခြင်းတလုံး)

၁၀။ ဥပစာ (၁၀) ပါး

ကာရဏူပစာ— အကြောင်း၏ အမည်ကို အကျိုး၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) စက္ခုနှာ ရူပံ ပဿတိ။

ဖလူပစာ— အကျိုး၏ အမည်ကို အကြောင်း၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) ဩဒနော ပစ္စတေ။

သဒိသူပစာ—အတူဖြစ်သော အနက်၏ အမည်ကို အတူရှိသော အနက်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) သီဟော ဂါယတိ။

ဌာနူပစာ—ဌာန၏ အမည်ကို ဌာနီ၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) မဉ္စာ ဃောသန္တိ။

ဌာန္ယူပစာ ဌာနီ၏ အမည်ကို ဌာန၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) ကုန္တာ ပစရန္တိ။

ဂုဏူပစာ—ဂုဏ်၏ အမည်ကို ဂုဏော၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) နီလော ပဋော။

ကေဒေသူပစာ—အပေါင်း၏ အမည်ကို အစိတ်၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) သမုဒ္ဒေါ မယာ ဒိဋ္ဌော။

သမီပူပစာ—အနီးရှိသော ဝတ္ထု၏ အမည်ကို အနီးဖြစ်သော ဝတ္ထု၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) ဂင်္ဂါယံ သဿံ တိဋ္ဌတိ။

တဒ္ဓမ္မူပစာ—ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထု၏ အမည်ကို ထင်ရှားမရှိသော ဝတ္ထု၌ တင်စား၍ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) သသဝိသာဏံ။

ဘေဒူပစာ—မပြားဘဲကို ပြားသကဲ့သို့ ခေါ်ဝေါ်ခြင်း။ (ပုံစံ) သိလာပုတ္တကဿ သရီရံ။

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ **ပကတိဌာန**

ဆန္ဒဘော်ဒဌာန– ဆန်းပျက်မည့်အရာ။

အသုခုစ္စာရဏဌာန– အရှတ် အဖတ် ခက်မည့်အရာ။

သန္ဓိစ္ဆာရဟိတဌာန--သန္ဓိမစပ်လိုသော အရာ။

ဆောင်။ ။ဆန်းကပျက်မည်၊ ရှက်ခက်မည်နှင့်၊ တလီသန္ဓိ၊ လိုမရှိပေ၊ သုံးဌာနေ၊ ပြုလေ ပကတိ။ (ကစ္စာယနသံခိပ်)။

အကျယ်တနည်း

(၁) ဣတိသဒ္ဒါလည်း မနေှာင်းရာ-ဆန်းစောင့်ဘွယ်လည်း မလိုရာ ဖြစ်သော အာလုပ်ပုဒ်၏အဆုံးသရ။

(၂) သမာသ်မဟုတ်သော(ဝါကျ) အရာ၌ ပုဒ်အဆုံးမှာရှိသော ဒီဃသရ။

(၃) အတိတ်ကြိယာ၏ အစ၌ နာမ်ပုဒ်၏အဆုံးဖြစ်သော ဣ-ဥ အက္ခရာ။ (ရူ-ဘာသာဋီကာ)

ပကာတိဌာနံ နာမ အာလပနန္တာ အနိတိသိ ံ အစ္ဆန္ဒာနုရက္ခဏော၊ အသမာသေ ပဒန္တဒီဃာ စ ဣကာရုကာရာ စ နာမပဒန္တာတီတ ကြိယာဒိမှိတိ ဝေမာဒီ။ (ရူ)

ဣတိမနှောင်း၊ အာလုပ်ပေါင်းနှင့်၊ ဆန်းကောင်းမစောင့်ရ၊ ပဒန္တ၌၊ ဒီဃရှိရာ၊ သန္ဓိစ္ဆာကင်း၊ ဤလေးခင်းမှာ၊ ပြုလျှင်းပကတိ၊ ကွဲစိဘည်း။

ဤ၌လက်ာဒ်ကား သန္ဓိစ္ဆာရာဂိတကို သီးခြားယူလျက် အကျဉ်းအကျယ် ပေါင်းစပ်ထားသည်ဟု မှတ်ပါ။

(က) သင်္ကော ဥဇုစ သုဟုဇုစ (ခ) ယထာ + ဣဒံ (ဂ) ထုလစ္စယော။

ရုပ်ပြီးပုံ

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-ဟုတည်၊ မဒါ သရေ-၌ မဒါ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သ-ဂ-ဗျည်းတို့ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ်-ပြု၍ ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ ပြီး၏။

မဒါတိယောဂဝိဘာဂေန ဗျဉ္ဇနေပိ ဝါ မကာရော၊ တေန ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမီတိ အာဒိ သိဇ္ဈတိ။ (ရူ)

၂။ **ခာတုပစ္စယဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ**

ပုရိသ၌ ပုရခာတ် သက်သက်လည်း လိင်မမည်၊ ဣသ-ပစ္စည်း သက်သက်လည်း လိင်မမည်၊ ပုရ+ဣသ- ဖြင့်ပြီးသော နာမ်မငဲ့ရ သေးသည့် ပုရိသ သည်လည်း လိင်မမည်၊ ဝိဘတ်သက်ပြီးသော ပုရိသော သည်လည်း လိင်မမည်၊ ပုရိသ ကဲ့သို့ နာမ်လည်းငဲ့ပြီး ဝိဘတ်လည်း မသက်ရသေးသော သဒ္ဒါသည်သာ လိင်မည်၏။

ဝါသဒ္ဒါသည်

ဘိက္ခုစသည်တို့နောင် ယော- ကို အမြဲဝေါ ပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိကိုငင်း၊ ဟေတုစသည်တို့နောင် ရုံခါ-ဝေါ ပြုရခြင်းဟူသော အနိစ္စဝိဓိကိုငင်း၊ အမုစသည်တို့နောင် လုံးဝ ဝေါ-နော မပြုရခြင်းဟူသော အသန္တဝိဓိကိုငင်း ပြသည်။

ဘိက္ခုပ္ပဘုတိတော နိစ္စံ၊ ဝေါ ယောနံ ဟေတုအာဒိတော။
ဝိဘာသာ န စ ဝေါ နော စ၊ အမုပ္ပဘုတိတော ဘဝေ။ (ရူ)

၃။ နဒါဒိဂိုဏ်း—နဒ-သဒ္ဒါနှင့် အကာရန္တ ပုလ္လိင် ဤပစ္စည်း သက်ဆိုင်
ချင်းတူသော သဒ္ဒါ။

အနဒါဒိဂိုဏ်း—နဒ နှင့် မတူသော ပုထု-ဂေါ-စသော ပုလ္လိင်
ဥ ကာရန္တ-ဩ ကာရန္တ သဒ္ဒါ။

အနဒါဒီသု ပုထုသဒ္ဒတော ဤပစ္စယော၊ ဂေါသဒ္ဒတော
"နဒါဒိတောဝါ ဤ"တိ ဤပစ္စယော (ရှု)

အာရ-အမြဲပြုရမည့် ဝိဘတ်များကား- ယော-အံ-ဟိ-သ္မာ-သ္မိံ-
သု-အားဖြင့် (၇) လုံး။

ဆောင်။ ။သုံးကြောင့် ဝိကပ်၊ သုံးကြောင့်လပ်၊ ရှစ်ရပ် အာရမြဲ။
နာ-နံ ဝိကပ်၊ သိ-သ-လပ်၊ ကြွင်းလတ် အာရမြဲ။

၄။ ဒတ္တေန ဝီဟိံ လုနာတိ- ၌ ရိတ်ခြင်း ကြိယာကို ပြီးစေရာ၌ တစဉ်
သည် အဓိက လိုအပ်သော ကာရက ဖြစ်၏၊ တစဉ် မပါလျှင်
ရိတ်ခြင်း ကြိယာ လွယ်ကူစွာ မပြီးနိုင်၊ တစဉ်ပါမှသာ ပိုမိုလွယ်ကူ
စွာ ပြီးနိုင်၏၊ ထိုကဲ့သို့ ကြိယာကို ပြီးစေရာ၌ ကရဏကာရကသည်
ကတ္တားမှ တပါးသော ကာရကတို့ထက် သတ္တိလွန်ကဲသောကြောင့်
ကြိယာသာဓကေ တမသတ္တိ ရှိသည်မည်၏။

ယံ ကြိယာသာဓနေ ကတ္တု၊ ပကာရံ အတိသယေန တံ။

ကရဏံ ကတ္တုတော၊ ညေသ မဓိကန္တိ မုဒီရိတံ။ (ဘေဒစိန္တာ)

ပါဒေန ခဉ္ဇော- (အင်္ဂဝိကာရလက္ခဏ အနက်၌ တတိယာ
နာ-ဝိဘတ်)

သုဝဏ္ဏေန အဘိရူပေါ- (ဘိန္နာဓိကရဏဝိသေသန အနက်၌
တတိယာ နာဝိဘတ်)

၅။ **အာဒူတတဗ္ဗ-ဝ**

ဥပနဂရံ-၌ နဂရ-သည် အဗျယမဟုတ် ရိုးရိုး နာမ်ပုဒ်သာဖြစ်
သောကြောင့် အာဒူတမည်၏၊ ထိုသို့ နဂရ-သည် မိမိကိုယ်တိုင်က

အဗျယမဟုတ်သော်လည်း ဥပ - နှင့် တွဲသောအခါ ဥပ - ဟူသော အဗျယပုဒ် အနက် ပြဌာန်းလျက် ရှိသောကြောင့် နာရ-လည်း ထို ဥပ-ကဲ့သို့ပင် အဗျယ ဖြစ်သွားသည်ကို တဗ္ဘာဝ-ဟု ဆိုသည်။

သမာသ် စပ်ရကျိုး

(၁) တပုဒ်တည်း ဖြစ်ရခြင်း၊ (၂) တဝိဘတ်တည်း ရှိရခြင်း။

ဆောင်။ ။တပုဒ်, တဝိဘတ်၊ ဖြစ်တုံလတ်၊ သမာသ် အကျိုးတည်း။

၆။ **တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ဆိုင်းထမ်းနည်း**

ရှေ့နောက် ရေပုံး နှစ်ဘက်ပါအောင် အလယ်က နေ၍ ထမ်းဆောင်ရသကဲ့သို့ ဝသိဋ္ဌဿ+အပစ္စံ-ဝယ် ရှေ့ပုဒ်ရှိ သ-ဝိဘတ်၏ သမ္ဗန်အနက်နှင့် နောက် အပစ္စပုဒ်၏ အနက် နှစ်မျိုးလုံးကို ဟောနိုင်စေရန် အလယ်က ဏ-ပစ္စည်း သက်ရသည်ကို ရည်ရွယ်၍ "တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ဆိုင်းထမ်းနည်း" ဟု ဆိုသည်။

သိက္ခာယ မာရိတော ဘာရော၊ ယထာ ကာဇေန မာရိတော။
ဒွိန္နံ ဝစနတ္ထာယ၊ ဝါကျာဗ္ဗေ ဘဝန္တိ တေ။ (ကစ္စာယနဘေဒ)

လူတ္ထံ-ဟူသောပုဒ်သည် လူမ-သဒ္ဒါနောင် ထံ ပစ္စည်းသက်၍ပြီးသည်။

၇။ စုရာဒိ ဏေ-ဏယ သည် သကတ္ထ၌ သက်သော ဥပစာကာရိတ်။
ကာရိတ် ဏေ-ဏယ သည် ဟေတွတ္ထ၌ သက်သော မုချကာရိတ်။
သကတ္ထေ ဏေ-ဏယန္တာ စုရာဒယော။ (ရူ)

မာတုဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ။
(ကစ္စည်း)

သရန္တဓာတ်များ

ဒါ, ဇိ, နီ, သု, ဘူ-စသော ဧကဿရ ဓာတ်တို့သည်၎င်း၊ ကေလ, ဂိလ- စသော ဗဟုဿရန္တ ဓာတ်တို့သည်၎င်း သရန္တဓာတ်များ ဖြစ်သည်။

ဆောင်။ ။သု-ဘူ-စစ္စာ၊ ခရာတလုံး ဓာတ်အားလုံး၊ ခေါ်ထုံး သရန္တ။
ခရာနှစ်လုံး၊ ဧ-လျှင်ဆုံး၊ ခေါ်တုံး သရန္တ။
ထိုမှကြွင်းကျန်၊ ဓာတ်စုမှန်၊ ကေန် ဗျဉ္ဇနန္တ။

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၁၀

၈။ လဘာသ္မာ ဤုဣနံ့ ထ္တတ္တံ – သုတ်ဖြင့် ဤ-ကို ထ္တ-ပြု။
ကုသသ္မာ ဒီဃိ – သုတ်ဖြင့် ဤ-ကို ဃိ-ပြု။
ယုပစ္စည်း သက်သော သုတ်များ
သဒ္ဒ ကုဓ စလ မဏ္ဍတ္တ ရုစာဒီဟိ ယု။
နန္ဒာဒီဟိ ယု။
ကတ္တုိ ကရဏ ပဒေသေသု စ။
ကာလေ ဝတ္တမာနာတီတေ ဏ္ဝာဒယော။

ဆောင်။ ။သဒ္ဒ-နန္ဒာ၊ ကတ္တုပြ၊ တဖြာ ကာလေသုတ်။

၉။ ခါတ္ဝန် – ခါတ်၏ အဆုံးအက္ခရာ။
အနုဗန် – နောက်ထပ် အပိုဖွဲ့စပ်လျက် ပါရှိသောအရာ။
(အနု+ဗန္ဓ)
ဥပဓာ – အဆုံးအက္ခရာ အနီးသို့ ကပ်၍ ထားအပ်သော အဆုံး အက္ခရာ၏ ရှေ့အနီး အက္ခရာ။
တဿီလတ္ထ ဏီ ပစ္စည်းသည် (တိကာလ)

ဆောင်။ ။တဿီလ နက်၊ သက်သည့် ဏီ မှာ၊ တိကာလာ၊ မှတ်ပါ ကတ္တားနက်။

၁၀။ (က) ဝသ+အလ၊ (ခ) မုန+ဓိ၊ (ဂ) ဒု+ဥိရ၊ (ဃ) ဟန+နု။
ဝိစ္ဆာ အာမေဍိတ်
ပြားသောအနက်တို့ကို နှံ့စေခြင်းငှါ နှစ်ကြိမ်ဆိုခြင်းသည် ဝိစ္ဆာ မည်၏။
ပုံစံ – ဂါမေ ဂါမေ ဇလံ အတ္ထိ။
ကခုတည်းသော အနက်ကို ကြောက်ခြင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့် နှစ်ကြိမ်ဆိုခြင်းသည် အာမေဍိတ် မည်၏။
ပုံစံ – သပ္ပေါ သပ္ပေါ။

မှတ်ချက်။ ။ပုဒ်စစ်အတိုင်းလည်း အပြည့်အစုံ ရေးနိုင်သည်။

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) ကထာ+ဝေကာ (ခ) ဥပ+ဣက္ခတိ (ဂ) တ+သမ္ပယုတ္တာ (ဃ) ပါတု+အကာသိ (င) အရိ+ယဿ။

သဒိသဒွေဘော် လာရာဌာန

(၁) ပ-ပဋိ- စသည်တို့၏ အစ ဗျည်းခွဲရင်း၊ (ဣဓပ္ပမာဒေါ သုပ္ပဋိပန္နော)

(၂) ကမုခါတ်-စသည်တို့၏ အစဗျည်းခွဲရင်း၊ (ပက္ကမော)

(၃) တိက-စသည်တို့၏ အစဗျည်းခွဲရင်း၊ (ကုသလတ္တိကံ)

(၄) ဝတု-စသည်တို့၏ အစဗျည်းခွဲရင်း။ (ဝတ္တတိ)

(၅) ဥ-ဒု-နိ-စသည်တို့၏ နောက်ခွဲရင်း၊ (ဥက္ကံသော-ဒုက္ကရံ-နိက္ကမတိ)

၂။ **ယဝတံသဒ္ဒါ**

တိဏာဒလံ-စသည်တို့၌ တ-ဏ-ဒ-လ-တို့ကို စ-ဉ-ဇ-လ ပြုသင့်သော်လည်း ယ-အက္ခရာ မရှိသောကြောင့် မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးငှါ ယဝတံ-သဒ္ဒါကို ဆိုသည်။

တ-လ-ဏ-ဒ သဒ္ဒါ

အာလသျံ အာရောဂျံ - စသည်၌ ယ-အက္ခရာ ရှိသော်လည်း တ-လ-ဏ-ဒ- အက္ခရာ မဟုတ်သောကြောင့် စ-လ-ဉ-ဇ- မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးငှါ တ-လ-ဏ-ဒ-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

ဗျဥ္ဇနသဒ္ဒါ

မစ္ဆုနာ-၌ မုသ-ပါဏာစာဂေ ဟူသော ခေတ်နောင် ဝဇာဒိပဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော နိပစ္စန္တေ-သုတ်ဖြင့် တျပစ္စည်းသက်၍ ခေတွန်သကို ဋင်း၊ မုဿ၌ ဥ-သရကိုဋင်း ချေလျက် နာမ်ငဲ့ နာသက်ပြီးနောက် မတျုနာ-ဟု ပြီးသောအခါ ယဝတံ စသောသုတ်ဖြင့် တျု-ကို စ-ပြု သင့်သော်လည်း ဗျည်းချည်းသက်သက်မဟုတ် ဥ-သရ ပါနေသော ကြောင့် မပြုရဟု သိစေခြင်းအကျိုးငှါ ဗျဥ္ဇန သဒ္ဒါကို ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ ဥ-သရပါနေခြင်းကြောင့် ကိံရုပ်ဖြစ်သော်လည်း ပြုလိုသောအခါ တျု-၌ ဥ-သရမှ တျ-ဗျည်းကိုခွဲ၍ ဤယဝတံ - စသော သုတ်ဖြင့်ပင် စ-ပြု၍ ပြန်ကပ်ပြီး ဒွေဘော်ဆောင်၍ မစ္ဆုနာ-ဟု ပြီးရသည်ဟု မှတ်ပါ။

(ကစ္စည်း ဘာသာဋီကာ)

၃။ **ဒုတိယာ ဝိဘတ်နက်များ**

ကံ, အစ္စန္တသံယောဂ, ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တ, ကာရိတ်ကံ, ဆဋ္ဌီ, တတိယာ, သတ္တမီ (၇) နက်။

ဆောင်။ ။ကံ—အစ္စန္တ၊ ကမ္မပ္ပနှင့်၊ ကာရိတ—ဆဋ္ဌီ၊ သတ္တမီ- တတိယာ၊ ခုနစ်ဖြာ၊ သက်ပါ ဒုတိယာ။

ဝိနာ သဒ္ဒမေ့န - ကို ထောက်၍ ကံ အနက်၌ တတိယာ ဝိဘတ် ရှိနိုင်ပါသည်။

တနည်း—သော ပုရိသော တေန ပုရိသေန ကမ္မံ ကာရေတိ- ကိုထောက်၍ ကာရိတ်ကံ အနက်၌ တတိယာ ဝိဘတ် ရှိနိုင်သည်။

ဆောင်။ ။ကာရိတ်ကံမှာ၊ ဒုတိယာနှင့်၊ တတိယာ-ဆဋ္ဌီ၊ သုံးလီဝိဘတ်၊ သက်တုံလတ်ဟု၊ ကျမ်းမြွတ် ဤသို့ မိန့်သတည်း။

၄။ ဒီဃ-စသော သဒ္ဒါသည် ဒီဃော သံသာရော (ရှည်သော သံသရာ) စသော ဝါကျမျိုး၌ ပုံလိင်ကို ဟောဘူး၏၊ ဒီဃာ ဇာဿ- စသော

ဝါကျဥ္စကား ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောဆဲဖြစ်၏၊ ဤသို့ အခြားဝါကျ၌ ပုံလိင်ကို ဟောဘူးသည်ကို ဘာသိတပုမာ- ဟု ဆိုသည်။

နောက်ပုဒ်အနက် ပြဌာန်းပုံ

ပြာဟ္မဏ သဒ္ဒါသည် န-နှင့် မဖက် သူ့ချည်းသက်သက်ဖြစ်လျှင် ပုဏ္ဏားစစ် အနက်ကိုသာ ဟော၏၊ န-နှင့် တွဲဖက်သောအခါ၌ကား တံသဒိသ(ပုဏ္ဏားတု)ဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထိုသို့ ဟောရာ၌ န-နိပါတ်ပုဒ်က ဟောသည် မဟုတ်၊ န- သဒ္ဒါသည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ထွန်းပြရုံသာ ထွန်းပြနိုင်၏၊ ပြာဟ္မဏ- ပုဒ်ရင်းက ပင် တံ သဒိသ (ပုဏ္ဏားတု) ဟူသော အနက်ကို ဟောသော ကြောင့် ပြာဟ္မဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ် အနက်သာ ပြဌာန်းပါ သည်။

၅။ မဂဓေ ဝသတီတိ မာဂဓိကော။

မဂဓေ ဇာတော ဝါ မာဂဓိကော။

အနက်ပေးပုံ

အစ္စုစ္စော— အခွဲနှင့် တကွ လေးခု။

ဒိဝစ္စော — အခွဲနှင့် တကွ နှစ်ခု။

ဒိယစ္စော — အခွဲနှင့် တကွ နှစ်ခု။

အစ္စုတိယော— အခွဲနှင့် တကွ သုံးခု။

၆။ ပြူတိ - ပြဝိဘိ - အာဟ။ (ပြူခာတ် တိဝိဘတ်)

ဃဋ္ဌ - ဏေ—ဃာဋ္ဌေတိ၊ ဃဋ္ဌေတိ။

ဃဋ္ဌ - ဏယ—ဃာဋ္ဌယတိ၊ ဃဋ္ဌယတိ။

ဃဋ္ဌ - ဏာပေ—ဃာဋ္ဌာပေတိ၊ ဃဋ္ဌာပေတိ။

ဃဋ္ဌ - ဏာပယ—ဃာဋ္ဌာပယတိ၊ ဃဋ္ဌာပယတိ။

၇။ ကာရိကတော အညေသု (ရှု) ကာရိတ်ပစ္စည်းကို အညအပါဒါန် ခံရမည်။

ဝါ-သဒ္ဒါ သတ်မှတ်ပုံ

ဇိ-နိ-စသော ဣဝဏ္ဏန္တဓာတ်၊ သု-ဘူ-စသော ဥဝဏ္ဏန္တဓာတ်တို့၏ ၎င်း၊ လဟူပန္တဓာတ်တို့၏၎င်း၊ ဣဝဏ် ဥဝဏ်ကိုသာ ဝုဍ္ဎိပြုရမည်၊ အခြားသော အက္ခရာကို ဝုဍ္ဎိ မပြုရ-ဟု၎င်း။

ဣဝဏ်, ဥဝဏ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ယ, ဏှု, ဏာ, နာ, နိဋ္ဌ-စသော ပစ္စည်း နှောင်းရာတို့၌ ဝုဍ္ဎိ မပြုရ-ဟု၎င်း။

အ, ဝိကရဏပစ္စည်း နှောင်းရာ၌ တုဒါဒိဂဏိကဓာတ်ကို ဝုဍ္ဎိ မပြုရ-ဟု၎င်း။

ဆေတွာ-ဆိန္ဒိတွာ-စသည်၌ ဝိကပ်အားဖြင့် ဝုဍ္ဎိအပြု ဖြစ်သေး၏ ဟု၎င်း သတ်မှတ်သည်။

ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏန္တာနဉ္စ၊ လဟူပန္တာန ဓာတုနံ။
ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာန မေဝ၊ ဝုဍ္ဎိ ဟောတိ ပရဿ န။
ယုဝဏ္ဏာနမ္ပိ ယဏှုဏာ၊ နာ နိဋ္ဌာဒီသု ဝုဍ္ဎိ န။
တုဒါဒီဿ ဝိကရဏေ၊ န ဆေတွာဒီသု ဝါ သိယာ။ (ရူ)

၈။ ကရဓာတ် တ ပစ္စည်းဖြင့်—

ကတော, ပကတော, သက္ကတော, ကရိတော, ဒုက္ကတော, ပုရက္ခတော, သင်္ခတော, သင်္ခရိတော။
ဥပက္ခတော, ကုဗ္ဗိတော, ကြုဗ္ဗိတော။
ကာရိတော, ကာရယိတော, ကာရာပိတော, ကာရာပယိတော။

၉။ (က) သံပုဗ္ဗ ကမု+တ (ခ) သံပုဗ္ဗ ကမု+တ (ဂ) ရန္ဓ+ဌ (ဃ) ခုဒ+ဒ (င) ဝစ+က။

၁၀။ **အကမ္မက** ပုရိသော သယတိ။
ဧကကမ္မက—ပုရိသော ဩဒနံ ပစတိ။
ဒွိကမ္မက—အဇပါလော အဇံ ဂါမံ နေတိ။
ဂေါပါလော ဂါဝိံ ခီရံ ဒုဟတိ။

(ပုဒ်စစ် ထင်ရှားပြီ)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) အဝ+ကာသော (ခ) အဝ+ဂဟေတွာ (ဂ) အဃ+ပတ္တော (ဃ) တညာဏံ (င) ယဒနိစ္စံ (စ) အနဘိနေယျ။

ရဿဌာန

(၁) ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာန- ဆန်းစောင့်ရာဌာန (ဘောဝါဒိနာမသော)

(၂) အာဂမဌာန - အာဂုမ်လာရာ (ယထယိဒံ)

(၃) သံယောဂဌာန - သံယုတ်နှောင်ရာ (ပရက္ကမော)

ဆောင်။ ။ဆန်းစောင့် အာဂုမ်၊ နှောင်းတုံသံယုတ်၊ တဒ္ဓိုတ်သမာသ် လယ်၊ ဤငါးသွယ်၊ ချိဝယ် ရဿပြု။

မှတ်ချက်— တဒ္ဓိတ်-သမာသ်တို့၏ အလယ်သည် ကွစာဒိ မဇ္ဈေတ္တရာနံ-သုတ်၏အရာ ဖြစ်သည်။

၂။ **လုံကိုင် ခွေးခေါ်နည်း**

သိ-ဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ဣတ္ထိလိင် ပုံလိင်အရာဝယ် ရဿပြုခြင်းကို (နိဝတ္တာပန အနက်ရှိသော) အပိသဒ္ဒါက လုံကိုင်သကဲ့သို တားမြစ်သည်။

နပုံလိင်အရာ—သိ-ဝိဘတ်နှင့် တကွ ဂေဝုစ်ဝိဘတ် ယောဝိဘတ် နှောင်းရာ၌ ရဿ အပြုကို (သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏ အနက်ရှိသော) စ- သဒ္ဒါက ခွေးခေါ်သကဲ့သို့ ခွင့်ပြု မြဲမြံစေသည်။

၃။ **ဆဋ္ဌီဝိဘတ်နက်များ**

(၁) သာမီ (၂) သာမိဿရ, စသည်ယှဉ်ရာအနက် (၃) နိဒ္ဓါရဏ (၄) အနာဒရ (၅) တတိယာ (၆) သတ္တမီ (၇) ဒုတိယာ (၈) ပဥ္စမီ အနက်။

အနက်

ယော - အကြင်ကာရကသည်၊ ဝဒေတိ- ဆိုတတ်၏၊ သ သော- ထိုကာရကကို၊ ကတ္တာတိ - ကတ္တားဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏၊ ဝုတ္တံ- ဆိုအပ်သောစကားကို၊ ကမ္မန္တိ - ကံ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ၏၊ ယော - အကြင်ကာရကသည်၊ ပဋိဂ္ဂါဟကော - ခံယူတတ်၏၊ တဿ- ထိုခံယူရာ ကာရက ကို၊ သမ္ပဒါနံ- သမ္ပဒါန်ဟူ၍၊ ဝိဇာနိယာ - သိအပ်၏။

၄။ အဗျယီဘောသမာသ်သည် ရှေ့ပုဒ်အနက် ပြဋ္ဌာန်းသည်။

(ဥပသဂ္ဂနိပါတ ပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါ-ကို ထောက်ပါ)

သမာသ်မဖြစ်ပုံ

လိုက်လာသော ဝိဘာသာ- သဒ္ဒါက တားမြစ်သောကြောင့် ၎င်း၊ အနဘိဓာန (သမာသ်ဖြစ်သည့်အခါ ထို ဝါကျ၏ အနက်ကို မဟောနိုင်ခြင်း) ကြောင့်၎င်း မာန-အန္တ- စသော ပစ္စယန္တပုဒ်များ နှင့် သမာသ် မဖြစ်ပါ။

တဝန္တု မာနန္တာဒိ ကိတန္တေဟိ ဝါကျမေဝ၊ ဝတ္တိဗ္ဗာ ဝိဘာသာ မိကာရတော၊ အနဘိဓာနတော ဝါ။ (ရူ)

ဆောင်။ ။တဝန္တု-တာဝီ၊ တာလီ မာန၊ အန္တ-အာနာ၊ တုံ-တွာ-တုန၊ တွာန-သဒ္ဒါ၊ နောက်ပုဒ်ပါမူ၊ နှ-သဒ္ဒါမှ၊ ကြွင်းပဒနှင့်၊ ဝါကျသာမှတ်၊ သမာသ် မဖြစ်၊ ဆိုတုံလစ်၏။

(ရူ-ဘာသာဋီကာ)

၅။ ကိယ-ပစ္စည်းသည် နိယုတ္တအနက်၌ သက်သည်။

ဥဒါဟရဏ်ကား—ဇာတိယံ နိယုတ္တော ဇာတိကိယော။

ဝန္တုပစ္စယန္တ ဗလဝါ- သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်၌ သိ-ဝိဘတ်ဖြင့် (ဏာဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တုဟိ - န္တုဿ တ မိကာရေ-သုတ်တို့ဖြင့်) ဗလဝတီ ဟု ရုပ်ပြီးသည်။

၆။ ဂမု+ဤ
အဂစ္ဆိ - ဂစ္ဆိ - အဂစ္ဆိ - ဂစ္ဆိ။
အဂစ္ဆိ - ဂစ္ဆိ - အဂစ္ဆိ - ဂစ္ဆိ။ (စွသာ ဥဿဒေဿာ)
အဂမိ - ဂမိ - အဂမိ - ဂမိ။
အဂမာသိ - ဂမာသိ - အဂမာသိ - ဂမာသိ။ (သနှင့် အာလာ)
အဇ္ဈဂါ။

ကာရိတ်ပစ္စည်း

ဥဝဏ္ဏန္တ ဓာတ်နောင် - ဏေ - ဏယ (၂) ပစ္စည်း။
အာကာရန္တ ဓာတ်နောင် - ဏာပေ - ဏာပယ (၂) ပစ္စည်း။
(ဣဝဏ္ဏန္တ - ဧ - ဩ ကာရန္တ ဓာတ်နှင့် စုရာဒိဂိုဏ်း ဓာတ်တို့နောင် လည်း ဏာပေ- ဏာပယ- နောက် (၂) ပစ္စည်း)
အနေကာသရ ဓာတ်နောင် အချို (၄) ပစ္စည်း၊ အချို့ရွေ (၂)ပစ္စည်း။

ဆောင်။ ။ဥဝဏ်နောင်ကျ၊ ဏေ-ဏယသာ၊ စုရာ ဣဝဏ္ဏေ၊ အာ-ဩ- ဧ-မှာ၊ ဏာပေ-ဏာပယ၊ နောက်နှစ်ဝ မှတ်၊ နေကာသရာ၊ ဓာတ်နောက်မှာလေး၊ ချို့မှာဒွေး၊ လိုက်ရေးဝါကြောင့်တည်း။

၇။ ဂုဟ-ဒုသ-ဓာတ်တို့၌ ဝုဒ္ဓိ မရောက်။
ဂုဟ ဒုသာနံ ဒီဃံ-သုတ်ကို ထောက်ပါ။
တဿိလတ္တပစ္စည်းများကား—
ဏီ-တု-အာဝီ-ယု-ရူ-ဏုက-တို့ ဖြစ်သည်။

ဆောင်။ ။ ဏီ တု အာဝီ၊ ယု ရူ မှီ၊ တလီ ဏုကမှတ်။

၈။ **တ-၏ ကာလ သာဓန**
အတီတေ တ တဝန္တု တာဝီ-အတိတ်ကာလ-ကတ္တုသာဓန။
ဘာဝကမ္မေသု တ- အတိတ်ကာလ- ဘာဝ+ကမ္မသာဓန။
ဗုဓ ဂမာဒိတ္ထေ ကတ္တရိ- တိကာလ- ကတ္တုသာဓန။
ဆဒါဒီဟိ တတြဏ်- တိကာလ- ကတ္တုသာဓန။

၉။ (က) ပပုဗ္ဗ+ဘန္စ+တ (ခ) ဝသ+တ (ဂ) မိဒ+တ္တ (ဃ) ပဒ+တိ (င) အာပုဗ္ဗ+ဘာ+ကွိ။

၁၀။ (ပုဒ်စစ်အတိုင်း ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) မစု+ဥဒကံ (ခ) အနု+အဒ္ဓမာသံ (ဂ) ဒု+စရိတံ (ဃ) ပဋ္ဌကွန္တော (င) ဩသာနံ (စ) ကတန္တိ။

ဒ-လာရာဒေသ

ဒ-အက္ခရာသည်— ဥ-ဥပသာရပုဒ်၊ သကိ-ကေနစိ-ကိဥ္စိ-ကိသ္မိံစိ-ကောစိ-သမ္ပာ-ယာဝ-တာဝ-ပုန-ယ-တ-တေ-အတ္တ-သ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် လာသည်။ (ရူ)

၂။ **ဝိပရိတ် (၃)မျိုး**

(၁) အ-ဝိပရိတ်- အာ-မှ အ-ဘောက်ပြန်သွားခြင်း။

(၂) ဣ-ဝိပရိတ် - ဤ-ဧ-တို့မှ ဣ-ဘောက်ပြန်သွားခြင်း။

(၃) ဥ-ဝိပရိတ် - ဦ-ဩ-တို့မှ ဥ-ဘောက်ပြန်သွားခြင်း။

ဆောင်။ ။ဝုဒ္ဓိ ဒီဃ၊ နှစ်ပါးမှပြန်၊ ပြုရသာံ၊ မှတ်ရန် ဝိပရိတ်။

ဝိဘတ်၏ ဝေဘန်ပုံ

ပုရိသ-ယောကျ်ား-ဟူသော လိင်္ဂတ္ထကို—

ပုရိသံ-ယောကျ်ားကို-ဟု ကံ ကေဝုစ် အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊

ပုရိသေ-ယောကျ်ားတို့ကို-ဟု ကံ ဗဟုဝုစ် အဖြစ်ဖြင့်ရင်း၊

ပုရိသေန-ယောကျ်ားသည်-ဟု ကတ္တား ကေဝုစ် အဖြစ်ဖြင့်ပင်း၊

ပုရိသေဟိ-ယောကျ်ားတို့သည်-ဟု ကတ္တား ဗဟုဝုစ် အဖြစ်ဖြင့်ရင်း။

ဤသို့လျှင် ပုရိသ-ယောကျ်ား-ဟူသော လိင်္ဂတ္ထကို ကံ-ကတ္တား-စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း၊ ကေတ္တ-ဗဟုတ္တ အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင် ဝိဘတ်က ခွဲခြမ်းဝေဘန်တတ်သည်။

ကမ္မာဒိဝသေန ကေတ္တာဒိဝသေန လိင်္ဂတ္ထံ ဝိဘဇ္ဇန္တီတိ ဝိဘတ္တိ ယော။ (ရူ)

၃။ တံ့-သင်သည်၊ ရထသာ-ရထား၏၊ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ-အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌ (သတ္တမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်) ကုသလော - ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၏၊

ဟတ္ထေသု- လက်တို့ဖြင့်၊ (ကရိုဏ်းအနက်၌ သတ္တမီ ဝိဘတ်) ပိဏ္ဍာယ- ဆွမ်းအလို့ငှါ၊ စရန္တိ- လှည့်လည်ကုန်၏။

သတ္တမီ ဝိဘတ်နက်များ

ဆောင်။ ။သာမိဿရ၊ ရှစ်ဌာနနှင့်၊ ဘုမ္မ-နိဒ္ဓါ၊ အနာဒရံ၊ သမ်-ပါဒါနိ လျှင်ါ၊ ကမ်-ကရဏတ်၊ ပစ္စတ်-နိမိတ်၊ ဓိကိဿရာ၊ ဥပါဓိယှဉ်၊ ထို့ပြင် မဏ္ဍိတ၊ ဥဿုက္ကနှင့်၊ ဘာဝလက္ခဏ၊ ကာလပေါင်းရုံး၊ နှစ်ဆယ့်သုံး၊ သက်ထုံး သတ္တမီ။

၄။ (ဒွန်၌ ကေတ္တိဘော ဖြစ်ပုံ ပုဒ်စစ်အတိုင်း ထင်ရှားပြီ။)

ဒွန်၌ ရှေ့နေမည့် သဒ္ဒါများ

(၁) အစ္စိက—ပူဇော်အပ်သော အနက်ဟောသဒ္ဒါ။
(၂) အပ္ပသရ နည်းသော သရရှိသော သဒ္ဒါ။
(၃) ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏန္တ—ဣ-ဝဏ်, ဥ-ဝဏ် အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါ။
(၄) သရာဒိအကာရန္တ—အစ၌ သရရှိသော အကာရန္တ သဒ္ဒါ။
(၅) အပ္ပသချာ နည်းသော သချာ သဒ္ဒါ။

ဤ သဒ္ဒါများသည် ဒွန်သမာသ်အရာ၌ ရှေ့မှာ နေသည်သာ များ၏။

အစ္စိတပ္ပ သရသချာ၊ ပုဗ္ဗံ ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏကံ။
ဒွန္ဒေ သရာဒိ အကာရန္တံ၊ ဗဟူသု နိယမော ဘဝေ။

၅။ ဏိက ပစ္စည်းသည်

ယေန ဝါ သံသဋ္ဌ- စသော သုတ်လာ သံသဋ္ဌ, တရတိ, စရတိ, ဝဟတိ, ဝသတိ, ဇာတ-အနက်များနှင့်

တမဓီတေ- စသောသုတ်၌ အဓိတေ, ကတ, သန္နိဓာန, နိယုတ္တ, အဿသိပ္ပ, အဿဘဏ္ဍ, ဟန္တ္ဝာဇီဝတိ-အနက်။

သုဓမ္မဝတီ(က) ၁၀၆–၁၁

ငင်းသုတ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော–

ဟာတ, ဗန္ဓ, အာဝုဓနှင့်၊ အာဗာဓ-ပရိမာဏ၊ ကီတံ-အရဟာတိ၊ ရာသိ-ပသန္နာ၊ သန္တကာ-ဒိဗ္ဗ၊ ဆယ့်တဝ၊ မှတ်ကြ အနက်များ။

ဤဆိုခဲ့ပြီးသော အနက်တို့၌ ဖြစ်၏။

ဏ္ဍ-ဝိဘတ်

ပရောက္ခာ—ပရဿပုဒ် မဇ္ဈိမပုရိသ် ဗဟုဝုစ် (ဏ္ဍ)

။ အတ္တနောပုဒ် ပဌမပုရိသ် ဧကဝုစ် (ဏ္ဍ)

ဟိယျတ္တနီ—ပရဿပုဒ် မဇ္ဈိမပုရိသ် ဗဟုဝုစ် (ဏ္ဍ)

။ အတ္တနောပုဒ် ပဌမပုရိသ် ဧကဝုစ် (ဏ္ဍ)

အဇ္ဇတနီ—ပရဿပုဒ် မဇ္ဈိမပုရိသ် ဗဟုဝုစ် (ဏ္ဍ)

၆။ ဝဒ-ဓာတ် တိဝိဘတ်ဖြင့်—

ဝဒတိ - ဝဒေတိ - ဝဇ္ဇတိ - ဝဇ္ဇေတိ။

ဝုတ္တ ကတ္တားကံ အရာ၌ — ကတ္တား ကံ အနက်တို့ကို အာချာတ် (ကိတ်) သည် ဟောပြီးဖြစ်၍ ဝိဘတ်က ဟောဘွယ် မလိုသော ကြောင့် ပဌမာ ဝိဘတ်သာ သက်ရမည်။

ဆောင်။ ။ဟောရာ ဟောရာ၊ ပဌမာ၊ မဟောပါလျှင်၊ ဒုတိယာနှင့် တတိယာ။

ကတ္တုနော အဘိဟိတတ္တာဝ၊ အာချာတေန န ကတ္တရိ။
တတိယာ ပဌမာ ဟောတိ၊ လိင်္ဂတ္ထံ ပန ပေက္ခိယ။
အာချာတေန အဝုတ္တတ္တာ၊ တတိယာ ဟောတိ ကတ္တရိ။
ကမ္မဿာဘိဟိတတ္တာ န၊ ဒုတိယာ ပဌမာ ဝိဓ။ ။(ရူ)

၇။ ဓာတုရူပအဓိပ္ပါယ်

ဂမု - စသော ဓာတ်နောင် တိ - စသော ဝိဘတ်သက်ရသကဲ့သို့ အတိဟတ္ထယ- စသော နာမဓာတ်နောင်လည်း တိ-စသော ဝိဘတ် သက်ရ၏။

ပုရိသော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ- ဟု ဂစ္ဆတိ- အတွက် ကတ္တား ကံ ရှိသကဲ့သို့ အတိဟတ္ထယတိ - စသော နာမဓာတ် အတွက် ပုရိသော မဂ္ဂံ အတိဟတ္ထယတိ - စသည်ဖြင့် ကတ္တား ကံ- ရှိနိုင်၏။

ရိုးရိုးဓာတ်တို့၌ ပုရိသေန မဂ္ဂေါ ဂစ္ဆီယတေ စသည်ဖြင့် ကံဟော ဝါကျ ဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ နာမဓာတ်တို့၌လည်း ပုရိသေန မဂ္ဂေါ အတိဟတ္ထီယတေ- စသည်ဖြင့် ကံဟော ဝါကျ ဖြစ်နိုင်၏။

ဤသို့လျှင် အတိဟတ္ထယ - စသည်သည် ရိုးရာဓာတ်များကဲ့သို့ မိမိဟောအပ်သော ကတ္တား ကံ-တို့ဖြင့် ထင်ရှားလျက် ရှိသော ကြောင့် ဓာတုရူပ မည်၏။

အတ္တနာ ဝစနီယဿ၊ ကတ္တု ကမ္မေဟိ ပါကဋော။
သကတ္တုကော သကမ္မောတိ၊ ဓာတုရူပေါတိ ဝုစ္စတိ။ (ဘေဒစိန္တာ)

အညောကိတ်အရ- ကိတ်ပစ္စည်း များကား—

ဆောင်။ ။"ဏီ - ရူ - ဏုက၊ ဣန-မာန၊ အန္တ တခုတ- တဝန္တု တာဝီ၊ ထိုပြီတထွေ၊ တဝေ-တုံ-တုန၊ တွာန- နှင့် တွာ၊ ဆဲ့သုံးဖြာ၊ မှတ်ပါ ကိတ် ပစ္စည်း။

ဟူသော ပစ္စည်းတို့တွင် ကြိုက်ရာ (၁၀) ပစ္စည်း ရေးပါ။

၈။ ယု ပစ္စည်း

သဒ္ဒ ကုဓ စလ မဏ္ဍတ္ထ ရုစာဒီဟိ ယု (ကတ္တုသာဓန- တိလိင်)
နန္ဒာဒီဟိ ယု (ဘာဝ + ကမ္မသာဓန -နပုံလိင်)

ကတ္တုကရဏပဒေသေသု စ (ကတ္တုသာဓန- တိလိင်)
" (ကရဏ + အဓိကရဏသာဓန-နပုံလိင်)

ဝုင်းသုတ် စ-သဒ္ဒါ (သမ္ပဒါန + အပါဒါနသာဓန - နပုံလိင်)

ဆောင်။ ။ကတ္တားအနက်၊ သက်သည့်ယုမှာ၊ သုံးလိင်သာ၊ ကြွင်းခြောက်ဖြာမှာ၊ နပုံများသတည်း။

၉။ (က) ကရ + ရမ္မ (ခ) ဝသ + တ (ဂ) ဝမု + တ (ဃ) အဂ္ဂ+စီ (င) ဓာ + ဤဝရ။

၁၀။ **သကမ္မကမှ အကမ္မက**

အချို့သော ဓာက်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ ကေကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ အကမ္မကဓာတ် ဖြစ်၏။

ပြယုဂ်ကား

ဂါမံ ဂစ္ဆတိ ပုရိသော (မယှဉ်သောအခါ)

ရာဇာ ပုရာ နိဂ္ဂစ္ဆတိ (ယှဉ်သောအခါ)

ဤပြယုဂ်၌ ဂမုဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ ဂါမံ ဂစ္ဆတိ-ဟု ကေကမ္မကဓာတ် ဖြစ်လျက် နိ-ဥပသာရနှင့် ယှဉ်သောအခါ နိဂ္ဂစ္ဆတိ-(ထွက်၏)ဟု အကမ္မကဓာတ် ဖြစ်၏။

အကမ္မကမှ သကမ္မက

အချို့သောဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ အကမ္မကဓာတ် ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ ကေကမ္မကဓာတ် ဖြစ်၏။

ပြယုဂ်ကား

ရူပံ ဘဝတိ ဣတ္ထိယာ (မယှဉ်သောအခါ)

သုခံ အနုဘဝတိ ပုညဝါ (ယှဉ်သောအခါ)

ဤပြယုဂ်၌ ဘူ-ဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ-ရူပံ ဘဝတိ ဣတ္ထိယာ(မိန်းမ၏ အဆင်းသည်ဖြစ်၏)ဟု အကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျက် အနုဥပသာရနှင့် ယှဉ်သောအခါ-သုခံ အနုဘဝတိ (ချမ်းသာကို ခံစား၏)ဟု ကေကမ္မကဓာတ် ဖြစ်၏။

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) ဝိ + ဥပသမော (ခ) အဟံ ခေါ + အဇ္ဇ (ဂ) အတိ + အက္ခာနံ (ဃ) သု + ပဋိပန္နော (င) သီလ + ဝတံ (စ) ဇုတိန္ဓရော (ဆ) သာရဂေါ (ဇ) ပဋိသလ္လီနော (ဈ) ကိန္ဒာနိ (ည) ပဏ္ဏာမေဝ။

၂။ (မနောဂိုဏ်းနှင့် မနောဂဏာဒိဂိုဏ်း ပုဒ်စစ်အတိုင်း ထင်ရှားပြီ)

တော - တြ- မိ - ဝ - ဒါ - ဒါနိ

တော - သဒ္ဒါတိုင်းနောင် သက်၏။

တြ– သဗ္ဗနာမ် သဒ္ဒါနောင် သက်၏ (တြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိ)

မိ – သဗ္ဗသဒ္ဒါနောင် သက်၏ (သဗ္ဗတော မိ)

ဝ – ကိံသဒ္ဒါနောင် သက်၏ (ကိံသ္မာ ဝေါ)

ဒါ– ကိံ - သဗ္ဗ - အည - ဧက - က - ယ - သဒ္ဒါတို့နောင် သက်၏ (ကိံသဗ္ဗညေကယကုဟိ- ဒါဒါစနံ။ တမှာ ဒါနိစ)

ဒါနိ တ- ဣမ- သဒ္ဒါတို့နောင် သက်၏ (တမှာ ဒါနိစ။ ဣမသ္မာ ရဟိ ဓုနာဒါနိ စ)

ဆောင်။ ။သဒ္ဒါတိုင်းမှ၊ တော-သက်ရ၏၊ သဗ္ဗနောက်-တြ၊ ထ-မိ နှင့်-ဒါ၊ ယ-မှာ-တြ-ထ၊ ဟိံ-ဒါ-ကျ၏၊ တ-နောင်မှာ-တြ၊ ထ-ဟိံ-ဟံ-ဒါ၊ ဒါနိ-ပါတည်း၊ တော-တြ-ထ၊ နောက်-ဣမ-မှ၊ ဟ-မ-ရဟိ၊ ဒါနိ-ဓုနာ၊ ကိံနောင်မှာ-တြ၊ ထ-ဝ-ဟိံ-ဟံ၊ ဟိဥ္စနံ-နှင့်၊ ဒါစနံ-ဒါ၊ ရဟိ-ပါကိုး၊ သက်ရ နိုးသည်၊ ရှေးရိုးကျမ်းညီ မလွဲတည်း။

၃။ ကာလ

ပစ္စုပ္ပန္နသမယေ ဂတော၊ သာယန္ဟသမယေ အာဂတော-စသည်၌ နံနက်အချိန် ညနေချမ်းအချိန် စသည်သည် ကာလမည်၏။

ဘာဝ

ဘိက္ခုသု ဘောဇီယမာနေသု ဂတော ပုရိသော-စသည်တို့၌ ဘောဇီယမာနေသု-သည် ဆွမ်းကျွေးခြင်း ကြိယာတည်း၊ ဂတော-သည် သွားခြင်း ကြိယာတည်း၊ ထိုတွင် သွားခြင်း ကြိယာကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော ဆွမ်းကျွေးခြင်း ကြိယာသည် ကြိယာတပါးကို မှတ်သားကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဘာဝလက္ခဏာမည်၏။ (ထိုဘာဝလက္ခဏာကို ဤ၌ ဘာဝ-ဟု ဆိုသည်)

(က) ခါရိယံ-တို့ထက်၊ ဒေါဏော-စိတ်သည်၊ ဥပ-ပိုလွန်၏။

(ခ) နိက္ခေ-နိက္ခထက်၊ ကဟာပဏံ၊ကျပ်သည်၊ ဥပ-ပိုလွန်၏။

ခါရိယာ ဒေါဏော အဓိကောတိ အတ္ထော။

တထာ ဥပ နိက္ခေ ကဟာပဏံ။ (ရူ)

၄။ (ဗျတိဟာရလက္ခဏာဗဟုဗ္ဗိဟိ ပုဒ်စစ်အတိုင်း ထင်ရှားပြီ။)

သချာပူရဏတ္ထ ပစ္စည်းများကား—

မ — ပဥ္စမော။

ဤ — ကောဒသီ။

ထ — စတုတ္ထော။

ဌ — ဆဋ္ဌော။

တိယ — ဒုတိယော-တတိယော။

ဆောင်။ ။မ, ဤ, ထ, ဌ၊ နောက်တိယ၊ ငါးဝပူရဏ ပစ္စည်းတည်း။

၅။ **ဏ-ပစ္စည်း အနက်**

ရတ္တ, ဣဒံ, ဇာတ, အာဂတ, နိယုတ္တ-အနက်များ။

(တ္ထ-ဝိဘတ် အတွက် ၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှုလေ။)

၆။ အကယ်၍ ဖြစ်မည်ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်လောက်သော ထိုကြိယာကို တားမြစ်နှောက်ယှက်နေသော ကြိယာတမျိုးကား အမှန်ထင်ရှား ဖြစ်လျက်ရှိ၏၊ ထိုအထင်အရှားဖြစ်သော နှောက်ယှက်တားမြစ်တတ်သည့် ကြိယာ၏ ကာလကို ထောက်၍ မဖြစ်ခဲ့သော ကြိယာကိုလည်း အတိတ်ဟု ခေါ်ဝေါ်နိုင်သည်။

ကိစ္စာပိ န ကြိယာ အတီတသဒ္ဒေန ဝေါဟရိတဗ္ဗာ၊ တထာပိ တကြိယုပ္ပတ္တိ ပဋိဗန္ဓ ကရ ကြိယာယ ကာလဘေဒေန အတီတ ဝေါဟာရော လဗ္ဘတေဝ။ (ရူ)

(က) သာမိကော ဒါသံ ကမ္မံ ကာရေတိ။

(ခ) သာမိကေန ဒါသော ကမ္မံ ကာရီယတေ။

၇။ **စဝဂ္ဂ ယကာရ ဝကာရတ္တံ**

စဝဂ် တဝဂ်တို့၏ ဓာတွန်နှင့်ဘက္ခ-စဝဂ်အက္ခရာ ပြုရမည်။

ဓာတွန်-ရနှင့် ဝ.ကွ.ယ-ပြုရမည်။

ဓာတွန်-ဝ-နှင့်တကွ ဝ-ပြုရမည်။

ဆောင်။ ။သီဟဂတိ၊ ဝဝတ္ထိဟု၊ နောက်ရှိဝါတွက်၊ စ တ-ဝဂ်ကို၊ စ-ဝဂ်ဆို၏၊ ရ-ကိုကား ယ၊ ဝ-ကို-ဝ၊ ပြုရစဉ်တိုင်းမှတ်။

(ဂမုဘတ်နောင် ဤဝိဘတ်ဖြင့် ရုပ်ပြီးပုံကို (၁၃၃၀) ခုနှစ် အဖြေ၌ ပြခဲ့ပြီ။)

၈။ အတီကေ တတာဝန္တု၊ တာဝီ၊ဘာဝကမ္မေသုတ၊ဗုဓဂမာဒိတ္တော ကတ္တရိ၊ ဆဒါဒီဟိ တတြဏ်။ (ကမ္မနိ ဒုတိယာယံ တ္တော၊ ဘျာဒီဟိ (လ) တ္တော)

ဥပါသိကာ။ (ဣတ္ထိလိင်)

ဆောင်။ ။ဣတ္ထိလိင်တွင်၊ အကို မြင်၊ အလျှင်-ဣ-ဖြစ်မြဲ။

၉။ (က) မာ+ဏျ (ခ) ဘန္ဒ+တ (ဂ) သဟ+ကထ+ဆ (နျာသ) တနည်း- သံ + ကထ + ဏျ (ရူ) (ဃ) မထ + လ (ရူ) တနည်း-မထ + အ (နျာသ) (င) ဣဓိ (ဣဍ္ဍ) ဏျ။

၁၀။ (ထင်ရှားပြီ)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) နဒီ+အာသန္နော (ခ) ဘူ+အာဒယော (တနည်း) ဘူဝါ+အာဒယော (ဂ) ဓိ+အတ္ထု (ဃ) အာကာသေ+အဘိပ္ပဇတိ (င) ဒု+ဟရဘာ (စ) သမ္ပဝါနံ (ဆ) ပုနပ္ပုနံ (ဇ) သဒ္ဓမ္မော (ဈ) အာနန္တရိကညမာဟု (ည) တံသမ္ပယုတ္တာ။

၂။ ဂ-အမည်ရှိသော - သိဒိဘတ် - ယောဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ - ဘဒ္ဒန္တဟု ရှိရမည်။

အခြားသော အရာ၌-ဘဒန္တဟု ရှိရမည်။

ဘဒန္တာ ဘဒ္ဒန္တာ ဘန္တေ (ဂေ ပရေ ယောသုစ) ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိကို ထောက်။

ဝစ္စလိင်ကသဒ္ဒါ

နီလာဒိဂုဏနာမ်- နီလော ပဋော၊နီလာ သာဋိကာ၊ နီလံ စိတ္တံ။

ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် - သု ~ န္ဓော စမ္ပကော၊သုဂန္ဓာမာလာ၊သုဂန္ဓံစန္ဒနံ။

သာမညတဒ္ဓိတ် - ဝါသိဋ္ဌော ပုရိသော၊ ဝါသိဋ္ဌီ ကညာ၊ ဝါသိဋ္ဌံ အပစ္စံ။

ကိတ်နာမ်–အတီတော ကာလော၊ အတီတာ ရတ္တိ၊ အတီတံ စိတ္တံ။

သဗ္ဗနာမ် သဗ္ဗော၊ ပုရိသော၊ သဗ္ဗာ ကညာ၊ သဗ္ဗံ စိတ္တံ။

ဆောင်။ ။နီလာဒိနာမ်၊ သဗ္ဗနာမ်နှင့်၊ သာမန်တဒ္ဓိတ်၊ ကိတ်-ဗဟုဗ္ဗိ၊ ဤငါးလီ၊ လိင်မှီ ဝစ္စတ္ထ။

ကတ္တားဟိတ်

၃။ သာမိကော ဒါသံ ကမ္မံ ကာရေတိ ၌ သာမိကောသည် စေခိုင်းခြင်း ကြိယာကို ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ကတ္တားမည်၏။

ထိုကတ္တားသည်ပင် (ကျွန်၏ အမှုကို ပြုလုပ်ခြင်း သည်လည်း သူ့ဘာသာသူ ပြုလုပ်သည် မဟုတ်၊ သခင်က စေခိုင်းသည့်အတွက် ပြုလုပ်သည် ဖြစ်ရကား) ကျွန်၏ အမှုကို ပြုလုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဟေတုလည်း မည်ပြန်သည်။

(ဒုတိယာ ဝိဘတ်နက်များ ၁၃၂၉-ခုနှစ် အမြေ၌ ရှုပါ။)

၄။ **ဒိဂုလက္ခဏာ နှစ်မျိုး**

(၁) သင်္ချာရှေးရှိခြင်း (၂) နပုံကေတ်ဖြစ်ခြင်း။

သင်္ချာပုဗ္ဗတ္တာ နပုံသကေကတ္တာ သင်္ခါတေတိ ဒွိဟိ လက္ခဏေဟိ ဂတော အဝဂတောတိ ဒိဂူတိ ဝုစ္စတိ။ (ရူ)

ဆောင်။ ။သင်္ချာပုဗ္ဗ၊ ကေနပုံး၊ နှစ်ချက်သုံး၊ ခေါ်ထုံး ဒိဂုသာ။

သမာဟာရ-အသမာဟာရ

သမာဟာရဒိဂု၌—နပုံလိင် ကေဝုစ်။

အသမာဟာရဒိဂု၌—အဘိဓေယျလိင်ဂိက-ကေဝုစ်-ဗဟုဝုစ်။

(ကေပုဂ္ဂလော-စတုဒ္ဒိသာ)

သမာဟာရဒိဂုဿေတံ ဂဟဏံ၊ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထေက ဝစနမေဝ ဟောတိ၊ အညတြ ပန (သမာဟာရဒိဂု၌ကား) ဗဟုဝစနမ္ပိ (ကေဝုစ်သာ မဟုတ် ဗဟုဝုစ်လည်း) (ရူ)

၅။ **ဂဏနေ သုတ်နက်**

ဂဏနေ-ရေတွက်ခြင်း သင်္ချာကို၊ ဂမျမာနေ - သိအပ်သည် ရှိသော်၊ ဒွိ တိ စတု ပဉ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝကာနံ၊ ဒွိ သင်္ချာ, တိ, စတု, ပဉ္စ, ဆ, သတ္တ, အဋ္ဌ, နဝ သင်္ချာ ဟူသော အနက်ကို ဟောကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏၊ ဒသဿ- ဒသသဒ္ဒါ၏၊ ဝီ တိ စတ္တာရ

ပညာ ဆ သတ္တာသ နဝါ၊ ဝီ အပြု၊ တိ အပြု၊ စတ္တာရ အပြု၊ ပညာ ဆ အပြု၊ သတ္တ အပြု၊ အသ အပြု၊ နဝ အပြု တို့သည်၊ ယောသု- ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ယောနွိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ ယောနဥ္စ၊ ယော ဝိဘတ်တို့၏လည်း၊ ဤသမာသံဒွိရိတိတုတိ၊ ဤသံ အပြု၊ အာသံ အပြု၊ ဒွိ အပြု၊ ရိ အပြု၊ တိ အပြု၊ ဤတိ အပြု၊ ဥတိ အပြုတို့သည်၊ ယောနွိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ (နန်းကျောင်း နိဿယ)

တနည်း ယောသု-ယော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်၊ ဂဏနေ-ရေတွက်ခြင်း သင်္ချာ ပမာန အရာ၌၊ အသကိံ-တကြိမ်မဟုတ်ရာ၌၊ (ဝါ) ကုန်သော၊ ဒွိတိ (လ) နဝကာနံ-နှစ်ခု၊သုံးခု(လ)ကိုးခု အပေါင်း ဖြစ်ကုန်သော ကာရိဒသ-သဒ္ဒါတို့၏၊ (ဝါ) တို့တွင်၊ ဒသဿ- တခုကြွင်း ကာရိယ ဒသသဒ္ဒါ၏၊ ဝီ တိ(လ) နဝါ-ဝီပြု(လ)နဝပြု တို့သည်၊ ယောနွိ-ကုန်၏၊ ယောနဥ္စ-ယော ဝိဘတ်တို့၏လည်း၊ ဤသမာသံဒွိရိတိတုတိ၊ ဤသံပြု(လ)ဥတိ ပြုတို့သည်၊ ယောနွိ- ဖြစ်ကုန်၏ (သင်္ဂြေကန် နိဿယ)

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်

ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် ကေသိယ် ပြုအပ်ပြီးသော နှစ်ခု အပေါင်း ဒသသဒ္ဒါကို ဝီပြု၊ ယောဝိဘတ်ကို ဤသံပြု (ဝီသံ)

သုံးခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို တိပြု၊ ယောဝိဘတ်ကို ဤသံပြု။ (တိံသံ)

လေးခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို စတ္တာရပြု၊ ယောဝိဘတ်ကို ဤသံပြု။ (စတ္တာရီသံ)

ငါးခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို ပညာပြု၊ ယောဝိဘတ်ကို အာသံပြု။ (ပညာသံ)

ခြောက်ခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို ဆပြု၊ ယောဝိဘတ်ကို ဌိပြု။ (ဆဋ္ဌိ)

ခုနစ်ခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို သတ္တပြု, ယောဝိဘတ်ကို ရိပြု၊ တိပြု။ (သတ္တရိ၊ သတ္တတိ)

ရှစ်ခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို အသပြု,ယောဝိဘတ်ကို ဤဘိပြု။ (အသီတိ)

ကိုးခုအပေါင်း ဒသ သဒ္ဒါကို နဝပြု, ယောဝိဘတ်ကို ဥတိပြု။ (နဝုတိ)

၆။ **ကောဘိဓာန**

သောစ ပစတိ၊ တွဉ္စ ပစသိ (တုမှေ ပစထ) စသည်ကဲ့သို့ ချက်ခြင်း စသော ကြိယာအားဖြင့်၎င်း၊ ပစ္စုပ္ပန် စသော ကာလ အားဖြင့်၎င်း တူမျှရာ၌သာ ပရောပုရိသ် ယှက်ရသည်။

သောစ ပစတိ၊ တွဉ္စ ပစိဿသိ-စသည်ကဲ့သို့ ကာလ မတူရာ၌ ၎င်း၊ သောစ ပစတိ၊ တွဉ္စ ဂစ္ဆသိ-စသည်ကဲ့သို့ ကြိယာ မတူရာ၌ ၎င်း ပရောပုရိသ် မယှက်ရ ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ကောဘိဓာန သဒ္ဒါဖြင့် ပြသည်။ (ကာလ ကြိယာ တူသည်ကို ကောဘိဓာန- ဟု ဆိုလိုသည်။)

ဆောင်။ ။ကာလ ကြိယာ၊ တူညီရာ၊ ကောဘိဓာန။

ဟန+တိ—

ဟနတိ၊ ဟန္တိ၊ ဝဓတိ၊ ဝဓေတိ၊ ဃာတေတိ။

၇။ **ဉာဿ ဇာဇံနာ**

နာပစ္စည်းနှောင်းရာ၌သာ ဉာဓာတ်ကို ဇာ-ပြု။ (ဇာနာတိ)

ယေျဝိဘတ်၏ ဉာအပြုနှောင်းရာ၌သာ ဉာဓာတ်ကို ဇံ-ပြု။ (ဇညာ)

တိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌သာ ဉာဓာတ်ကို နာ-ပြု။ (နာယတိ)

ဇာဒေသော နာမှိ ဇံ ဉာမှိ၊ နာဘာဝေါ တိမှိ ဝေဝ။
ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတ္ထ၊ ဝါသဒ္ဒဿ နုဝတ္တနာ။ (ရူ)

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၁၂

ဆောင်။ ။နာ, ညာ, တိ, သာ၊ နှောင်းလေရာ၊ ပြုပါ ဇာ-ဇံ-နာ။

နာသာ လောပေါ ယကာရတ္တံ

ယျေဝိဘတ်၏ ညာအပြုကြောင့် အမြဲ နာပစ္စည်းကို ချေရမည်။ (ဇညာ)

အဇ္ဈတနီ, ဘဝိဿန္တိ, ကာလာတိပတ္တိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် အချို့ နာပစ္စည်းကို ချေရမည်။

(သမဇာနိ, အညာသိ, ဝိဇာနိဿတိ, ဉဿတိ, အဇာနိဿ, ပညာယိဿ)

အခြားသော ဝတ္တမာန်စသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့် နာပစ္စည်းကို လုံးဝမချေရ။ (ဇာနာတိ, ဇာနာတု, ဇာနေယျ)

နာအပြုနောင် တိဝိဘတ် နှောင်းရာ၌သာ နာပစ္စည်းကို ယပြုရမည်။ (နာယတိ)

၇။ တုရတီတိ တုရင်္ဂေါ } နှစ်မျိုးတွင်
တုဒတီတိ တုရင်္ဂေါ

တရာဒီဟိ၌ အာဒိဖြင့် ရကာရန္တ ဓာတ်တို့ကိုသာ သင်္ဂြိုဟ်အပ်သောကြောင့် တုရတီတိ တုရင်္ဂေါ-ပါ၌သာ သင့်မြတ်ပါသည်။

၉။ (က) ပ-ပုဗ္ဗ + ကရ + တိ (ခ) ဟန + ဏ (ဂ) ပု + ယု
(ဃ) အမှ-သဒ္ဒူပပဒ + ဒိသ + ကွိ (င) သိ + ထု

၁၀။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) အဟ + ရတ္တံ၊ ကိံ + အဟံ၊ တံ + ဣမိနာပိ။

(ခ) ယထောဒကော၊ အညာယော၊ ဣတွေဝံ။

ဟ-နှစ်မျိုး

င- ဥ - ဏ- န- မ- ယ- ရ- လ- ဝ- ၎င်း အက္ခရာ ကိုးလုံးတို့နှင့် ယှဉ်သော ဟ- သည် ရင်၌ ဖြစ်၏။

အထက်ပါ အက္ခရာတို့နှင့် မယှဉ်သော ဟ- သက်သက်သည် လည်ချောင်း၌ ဖြစ်၏။

ဟ ကာရံ ပဉ္စမေဟေဝ၊ အန္တဋ္ဌာဟိ စ သံယုတံ။
ဩရသန္တိ ဝဒန္တေတ္ထ၊ ကဏ္ဌဇံ တဒသံယုတံ။ (ရူ)

ဆောင်။ ။ယ- ရ- လ - ဝ-၊ ဝဂ္ဂန္တမှာ၊ ဟ-ယှဉ်လာ၊ ရင်မှာမိန့်ဆိုကြ။
ထိုနှင့်မယှက်၊ ဟ-သက်သက်၊ မိန့်မြွက် လည်ချောင်းမှာ။

၂။ (က) ဣဝဏ်-ဥဝဏ်(ရူ-၌ကား ဣဝဏ်, ဥ-အက္ခရာကိုသာ ဆို၏။)

(ခ) ပဉ္စမာ ယော- ၏ ဧ- အပြု။

ယောသ္ဝနသ ဧပေတ္ဝာ ဧတ္တံ အညံ (ရူ)

၃။ (က) သမ္ပဒါန် အနက်—သမဏဿ ဒါတာ ဟောတိ-၌ ဒါ-ဓာတ်၏ အယှဉ် သမ္ပဒါန်အနက်၌ သမဏ- နောင် စတုတ္ထီ သ-သက်။

နမောယောဂါဒိ အနက်—နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝီရတ္ထု ၌ နမော- ယှဉ်ရာအနက်၌ တ- နောင် စတုတ္ထီ- သ- သက်။

(ခ) **တွာလောပအပါဒါန်**

ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ သက်မေယျ-ဟု တွာ-ပစ္စယန္တပုဒ်ဖြင့် ပါဠိစီသင့်လျက် တွာ-ပစ္စယန္တပုဒ်ကို မထည့်သော်လည်း ထိုပုဒ်၏

အနက်က သိလောက်သောကြောင့် စကားကျဉ်းအောင်-ပါသာဒါ သက်မေယျ- ဟု တွာ- ပစ္စယန္တပုဒ်ကို မထည့်ခြင်း မရွတ်ဆိုခြင်း မမြွက်ရခြင်းသည် တွာလောပအာပါဒါန် မည်၏။

တွာပစ္စယန္တ လောပေါ်နာမ တဒတ္ထသမ္ဘဝေပိ အဝိဇ္ဇမာနတာ။ (ရူ)

သမာသ်မဖြစ်သော သမုစ္စည်း

ကေဝလသမုစ္စည်း - အန္ဝာ စယသမုစ္စည်း နှစ်မျိုးတို့၌ ကိရိယာကို ငဲ့သည့်အတွက် နာမ်ပုဒ်အချင်းချင်း ယုတ္တမဖြစ်သောကြောင့် သမာသ် မဖြစ်။

ကေဝလသမုစ္စယေ အန္ဝာ စယေ စသမာသော န ဘဝတိ။ ကိရိယာသာပေက္ခတာယ နာမာနံ အညမညံ အယုတ္တတ္ထ ဘာဝတော။ (ရူ)

(ခ) ကု-နှစ်မျိုး

(ကုစ္ဆိတံ အန္နံ ကဒန္နံ - ၌) ကုစ္ဆိတ အနက်ဟော ကု- ကို ကဒ်-ပြုသည်။

(အပ္ပကံ လဝဏံ ကာလဝဏံ-၌) အပ္ပ-အနက်ဟော ကု-ကိုင်း၊

(ကုစ္ဆိတော ပုရိသော ကာပုရိသော- ၌) ကုစ္ဆိတ- အနက်ဟော ကု-ကိုင်း ကာပြုသည်။

၄။ သမာသ်ဖြစ်သော သမုစ္စည်း

(က) ဣတရီတရယောဂသမုစ္စည်း, သမာဟာရသမုစ္စည်း တို့၌ နာမ်ပုဒ် အချင်းချင်း ယုတ္တတ္ထဖြစ်သောကြောင့် သမာသ် ဖြစ်၏။

ဣတရီတရယောဂေ သမာဟာရေ စ သမာသော ဘဝတိ၊ တတ္ထ နာမာနံ အညမညံ ယုတ္တတ္ထဘာဝတော။ (ရူ)

၅။ (ဝိဂ္ဂိုဟ် ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။)

၆။ အယုဝဏ္ဏာနံ- အ- အက္ခရာ, ဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့၏၊ အာယော-အာ-ဧ-ဩ-ဟူသော၊ ဝုဒ္ဓိ- ဝုဒ္ဓိသည်၊ ဟောတိ - ၏။

ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး

အင်္ဂမာဂမိကော - စသည်၌ နောက်ပုဒ်ဝယ် ဝုဒ္ဓိ - ပြုရခြင်း အကျိုးငှါ ဝုဒ္ဓိ-သဒ္ဒါကို ထပ်၍ ဆိုသည်။

ပုန ဝုဒ္ဓိဂ္ဂဟာဏံ ကိမတ္ထံ၊ ဉတ္တရပဒဝုဒ္ဓိဘာဝတ္ထံ။

၇။ (က) မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ စ - သုတ်၌ စဂ္ဂဟဏေန ပဉ္စမီ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ၊ မာ ဂစ္ဆာဟိ- ဟု ဆိုသောကြောင့် ကာလ သုံးပါး၌ သက်နိုင်ပါသည်။

(ခ) အနေကဇာတိ သံသာရံ သန္ဓာဝိဿံ- စသည်၌ အတိတ် ကာလကိုပင် အနာဂတ် ကာလအနေဖြင့် ဆိုလိုသော ကြောင့်) အတိတ်ကာလ၌လည်း ဘဝိဿန္တိ ဝိဘတ် သက်နိုင်ပါသည်။

၈။ (က) **ပစ္စုပ္ပန်ကာလ**—ဝတ္တမာန်, ပဉ္စမီ, သတ္တမီ။

အတိတ်ကာလ—ပရောက္ခာ, ဟိယျတ္တနီ, အဇ္ဇတနီ, ကာလာ တိပတ္တိ။

အနာဂတ်—ဘဝိဿန္တိ။

(ခ) ပါ-ပါနေ-ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်၊ အ-ပစ္စည်းသက်၊ (ပါ+အ+တိ) ပါ ပိဗော-သုတ်ဖြင့် ပါ-ကို ပိဗ-ပြု (ပိဗ+ အ+တိ) အ-ကိုချေ၊ (ပိဗတိ) ကွစိဓာတု-စသောသုတ်ကြီး ဖြင့် ဗ-ကို ဝ-ပြု ပိဝတိ-ပြီး၏။

၉။ (က) တ-သဒ္ဒါနောင် သ-ဝိဘတ်သက်၍ သသ္မာသ္မိံ သံသာသွတ္တံ- ဖြင့်-တ-ကို အ ပြု သ-လာလျှင် အဿ-ဟု နာမ်ပုဒ်ဖြစ်၏။

အသ-ဘုဝိ ဓာတ်နောင် ယျေ-ဝိဘတ်သက်၍ ကွစိ ဓာတု-စသော သုတ်ကြီးဖြင့် ဓာတ္ဓန် သ-နှင့်တကွ ယျေ- ဝိဘတ်ကို ဿ-ပြုလျှင် အဿ-ဟု အာချာတ် ကြိယာပုဒ် ဖြစ်၏။

ဂစ္ဆတိ

ဂစ္ဆန္တ-သဒ္ဒါနောင် သ္မိံ ဝိဘတ်သက်၍ န္တ-ကို န္တု-ငဲ့ပြီး တောတ်တာ သသ္မိံ နာသု-သုတ်ဖြင့် သ္မိံ-ဝိဘတ်နှင့်တကွ န္တု-ကို တိ-ပြုလျှင် ဂစ္ဆတိ-ဟု နာမ်ပုဒ် ဖြစ်၏။

ဂမု-ဂတိမှ-ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ်သက်၍ အ-ပစ္စည်း သက်ပြီးလျှင် ဂမိယန္တော ဓေ့ာ ဝါ သဗ္ဗာသု-သုတ်ဖြင့် ဓာတွန်ကိုဆ-ပြုလျှင်ဂစ္ဆတိ-ဟုအာချာတ်ကြိယာပုဒ်ဖြစ်၏။

(ခ) အဒ+မာန်။ ဒိသ + စ။ ဂမု+က။

၁၀။ ဥပသာရပုဒ်တို့ တန်းဆာဆင်ပုံ

(၁) အချို့သော ဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သော အခါ ကေကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ အကမ္မကဓာတ် ဖြစ်၏၊ ပြယုဂ်ကား—ဂါမံ ဂစ္ဆတိ ပုရိသော၊ ရာဇာ ပုရာ နိဂ္ဂစ္ဆတိ-တည်း။

(၂) အချို့သော ဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ အကမ္မကဓာတ်ဖြစ်လျက် ယှဉ်သောအခါ ကေကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၏၊ ကား—ရူပံ ဘဝတိ ဣတ္ထိယာ၊ သုခံ အနုဘဝတိ ပုညဝါ-တည်း။

(၃) အချို့သော ဓာတ်သည် ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော်လည်း ကောင်း၊ မယှဉ်သော်လည်းကောင်း၊အကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၏၊ကား— တိဋ္ဌတိ ပုရိသော ဂါမေ၊ လက်ာဒီပေ ပတိဋ္ဌာတိ သာသနံ။တည်း။

(၄) အချို့သော ဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် ယှဉ်သော်လည်း ကောင်း၊ မယှဉ်သော်လည်းကောင်း ကေကမ္မကဓာတ်ဖြစ်၏။ကား-ရဇ္ဇံ သရတိ နရိန္ဒော၊ ဓမ္မံ အနုဿရတိ သဇ္ဇနော။ တည်း။

(၅) အချို့သော ဓာတ်သည် နိပါတ်ပုဒ် ဥပသာရပုဒ်နှင့် ယှဉ်သော်လည်းကောင်း၊ မယှဉ်သော်လည်းကောင်း ကေကမ္မက ဓာတ် ဖြစ်၏။ ကား—မတံ ဝါ အမ္မ ရောဒန္တိ၊ ယော ဝါ ဇီဝံ န ဒိဿတိ။ တည်း။

(၆) အချို့သော ဓာတ်သည် နိပါတ်ပုဒ် ဥပသာရပုဒ်နှင့် မယှဉ်သော်လည်းကောင်း၊ ယှဉ်သော် လည်းကောင်း အကမ္မက ဓာတ် ဖြစ်၏။ ကား—ဣဓ နန္ဒတိ၊ ပစ္စ နန္ဒတိ။ တည်း။

(၇) အချို့သော ဓာတ်သည် ဥပသာရနှင့် မယှဉ်သောအခါ ကေကမ္မကဓာတ် ဖြစ်လျက် ဥပသာရနှင့်ယှဉ်သောအခါ ဒွိကမ္မက ဓာတ် ဖြစ်၏။ ကား—ဘရတိ မာတရံ ပုတ္တော၊ အာဘတာ ဝဏ္ဏနာယိမံ။ တည်း။

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) ဝိ +အဓိ +အဂ္ဂံ။ ဥဒိက္ခတိ။ အရိယာ။

(ခ) ကွဲဒံပိ။ ဝိပလ္လာသော။ ဝေ့မံ။

(ဝေဝုတ္တေ- တံ သာဓု- ကေံ သမယံ-အဂ္ဂိ° ဝ သန္ဓမံ-စသည်တို့၌) နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေခြင်း- ပြုခြင်း ကာရိယကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ အံ ဗျဉ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ- သုတ်ကို ဆိုသည်။

ဝေံ ဝုတ္တေ တံ သာဓု- ကေံ သမယံ ဘဂဝါ- အဂ္ဂိ° ဝ သန္ဓမံ ဣတိဝ လောပါဒေသကာရိယေ သမ္ပတ္တေ ယေဘုယျေန တဒပဝါဒတ္ထမာဟ။ (ရူ)

ဆောင်။ ။လောပါဒေသ၊ ကာရိယကို၊ တားမြစ်လို၊ မိန့်ဆို အံ ဗျဉ္ဇနေ သုတ်။

၂။ **သံ-ပြုသော ဝိဘတ်**

နံ- ဝိဘတ်—(သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ။)

သ္မိံ-ဝိဘတ် –(ဃပတော သ္မိံသာနံ သံသာ)

သံသာသု ကောဝစနေသု ဝိဘတ္တာဒေသေသု (ကောဝုစ် ဝိဘတ် အပြု - သံ) ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် သ္မိံ- ဝိဘတ်၏ ကာရိယ သံ-ကို သာ ယူရမည်။

၃။ (က) ဂါမံ နော ဂစ္ဆေယျာမ။ (နော- ငါတို့သည်၊ ဂါမံ- ရွာသို့၊ ဂစ္ဆေယျာမ- သွားကြကုန်စို့။)

(ခ) မာ နော အဇ္ဇ ဝိကန္တိံသု ရညော သူဒါ မဟာနသေ။

(ရညော-မင်း၏၊ သူဒါ- စဖိုသည်တို့သည်၊ မဟာနသေ- စဖိုအိမ်၌၊ အဇ္ဇ-ယနေ့၊ နော- ငါတို့ကို၊ မာ ဝိကန္တိံသု- မဖြတ် မလှီးပါကုန်လင့်။)

(ဂ) ကတံ နော ကမ္မံ။ (နော-ငါတို့သည်၊ ကမ္မံ-အမှုကို၊ ကတံ-ပြုအပ်ပြီ။)

(ဃ) သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေန။ (နော- အကျွန်ုပ်တို့အား၊ ရဇ္ဇေန- တိုင်းပြည်ဖြင့်၊ သံဝိဘဇေထ- ဝေပေးပါကုန်။)

(င) သတ္ထာ နော ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော။ (နော-ငါတို့၏၊သတ္ထာ-ဆရာဖြစ်တော်မူသော၊ ဘဂဝါ-သည်၊ အနုပ္ပတ္တော-ဆိုက်ရောက်တော်မူလာပြီ။)

၄။ ပ- ပရာ- နိ- နီ- ဉ- ဒု- သံ- ဝိ- အဝ - အနု - ပရိ - အဓိ- အဘိ-ပတိ-သု- အာ- အတိ- အပိ- အပ- ဥပ ဣတိ ဝီသတိ ဥပသဂ္ဂါ- ဟူသော ဥပသာရ (၂၀)တွင် ပရိ-ဟုသာ လာရှိပြီး ဥပရိ-ဟု မလာရှိခြင်း ကြောင့်ရင်း၊ ဥပသဂ္ဂယောဂေ တံ ကာရကံ အပါဒါနသညံ ဟောတိ- ဟူသော ဥပသဂ္ဂယောဂ အပါဒါန်အရာ ဖြစ်သော ကြောင့်ရင်း "ပရိ ပဗ္ဗတာ" ပါ၌သာ မှန်ပါသည်။

မှတ်ချက်။ ။သဒ္ဒနီတိ၌ ဥနှင့် ပရိ-ဥပသာရ နှစ်ခုကို ပေါင်းထားသော ဥပသာရပုဒ်ဟု ဆိုသေး၏၊ ထိုအလို ဥပရိ-ပါ၌လည်း သင့်၏ဟု မှတ်။

၅။ ခတ္တိယကုမာရီ

ကမ္မဓာရယသညေ စ-သုတ်သည် ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘာဝ ငဲ့၍ နောက်ပုဒ်ကို ပုမ္ဘာဝ မငဲ့သောကြောင့် နောက်ပုဒ်၌ ဣတ္ထိလိင် ဤ-ပစ္စည်းဖြင့် ခတ္တိယကုမာရီ-ဟု နေနိုင်ပါသည်။

ပုဗ္ဗပဒဿေဝါယံ ပုမ္ဘာဝါတိဒေသော၊ တေန ခတ္တိယကုမာရီ ကုမာရသမဏီ တရုဏဗြာဟ္မဏီတိ အာဒီသု ဥတ္တရပဒေသု ဣတ္ထိ ပစ္စယဿ န နိဝတ္တိ ဟောတိ။ (ရူ)

၆။ (က) (ပါဠိထင်ရှားပြီ။)

(ခ) ဇာတိယာ အန္ဓော ဇစ္စန္ဓော။ (အစိတ်)

ဇစ္စန္ဓေ နိယုတ္တော ဇစ္စန္ဓကိယော။ (အပေါင်း)

၇။ စ-သဒ္ဒါဖြင့်—

သော— (သုမေဓသော)

ဣလ— (ဇဋ္ဋိလော)

ဝ— (ကေသဝေါ)

အာလ— (ဝါစာလော) ဤ (၄) ပစ္စည်း သက်သည်။

၈။ မဟာမုဒ္ဒရာသည် လှိုင်း - ရေ - ငါးလိပ် - အဟုန် - ကမ်း တို့ဖြင့် ကြီးကျယ် ခမ်းနား သကဲ့သို့၊ အာချာတ ကျမ်းသည်လည်း— (၁) ဝိဘတ်ရှစ်မျိုး လှိုင်းတံပိုး (၂) ဓာတ်တည်းဟူသော ရေ (၃) ဝိကရဏပစ္စည်း အာဂုမ်-ကာလ - တည်းဟူသော ငါးလိပ် မကရ်း (၄) အနက်ကို ဝေဘန်ရာ ကမ်းတို့ဖြင့် မဟာသမုဒ္ဒရာ သဘွယ် ကြီးကျယ် ခမ်းနားသည်။

၉။ (က) **အသိ**

အသိ လိင်ပုဒ်နေရာင် သိ-သက်၍ ချေလျှင် အသိ-ဟု နာမ်ပုဒ် ဖြစ်၏။

အသ-ဘုဝိ ဓာတ်နောင် ဝတ္တမာန် သိ-ဝိဘတ်သက်၍ သိမှိ စ-သုတ်ဖြင့် ဓာတွန် သ-ကို ချေလျှင် အသိ-ဟု အာချာတ် ဖြစ်၏။

ဘဝတိ

ဘဝန္တ-လိင်နောင် သ္မိံ-ဝိဘတ်သက်၍ န္တ-ကို န္တု-ငဲ့ပြီး တောတိတာ သသ္မိံ နာသု-သုတ်ဖြင့် စီရင်လျှင် ဘဝတိ-ဟု နာမ်ပုဒ် ဖြစ်၏။

ဘူ-သတ္တာယံ ဓာတ်နောင် တိ-ဝိဘတ် အ-ပစ္စည်းသက်၍ ဦ-ကို ဩ ဝုဒ္ဓိ ပြု၊ ဩ-ကို အဝ-ပြုလျှင် ဘဝတိ-ဟု အာချာတ် ဖြစ်၏။

(ခ) ဟူ+သတိ။ သက+ဤ။ ဝိပုဗ္ဗ+ဉာ+ယျေ။

(ဂ) ဒိသ+တွာ။ သိ+တု။ ဥပုဗ္ဗ+ဓာ+ဏ္ဍ။

၁၀။ (ပုဒ်စစ် ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) ယဒိ+ဧဝံ။ တပ+သီ။ အပိ+ဧကဒါ။
(ခ) ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ ဝသိမှိ။ ဗျဉ္ဇနာ။

ပကတိပြုရကြောင်း

များသောအားဖြင့် တတိယပိုင်းလာ ဒီဃံ-ရဿံ-လောပဥ္စ တတြာကာရော-သုတ်တို့ဖြင့် ဒီဃပြုရခြင်း ရဿပြုရခြင်း ချေခြင်း တို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်မှု မရှိစေလိုသောကြောင့် သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနေ-သုတ်ဖြင့် ပကတိပြုရပါသည်။

ယေဘုယျေန ဒီဃရဿလောပေဟိ ဝိကာရာဘာဝေါ။ (ရူ)

၂။ ပိတာ-ပုလ္လိင်-ဧကဝုစ်- ဥကာရန္တ-သတ္ထာဒိဂိုဏ်း- ပါဓာတ်- ရိတု ပစ္စည်း။

သာသဒ္ဒါ ပဒမာလာ

သာ	သာ။
ဟေသ၊ ဟေသာ၊	ဟေသာ။
သံ	သေ။
သေန၊	သာဟိ၊ သာဘိ။
သဿ၊	သာနံ။
သာ၊ သသ္မာ၊ သမှာ၊	သာဟိ၊ သာဘိ။
သဿ၊	သာနံ။
သေ၊ သသ္မိံ၊ သမှိ၊	သာသု။ (ရူ)

၃။ **သတ္တမီ ဝိဘတျတ္ထ**

ဩကာသအနက် - ဩကာသေ သတ္တမီ။

သာမိ-ဣဿရ - စသည်ယှဉ်ရာအနက် - သာမိဿရာဓိပတိ (ပ) ကုသလေဟိ စ။

နိဒ္ဒါရဏအနက် - နိဒ္ဒါရဏေ စ။
အနာဒရအနက် - အနာဒရေ စ။
ကံ-ကရိုဏ်း-နိမိတ်အနက် - ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ။
သမ္ပဒါန်အနက် - သမ္ပဒါနေ စ။
ပဉ္စမီအနက် - ပဉ္စမျတ္ထေ စ။
ကာလ ဘာဝအနက် - ကာလဘာဝေသု စ။
ဥပ-အဓိယျဉ်ရာ-အဓိက-ဣဿရအနက်-ဥပဇ္ဈာဒိကိဿရဝစနေ။
မဏ္ဍိတ-ဥဿုက္ကအနက် - မဏ္ဍိတုဿုက္ကေသု တတိယာ။

အနာဒရ

ရုဒတော ပုဒ်၏-စဉ်ဟူသောအနက်သည် အနာဒရ မည်၏။

ဆောင်။ ။မူလည်း-လျှင်မှာ၊ ဂရုဟာ၊ စဉ်မှာ အနာဒရ။

မှတ်ချက်။ ။ရုဒတော ဒါရကဿ ပဗ္ဗဇိ-၌ မရှိသေခြင်း ကြိယာဖြစ်သော ပဗ္ဗဇိ-သည်သာ အနာဒရအစစ်အမှန် ဖြစ်၏၊ထိုအနာဒရကြိယာကို သိအပ်သည်ရှိသော် အနာဒရိယလိင်နှောင် ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီ ဝိဘတ် သက်ရမည်။

အနာဒရေ ဂမျမာနေ ဘာဝဝတော လိင်္ဂမှာ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ သတ္တမီ စ။ ရူ)

သို့သော် အနာဒရိယပုဒ်ကိုပင် အလွယ်နည်းအားဖြင့် အနာဒရ ဟု ခေါ်ကြသည်။

၄။ န ဝုဒ္ဓိ နီလပီတာဒေါ၊ ပစ္စယေ သဏကာရကေ။
ဖကာရော ဖုဿ သဒ္ဒဿ၊ သိရော့တိ သိရသံ ဝဒေ။

နီလ ပီတစသည်တို့၌ ဏအက္ခရာအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းနှောင်း သော်လည်း (ဂုဏ်ဟောသဒ္ဒါမျိုး ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း၊ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿ ဝါ- သုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါ တားမြစ်သောကြောင့်ရင်း၊) ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

ဖုဿ-၌ ဖ၏ မှီရာ ဥကိုလည်း ဝုဒ္ဓိ မပြုရ။

မာဂသိရော-၌- သိရသဒ္ဒါသည် မနောဂိုဏ်းဖြစ်သော်လည်း သသရေ ဝါဂမောဖြင့် သ - လာ၍ သိရသ- ဟု မဆိုရ။ (သိရသ ဖြစ်အောင် သ-မလာရ ဟူလို)

၅။ (သတ္တေ နေတိတိ နေတ္တာ၊ နေတ္တံ။ သတ္တေ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ နေန္တိ ဧတေနာတိ ဝါ နေတ္တာ၊ နေတ္တံ။)

သတ္တေ- သတ္တဝါတို့ကို၊ နေတိ- ဆောင်တတ်၏၊ ဣတိ-ကြောင့်၊ နေတ္တာ- နေတ္တမည်၏။ နေတ္တံ-မည်၏။ (ဝါ- တနည်းကား)၊ ဧတေန- ဤမျက်လုံးဖြင့်၊ သတ္တေ- တို့ကို၊ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ- အလိုရှိအပ်သော အရပ်သို့၊ နေန္တိ- ဆောင်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ နေတ္တာ- မည်၏။ နေတ္တံ- မည်၏။

(ဒါတိ အဝခဏ္ဍတိ ဧတေနာတိ ဒါတ္တံ၊ ဒါတ္တံ)

ဧတေန- ဤတစဉ်ဖြင့်၊ ဒါတိ အဝခဏ္ဍတိ- ရိတ်ဖြတ်တတ်၏၊ ဣတိ- ကြောင့်၊ ဒါတ္တံ- မည်၏။ ဒါတ္တံ- မည်၏။

၆။ (က) ကိတ်နာမ် (ခ) အညအနက်ရှိသော နာမ် ဣဘရစသော နာမ်များ (ဂ) ဝဇ္ဇန အနက်ရှိသော အပ- ပရိ တို့သည်၎င်း၊ မရိယာဒ- အဘိဝိဓိ အနက်ရှိသော အာ-သဒ္ဒါသည်၎င်း၊ ပတိနိဓိ ပတိဒါန အနက်ရှိသော ပတိသဒ္ဒါသည်၎င်း ဥပသဂ္ဂအရမည်၏။

မရိယာဒ-အဘိဝိဓိ

အာပဗ္ဗတာ ဒေဝေါ ဝဿတိ- ကဲ့သို့ ကြိယာကို အပပြင်ဘက် ပြု၍ ပိုင်းခြားခြင်းသည် မရိယာဒအဝဓိ မည်၏။

အာဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ- ကဲ့သို့ ကြိယာကို အတွင်းပြု၍- ပြန့်နှံ့ပိုင်းခြားခြင်းသည် အဘိဝိဓိ အဝဓိ မည်၏။

၇။ ဒွန်၏ ကေတ္တိဘောကို (၁၃၃၁) ခုနှစ် အဖြေ၌ ပြခဲ့ပြီ။

အတ္ထုဒ္ဒေသ—ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်။

အစီအရင် - ဝါသိဋ္ဌ စသည်တို့၌ အမြဲ ဝုဒ္ဓိ ပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိ။

ဥဋ္ဌမ္ပိက- ဩဋ္ဌမ္ပိက စသည်တို့၌ ရံခါဝုဒ္ဓိ ပြုရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ။

နီလ ပီတ-စသည်တို့၌ လုံးဝ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိ။

စသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပေတတ္ထကား။ ။အာဝဓာရဏတ္ထ။

ဝါသိဋ္ဌာဒီသု နိစ္စာယံ၊ အနိစ္စော ဋ္ဌမ္ပိကာဒီသု၊

န ဝုဒ္ဓိ နီလာ ပီတာဒေါ၊ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသတော။

စသဒ္ဒဂ္ဂဟဏာ မဝဓာရဏတ္ထံ။ (ရူ)

၈။ သံဃော ပဗ္ဗတမိဝ အတ္တာန မာစရတိ ပဗ္ဗတာယတိ ၌–

ဥပမာန........ပဗ္ဗတသည် နှိုင်းယှဉ်ကြောင်း ဥပမာနတည်း။

နာမ ....ပဗ္ဗတသည်ပင် ဥပမာနဖြစ်သော နာမ်ပုဒ်တည်း။

ကတ္တု ....သံဃောသည် လိုရင်းကတ္တားပုဒ် ဖြစ်၏။

ပစ္စယနိပါတဌာန ....ပဗ္ဗတသဒ္ဒါနောင် အာယပစ္စည်း သက်ရ၏။

ဂမ ခန ဟနာဒီနံ-၌ မနစသော နကာရန္တဓာတ်တို့ကို ယူဘို့ရန် အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အာဒိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

တုံတဗ္ဗာဒီသု-၌ တုနပစ္စည်းကို ယူဘို့ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ချက် ဖြင့် အာဒိသဒ္ဒါကို ထားသည်။

အာဒိဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ- တုနဂ္ဂဟဏတ္ထံ။

၉။ အစ၌ ကံပုဒ်ရှိသော ဓာတ်နောင်သာလျှင် အမည်သညာကို သိအပ် သည်ရှိသော် အပစ္စည်းသက်၍ နု နိဂ္ဂဟိတံ ပဒန္တေ- သုတ်၌ ပဒန္တေ-ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် အနီးနာမ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌သာ နု အက္ခရာ လာပါသည်။

သညာယ မနု - သုတ်သို့ ဓာတုယာသဒ္ဒါနှင့် ကမ္မာဒိမှိသဒ္ဒါ နှစ်ခုတို့လိုက်ပါလာသည်။

ဓာတုယာတိ အဓိကာရော၊ ကမ္မာဒိမှိတိ စ ဝတ္တတေ။ (ရူ)

၁၀။ **ပသဇ္ဇ ပဋိသေဓ**။ ။တားမြစ်အပ်သောဝတ္ထု၏ မရှိခြင်း၊ (ဝါ) ကြိယာကို တားမြစ်ခြင်း။

ပရိယုဒါသ ပဋိသေဓ။ ။တားမြစ်အပ်သော ဝတ္ထုမှ အခြားဝတ္ထု၌ ဖြစ်ခြင်း (ဝါ) ဒြဗ်ကို တားမြစ်ခြင်း။

ပသဇ္ဇပဋိသေဓဿ၊ လက္ခဏံ ဝတ္ထု နတ္ထိတာ။

ဝတ္ထုတော အညတြ ဝုတ္တိ၊ ပရိယုဒါသ လက္ခဏံ။ (ရူ)

ဆောင်။ ။ပသဇ္ဇမှာ၊ ကြိယာ၊ ကြွင်းမှာ ဒြဗ်မြစ်။

(သုတ်စစ်အဖြေ ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါ - အဖြေ

၁။ (က) ယာနိ+ဣခ ဘူတာနိ-ကထာ+ဝေကာ။
(ခ) လဟုဋ္ဌာနံ-သောဟံ။

အက္ခရာဝိပ္ပတ္တိဖြစ်ပုံ

သံယော-စသော ဓနိတအက္ခရာ၏-သံဂေါ စသည်ဖြင့် သိထိလအက္ခရာ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း၊ နာဂေါ-စသော သိထိလ အက္ခရာ၏ နာဃော-စသည်ဖြင့် ဓနိတအက္ခရာ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် အက္ခရာ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသည် အက္ခရာဝိပ္ပတ္တိ မည်ပါသည်။

၂။. အဂ္ဂိနိ ဥ-ပုံလိင်, သိဝိဘတ်, ဣကာရန္တ။

ဓာတုပစ္စယဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ မတ္ထံ လိင်ႆ

ပုရိသဥ-ပူရဓာတ်သည် လိင်မမည်၊ ဣသပစ္စည်းလည်း လိင်မမည်၊ ပုရိသော, ပုရိသံ-စသည်၌ပါသော သိ-အံ-စသော ဝိဘတ်လည်း လိင်မမည်၊ ဝိဘတျန္တပုဒ်လည်း လိင်မမည်၊ ပူရဓာတ်သက်သက်လည်း မဟုတ်၊ ဣသပစ္စည်းသက်သက်လည်း မဟုတ်၊ဝိဘတျန္တပုဒ်လည်း မဟုတ်ဘဲ ပုရိသဟူသော အနိပ္ဖန္နပုဒ်သည်သာ လိင်မည်သည်။

၃။ ရဟိတပုဒ်သည် ဝိဂတ (ဝဇ္ဇိတ) အနက်နှင့် ယှဉ်သောအခါ ၎င်းနှင့် ယှဉ်ဘက်-မာတုဇာသည်-နိပါတယောဂ သဒ္ဒတ္ထ အပါဒါန် ဖြစ်သည်။

မာတုဇာတိ ရဟိတာ နိပါတယောဂ သဒ္ဒတ္ထာပါဒါနံ၊ ရဟိတာတိ မတပုတ္တေန ဝိဂတာ။ (နိဒ္ဒေသ)

ရိတေပုဒ်သည်-ဝဇ္ဇနအနက်နှင့်ယှဉ်သောအခါ ၎င်းနှင့်ယှဉ်ဘက် သဒ္ဓမ္မာသည်-နိပါတယောဂ-သဒ္ဒတ္ထအပါဒါန် ဖြစ်သည်။

ရိတေတိ အသံချိ ဝဇ္ဇနတ္ထံ တေန ယောဂေ (မောဂ္ဂလာန်)

ဝိနာပုဒ်သည်-ဝဇ္ဇနအနက်နှင့် ယှဉ်သောအခါ ၎င်းနှင့်ယှဉ်ဘက် သဒ္ဒမှာသည် နိပါတယောဂ သဒ္ဒတ္ထအပါဒါန် ဖြစ်သည်။
ဝဇ္ဇနေ ပဝတ္တောဟိ ဝိနာ အညတြ သဒ္ဒေဟိ ယောဂေ။ (နိရုတ္တိဒီပနီ)

ရဟိတယောဂဖြစ်သော မာတုဇံ+မာတုဇေန သည်၎င်း၊ရိတေ ဝိနာယောဂဖြစ်သော သဒ္ဒမံ+သဒ္ဒမေန သည်၎င်း အတ္ထအပါဒါန် များ ဖြစ်ကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ရဟိတကို နိပါတ်ပုဒ်မဟုတ် နာမ်ပုဒ်ဟုလည်း ဆိုကြသေး သည်၊ ၎င်းတို့အလို ဝိဂတ (ဝဇ္ဇိတ) အနက်ဟော ရဟိတနာမ်ပုဒ် နှင့်ယှဉ်ရာ မာတုဇာ စသည်သည် နာမယောဂ အပါဒါန်များ ဖြစ်ကြသည်။

သို့သော် - ကစ္စည်းကျမ်း၌ နိပါတယောဂ အပါဒါန် အရာ၌ ပြထားသောကြောင့်၎င်း၊နိပါတ်ပုဒ်တို့သည်နေကေနေကတ္ထဝိသယ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ နာမ်-နိပါတ်-နှစ်မျိုးနေနိုင်သော နမောပုဒ် နာမ်-နိပါတ် - အာချာတ် သုံးမျိုး နေနိုင်သော အတ္ထိပုဒ်-တို့ကဲ့သို့ ရဟိတပုဒ်ကိုလည်း နာမ်-နိပါတ်နှစ်မျိုး မရှိဟု မဆိုနိုင်။

၄။ ပစ္စည်းအတွက် အနက်သီးခြားမရှိဘဲ မူလ(မိမိ) ပုဒ်၏ အနက်သာ ရှိသည်ကို သောယေဝ အတ္ထော ယဿာတိ သွတ္ထော-ဟူသော ဝစနတ္ထ အရ သွတ္ထတဒ္ဓိတ်ဟု ဆိုသည်။

ဒေဝေါ ယေဝ ဒေဝတာ၌- တာပစ္စည်း အနက် သီးခြားမရှိ၊ ဒေဝ-ဟူသော မူလ (မိမိ) ပုဒ်၏ နတ် ဟူသော အနက်ကိုပင် တာပစ္စည်းက ဟောသည်၊လုံးလုံးအနက် မရှိသည်ကား မဟုတ်ပေ။

ထို့ကြောင့်-န တု သဒ္ဒါ အနတ္ထာတိ (အနက် ကင်းသော သဒ္ဒါသည် မရှိ) ဟူသော စကားနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

ကေသိက်နှင့်-တဒ္ဓိတ်

ပုရိသော စ ပုရိဿော စ ပုရိသာ-စသော ကေသိက်ပုဒ်များ သည်-ပစ္စည်းပင် မရှိသော်လည်း- ဝိစိတြာဟိ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ-နှင့်အညီ ပုရိသ (၂)ပုဒ် (၃)ပုဒ် စသည်တို့တွင် တပုဒ်ကိုသာ ချန်ထား၍ အခြားပုဒ်များကို ချေခြင်း ဟူသော ကြံကြံဖန်ဖန် စီမံမှုကြောင့် ဆန်းကြယ်သောတဒ္ဓိတ်တမျိုးဖြစ်သည်၊ထို့ကြောင့်မဆန့်ကျင်ပါ။

၅။ (ဥဒါဟရဏ်များ ထင်ရှားပြီ။)

အပ္ပသရ, ဗဟုသရပုဒ် နှစ်မျိုးတို့တွင် - များသော အားဖြင့် အပ္ပသရပုဒ် ရှေ့က နေသည်။

(ပုံစံ) စန္ဒော စ သူရိယော စ စန္ဒသူရိယာ-စသည်။

ကွစိ အပ္ပသရံ ပုဗ္ဗံ နိပတတိ၊ ယထာ စန္ဒော စ သူရိယော စ စန္ဒသူရိယာ။ (ရူ)

အပ္ပသချာ, ဗဟုသချာပုဒ် နှစ်မျိုးတွင် များသောအားဖြင့် အပ္ပသချာပုဒ် ရှေ့က နေသည်။

(ပုံစံ) ဧကကဉ္စ ဒုကဉ္စ ဧကဒုကံ-စသည်။

ဧကကဉ္စ ဒုကဉ္စ ဧကဒုကံ၊ သချာ-ဒွန္ဒေ အပ္ပသချာ ပုဗ္ဗံ နိပတတိ၊ ဧဝံ ဒုကတိကံ၊ တိကစတုက္ကံ။ (ရူ)

၆။ ဤ— အဂစ္ဆီ- ဂစ္ဆီ- အဂစ္ဆိ- ဂစ္ဆိ။
အဂဉ္ဆီ- ဂဉ္ဆီ- အဂဉ္ဆိ- ဂဉ္ဆိ။
အဂမီ- ဂမီ- အဂမိ- ဂမိ။
အဂမာသီ- ဂမာသီ- အဂမာသိ- ဂမာသိ။
အဇ္ဈဂါ။

ဥံ— အဂစ္ဆုံ- ဂစ္ဆုံ- အဂစ္ဆိံသု- ဂစ္ဆိံသု- အဂစ္ဆံသု- ဂစ္ဆံသု-
အဂစ္ဆာသုံ- ဂစ္ဆာသုံ။
အဂဉ္ဆုံ- ဂဉ္ဆုံ- အဂဉ္ဆိံသု- ဂဉ္ဆိံသု- အဂဉ္ဆံသု- ဂဉ္ဆံသု-
အဂဉ္ဆာသုံ- ဂဉ္ဆာသုံ။
အဂမုံ- ဂမုံ- အဂမိံသု- ဂမိံသု- အဂမံသု- ဂမံသု-
အဂမာသုံ- ဂမာသုံ- အဂမာသိံသု- ဂမာသိံသု။
အဇ္ဈဂုံ။

ဩ— အဂစ္ဆော- ဂစ္ဆော- အဂစ္ဆိ- ဂစ္ဆိ- အဂစ္ဆ- ဂစ္ဆ။
အဂဉ္ဆော- ဂဉ္ဆော- အဂဉ္ဆိ- ဂဉ္ဆိ- အဂဉ္ဆ- ဂဉ္ဆ။
အဂမော- ဂမော- အဂမိ- ဂမိ- အဂမ- ဂမ။
အဂမာသိ။
အဇ္ဈဂေါ။

၇။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

အာချာတ်ဝါစက၏ ဝစ္စများကား- ဘောက်-ကတ္တား သုံးပါး တို့တည်း။

၈။ **ကြိယာတိပ္ပန္န အကြောင်း**

ဝိရုဒ္ဓဟေတုယောဂါ ဝါ၊ ဟေတုဝေကလ္လတော ပိ ဝါ။

ကြိယာန မဘာဝေ ဝါ၊ ကြိယာတိပန္န မီရိတံ။ (ကစ္စာယနသာရ)

[(၁) ဝိရုဒ္ဓဟေတုယောဂါဝါ-ဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိခြင်းကြောင့်ရင်း။

(၂) ဟေတုဝေကလ္လတောပိဝါ-သင့်လျော်သော အကြောင်း၏ ချို့တဲ့ခြင်းကြောင့်ရင်း၊ ကြိယာနံ- ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်သော ကြိယာတို့၏၊ အဘာဝေဝါ- မဖြစ်ခြင်းကိုပင်၊ ကြိယာတိပန္နံ- ကြိယာတိပန္နဟူ၍။ ဤရိတံ- ဆိုအပ်၏။ နှင့်အညီ။)]

(၁) ထမင်း ချက်ခြင်း ကြိယာ၌ မိုးကြီး သီးထန်စွာ ရွာလာခြင်း- လေကြီး ကျလာခြင်း- စသည်ဖြင့် ယုတ်တရက် အနှောက်အရှက် ပေါ်လာခြင်းသည် ဝိရုဒ္ဓဟေတု ယောဂတည်း။ ထိုဆန့်ကျင်ဘက် အကြောင်းနှင့် တွေ့ကြုံခြင်းကြောင့် ထမင်း ချက်မှု ကြိယာ၏ မဖြစ်ခြင်းသည် ကြိယာတိပန္နတည်း၊ထို့ကြောင့် သစေ မဟာမေဃော န ဝဿေယျ-သြဒနံ အပစိဿ-ဟု ကြိယာ တိပန္နဖြင့် ပါဠိစီရသည်။

(၂) ဆန်, ထင်း, ရေ, မီး, အိုး ခွက် စသော အကြောင်း များသည် ထမင်းချက်ခြင်း ကြိယာ၌ သင့်လျော်သော အကြောင်း များတည်း။

ဆန်မရှိ ထင်းမရှိ စသည်ကား အကြောင်း ချို့တဲ့မှု ဟေတု ဝေကလ္လတည်း၊ ထိုအကြောင်း ချို့တဲ့မှု ဟေတု ဝေကလ္လကြောင့် ထမင်းချက်မှု ကြိယာ၏ မဖြစ်ခြင်းသည် ကြိယာပန္နတည်း၊ ထို့ကြောင့် သစေ တဏ္ဍုလံ အလဘိဿာ သြဒနံ အပစိဿာ-ဟု ကြိယာတိပန္နဖြင့် ပါဠိစီရသည်။ (ကစ္စည်း ဘာသာဋီကာ)

ဓာတုအရ-ဘူ စသော ဓာတ်များကိုင်း၊ ခါဒိဓာတုပစ္စယန္တ သဒ္ဒါတို့ကိုင်း ယူရပါသည်။

ဓာတူဟိစာတိ ဇွေ ဘူာါဒယော ခါဒိဓာတုပစ္စယန္တာစာတိ ဒုဝိဓာပိ ဓာတုပကတိယော ဂဟိတာ။ (ရူပ္ပ)

လိင်္ဂအရ-သုဒ္ဓနာမ်-ဥပသာရ နိပါတ် သမာသ် တဒ္ဓိတ် ကိတ် ကိစ္စ စ္စယန္တနာမ် ဏတ္ထိ စ္စယန္တနာမ် ဓာတုပစ္စယန္တပုဒ် အားလုံးကို ယူရပါသည်။

လိင်္ဂဂ္ဂဟဏေန ဓာတုပစ္စယဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ နာမောပသဂ္ဂနိပါတ ဘူတာ သမာသ တဒ္ဓိတ ကိ ၂ ကာ ကိစ္စာ ဏတ္ထိပစ္စယ ဓာတုပစ္စယန္တ ဘူတာ စ သဗ္ဗာပိ နာမပကတိယော ဂဟိတာ။ (ရူပ္ပ)

ပစ္စယ အရ - သျာဒိဝိဘတ် တျာဒိဝိဘတ် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ကိတ်ပစ္စည်း ကိစ္စပစ္စည်း ဏတ္ထိပစ္စည်း ဓာတုပစ္စည်း ကာရ-စသော ပစ္စည်းများ အားလုံးကို ယူရ၏။

ပရာ ပစ္စယာတိ ဇွေ သျာဒိတျာဒိဝိဘတ္တိဘူတာ တဒ္ဓိတ ကိတ ကိစ္စ ဏတ္ထိပစ္စယ ဓာတုပစ္စယ ကာရာဒိပစ္စယ ဘေဒါ စ သဗ္ဗေပိ ပစ္စယာ ဂဟိတာ။ (ရူပ္ပ)

၉။ (က) ဘူ ဓာတ်-ဥ ဝိဘတ်၊ ဝိပုဗ္ဗ ဉာဓာတ်-ယျောမ ဝိဘတ်။

(ခ) မာ ဓာတ် ဏျပစ္စည်း၊ ဘုဇ ဓာတ်-တဝန္တု ပစ္စည်း။
နီဓာတ်-တုပစ္စည်း။

နိယျာနိကံ၌-နိပုဗ္ဗ- ယာဓာတ်- အနီယပစ္စည်း၊ ယ ဒွေးဘော် ဆောင်၍ငင်း, အနီယ၏ ယကို ဏပြု၍ငင်း,ဉာကို ဣ ရဿပြု၍ငင်း နိယျာနိကံ-ဟု ပြီး၏။

၁၀။ **ကိစ္စကိဟ (၁၅) ပစ္စည်း**

ဏ ယ ကို ရမ္မ အ ဏူ တု၊ အာဝီ ရူ ဣ တ မာန မ။

မန ကာရ ဣမေ ပန္န၊ ရသ ကိတ ကိစ္စာ မတာ။ (ဇာလိနီ)

ဆောင်။ ။ဏ-ကို ရမ္မ၊ အ တ ယု ဏု၊ အာဝီ တုနှင့်၊ ရာတု ရိတု၊ ရတ္တု ဣန၊ အန္ဒ ကာရ၊ ဆယ့်ငါးပြ၊ ကိစ္စ ကိတပစ္စည်းတည်း။ (ဗီဇက္ခန် အလို-မာန်လည်နိယံ)

(ပုဒ်စစ် ထင်ရှားပြီ။)

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန် စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၄-ရက် (၄-၄-၆၆) တနင်းလာနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိဂဏန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

အမှတ်

၁။ သောတာပတ္တိမဂ်၌ နည်းတထောင်ဖြစ်ပုံကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ဝိတက်, စေတနာ, မနသိကာရ စေတသိက်တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ "ကေစိသတိ ဝေါဟာရေ" ၌ဝေါဟာရ သရုပ်ကို ဖော်ထုတ် ခဲ့ပါ။ (၁၀)

၄။ သောမနဿနှင့် ပဋိသန္ဓေနေခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဒေါမနဿ ဇော နောင် တဒါရုံမဖြစ်နိုင်သောအခါ အဘယ့်ကြောင့် ဥပေက္ခာ သန္တီရဏစိတ် ဖြစ်ပါသနည်း၊ ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ နတ်သက် ငါးရာသည် လူတို့ အရေအတွက်အားဖြင့် အနှစ်ကိုးသန်းရှိသည်ကိုထောက်၍

တာဝတိံသာ နတ်, ယာမာ နတ်, တုသိတာ နတ်, နိမ္မာနရတိနတ်တို့၏ နတ်သက်များကို လူတို့အရေအတွက်အားဖြင့် ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ "ကဗဠီကာရ အာဟာရသည် အာဟာရရုပ်မည်၏" ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်ပါသနည်း၊ ကဗဠီကာရ အာဟာရသည် အာဟာရရုပ်မည်၍ ဆိုအပ်ပါသလော၊ အဘယ်တရားသည် အာဟာရရုပ် မည်ပါသနည်း၊ ရှင်းလင်းစွာ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ ဗောဓိပက္ခိယ တရားတို့၏ တရားကိုယ် တဆယ့်လေးပါးတို့ ဖြစ်ရာဌာနတို့ကို ပြသော ဂါထာကို ရေးသားခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ အသင်္ခတ တရားများသည် ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် သင်္ဂဟထောက်ကိုး၍ ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတွင် အဘယ်၌ ပါဝင်ကြောင်း သင်္ဂဟပါဠိကိုးကား ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အလုံးစုံသော ပစ္စည်းတို့ကို လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့၌ ပေါင်းနိုင်ပါသနည်း။ (၁၀)

၁၀။ "နိမိတ္တေသု ပန ပရိကမ္မနိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ သဗ္ဗတ္ထာပိ ယထာရဟံ ပရိယာယေန လဗ္ဘန္တေဝ"၌ ယထာရဟဖြစ်ပုံ ပရိယာယဖြစ်ပုံတို့ကို ရှင်းလင်းပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိ ပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၁-ရက် (၅-၄-၆၇) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂစိတ္တံ ၌ ပါသော သကဒါဂါမီ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အဋ္ဌကထာ အထောက်ပြ၍ ရေးပြီးလျှင် ၎င်းပုဒ်၏အရကိုလည်း မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ သမ္မာအာဇီဝ (၇) မျိုး ဖြစ်ပုံကို ရေးပြီးလျှင်၊ ၎င်း စေတသိက်၏ အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်စိတ်၌ မယှဉ်နိုင် ခြင်းအကြောင်းကိုလည်း ရေးပြပါ။ (၁၀)

၃။ ဒွါရသင်္ဂဟလာ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တ ဂတိနိမိတ္တသမ္မတံ အရ ကမ္မနိမိတ်၏ သဘောကို ရေးပြီးလျှင်၊ ၎င်းကမ္မနိမိတ် သက်သက်ကိုသာ အာရုံပြုနိုင်သော စိတ်များကိုလည်း အထောက် သာဓကဖြင့် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ရူပ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ရနိုင်သမျှသော မဟန္တာရုံဝီထိ စိတ်များ ကို ရေတွက်ပြပြီးလျှင်၊ ၎င်း ရူပ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်၌ ဖြစ်နိုင်သော အပ္ပနာဇောများကိုလည်း ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့ ပွားများသော ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူသည် လောကီ တရားဖြစ်သလော လောကုတ္တရာ တရား ဖြစ်သလော အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်၊ ၎င်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၏ တရားကိုယ်ကိုလည်း တိတိ ကျကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အနုပါဒိန္နသာဖြစ်နိုင်၍ ဥပါဒိန္နမဖြစ်နိုင်သော ရုပ်များနှင့် အနုပါဒိန္န, ဥပါဒိန္န နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်နိုင်သော ရုပ်များကို အထောက်အထားဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ဈာန်တရားများ ဖြစ်ပေါ်ခွင့် မရအောင် တားဆီး ပိတ်ပင်တတ်သော ကိလေသာများကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်မျိုးပါဝင်သော ဈာန်များကိုလည်း ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ပကတူပနိဿယပစ္စည်း၏ နိဒ္ဒေသပါဠိကို မှန်ကန် ကျနစွာ အနက်ရေးပြပါ။ (၁၀)

၉။ အတ္ထပညတ်၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်နှင့် အနက်ကို ပြသော ပါဠိကို အပြည့်အစုံ ရေးပြပါ။ (အတ္ထပညတ် အပြားကို ပြသော ပါဠိများ ပါဝင်ရန် မလို။) (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါ ဝိပဿနုပက္ကိလေသ တရားတို့၏ တရားကိုယ်ကို ကောက်ပြပြီးလျှင်၊ ၎င်းတရားတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဖြစ်ရသည်ကိုလည်း မှန်ကန်စွာ ရေးသား ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

(က) ပဿဒ္ဓိ။ (ဂ) ပဂ္ဂဟ။

(ခ) အဓိမောက္ခ။ (ဃ) ဥပဋ္ဌာန။

၁၃၂၉ (၁၉၆၈) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၈-ရက် (၅-၄-၆၈) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ စိတ္တံ စေတသိကံ ရူပံ နိဗ္ဗာနံ ဤ နိဗ္ဗာနံ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျမ်းဆရာ အလိုကျ ရေး၍ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ ဥပသမဂုဏ်ကို မီးဖြန်းသော ယောဂီအား ရနိုင်သော ဘာဝနာတို့ကို သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ,သဗ္ဗာကုသလယောဂီစေတသိက်တို့၏ သရုပ်နှင့် ခြားနားချက်ကို ရေး၍၊ အဟိတ်စိတ်ရှိသကဲ့သို့ အဟိတ်စေတသိက် အဘယ့်ကြောင့် မရှိပါသနည်း။ (၁၀)

၃။ ကာမတရားကို ကေန်အာရုံပြုသော စိတ်နှင့် အနေကန်အာရုံပြုသော စိတ်တို့ကို သက်ဆိုင်ရာ အာရုံနှင့် တွဲစပ်၍ သင်္ဂဟကျမ်းလာသည့်အတိုင်း ခွဲခြားပြဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ "ဇော" ဟူသည် အဘယ်တရားများဖြစ်ကြောင်း ဖေါ်ပြ၍ တကြိမ်မှ ခုနစ်ကြိမ်တိုင် ဇောသော ဇောများကို အသီးသီး ရေးပါ။ (၁၀)

၅။ အသုရကာယယောဥ် ပြိတ္တာအသုရာနှင့် နတ်အသုရာ နှစ်မျိုးတို့တွင် အဘယ်ကို ယူရမည်ဟု အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ ဥပစ္ဆေဒကကံဖြင့် မသေနိုင်သော သတ္တဝါများကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဥပါဒ်ခဏ၌ ဖြစ်သောရုပ်, ဌီခဏ၌ ဖြစ်သော ရုပ်, ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်ခဏ သုံးပါးတို့၌ ဖြစ်သော ရုပ်တို့ကို ရေး၍၊ လဟုတာဒိတ္တယသည် အဘယ့်ကြောင့် ကမ္မဇရုပ် မဖြစ်ပါသနည်း။ (၁၀)

၇။ မိမိဆိုင်ရာ အကျိုးတရားများကို ဆောင်သောကြောင့် အာဟာရမည်သည်ဟု ဆိုရာ အဘယ် အာဟာရသည် အဘယ်တရားများကို ဆောင်ပါသနည်း။ (၁၀)

၈။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်း, ပဋ္ဌာန်းနည်း နှစ်ပါးတို့၏ ခြား နားချက်ကို ပြသော ပါဠိကို အနက် ကျနစွာ ရေးပါ။ (၁၀)

၉။ ဝိသုဒ္ဓိဘေဒလာ မင်္ဂဆိုက်ခါနီး စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပုံပြ ပါဌ်ကို မှန်ကန်အောင်ရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ သိခါပတ္တ ဝိပဿနာဉာဏ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ ခေါ်ရကြောင်း ရေး၍၊ ဆဝိဒ္ဓိသုဒ္ဓိကမေနေဝံ ၌ ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိအရ မူလ, သရီရ ဝိသုဒ္ဓိ နှစ်မျိုးကို ခွဲခြားပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၃-ရက် (၄-၄-၆၉) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ ပကိဏ်း စေတသိက် ခြောက်ပါးလုံးနှင့် မယှဉ်သော စိတ်တို့ကို ဖော်ပြ၍၊ ၎င်းစိတ်တို့ကို ဝေဒနာ, ဟိတ်, ကိစ္စ, ဒွါရ, ဝတ္ထု, ဘုံတို့ဖြင့် ဝေဘန်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ သေသာနိ မဟဂ္ဂတစိတ္တာနိ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ၌ သေသ၏ အပါဒါန်ကို ဖော်ထုတ်၍ ပညတ္တာရမ္မဏာနိ၌ ပညတ်အာရုံ မည်မျှရှိသည်ကိုလည်း အဋ္ဌကထာဆရာအလိုကျအထောက် ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနံ ဘာဝေတွာ ဝေဟပ္ဖလေသု ၌ မယူရသော ပဋ္ဌမဈာန်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ မယူရခြင်း၏ အကြောင်း အဆက်ဆက်ကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပါ။ (၁၀)

၄။ မရဏာသန္နဝီထိ မည်မျှရှိသည်ကို သင်္ဂဟအကိုးပြ၍ ဖြေဆို ပြီးလျှင်၊ တဒါရုံ ဘဝင်နှောင် စုတိကျသော ဝီထိကိုလည်း ချပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဟဒယဝတ္ထုစသော အခြားရုပ်များ ရှိပါလျက် ပသာဒရုပ် ငါးပါးကိုသာ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်ဟု ခေါ်ဆို ရကြောင်းကို ဖြေဆိုပြီးလျှင် ဝိညတ်စသည်မဖက် ရုပ်သက်သက်ကိုသာ ဖြစ်စေသော စိတ်တို့ကိုလည်း တိကျစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အကုသလသင်္ဂဟ၌ ဌာနကြီး ကိုးပါး အမည်ကို ရေးသား ပြီးလျှင်၊ မောဟသည် မည်သည့်ဌာနများ၌ ပါဝင်သည်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ တို့၌ ဘဝနှစ်ခု တို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်သည် ထင်ရှားရှိသော ပရမတ္ထတရားဖြစ်ပါလျက် အတ္ထိပစ္စည်း၌ မပါဝင်ခြင်းကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးအား ကျေးဇူးပြုသော ကိုးပစ္စည်းတို့တွင် အဓိပတိပစ္စည်း၏ ကျေးဇူးပြုပုံပြ ပါဠိကို ရေးသားပါ။ (၁၀)

၉။ အဘိညာဉ်ဖြစ်ပုံပြ ပါဠိကို နိသျနက်ကျကျ ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဝိသုဒ္ဓိ ခုနစ်ပါးနှင့် ဉာဏ် ၁၀-ပါးတို့ကို ဖြစ်သင့်သလို ယှဉ်တွဲပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် (၃-၄-၇၀) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ ပရမတ္ထ၏ အဝိပရီတ သဘောနှင့် ရုပ်၏ ရုပ္ပန သဘောတို့ကို သိသာထင်ရှားအောင် ရှင်းပြပြီးလျှင် လောကုတ္တရာစိတ်သည် အဘယ်လောကမှ အဘယ်သို့ ထွက်မြောက်ပါသနည်း ဋီကာဆရာအလိုကျ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ ကာမာဝစရ သောဘန စိတ်များ၌ သောမနဿ, ဥပေက္ခာ ၂-မျိုးရှိ၍ ဝေဒနာ ဘေဒအားဖြင့် ဆိုတန်စေ၊ ဉာဏ်မှာ တပါးတည်းဖြစ်လျက် အဘယ်သို့လျှင် ဉာဏဘေဒ ဆိုရသည်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရေးသားပြီးလျှင်၊ စိတ်နှင့် ကေပ္ပါဒသာ ဖြစ်၍ ကေနိရောဓ မဖြစ်သော တရား၊ ကေပ္ပါဒ,ကေနိရောဓ နှစ်ပါးဖြစ်၍ ကောလမ္ဗဏ မဖြစ်သောတရားတို့ကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အနိယတ ယောဂီသာ ဖြစ်၍ ဝိသေသက မဖြစ်သော စေတသိက်,ဝိသေသကသာ ဖြစ်၍ အနိယတယောဂီ မဖြစ်သော စေတသိက်တို့ကို ရေတွက်ပြပြီးလျှင်၊ မနောဒွါရ၌ မဖြစ်သော စိတ်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဟိတ်နှစ်ပါးနှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်, ဟိတ်သုံးပါးနှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်တို့ကို အသီးသီး ဖော်ပြပြီးလျှင် နာမ်ကိုကေန် အာရုံပြုသော စိတ်နှင့် အနေကေန် အာရုံပြုသော စိတ်တို့ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ "ဝိပါက် အမှန်, ဇောအပြန်နှင့် ဝိပါက်လည်း အမှန်, ဇောလည်း အမှန်" စကားများအရ ဝီထိစိတ်တို့ ဖြစ်ကြပုံကို အာရုံဖြင့် ခွဲခြား ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ တဘဝတွင် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ အစဆုံးဖြစ်ရာဌာနနှင့် ကမ္မဇရုပ်တို့၏ နောက်ဆုံးဖြစ်ရာဌာနတို့ကိုလည်း တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အဘယ်သို့သော ကံမျိုးကို ဇနက, ဥပတ္ထမ္ဘက, ဥပပီဠက, ဥပဃာတကကံ ဟု ခေါ်ဆိုရသည်ကို အသီးသီး ကျနစွာ ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ အကျိုးမပေးသော ဂရုကကံများ ရှိနိုင်ပါသလော ရှိက ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ စိတ္တဇကလာပ် ၆-စည်း၌ ပါဝင်သော ရုပ်တို့ကို သမုဋ္ဌာန် လေးပါးဖြင့် ခွဲပြပြီးလျှင်၊ ထွက်သက် ဝင်သက် လေထဲ၌ မည်သည့်ရုပ်များ ပါရှိပါသနည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ သတိ စေတသိက်သည် တပါးတည်းဖြစ်လျက် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ပြားရခြင်း အကြောင်းကို ဖြေဆိုပြီးလျှင်, ဒုက္ခ ဖြစ်စေနိုင်သော အကြောင်းတရား အများအပြား ရှိပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် တဏှာကိုသာ သမုဒယသစ္စာဟု ဆိုရသည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ဝစီဃောသာနုသာရေန ။လ။ ဂေါစရာ ဟူသော ဂါထာကို ဂေါစရ၏ စပ်ရာ ဝိသေသျနှင့် ကြိယာပုဒ်များထည့်၍ အနက် ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁။ တတ္ထ ဂတေ သန္နိရ ဓမ္မေ ။လ။ တတော နိရောဓသမာပန္နော နာမ ဟောတိ ၌ ပေယျာလကို ဖော်ရေးပါ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၈-ရက် (၃-၄-၇၀) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ အာရုံကို ထိခိုက်တတ်သောကြောင့် ပဋိဃဟုဆိုရာ ဒေါသ၏ ပဋိဃဖြစ်ပုံကို ရှင်းပြပြီးလျှင် အဒေါသ စေတသိက်နှင့် မေတ္တာတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဟူသော အမည်သည် စိတ်စေတသိက်နှစ်မျိုးတွင် မည်သည့်တရား၏ အမည်ရင်း ဖြစ်သည်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ဆဒွါရိက ဒွါရဝိမုတ္တစိတ်တို့၏ ဆဒွါရိက ဒွါရဝိမုတ္တဖြစ်ပုံကို ရေးသားပါ။ (၁၀)

၃။ ပုထုဇဉ်များသန္တာန်၌ဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမကုသိုလ်ဇော၏ အာရုံကို ဖော်ပြ၍၊ ကံ, ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ် တို့ကို ကာလ ၃-ပါး,အာရုံ ၆-ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာရပုံကို ကျနစွာ ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ဒါနကုသိုလ် သက်သက်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ တိုက်ရိုက်ရောက်နိုင် မရောက်နိုင် သင်္ဂဟ သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၅။ "လောက်လန်းသဖွယ် ဝိညာဉ်တွယ်" ဟူသော လောကဝေါဟာရသည် ယထာဘူတ ကျ မကျ အဋ္ဌကထာ ဋီကာဆရာတို့အလိုကျ ရှင်းပြ၍ မဂ္ဂဖလာန မာရမ္မဏာဘူတံ ပါဠိဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ သိစေလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ဓမ္မာရုံသာမည်၍ ဓမ္မဓာတ်မမည်သောတရား, နှစ်ပါးစုံ မည်သော တရားတို့ကို ထုတ်ပြ၍ ဝေဒနာနှင့် သညာတို့ကို ခန္ဓာသီးခြားဖွဲ့ရကြောင်းကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဝုတ္တိသဒ္ဒေါသည် မည်သည့်သဒ္ဒပညတ်မျိုး ဖြစ်သည်ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ရှင်းပြပြီးလျှင် ကမ္မဘဝနှင့် သင်္ခါရ တို့၏ အထူးကို ရေးပါ။ (၁၀)

၈။ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် ပရမတ် ပညတ်နှစ်မျိုးတွင် အဘယ် နည်း၊ ပဋိဘာဂနိမိတ် ပေါ်လာချိန်တွင် ရောက်နေသော ဘာဝနာအဆင့်အတန်းကိုဖော်ပြ၍ မဂ်ရခါနီး စိတ်အစဉ် ဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာဆရာအဆိုအတိုင်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၉။ တတော ပရံ ပန (လ) ခဏာဝသေန ဝါ ဠ ပေယျာလကို ဖော်ရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဘာဝနာနှစ်ပါးကို ပွားများရန် တိုက်တွန်းတော်မူသော ရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၏ ဥယျောဇဉ်ဂါထာကို ကျနစွာ အနက် ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၇-ရက် (၅-၄-၇၂) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ ရူပါဝစရစိတ်၌ အသင်္ခါရိက, သသင်္ခါရိကနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဋီကာဆရာ၏ အဆိုကို စုံလင်စွာ ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ဖဿသည် နာမ်တရားဖြစ်ပါလျက် အဘယ်သို့ အာရုံကို တွေ့ထိနိုင်ပါ သနည်း သဘာဝကျကျ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၂။ သံယောဇဉ် မမည်သော အကုသိုလ်စေတသိက်နှင့် မဟာ ဝိပါက်စိတ်, မဟဂ္ဂုတ်စိတ်, လောကုတ္တရာစိတ် အသီးသီး၌ မယှဉ်သည့် သောဘန စေတသိက်တို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ အဘိဉာဉ်ကုသိုလ်စိတ်၏အာရုံတွင်အရဟတ္တမဂ်,အရဟတ္တ ဖိုလ် ကြဉ်ရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ရေးသားပါ။ (၁၀)

၃။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်ရာ၌ စက္ခုပသာဒဖြင့် မြင်သလော စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်သလော သင်္ဂဟ သာဓကဖြင့် တင်ပြ၍၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ဖြစ်သော ပရမတ်တရားတို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀

၄။ တိရစ္ဆာန်သတ္တဝါများ သန္တာန်၌ မဂ္ဂင်တရားများ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် အဋ္ဌကထာ လာသည့်အတိုင်း စိစစ်ပြပြီးလျှင်၊ ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် သတ္တဝါတွေ ဖြစ်လာရသည် ဟူသော အယူအဆ ဟုတ် မဟုတ်ကိုလည်း သင်္ဂဟ အထောက်ပြ၍ ရှင်းလင်းပါ။ (၁၀

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၁၅

၅။ မည်သည့်ရုပ်ကို ကလလ ရေကြည်ဟု ခေါ်ပါသနည်း ကလလ ရေကြည်၏ ပမာဏနှင့် သဘာဝတို့ကို ပြဆို၍၊ ပဋ္ဌာန်းကျမ်းအရ မဟာဘုတ်တို့သည်လည်း အချင်းချင်း အပြန်အလှန် မှီကြသည် မဟုတ်ပါလော အဘယ့်ကြောင့် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော အမည်ကို မရပါသနည်း သင်္ဂဟဆရာ အလိုကျ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၆။ မျက်စိဖြင့် မြင်ကောင်းသော ရုပ်, မမြင်ကောင်းသော ရုပ် တို့ကို ခွဲခြားပြ၍၊ အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းနှင့် ဝဋ္ဋာနုဂါမိနီ ဝိပဿနာ၏ အရတို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ "ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွဝ" ၌ ဒွိဟေတုက တိဟေတုကသဒ္ဒါ, ဧဝ သဒ္ဒါတို့ဖြင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ သိစေလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြ၍ "ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ"တို့၌ဘဝနှစ်ပါး၏ ထူးခြာပုံကို အကြောင်းနှင့် တကွ ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြပါ။ (၁၀)

၈။ "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ" ၌ ဝေဒနာ သုံးပါးကြောင့် တဏှာဖြစ်ပုံကိုရှင်းပြ၍၊အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းသက်သက်ကိုသာ စီးဖြန်းအားထုတ်နေသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကငါသောတာပန် ဖြစ်ပြီဟု ဆိုလာလျှင် လက်ခံ ယုံကြည်ရမည်လော၊ သင်္ဂဟ ပါဠိ ကိုးကား၍ ရှင်းလင်းပါ။ (၁၀)

၉။ ဒုတိယစျာန် စသည်ဖြစ်ပုံပြ ပါဠိကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံပြပါဠိကို"သမ္မသန္တဿ စ" ပါဌ်တိုင်အောင် အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၂-ရက် (၄-၄-၇၃) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ စတုတ္ထာရုပ္ပဝိညာဏ်၌ သညာတခုသာ အလွန်သိမ်မွေ့သည် မဟုတ်၊ ဖဿ စသော စေတသိက်များလည်း အလွန်သိမ်မွေ့ကြသဖြင့် ထိုစိတ်ကို "နေဝဖဿ နာဖဿာယတနစိတ်"ဟု ခေါ်နိုင် မခေါ်နိုင် အကြောင်းပြ ရှင်းလင်းပြီးလျှင် တကြမဗ္ဗတ္တတာနှင့် ဥပေက္ခာတို့၏ အထူးကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ "ဝိရတိကရုဏာဒယော"၌ ဝိရတိအရ လောကီ လောကုတ္တရာ နှစ်မျိုးတွင် မည်သည့် ဝိရတိကို ယူရမည်ကို အကြောင်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံဖြင့် ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ဣဿာ, မစ္ဆေရ, ကုက္ကုစ္စ, မာန, ထိနမိဒ္ဓတို့၏ နာနာ ကဒါစိ သဟ ဖြစ်ပုံတို့ကို အသီးသီး ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၃။ "ကာမာဝစရာ ရမ္မဏာနေဝ"၌ ကာမာဝစရအရ တရားတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ၍ ဝုဋ္ဌောစိတ်သည် အလုံးစုံသော အာရုံကို အာရုံပြုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်ဆိုရာ၌ အခါခပ်သိမ်း အာရုံပြုနိုင် မပြုနိုင်သည်ကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၄။ အဘယ်ကံမျိုးကို ဂရုကံဟု ခေါ်သနည်း။ အကုသိုလ်ဂရုကံ, ကုသိုလ်ဂရုကံတို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြ၍ မဟာကုသိုလ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ဇောနှစ်ခုနောင် ဇောနိုင်သော အပ္ပနာဇောတို့ကို သင်္ဂဟ အထောက်ဖြင့် စုံလင်စွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ "ဝိညတ္တိဒွယံ စိတ္တဇမေဝ"၌ စိတ္တအရနှင့် လေတိုက်နေသော သစ်ပင်၌ ဖြစ်နိုင်သော ရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ "စတုမဂ္ဂညာဏေန သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ" ပါဠိဖြင့် အဋ္ဌကထာဆရာ၏ သိစေလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ မဂ္ဂင်တရားများသည် သတ္တဝါများကို "အပါယ်ဘုံသို့လည်း ပို့ဆောင်နိုင်သည်ဟု ဆိုလျှင် လက်ခံ မည်လော။ အကြောင်းပြရှင်းလင်းပြီးလျှင်၊ ဒွိဟေတုက တိဟေတုက ဇဝနေသွေ့ဝ ယထာသမ္ဘဝံ အဓိပတိ ဧကော ဝ လဗ္ဘတိ"၌ ယထာသမ္ဘဝံနှင့် ဧကောဝတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလွယ် အောင် ရှင်းပြပါ။

၇။ "ဝိသတာကာရာ"၌ဝိသတိသရုပ်ကို အသေးစိတ်ထုတ်ပြပြီး လျှင်၊ စိတ် စေတသိက်တို့သည် အတူတကွ ဖြစ်ကြသော ရုပ်တရားများအား အဘယ်ကြောင့် သမ္ပယုတ္တပစ္စည်း မတပ်နိုင်သည်ကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ အနုပဿနာ သုံးမျိုးဖြစ်ပုံကို အဋ္ဌကထာအလိုကျဖော်ပြ၍၊ မဂ္ဂဝီထိ, ဖလဝီထိတို့၌ ဖိုလ်၏ ဝိမောက္ခမည်ပုံ အထူးကို လည်း တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။

၉။ ဣန္ဒြိယပစ္စည်း အတ္ထိပစ္စည်းတို့၏ သရုပ်ပြပါဠိတို့ကိုရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ဖြစ်ပုံပြ ပါဠိကို ဆရာနည်းကျကျ အနက် ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး ။ ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၄-ရက် (၂၄-၄-၇၄) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ မဂ္ဂင်, မဂ်, မဂ်စိတ်တို့၏ ခြားနားဟန်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ဒုတိယဈာန်ကိုအခြေပြု ဝင်စားပြီးမှ ပဉ္စမဈာန်ကို သုံးသပ်သဖြင့် ရလာသောမဂ်စိတ်၌ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ မရှိခဲ့သော် ဈာန်အင်္ဂါမည်မျှ ရှိရမည်ကို အကြောင်းပြနှင့် တကွ ဆုံးဖြတ်ပါ။ (၁၀)

၂။ ထိနမိဒ္ဓသည် မာန, ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ တို့နှင့် သဟရင်း နာနာရင်း ဖြစ်သည်ဟု ဋီကာတနည်း ပြချက်အရ မာနနှင့် သဟဖြစ်ပုံ နာနာဖြစ်ပုံလောက်ကိုသာ ရှင်းလင်းပြီးလျှင် "မဟာကုသိုလ်၌ အပ္ပမညာ မယှဉ်" ဟူသော ဝါဒကို အဘယ့်ကြောင့် ကေစိ ထိုးရသည်ကိုလည်း မိန့်ပါ။ (၁၀)

၃။ မည်သို့ သဘောသွားခြင်း ခြားနားချက် ရှိ၍ စိတ်၌ ဓာတ်ခုနစ်မျိုး ကွဲပြားရသည်ကို အကြောင်းပြပြီးလျှင် တိဟိတ် ဉက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်ကြောင့် ရူပဘုံ၌ဖြစ်သော ဝိပါက်စိတ်တို့ကိုပါ အပိုအလိုမရှိ ဖော်ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဘုရားရှင်ကို တွေ့မြင်ရပါလျက် သဒ္ဓါကင်းမဲ့သဖြင့် အရေးမစိုက်နေသူအား ရှေ့နောက်ဆက်လျက် ဖြစ်သင့်သော

ဇော, တဒါရုံတို့၏ ဝေဒနာကို ပိုင်းခြား ပြပြီးလျှင် သောမနဿ တဒါရုံ၏ ရှေ့၌ ကျနိုင်သော ကာမဇောများ ကိုလည်း စုံလင်စွာ ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ပဉ္စမစျာနဝိပါကံ စတုတ္ထစျာနဘူမိယံဟုရှင်း ပဉ္စမစျာန် ဘာဝေတွာ ဝေဟပ္ဖလေသုဟုရှင်း ပြဆိုရာ၌ ဇုတ္တံ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ ဂါထာနှင့်ကိုက်ညီအောင် မည်သို့ယူရမည်ကို ရှင်းပြ ပြီးနောက် မည်သို့သုံးသပ်သည်ကို သီလဗ္ဗတပရာမာသ ခေါ်သည်ကိုလည်း ပေါ်လွင်အောင်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ၊ တံ ပဇဟထ ဟူသော ဘုရား ဟောနှင့် ရူပံ အပ္ပဟာတဗ္ဗမေဝ ဟူသော သင်္ဂဟာအဆိုကို ရှင်း၊ အနာရမ္မဏံ ဟူသည်နှင့် ဂေါစရဂ္ဂါဟိကရူပံ ဟူသော ရှေ့နောက်သင်္ဂဟ အဆိုကိုရှင်း အချင်းချင်း မဆန့်ကျင် အောင် အသီးအသီး နှိုးနှောပြဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ ရုပ်သာမန်ကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်သည့် စိတ်တို့ကို အတိအကျ ထုတ်ပြပြီးလျှင် ဥပါဒါန်ကိုလည်း အခွန့်, ခြင်းရာ, အလှ, ဝင်္ဂတို့၌ သွင်းသင့်သမျှ သွင်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ (က) ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်နှင့် ဘာဝနာ၊ (ခ) ဝိမောက္ခမုခနှင့် ဝိမောက္ခတို့ကို အသီးအသီး ဖြစ်သင့်သလို တွဲပြပါ။ (၁၀)

၉။ သဏ္ဍာနပညတ်ပြ ပါဠိကို ချနက်ကျကျ သမ္ဘန်ပါ။ (၁၀)

၁၀။ မဂ္ဂဝီထိ၌ ဂေါတြဘူစိတ် ဖြစ်ပေါ်ပုံပြ ပါဠိကို ဆုံးအောင် ရေးပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ
၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့် (၂၅-၄-၇၅) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ တတ္ထ စိတ္တံ တာဝ ၌ စိတ္တပုဒ်ကို ဋီကာကို မြှော်ထောက်၍ ဝိဂ္ဂဟသုံးမျိုးကျင်းပြီးလျှင် ယင်း ဝိဂ္ဂဟတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်တို့ကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၂။ လောကုတ္တရာ စိတ်ကို အကျယ်လေးဆယ် ရေတွက်ရာ၌ ဈာန် အင်္ဂါတို့ကိုသာ စုပေါင်း၍ အကျယ် လေးဆယ် ဖြစ်လာရသည်၊ မူလမဂ်စိတ်, ဖိုလ်စိတ်တို့ကို အဘယ့်ကြောင့် မယှည့်သွင်းရသည်ကို ဖော်ပြ၍ အာရမ္မဏူပဈာန် နှင့် လက္ခဏူပဈာန်တို့၏ အရကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပဉ္စဒွါရိက စိတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကိုသာ အာရုံပြုနိုင်ခြင်းကို အကြောင်း ပြ၍ ကုသိုလ်အဘိညာဏ်စိတ်သည် အရဟတ္တမဂ်ကို အာရုံပြုနိုင်, မပြုနိုင် သာဓကပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် အဘိညာဏ်အမည် မှချ ရထိုက်သော တရားကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၄။ အသေက္ခာနံ စတုစတ္တာလီသ၌ စတုစတ္တာလီသ အရကို ကောက်ပြ၍ အသေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အချင်းခပ်သိမ်း စတုစတ္တာလီသ ဖြစ်သင့်-မသင့် သမ္ဘာဝါပုဒ်ကို ထောက်၍ ရှင်းပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၅။ ဥပစ္ဆေဒက မရဏ မရသောပုဂ္ဂိုလ်များကို ဖော်ပြ၍ အရူပပဋိသန္ဓေ၏ နိမိတ် အာရုံကိုလည်း တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အာပေါဓာတ်သည် ဘူတရုပ်, အမျိုးအစား ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖြစ်ပါလျက် ဂေါစရ ရုပ်ကို ပြဆိုရာ၌ အာပေါ ဓာတု ဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယ သင်္ခါတံ, ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုရခြင်းကို ရှင် ပြပြီးလျှင် သဗ္ဗာနိပိ ပနေတာနိ ရူပါနိ ကာမလောကေ ယထာရဟံ / အနူနာနိ၌ ယထာရဟံနှင့် အနူနာနိ တို့၏ ခြားနားချက်ကိုလည်း ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၇။ အာသဝါဒီသု ပနေတ္ထ ကာမဘဝနာမေန တဗ္ဗတ္ထုကာ တဏှာ အဓိပ္ပေတာ, ဟူသော ပါဠ်ဖြင့် အဘယ်ကို သိစေ လို၍ အဋ္ဌကထာဆရာ အမှာအထားပြုခဲ့သည်ကို ထင်ရှား စွာ ဖော်ပြ၍ တထာပဝတ္တံ ဒိဋ္ဌိဂတမေဝ ပဝုစ္စတိ ၌ တထာပဝတ္တံ, ပုဒ်ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ပညာပနတော ပညတ္တိ ပန နာမ နာမကမ္မာဒိ၌ အာဒိဝန် ကို ထုတ်ပြ၍ သဒ္ဒပညတ်၏ နာမ, နာမကမ္မ, အမည်ရနိုင်ပုံ ကိုလည်း သိသာရုံ ပြဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၉။ ဝိပဿနူ ပက္ကိလေသ ဆယ်ပါးပြ ဂါထာကို မှန်ကန်စွာ အနက်ယောဇနာခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၀။ အဘယ်ကဲ့သို့ ယုံမှားသံသယ လွန်မြောက်ခြင်းကို ကင်္ခါ ဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ, ဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်း ပြဆိုပြီးလျှင် ရုပ်,နာမ် ဓမ္မတို့၌ အဒ္ဓါနသမ္မသန, သန္တတိသမ္မသန, ခဏ သမ္မသန နည်းတို့ဖြင့် ရှုပွားပုံကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး॥ ॥အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၅-ရက် (၃-၄-၇၆) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ လောကုတ္တရာ၌ "လောက"အရကို ကောက်ပြ၍ မဂ်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်တရားတို့၏ လောကုတ္တရာအမည်ရပုံနှင့် လောကီကုသိုလ်တို့၏ လောကုတ္တရာ အမည် မရပုံတို့ကိုလည်း ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ အပ္ပမညာစေတသိက်နှစ်ပါးကို ပြဆိုရာ၌ အခြားသော စေတသိက်များကို ပြဆိုသကဲ့သို့ သချာတပ်၍ "ဒွေအပ္ပမညာယောနာမ"ဟု ဆိုသင့်ပါလျက် ဒွေသချာမတပ်ခြင်းကို ဖေါ်ပြ၍ "ဥပေက္ခာသဟဂတေသု ပနေတ္ထ ကရုဏာမုဒိတာ န သန္တီတိ ကေစိ ဝဒန္တိ"၌ "ကေစိဝါဒ" ဟု ညွှန်ပြခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ သဗ္ဗထာပိ သဗ္ဗာရမ္မဏာနိ၌"သဗ္ဗထာ" အရ"သဗ္ဗာရမ္မဏာ" အရတို့ကို ကောက်ပြပြီးလျှင် ရူပဗြဟ္မာတို့သည် မယုတ်သော ဃာနိန္ဒြေရှိသောကြောင့် အဟိနိန္ဒြိယော ဟု ချီးမွမ်းသော ပါဠိတော်ရှိပါလျက်"ရူပလောကေ ပန ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ"ဟု အဘယ်ကြောင့် သင်္ဂဟဆရာ ဆိုသည်ကိုလည်း ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ ဝိပါက်အမှန် ဇောအပြန်, ဝိပါက်အမှန် ဇောအမှန် ဟူသော ဆိုရိုးစကားနှစ်ရပ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းလင်းပြပြီးလျှင်"ဒွတ္တိံသ,သုခပုညမှာ" ဂါထာလာ ဒွတ္တိံသ, ဒွါဒသ အရတို့ကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဘုရားရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်တော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြသည် ဟူသော အယူအဆများသည် သင့်- မသင့် သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာလာ သာဓကဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် စုတိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အာရုံထင်မှုကို ပြဆိုရာ၌ ဝိပစ္စမာနက ကမ္မာနုရူပံ, ဉပလဘိတဗ္ဗ ဘဝါနုရူပံ, အဘိနဝကရဏဝသေန ဟူသောပုဒ်တို့ဖြင့် သိစေလိုသော အဓိပ္ပါယ်တို့ကိုလည်း သိသာရုံ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၆။ စက္ခာဒိဒွယံ အသမ္ပတ္တဝသေန,ဃာနဒိတ္တယံ သမ္ပတ္တဝသေန၌ အသမ္ပတ္တ, သမ္ပတ္တဖြစ်ပုံကို ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြပြီးလျှင် 'သဗ္ဗေသတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ"အရ "ရုပ်သက်သက်ဖြစ်သော အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့အား အသို့လျှင် အာဟာရဖြင့် တည်နေနိုင်ပါမည်နည်း။ (၁၀)

၇။ အလွှာလေပါးပြ ဂါထာပါ "ပဥ္စ"လေးချက်၏ သရုပ်ကို ထုတ်ပြ၍ ဝဋ္ဋသုံးပါးကို ပြဆိုရာဝယ် "ဘဝေကဒေသော" ဟူသော ပ ဌ်ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ် ကိုလည်း ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၈။ နိဗ္ဗာန်တရားကို ရုပ်ထူး- နာမ်ထူးဟူ၍ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဟောပြောကြရာ မှန်- မမှန် သာဓက ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် အဘယ် ဝိသုဒ္ဓိစခန်းသို့ရောက်သူအား စူဠသောတာပန် ဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်းကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ ပဥ္စဓာ နာမရူပိနံ ဟူသောအကျဉ်းပြပုဒ်၏ အကျယ်ပါဌ်ကို အနက်မှန်မှန် ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ မည်ပုံပြ ပါဠိကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ နည်းတထောင်

သောတာပတ္တိမဂ်ကို သုညတ အပ္ပဏိဟိတ- ၂-ပါးနှင့်မြှောက် ၁ × ၂= ၂။

ရင်း ၂-ပါးကို ပဋိပဒါ ၄-ပါးနှင့် မြှောက်၂×၄ = ၈။

ရင်း ၈-ကို မူလ-သုညတ-အပ္ပဏိဟိတ ၂-ပါးနှင့် ပြန်ပေါင်း၂+၈=၁၀။

ရင်း ၁၀-ပါးကိုသတိပဋ္ဌာန်, သမ္မပ္ပဓာန်, ဣဒ္ဓိပါဒ်, ဣန္ဒြေ, ဗိုလ်, ဗောဇ္ဈင်, မဂ္ဂင်, သစ္စာ, သမထ, ဓိပဿနာ, ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်, အာဟာရ, ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာ, စိတ္တ, ဈာန် ဟူသော ၂၀-နှင့် မြှောက်သော် ၁၀ × ၂၀ = ၂၀၀- ဖြစ်၏။

ရင်း ၂၀၀-ကို အဓိပတိ ၄-ပါးနှင့် မြှောက် ၂၀၀ × ၄ = ၈၀၀။

ရင်း ၈၀၀-ကို အဓိပတိမယှဉ်သော ၂၀၀-နှင့် ပြန်ပေါင်း ၈၀၀ + ၂၀၀ ၁၀၀၀၊ နည်းတထောင်။

၂။ ဝိတက်- စေတနာ- မနသိကာရ

ဝိတက်သည် သဟဇာတ် တရားတို့ကို အာရုံ၌ ထည့်သွင်းပေးသကဲ့သို့ ရှေးရှုတင်ပေးတတ် ပို့ပေးတတ်၏။

စေတနာသည် ဗိုလ်မှူးကဲ့သို့ ဝိတက်က အာရုံသို့ တင်အပ်ပြီးသော တရားတို့ကို ထိုထိုအာရုံ၌ ယှဉ်စေတတ် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်တတ်၏။

မနသိကာရသည် ရထားထိန်းကဲ့သို့ သဟဇာတ်တရားတို့ကို အာရုံသို့ ရှေးရှုယှဉ်စပ်တတ်၏။

ဝိတက္ကော ဟိ သဟဇာတေ အာရမ္မဏေ အဘိနိရောပေန္တော သဗ္ဗေတ္တာ တေ တတ္ထ ပက္ခိပန္တော ဝိယ ဟောတိ။

စေတနာ အတ္တနာ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏေန ယထာရဟံ ဓမ္မေပိ တတ္ထ တတ္ထ နိယောဇေန္တီ ဗလနာယကော ဝိယ ဟောတိ။

မနသိကာရော ပန အာရမ္မဏာဘိမုခံ ပယောဇေန္တော အာဇာနီယာနံ ပယောဇကသာရထိ ဝိယာတိ အယမေတေသံ ဝိသေသော။ (ဋီ)

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆–၁၆

၃။ ဝေါဟာရ သရုပ်

ကသိုဏ်း ပညတ် .... (၁၀)ပါး။
အသုဘပညတ် .... (၁၀)ပါး။
(ကာယဂတာ သတိ၏)အာရုံဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ ပညတ် (၁)ပါး။
(အာနာပါနသတိ၏)အာရုံဖြစ်သော အာနာပါနပညတ် (၁)ပါး။
(အပ္ပမညာလေးပါး၏) အာရုံဖြစ်သော သတ္တဝါပညတ်
ကော်င်းကင်ပညတ်
နတ္ထိဘောပညတ်

မှတ်ချက်။ ။ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းလာ- ပညတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းများ ပင်တည်း၊ သတ္တဝါပညတ်ကို တမျိုးတည်းယူလျှင်(၂၅)ပါး,လေးပါး ယူလျှင် (၂၈)ပါး။

ဆောင်။ ။ကသိုဏ်းဆယ်ဝ၊ အသုဘနှင့်၊ ကောဋ္ဌာသပါ၊ အာနာပါန၊ ဗြဟ္မဝိဟာ၊ ထိုလေးဖြာ၏၊ သတ္တဝါပညတ်၊လေးရပ်ဟုပြ၊ အာရုပ္ပဝယ်၊ နှစ်သွယ် ပ-တ၊ ဋ္ဌဝိသတို့၊ မှုချပညတ်၊ အာရုံမှတ်လော။

၄။ အာဂန္တုကဘဝင်

(အဘိဓမ္မာအရာ၌ တဘဝအတွင်းဝယ် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိတို့ တူမြဲ ဖြစ်ရခြင်း, ဒေါသဇောနောင်ဖြစ်သော တဒါရုံနှင့် ဘဝင်တို့ ဥပေက္ခာ ဖြစ်ရခြင်းဟု စည်းကမ်းချက်ရှိ၏။)

သောမနဿနှင့် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့သူ၏ ဒေါသဇောနောင် တဒါရုံမဖြစ် နိုင်သောအခါ ဘဝင်ဖြစ်ရမည်၊ ထိုဘဝင်သည်လည်း သောမနဿဘဝင် ဖြစ်က ဒေါသဇောနှင့် ဆန့်ကျင်နေ၏၊ဥပေက္ခာဘဝင်ဖြစ်က မူလပဋိသန္ဓေ နှင့် ဆန့်ကျင်နေပြန်၏၊ ထို့ကြောင့် ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ်သည် အာဂန္တု ကဘဝင် အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ရသည်။

သောမနဿ သဟဂတဇဝနာဝသာနေ စ ပန တဒါရမ္မဏာနိ စေဝ ဘဝင်္ဂါနိ စ ဥပေက္ခာသဟဂတာနေဝ ဘဝန္တိ၊ တသ္မာ (ပ)ဥပေက္ခာသဟဂတ သန္တီရဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၅။ လူအရေအတွက် နတ်သက်

တာဝတိံသာ - ၃၆၀၀၀၀၀၀ (သုံးကုဋေ ခြောက်သန်း)

ယာမာ - ၁၄၄၀၀၀၀၀၀ (ဆယ့်လေးကုဋေ လေးသန်း)
တုသိတာ - ၅၇၆၀၀၀၀၀၀ (ငါးဆယ့်ခုနစ်ကုဋေ ခြောက်သန်း)
နိမ္မာနရတိ - ၂၃၀၄၀၀၀၀၀၀ (နှစ်ရာ့သုံးဆယ်ကုဋေ လေးသန်း)

မှတ်ချက်။ ။နတ်သက်များကို တွက်လိုသောအခါ စတုမဟာရာဇ် နတ်သက်ကို မူတည်၍ အထက်သို့ တဆင့်စီ မြှောက်၍ တက်ပါ၊ နတ်အရေအတွက်တက်လျှင် (၂)နှင့် မြှောက်ပါ၊ လူအရေအတွက်မှတက်လျှင် (၄)နှင့်မြှောက်၍တက်ပါ။

၆။ အာဟာရရုပ်

အာဟာရရုပ်အစစ်ဖြစ်သော အဆီ အစေး ဩဇာကို အလုပ်အလွေး ပြု၍ မရကောင်းသောကြောင့် ဌာနီဩဇာ၏အမည်ကို ဌာနဖြစ်သော အလုပ်အလွေးပြု၍ မျိုအပ်သော ထမင်းစသောဝတ္ထု၌ တင်စား၍ ဌာနူ ပစာအားဖြင့် ကဗဠီကာရ အာဟာရသည် အာဟာရရုပ်မည်၏ဟု ဆိုထား ခြင်းဖြစ်သည်၊ ကဗဠီကာရ အာဟာရသည် မုချအားဖြင့် အာဟာရရုပ် ဖြစ်၍ ဆိုထားခြင်းမဟုတ်၊ ကဗဠီကာရ အာဟာရ၌တည်သော ဣန္ဒြိယရုပ် ရှစ်ပါးနှင့်တကွသော ရုပ်အပေါင်းကို ခိုင်စေခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ်သို့လျှောက်၍ အရသာကိုဆောင်တတ်သော အဆီ အစေး ဩဇာသည်သာ မုချအားဖြင့် အာဟာရရုပ် မည်သည်။

ဣဒဉ္စ သဝတ္ထုကံ ကတ္ဝာ အာဟာရံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ၊ သေဋ္ဌိယကာယော ပတ္ထမ္ဘန ဟေတုဘူတာ ပန အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ရသဟရသခါတာ အဇ္ဈော- ဟရိတဗ္ဗာဟာရ သိနေဟဘူတာ ဩဇာ ဣဓ အာဟာရရူပံ နာမ။

၇။ (ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။)

၈။ ယေသံ သင်္ခတဓမ္မာနံ- ကိုထောက်၍ (သင်္ခတ တရားများသာ ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်ရသည်ဖြစ်သောကြောင့်) အသင်္ခတတရားများသည် ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်နိုင်ပါ။

(တတ္ထ ရူပဓမ္မာ ရူပက္ခန္ဓောဝ) စိတ္တစေတသိကသင်္ခါတာ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နိဗ္ဗာနဉ္စေတိ ပဉ္စဝိဓမ္ပိ အရူပန္တိ စ နာမန္တိ စ ပဝုစ္စတိ- ကိုထောက်၍ နိဗ္ဗာန်သည် နာမ်ဖြစ်သည်။

ဆောင်။ ။နာမက္ခန္ဓာ၊ နိဗ္ဗာန်ပါ၊ ငါးဖြာ နာမ်ဟုမှတ်။

၉။ **ပစ္စယသမောဓာန**

စိတ် စေတသိက်တို့၏ အာရုံအဖြစ်သို့ မရောက်သော တစုံတခုသော ပစ္စည်း မည်သည် မရှိသောကြောင့်ရင်း၊

မိမိဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့၏ မှီရာအဖြစ်သို့ မရောက်သော တစုံ တခုသော ပစ္စည်း မည်သည် မရှိသောကြောင့်ရင်း၊

ပစ္စည်း အားလုံးတို့သည် ကမ္မသဘောကို မလွန်ဆန် နိုင်သော ကြောင့်ရင်း၊

ပစ္စည်း အားလုံးတို့သည် ပရမတ္ထအားဖြင့်ရင်း၊ လောကသမ္မုတိအား ဖြင့်ရင်း၊ အတ္ထိသဘော ထင်ရှားရှိသောကြောင့်ရင်း၊ အလုံးစုံသော ပစ္စည်း တို့ကို လေးပါးသော ပစ္စည်းတို့၌ ပေါင်းနိုင်သည်။ (ဋီ)

ဆိုလိုရင်းကား။ ။ပစ္စည်း အားလုံးတို့သည် အာရမ္မဏသဘော, ဥပ နိဿယသဘော, ကမ္မသဘော, အတ္ထိသဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဤ လေးပစ္စည်း၌ အကုန်ဝင်သည်။

၁၀။ **ယထာရဟံ**

ပဋိဘာဂနိမိတ် ရကောင်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်း (၂၂)ပါးတို့၌ ပရိကမ္မ နိမိတ်, ဥဂ္ဂဟနိမိတ် (၂ ပါးကို ကွဲကွဲပြားပြား အထင်အရှား မှုချ ရကောင်း၏၊ ပဋိဘာဂနိမိတ် မရကောင်းသော ကမ္မဋ္ဌာန် တို့၌ကား မထင် မရှား အမှန်းအတား လောက်သာ ပရိယာယ်အားဖြင့်သာ ရကောင်း သည်ကို ယထာရဟံ-ဟု ဆိုသည်။

ပရိယာယေန

ပရိကမ္မနိမိတ် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ချိန်ကို တိတိကျကျသတ်မှတ် ၍မရ၊ ဂုဏ်တော်များ မထင်ရှားသေးခင် ပရိကမ္မနိမိတ်၊ အတော်ထင်ရှား သည့်အခါ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟု အမှန်းအတား လောက်သာ ခွဲခြားနိုင်ရကား ထိုနိမိတ်နှစ်ပါးကို မှုချ ရသည်ဟု မဆိုနိုင်၊ ပရိယာယ်အားဖြင့် ရကောင်း သည် ဟူ၍ ဆိုရသည်။

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟာ - အဖြေ

၁။ သကဒါဂါမိ

ဤ လူ့ဘုံသို့ (ဝါ) ဤ ကာမဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တကြိမ်သာ ပြန်လာခြင်းရှိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမိ မည်၏။

သကဒါဂါမိ နာမ ဟောတိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ။

ဣစ္စာဝိပ္ပဝုတ

ဣစ္စ ပတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဣစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ-ဟူသော သကဒါဂါမိ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဤ၌ လိုအပ်သည်။

ဣစ္စ ပတွာ ဣစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ တတ္ထ ပတွာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဣစ္စ ပတွာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ တတ္ထ ပတွာ ဣစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ၊ ဣစ္စ ပတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဣစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ ပဉ္စသု သကဒါဂါမိသု ပဉ္စမကော ဣစ္စာ-ဝိပ္ပဝုတော။ (ဋီ)

၂။ သမ္မာအာဇီဝ

အသက်မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်လျှင် ပါဏာတိပါတဝိရတီ ဖြစ်၏။ အဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်ကြဉ်လျှင် အဒိန္နာဒါနဝိရတီ ဖြစ်၏။ (ပ) သမ္ဖပ္ပလာပမှ ရှောင်ကြဉ်လျှင် သမ္ဖပ္ပလာပ ဝိရတီ ဖြစ်၏။

မှတ်ချက်။ ။စာမေးပွဲ ဖြေသောအခါ အကျယ်ဖော်၍ ပြည့်စုံအောင် ဖြေပါ။

မယှဉ်နိုင်ကြောင်း

သီလစင်ကြယ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကောင်းစွာ သုတ်သင်အပ်ပြီးသော ကာယ-ဝစီ ပယောဂရှိသူအား သက်သက်စိတ်ကို ကောင်စွာ ထားကာမျှဖြင့် အာကာသာနဉ္စာယတနကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ရသည် (ကာယကံ-

ဝစီကံတို့ကို သုတ်သင်သည်၏ အစွမ်းငှင်း၊ ဒုစရိုက်-ဒုရာဇီဝတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ခြင်း တဖန် ငြိမ်းစေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်ငှင်း ဖြစ်ရသည်မဟုတ်) ထို့ကြောင့် သမ္မာအာဇီဝသည် အာကိဥ္စညာယတန ကုသိုလ်စိတ်၌ မယှဉ်ပါ။ (ဋီကာကျော်)

သီလဝိသုဒ္ဓိဝသေန သုဝိသောဓိတကာယ ဝစီပယောဂဿ ကေဝလံ စိတ္တသမာဓာနမတ္တေန မဟဂ္ဂတဈာနာနိ ပဝတ္တန္တိ၊ န ပန ကာယဝစီကမ္မာနံ ဝိသောဓနဝသေန၊ နာပိ ဒုစရိတဒုရာဇီဝါနံ သမုစ္ဆိန္ဒနပ္ပဋိပဿမ္ဘနဝသေနာတိ ဝုတ္တံ “ဝိရတိတ္တယဝဇ္ဇိတာ”တိ။

၃။ ကမ္မနိမိတ်

ကံကို ပြုစဉ် အခါတုံးက ကံနှင့် ဆက်စပ်၍ တိုက်ရိုက် ရအပ်ဘူးသည် လည်းဖြစ်- ကံပြီးမြောက်ရုံ အဆောက်အအုံလည်း ဖြစ်သော ရူပါရုံစသော အာရုံ (၆)ပါးသည် ကမ္မနိမိတ် မည်ပါ၏။

တံ ကမ္မကရဏကာလေ ရူပါဒိက မုပလဒ္ဓပုဗ္ဗ မုပကရဏဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တံ (သင်္ဂဟ)

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆာ၌ ဒွါရသင်္ဂဟလာ ဟူသော နေရာ၌ အာရမ္မဏ သင်္ဂဟလာ ဟု ဆိုမှ မှန်မည်။

ငှင်းကမ္မနိမိတ်သက်သက်ကို အာရုံပြုနိုင်သော စိတ်များကား—ရူပ-အရူပ ပဋိသန္ဓေ စိတ်များ ဖြစ်သည်။

အထောက် သာကေ

ရူပါဝစရပဋိသန္ဓိယာပန ပညတ္တိဘူတံ ကမ္မနိမိတ္တမေဝါရမ္မဏံ ဟောတိ။

တထာ အရူပါဝစရ ပဋိသန္ဓိယာ စ မဟဂ္ဂတဘူတံ ပညတ္တိဘူတဉ္စ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ ယထာရဟမာရမ္မဏံ ဟောတိ။

၄။ ရူပရဟန္တာ၏ မဟန္တာရုံ ဝိထိစိတ်

ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း, စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေး, သောတဝိညာဉ်ဒွေး, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး, သန္တီရဏ (၃), ဝုဋ္ဌော, ကာမကြိယာဇော (၉)

အပ္ပနာဇော

မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ (၉) အရဟတ္တဖိုလ်အားဖြင့် (၁၀)ပါး။

၅။ ဝိပဿနာဘာဝနာ

ခန္ဓာ စသော တေဘူမက သင်္ခါရတို့၌ ပရိကမ္မသမ္မသန၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော အပ္ပနာသို့ မရောက်သေးသော ဂေါတြဘူအဆုံးရှိသော စေတနာသည်သာ ဘာဝနာမည်သောကြောင့် ဝိပဿနာဘာဝနာဟူသည် လောကီတရား ဖြစ်ပါသည်။

ခန္ဓာဒီသု စ ဘူမိသု ပရိကမ္မသမ္မသနဝသပဝတ္တာ အပ္ပနံ အပ္ပတ္တာ ဂေါတြဘူပရိယောသာန စေတနာ ဘာဝနာ နာမ။ (ဋီ)

(တနည်း) လောကုတ္တရာတရားသည် နိဗ္ဗာန်ကို ကေန် အာရုံပြု၏၊ ဝိပဿနာကား တေဘူမကသင်္ခါရ ရုပ်နာမ်ဓမ္မကိုသာအာရုံပြု၏၊ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာသည် လောကုတ္တရာ မဖြစ်နိုင် လောကီသာ ဖြစ်သည်။

တေဘူမကသင်္ခါရေသု အတီတာဒိ ဘေဒဘိန္နေသု ခန္ဓာဒိနယမာရဗ္ဘ ကလာပဝသေန သင်္ခိပိတ္ဝာ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေနာတိ။ (သင်္ဂဟ)

ဒွေတိဏ္ဏံ ဝိပဿနာ စိတ္တာနိ ယံကိဉ္စိ အနိစ္စာဒိ လက္ခဏ မာရဗ္ဘ ပရိကမ္မောပစာရာနုလောမနာမေန ပဝတ္တန္တိ။ (သင်္ဂဟ)

ဝိပဿနာ ဘာဝနာအရ မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ၌ ယှဉ်သော ညာဏ်ကို ယူရမည်။

၆။ အနုပါဒိန္နရုပ်

ကမ္မဇံ ဥပါဒိန္နရုပံ၊ ဣတရံ အနုပါဒိန္နရုပံ။

ဝိညတ္တိဒွယံ စိတ္တဇမေဝ၊ သဒ္ဒေါ စိတ္တောတုဇော။

လဟုတာဒိတ္တယံ ဥတုစိတ္တာဟာရေဟိ သမ္ဘောတိ– တို့ကိုထောက်၍ ဝိညတ်နှစ်ပါး၊ သဒ္ဒရုပ်၊ လဟုတာဒိတ္တယအားဖြင့် (၆) ပါးသည် အနုပါဒိန္နရုပ်သာမည်၏။

လက္ခဏရူပါနိ နကုတောစိ ဇာယန္တိ....ကိုထောက်၍ လက္ခဏရုပ် (၄)ခုသည် အနုပါဒိန္န၊ ဥပါဒိန္န နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်သော ရုပ်မည်၏။

၇။ ပီတိပင်တတ်သော ကိလေသာ

ကာမစ္ဆန္ဒ (လောဘ) ဗျာပါဒ (ဒေါသ) ထိန ဥဒ္ဓစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ နီဝရဏတရားများ ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။မိဒ္ဓနှင့် ကုက္ကုစ္စသည် ကိလေသာမမည် အဝိဇ္ဇာလည်း ဈာန်နှင့် တိုက်ရိုက် မဆန့်ကျင်။

ဈာနာဒိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနက ကုသလစိတ္တံ နိသေဓေန္တိ တထာ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ နဒေန္တီတိ နီဝရဏာနိ။ (ဋီ)

ဝိတက္ကော ထိန မိဒ္ဓဿ၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝိစာရော၊
ပီတိ စာပိ ဗျာပါဒဿ၊ သုခံ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စံ၊
သမာဓိ ကာမစ္ဆန္ဒဿ၊ ပဋိပက္ခာတိ ပေဋကေ။

လောကီ လောကုတ်

ဇီဝိတ, မန, သောမနဿ, ဥပေက္ခာ, သဒ္ဓါ, ဝီရိယ, သတိ, သမာဓိ, ဤ(၈)ပါးသည် လောကီ လောကုတ္တရာ အရောဖြစ်သည်။

၈။ (ရာဂဒယော ပန ဓမ္မာ-စသော ပါဠိ၏ အနက်ကို ရေးပါ။)

၉။ ဝေမာဒိပ္ပဘေဒါ ပန ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနာပိ အတ္တစ္ဆာယာ ကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒါန မာရမ္မဏဘူတာ တံ တံ ဥပါဒါယ ဥပနိဓာယ ကာရဏံ ကတွာ တထာ တထာ ပရိကပ္ပိယမာနာ သင်္ခါယတိ သမညာယတိ ဝေါဟရီယတိ ပညာပီယတီတိ ပညတ္တီတိ ပဝုစ္စတိ။ အယံ ပညတ္တိ ပညာပီယတ္တာ ပညတ္တိ နာမ။

၁၀။ (က) ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်။ (ခ) သဒ္ဓါစေတသိက် (ဂ) ဝီရိယစေတသိက်။ (ဃ) သတိစေတသိက်။

၎င်းတရားတို့ကို စွဲ၍ ငါ့မှာ ယနေ့ဖြစ်ပေါ်လာသော ဤတရားများသည် မဂ်,ဖိုလ် တရားပင်တည်းဟု သာယာမှု တဏှာ၊ ငါသည် မဂ်,ဖိုလ်ကို ရပြီဟု အထင်ကြီးမှု မာန၊ ငါဟု စွဲလမ်းမှု ဒိဋ္ဌိများ ဖြစ်ပြီးလျှင် လမ်းလွဲ ရသဖြင့် ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သောကြောင့် ၎င်းတရားများသည် ဝိပဿနုပက္ကိလေသ ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း ဖြစ်ရသည်။

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ နိဗ္ဗာန

ဝါန-ဟု ဆိုအပ်သော တဏှာမှ ထွက်မြောက် တတ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန-ဟု ဆိုအပ်၏။

ဝါနသင်္ခါတာယ တဏှာယ နိက္ခန္တတ္တာ နိဗ္ဗာနန္တိ ပဝုစ္စတိ။

ဥပသမာနုဿတိ

နိဗ္ဗာန်၏ ဥပသမဂုဏ်ကို စီးဖြန်းသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ပရိကမ္မဘာဝနာ, ဥပစာရဘာဝနာမှုကိုသာ ရနိုင်ပါသည်။

သာဓက

ဘာဝနာသု ပန သဗ္ဗတ္ထာပိ ပရိကမ္မဘာဝနာ လဗ္ဘတေဝ။
ဗုဒ္ဓါနုဿတိအာဒိသု အဋ္ဌသု သညာဝဝတ္ထာနေသု စာတိ
ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဥပစာရဘာဝနာဝ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထိ အပ္ပနာ။
အဝသေသေသု စ ဒသသု ကမ္မဋ္ဌာနေသု ဗုဒ္ဓဂုဏာဒိကမာရမ္မဏမာရဗ္ဘ ပရိကမ္မံ ကတွာ တသ္မိံ နိမိတ္တေ သာဓုက မုဂ္ဂဟိတေ တတ္ထေဝ ပရိကမ္မဉ္စ သမာဓိယတိ၊ ဥပစာရော စ သမ္ပဇ္ဇတိ။

မှတ်ချက်။ ။တပုဒ်ပုဒ်ထောက်လျှင် ရနိုင်သည်။

၂။ **သရုပ်**

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ—မောဟ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ, ဥဒ္ဓစ္စ။

သဗ္ဗာကုသလယောဂီ —မောဟ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ, ဥဒ္ဓစ္စ (၄) ပါးနှင့် ဆန္ဒ, ပီတိ, အဓိမောက္ခမှ တပါး၊ အညသမာန်း (၁၀)ပါး၊ ပေါင်း (၁၄)ပါး။

ခြားနားချက်

သဗ္ဗာကုသလသာဓာရဏ—အကုသိုလ်စိတ် အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသော အကုသိုလ်စေတသိက် သက်သက်။

သဗ္ဗာကုသလယောဂီ— အကုသိုလ်စိတ် အားလုံးနှင့် အမြဲ ယှဉ်လေ့ ရှိသော စေတသိက် (အကုသိုလ် စေတသိက်သာမက အခြား အညသမာန်း စေတသိက်များပါ။)

အဟိတ်စေတသိက်

အဟိတ်စိတ်၌ သီးခြားယှဉ်သော စေတသိက် မရှိသောကြောင့် အဟိတ် စေတသိက်· မရှိပါ။

အဟေတုကာ ပန အဝေဏိကမ္မော နတ္ထိတိ န တေ ဝိသုံ ဝုတ္တာ။ (ဋီ)

၃။ **ကာမကောန်**

စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ - ပစ္စုပ္ပန် ရူပါရုံ။
သောတဝိည ဉ်ဒွေ - ပစ္စုပ္ပန် သဒ္ဒါရုံ။
ဃာနဝိညာဉ်ဒွေ— ပစ္စုပ္ပန် ဂန္ဓာရုံ။
ဇိဝှါဝိညာဉ်ဒွေ— ပစ္စုပ္ပန် ရသာရုံ။
ကာယဝိညာဉ်ဒွေ— ပစ္စုပ္ပန် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ။
မနောဓာတ် (၃) ခု— ပစ္စုပ္ပန် ပဉ္စာရုံ။
တဒါရုံ (၁၁) ဟသိတုပ္ပါဒ်— ကာမအာရုံ (၆)ပါး။

ကာမအနေကန်

အကုသိုလ် (၁၂) မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ် (၈) ပေါင်း(၂၈)သည် (ကာမနှင့်တကွ) လောကီအာရုံ (၆)ပါး။

မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် (၄) ကုသိုလ် အဘိညာဉ်—ပေါင်း (၅)ပါးသည် (ကာမနှင့်တကွ) အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ကြဉ်သော အာရုံ (၆) ပါး။

မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် (၄) ကြိယာအဘိညာဉ် ဝုဋ္ဌော—ပေါင်း (၆) ပါးသည် (ကာမနှင့်တကွ) အလုံးစုံသော အာရုံ (၆)ပါး။

၄။ အာရုံ၌ ထိုထိုကိစ္စကို ပြီး စေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် တကြိမ်သော် ၎င်း, အကြိမ်များစွာသော်၎င်း အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖြစ်တတ်သောကြောင့် အာသေဝ္ဗနန်း ဒွေးကြဉ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖိုလ် ကြိယာစိတ်များသည် ဇောမည်၏။

တကြိမ် - မဂ်ဇော အဘိညာဉ်ဇော နိရောဓသမာပတ်မှ ထသောအခါ အနာဂါမိဖိုလ် အရဟတ္တဖိုလ်ဇော။

နှစ်ကြိမ် - နိရောဓသမာပတ်၏ ရှေ့အဘို့ဖြစ်သောနေဝသညာနာသညာ
ယတနကုသိုလ် ကြိယာဇော။

နှစ်ကြိမ်-သုံးကြိမ် - မဂ္ဂါနန္တရ ဖိုလ်ဇော။

လေးကြိမ်-ငါးကြိမ် - မြတ်စွာဘုရား၏ ယမက ပါဋိဟာ ရိယ ကာလ
စသည်တို့၌ ပစ္စဝေက္ခနာဇော။

ငါးကြိမ် - မရဏာသန္နကာလ မုစ္ဆာကာလတို့၌ ကာမာဝစရဇော။

ခြောက်ကြိမ်-ခုနစ်ကြိမ် - ပကတိအခါ ကာမာဝစရဇော။

၅။ **အသုရကာယော**

နတ်အသူရာကို တာဝတိံသာ နတ်တို့၌ သွင်းယူအပ်သောကြောင့်
အသုရကာယော၌ ပြိတ္တာအသူရာကိုသာ ယူရမည်။

ကာလ စ ပေတအသုရာနမေဝ ဂဟဏံ၊ ကာလတရေသံ တာဝတိံသေသု
ဂဟဏာသ ကာလဆိတတ္တာ။ (ဋီ)

ဆောင်။ ။အသုရကာယော၊ အရဟော၊ မှတ်လော ပေတအသူရာ။

ဥပစ္ဆေဒကကံဖြင့် မသေသူ

(၁) နေရယိကသတ္တဝါ (၂) မြောက်ကျွန်းသူ (၃) အချို့သော
နတ် ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဥပစ္ဆေဒကကံဖြင့် မသေနိုင်။

ဆောင်။ ။ငရဲသားများ၊ မြောက်ကျွန်းသားနှင့်၊ မှတ်သား ချို့နတ်၊
ဤသုံးရပ်မှာ၊ မသေပါ၊ ကံမှာ ဥပစ္ဆေဒက။

၆။ ဥပါဒ်ခဏ၌ ဖြစ်သော ရုပ်ကား—စိတ္တဇရုပ်။
(ဇာယန္တမေဝ သမုဋ္ဌာပေတိ)

ဌီခဏ၌ ဖြစ်သော ရုပ်ကား—ဥတုဇ-အာဟာရဇရုပ်။
(ဌီတိပ္ပတ္တာဝ။ ဌာနပတ္တောဝ သမုဋ္ဌာပေတိ)

ဥပါဒ်၊ဌီ၊ ဘင် ခဏ သုံးရပ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်ကား—ကမ္မဇရုပ်။
(ခဏေ ခဏေ သမုဋ္ဌာပေတိ)

လဟုတာဒိတ္တယသည် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်
ကြောင့်-ကမ္မဇရုပ်မဖြစ်။

ပစ္စုပ္ပန္နပစ္စယာပေက္ခတ္တာ လဟုတာဒိတ္တယံ ကမ္မဇံ န ဟောတိ။ (ဋီ)
သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆–၁၇

၇။ ကဗဠီကာရာဟာရသည်—ဩဇာဋ္ဌမကရုပ်ကို ဆောင်သည်။
ဖဿာဟာရသည်—ဝေဒနာ သုံးပါးကို ဆောင်သည်။
(ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ)
မနောသဉ္စေတနာဟာရသည် ဘဝသုံးပါး၌ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်ကို ဆောင်သည်။ (သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ)
ဝိညာဏာဟာရသည်—နာမ်ရုပ်ကို ဆောင်သည်။
(ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ)

၈။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

၉။ တဿေဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ ပန ဝိပဿနာ ပရိပါက မာဂမ္မ ဣဒါနိ အပ္ပနာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဘဝင်္ဂံ ဝေါစ္ဆိန္ဒိတွာ ဥပ္ပန္နမနောဒွါရာဝဇ္ဇနာနန္တရံ ဒွေတီဏိ ဝိပဿနာစိတ္တာနိ ယံကိဉ္စိ အနိစ္စာဒိလက္ခဏမာရဗ္ဘ ပရိကမ္မော-ပစာရာနုလောမနာမေန ပဝတ္တန္တိ။

တတောပရံ ဂေါတြဘုစိတ္တံ နိဗ္ဗာနမာလမ္ဗိတွာ ပုထုဇ္ဇန ဂေါတ္တ မဘိ-ဘဝန္တံ အရိယဂေါတ္တမဘိသမ္ဘောန္တဉ္စ ပဝတ္တတိ။

မှတ်ချက်။ ။ယာ သိခါပတ္တာ-စသော ပါဠိမလိုပါ။

၁၀။ **ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ**

အပါယ်စသည်မှရင်း သင်္ခါရနိမိတ်မှရင်း ထမြောက်တတ်သည် ဖြစ်၍ ဝုဋ္ဌာနဟု ဆိုအပ်သော မဂ်သို့ သွားရောက်တတ်သောကြောင့် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီ ဝိပဿနာ မည်၏။

ယထာနုရူပံ အပါယာဒိတော သင်္ခါရနိမိတ္တတော စ ဝုဋ္ဌဟနတော ဝုဋ္ဌာနသင်္ခါတံ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတီတိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ။ (ဋီ)

ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ

မူလဝိသုဒ္ဓိ— သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ (၂)ပါး။

သရီရဝိသုဒ္ဓိ— ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ၊ ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ (၄)ပါး။

ဆောင်။ ။သီလ-စိတ္တ၊ မူလနှစ်ဖြာ၊ ဒိဋ္ဌိစသား၊ လေးပါး သရီရာ၊ ဉာဏဒဿန၊ သီသမှတ်ပါ၊ ဝိသုဒ္ဓိ၊ မှတ်သိ စဉ်တိုင်းသာ။

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် (၁၀)

ၑင်း ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် (၁၀) သည်—

ဝေဒနာအားဖြင့်— သုခ, ဒုက္ခ,ဥပေက္ခာဝေဒနာ။

ဟိတ်အားဖြင့်— အဟိတ်။

ကိစ္စအားဖြင့်— ဒဿန,သဝန, ဃာယန, သာယန, ဖုသနကိစ္စ။

ဒွါရအားဖြင့်— စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဒွါရ။

ဝတ္ထုအားဖြင့်— စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဝတ္ထုကို မှီသည်။

ဘုံအားဖြင့်— စက္ခုဝိညာဉ်ဒွေ, သောတဝိညာဉ် ဒွေသည် ပဉ္စဝေါဟာရဘုံ။

ဃာနာဒိတ္တယ (၆)ခုသည် ကာမဘုံ။

၂။ သေသအပါဒါန်ကား— အဘိညာဉ်ဒွေ, ဝိညာ,နေဝါ (၆)ပါး။

သေသာ"နီတိ အဘိညာဒွယဒုတိယာစတုတ္ထာရုပ္ပေဟိအဝသေသာနိ၊

(ပရမတ္ထဒီပနီ)

ပညတ်အာရုံများ

ကသိဏ်းပညတ် (၁၀) ပါး။

အသုဘပညတ် (၁၀) ပါး။

ကာယဂတာ သတိ၏ အာရုံ ဖြစ်သော ကောဋ္ဌာသ ပညတ်, အာနာပါနပညတ်။

မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ, ဥပေက္ခာ၏ အာရုံဖြစ်သော သတ္တဝါ
ပညတ်, ကောင်းကင်ပညတ်။

နတ္ထိဘောပညတ်။

တတ္ထာပိ ဒသကသိဏာနိ အာနာပါနဥ္စ ပဉ္စကဇ္ဈာနိကာနိ။

ဒသ အသုဘာ ကာယဂတာသတိ စ ပဌမဇ္ဈာနိကာ။

မေတ္တာဒယော တယော စတုက္ကဇ္ဈာနိကာ။

ဥပေက္ခာ ပဉ္စမဇ္ဈာနိကာတိ ဆဗ္ဗီသတိ ရူပါဝစရဇ္ဈာနိကာနိ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ။

စတ္တာရော ပန အာရုပ္ပါ အာရုပ္ပဇ္ဈာနိကာတိ။

၃။ ပဉ္စမဇ္ဈာနံ ဘာဝေတွာ၍ အဘိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ပဉ္စမဈာန်ကို မယူရပါ။

အကြောင်း အဆက်ဆက်

အဘိညာဉ် ကုသိုလ်သည် တကြိမ်သာဖြစ်၍ မိမိနှင့် တူသော ဘုံရှိသော ရူပါဝစရဇောမှ အာသေဝနပစ္စည်းကို မရ၊ အာသေဝန ပစ္စည်းကို မရခြင်းကြောင့် အားနည်းသည်၊ အားနည်းခြင်းကြောင့် အကျိုးပေးခြင်း သဘောမရှိ၊ အကျိုးပေးခြင်း သဘော မရှိသော ကြောင့် ဤ၌ မယူရပါ။

သမာနာသေဝနေ လဒ္ဓေ၊ ဝိဇ္ဇမာနေ မဟဗ္ဗလေ။
အလဒ္ဓါ တာဒိသံ ဟေတုံ၊ အဘိညာ န ဝိပစ္စတိ။ (ဋီ)

၄။ **မရဏာသန္န (၄) ဝီထိ**

(၁) တဒါရုံနောင် စုတိကျသော မရဏာသန္နဝီထိ။

(၂) ဇောနောင် စုတိကျသော မရဏာသန္နဝီထိ။

(၃) တဒါရုံဘဝင်နောင် စုတိကျသော မရဏာသန္နဝီထိ။

(၄) ဇောဘဝင်နောင် စုတိကျသော မရဏာသန္နဝီထိ အားဖြင့် (၄) ဝီထိ။

သာဓက

ပစ္စာသန္နမရဏာသ တသ ဝီထိစိတ္တဝသာနေ ဘဝင်္ဂက္ခယေ ဝါ စဝနဝသေန။

တဒါရုံဘဝင်နှောင် စုတိကျသော ဝီထိ

တီ-န-ဒ-ပ-စ-သံ-တီ-ဝု-ဇ-ဇ-ဇ-ဇ-ဇ-ရုံ-ရုံ-ဘ-စုတိ-ပဋိ-ဘ-

၅။ ရုပ်၏အစွမ်းကြောင့်၎င်း၊ အတ္တဘောအား အလွန်အကဲ ကျေးဇူးများသောကြောင့်၎င်း၊ အတ္တဟုဆိုအပ်သော စိတ်ကို စွဲမှီ၍ ထိုစိတ်၏ဒွါရအဖြစ်အားဖြင့် ဖြစ်တတ်သောကြောင့်၎င်း ပသာဒရုပ်ငါးပါးကိုသာ အဇ္ဈတ္တိကရုပ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ဋီ)

ရုပ်သက်သက်ကိုသာ ဖြစ်စေသောစိတ်

မနောဓာတ် (၃)ခု။

တဒါရုံ (၁၁)ခု။

ရူပဝိပါက် (၅)ခုအားဖြင့် (၁၉)ခု။

ဆောင်။ ။မနောဓာတုံ၊ တဒါရုံက၊ ရူပဝိပါက်၊ ဆယ့်ကိုးချက်မှာ၊ ရုပ်ကိုသာတည်း။

၆။ အာသဝ, ဩဃ, ယောဂ, ဂန္ထ, ဥပါဒါန, နီဝရဏ, အနုသယ, သံယောဇန,ကိလေသာ-အားဖြင့် ကိုးဌာန။

ဆောင်။ ။အာ-ဩ-ယော-ဂန်၊ ဥ-နီ-မှန်၊ နု-သံ-ကိ-ကိုးပါး။

မောဟဌာန

အာသဝ, ဩဃ, ယောဂ, နီဝရဏ, အနုသယ,သံယောဇန,ကိလေသာ အားဖြင့် (၇)ဌာန။

ဆောင်။ ။လောကိုးမည်ရှိ ဒိဋ္ဌိရှစ်မည်၊ ခုနစ်မည်မောဟ၊ငါးဝဒေါသာ၊ ကင်္ခါလေးထုတ်၊မာနုဒ္ဓစ္စ၊ သုံးမည်ရ၏၊ထိနနှစ်မည်၊ ကြွင်းသည်ခြောက်ဝ၊ တမည်ရ၊ ပေါင်းက စုဒ္ဒသာ။

၇။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ-၌ ကမ္မဘဝ,ဥပပတ္တိဘဝ (၂)ပါး။
ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ-၌ ကမ္မဘဝ (၁)ပါးသာ။
နိဗ္ဗာန် အတ္ထိပစ္စည်း မထိုက်ကြောင်း

အချင်းခပ်သိမ်း ဖြစ်လေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ငင်း၊ ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင်ခဏနှင့် မယှဉ်သည်ဖြစ်၍ငင်း၊ အတ္ထိပစ္စည်းသဘော မရှိသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်သည် အတ္ထိပစ္စည်း၌ မပါဝင်ပါ။ (ဋီ)

၈။ တတ္ထ ဂရုကတ မာရမ္မဏံ အာရမ္မဏာ ဓိပတိဝသေန နာမာနံ သဟဇာတာဓိပတိ စတုဗ္ဗိဓောပိ သဟဇာတဝသေန သဟဇာတာနံ နာမ-ရူပါနန္တိ စ ဒုဝိဓော ဟောတိ အဓိပတိပစ္စယော။

၉။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

၁၀။ ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်

(၁) သီလ- စိတ္တ-ဒိဋ္ဌိ-ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိတို့၌ ဉာဏ်စဉ်နှင့် မဆိုင်သေး။

(၂) မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ သမ္မသနဉာဏ်နှင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရှေ့ပိုင်း။

(၃) ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် နောက်ပိုင်းမှ စ၍ အနုလောမဉာဏ် တိုင်အောင် ဉာဏ် (၉)ပါး။

(၄) ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ၌ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်နှင့် မဆိုင်တော့ပါ။

ဆောင်။ ။သီ-စိတ်- ဒိဋ်-ကင်၊ ဤလေးအင်၊ ဉာဏ်စဉ် မဆိုင်သင့်။
မဂ္ဂါမဂ္ဂ၊ စခန်းကျသော်၊ သမ္မသန၊ဉာဏ်အစနှင့်၊ ဥဒယဗ္ဗယံ၊ ရှေ့ပိုင်းဉာဏ်၊ အမှန်ပါသဖြင့်။

ပဋိပဒ၊ စခန်းကျသော်၊ ဥဒယဗ္ဗယလှိုင်း၊ အနောက်ပိုင်းမှ စ၍ နုလုံ၊ တိုင်အောင်ခြုံ၊ ဉာဏ်ကုန် ကိုးပါးဆင့်။

(အခြေပြု)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ **အဝိပရီတ နှင့် ရုပ္ပန**

ပင်ကိုယ် သဘော၏ မဖောက်ပြန်ခြင်းသည် အဝိပရီတ မည်၏။

သန္တတိပညတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည် ရုပ္ပန မည်၏။

ရှင်းလင်းချက်

အပူရုပ် အစဉ်ဟူသော သန္တတိပညတ်တခုမှ အအေးရုပ် အစဉ်ဟူသော သန္တတိပညတ်တခုသို့ ပြောင်းလဲမှုကို ရုပ္ပန (ဖောက်ပြန်မှု) ဟု ခေါ်၏။

ထိုကဲ့သို့ သန္တတိပညတ် ပြောင်းလဲသော်လည်း ပင်ကိုယ်သဘောမှာကား မပြောင်းလဲကြ၊ အပူရုပ်အစဉ်မှာ ပါသော ပထဝီဓာတ်သည်လည်း ကက္ခဠသဘောရှိ၏၊ အအေးရုပ်အစဉ်မှာ ပါသည့် ပထဝီဓာတ်သည်လည်း ကက္ခဠသဘောပင် ရှိ၍ ပင်ကိုယ်သဘောလက္ခဏာမှ မပြောင်းလဲသည်ကို အဝိပရီတ (မဖောက်ပြန်) ဟု ဆိုသည်။

ဆောင်။ ။ပင်ကိုယ် လက္ခဏာ၊ မပြောင်းတာ၊ မှတ်ပါ အဝိပရီဘာ။
သန္တတိပညတ်၊ ဖောက်ပြန်တတ်၊ မှတ်အပ် ရုပ္ပန။

လောကုတ္တရာ

လောကုတ္တရာစိတ်သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော လောကမှ အနာသဝ အဖြစ်ဖြင့် ထွက်မြောက်သည်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓ သင်္ခါတလောကတော ဥတ္တရိ အနာသဝဘာဝေနာတိ လောကုတ္တရံ။ (ဋီ)

၂။ **ဉာဏဘေဒ**

ဝ-ပြောခြင်း ငေ်မှတ်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံးကို မိုးတခုတည်းကပင် ပြုသကဲ့သို့ ဉာဏ်ရှိခြင်း သဘော မရှိခြင်း သဘောကိုလည်း ဉာဏ်ကပင် ပြုအပ်သော ကြောင့် ဉာဏဘေဒ-ဟု ဆိုရသည်။

ကေနိရောဓ- မဖြစ်သော တရားကား စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ်များတည်း။

ကောလမ္ဗဏ- မဖြစ်သော တရားကား ဝိညတ်ဒွေ၊ ရှေးရှေးစိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်ပြီး နောက်နောက်စိတ်နှင့် ပြိုင်တူချုပ်သော ကမ္မဇ စိတ္တဇရုပ်များတည်း။

၃။ အနိယတသာ ဖြစ်၍ ဝိသေသက မဖြစ်သော စေတသိက်ကား— ဣဿာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စ, မာန, ထိန, မိဒ္ဓ။

ဝိသေသကသာ ဖြစ်၍ အနိယတ မဖြစ်သော စေတသိက်ကား— ဝိတက်, ဝိစာရ, ပီတိ, သုခ, ဉာဏ။

မနောဒွါရ၌မဖြစ်သောစိတ်ကား-ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်(၁၀)မနောဓာတ်(၃) ပေါင်း (၁၃) ပါး။

မှတ်ချက်။ ။မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် ကိုးပါးလည်း မနောဒွါရ၌ မဖြစ်ပါ။

၄။ ဒွိဟိတ်— မောဟ,ဒိဋ္ဌိ,မာန,ဣဿာ, မစ္ဆရိယ,ကုက္ကုစ္စ, အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟ (၉)ပါး။

တိဟိတ်— အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ, ဥဒ္ဓစ္စ, ထိန, မိဒ္ဓ, (အလောဘ, အဒေါသ,အမောဟ ကြဉ်သော) သောဘနစေတသိက် (၂၂)ပါး၊ ပေါင်း (၂၇)ပါး။

နာမ်ကေန်အာရုံ—ဝိညာ-နေဝါ (၆)ပါး နှင့် လောကုတ္တရာစိတ် (၈) ပါး။

နာမ်အနေကန်— ကာမဇော (၂၉) တဒါရုံ (၁၁) ဝုဋ္ဌော၊ အဘိညာဉ် (၂) ပေါင်း (၄၃)

ဆောင်။ ။ဝိညာနေဝါ၊ လောကုတ္တာ၊ နာမ်မှာ တဆယ့်လေး။ ယင်းက ကေန်၊ အနေကန်တို၊ တဒါရုံနှော၊ ကာမဇော၊ ဝုဋ္ဌော ဘိညာဒွေ။

၅။ **ဝိပါက်အမှန် ဇောအပြန်**

(၁) ဝိပါက်စိတ်တို့သည် အနိဋ္ဌာရုံ၌ အကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း သန္တီရဏ တဒါရုံများ ဖြစ်ကြသည်။

(၂) ဋ္ဌင္ဒ မဇ္ဈတ္တာရုံ၌—ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း ဥပေက္ခာသန္တီရဏ ဥပေက္ခာ တဒါရုံများ ဖြစ်ကြသည်။

(၃) အတိဣဋ္ဌာရုံ၌ ကုသလဝိပါက် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း သောမနဿသန္တီရဏ သောမနဿတဒါရုံများ ဖြစ်ကြသည်။

ဤသို့ ဝိပါက်များသည် အာရုံအားလျော်စွာ ဝေဒနာယှဉ်မှု မှန်ကန်ကြလေသည်။

ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဇောတို့သည်ကား အာရုံအားလျော်စွာ ဝေဒနာယှဉ်မှု မမှန်ကြဘဲ ဘလောင်း ဘလဲ ဖောက်ပြန်စွာဖြစ်တတ်ကုန်၏။

ဝိပါက်လည်းအမှန် ဇောလည်းအမှန်

ဝိပ္ပလ္လာသကင်းပြီးသော ဘုရား ရဟန္တာတို့ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ကြိယာဇောတို့သည်ကား—

(၁) အတိဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလျှင် သောမနဿ ကြိယာဇော စော၍ ထိုသောမနဿ ကြိယာဇောနောင်သောမနဿတဒါရုံကျ၏။

(၂) ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာရုံ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံရလျှင် ဥပေက္ခာ ကြိယာဇောစော၍ ထိုဥပေက္ခာကြိယာဇောနောင် ဥပေက္ခာတဒါရုံများ ဖြစ်ကြသည်၊ ဤသို့လျှင် ကြိယာဇောများနှင့် ၎င်းတို့နောင် ဖြစ်သော ဝိပါက်တို့သည် အာရုံအားလျော်စွာ ဝေဒနာယှဉ်မှု မှန်ကန်ကြလေသည်။

မှတ်ချက်။ ။၁၉၇၆-ခုနှစ်၊ အဖြေကိုလည်း ရှုလေ။

စိတ္တဇရုပ် အစ ဖြစ်ရာဌာန

စိတ္တဇရုပ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေနောင် ပထမဘဝင်၏ ဥပါဒ်မှစ၍ ဖြစ်သည်။

ကမ္မဇရုပ် နောက်ဆုံး ချုပ်ရာဌာန

ကမ္မဇရုပ်တို့သည် စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်၏ ဥပါဒ်၌ နောက်ဆုံး ဖြစ်သည်၊ (၎င်း သတ္တရသမစိတ်၏ ဌီမှစ၍ မဖြစ်တော့ဘဲ စုတိနှင့်ပြိုင်၍ ချုပ်ကြသည်။)

စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပံ ပဋ္ဌမဘဝင် မုပါဒါယ ဇာဝယန္တ မေဝ သမုဋ္ဌာမေတိ။

မရဏကာလေ ပန စုတိစိတ္တောပရိ သတ္တရသမစိတ္တဿ ဌိတိ ကာလ မုပါဒါယ ကမ္မဇရူပါနိ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပုရေတရမုပ္ပန္နာနိစ ကမ္မဇရူပါနိ စုတိစိတ္တသမကာလမေဝ ပဝတ္တိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ။

၆။ ဇနကကံ–ပဋိသန္ဓေ ပဝတ္တိအခါတို့၌ ဝိပါက်နာမက္ခန္ဓာ ကဋတ္တာရုပ် တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် ဖြစ်စေတတ်သောကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာ။

ဥပထမ္ဘကကံ–ကိုယ်တိုင်ကား အကျိုးမပေးနိုင် တပါးကံ အကျိုး ပေးခွင့် ရလေအောင်၊ အကျိုးပေးခွင့် ရပြီးသော ကံကို လည်း အကျိုးပေးသန်အောင်၊ အကျိုးပေးသော အခါမှာ လည်း ထိုအကျိုးများ ကြာရှည်ဖွံ့ဖြိုးလေအောင် ထောက်ပံ့ ကူညီတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ။

ဥပပီဠကကံ–ဇနကကံ၏အကျိုးကို အားနည်းချိနဲ့အောင်၊ မဖွံ့ဖြိုး အောင်၊ ကြာရှည်စွာ မဖြစ်အောင် ကပ်၍ နှိပ်စက်တတ် သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကံ။

ဥပဃာတကကံ–အားနည်းနေသော ဇနကကံ၏(အကျိုးကိုဖြစ်စေ တတ်သော)အစွမ်းသတ္တိကိုဖြတ်၍ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နှစ်ပါး လုံး၌ မိမိ၏ အကျိုးကိုပေးသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်။ ဋီ)

အကျိုးမပေးသော ဂရုကံ

ပဉ္စာနန္တရိယကံ (၂)ပါး (၃) ပါး ကျူးလွန် အင်အားအကြီးဆုံး ပဉ္စာနန္တရိယကံမှ ကြွင်းသော ကံတို့သည်၎င်း၊ ရရှိပြီး မဟဂ္ဂုတ်စျာန်တို့တွင် အထက် အမြင့်ဆုံးစျာန်မှ ကြွင်းသော စျာန်တို့သည်၎င်း အကျိုးမပေး သော ဂရုကံမည်၏။

၇။ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် (၈)ခုသည် စတုဇရုပ်။
ဝိညတ်ဒွေသည် စိတ္တဇရုပ်။
သဒ္ဒရုပ်သည် စိတ္တဇ-ဥတုဇရုပ်။
လဟုတာဒိတ္တယသည် စိတ္တဇ-ဥတုဇ-အာဟာရဇ။

ထွက်သက် ဝင်သက် လေ

ထွက်သက် ဝင်သက် လေထည်း၌ အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ်(၈)ခု၊သဒ္ဒရုပ်အား ဖြင့် ရုပ် (၉) ပါး ပါဝင်ပါသည်။

စိတ္တဇေ အဿာသပဿာသကောဋ္ဌာသေပိ သြဇာဋ္ဌမကဥ္စေဝ သဒ္ဒေါ· စာတိ နဝ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

ဆောင်။ ။အာနာပါန၊ လေဟူက၊ သဒ္ဒနဝကာ။

၈။ **သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါး**

ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မတို့၌ အသုဘ ဒုက္ခ အနိစ္စ အနတ္တ အချင်းအရာ ကို ယူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တ သညာ ဝိပ္ပလ္လာသ ကို ပယ်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း လေးပါးပြားခြင်းကြောင့် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ပြားရပါသည်။

တံ ပန ကာယ ဝေဒနာ စိတ္တ ဓမ္မေသု အသုဘ ဒုက္ခာ နိစ္စာ နတ္တာ· ကာရဂ္ဂဟဏဝသေန သုဘ သုခ နိစ္စ အတ္တသညာ ဝိပ္ပလ္လာသပ္ပဟာနဝသေန စ စတုဗ္ဗိဓံ။ (ဋီ)

ဒုက္ခ သမုဒယ

ပဓာနအကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် တဏှာကိုသာ သမုဒယသစ္စာ ဆိုသည်။

ပဓာနကာရဏတ္တာ တဏှာယေဝ သမုဒယောတိ ဝုတ္တာ။ (ဋီ)

၉။ (အနက်ကို နိဿယအတိုင်း ပေးပါ။)

မှတ်ချက်။ ။ဂေါစရ၏ စပ်ရာ ဝိသေသျကို ဗားကရာနိဿယ၌ အတ္ထာ တွင် စပ်၍ ဝိညာယန္တိ ကြိယာမှာ ဆိုက်သည်။
အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်၌ကား ဂေါစရကို သာယံ ပညတ္တိမှာစပ်၍ ဝိဉေယျာ ကြိယာမှာ ဆိုက်သည်။
ပုစ္ဆာ၌ ဝိသေသျနှင့် ကြိယာကို ထည့်ရမည်ဟု ဆိုသော် လည်း အပိုထည့်စရာမလိုပါ၊ တိုက်ရိုက်ပါသော ပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ (ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။)

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၁၀

၁၃၇၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟာ - အဖြေ

၁။ ပဋိဃ

ဒေါသဖြစ်သောအခါ တဘက်သား (အာရုံကို) စားမတတ် ဝါးမတတ် ကြည့်ရှုတတ် ကြိမ်းမောင်းဆဲဆိုတတ် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန် စော်ကားတတ်သည်၊ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းသည် ဒေါသအရင်းခံကြောင့် ဖြစ်ရသည့်အတွက် ဒေါသကိုလည်း ဌာနူပစာအားဖြင့် ပဋိဃ (ထိခိုက်တတ်) ဟု ဆိုသည်။

အဒေါသနှင့် မေတ္တာ

အဒေါသသည်—အစဏ္ဍိက္ကလက္ခဏာ (မကြမ်းတမ်းခြင်း သဘော) ရှိသည်၊ သောဘနစိတ်အားလုံးနှင့် ယှဉ်သည်။

မေတ္တာသည် —သတ္တာနံ ဟိတသုခုပသံဟရဏလက္ခဏာ (သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားချမ်းသာကို ဆောင်ခြင်းသဘော) ရှိသည်၊ ပဉ္စမဈာန်ကြဉ်သော မဟဂ္ဂုတ် (၁၂) ပါး၊ မဟာကုသိုလ် (၈) ပါး၊ မဟာကြိယာ (၈) ပါး ပေါင်း (၂၈) ပါးသော စေတသိက်တို့နှင့်သာ ယှဉ်သည်။ (ဤသို့ ထူး၏)

၂။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်

သဒ္ဓါ စသော စေတသိက်များသည်သာ မုချအားဖြင့် ကုသိုလ် မည်၏၊ မောဟစသော စေတသိက်များသည်သာ မုချအားဖြင့် အကုသိုလ်မည်၏။

သဒ္ဓါစသော ကုသိုလ်စေတသိက်များနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် စိတ်သည် ကုသိုလ်စိတ်အမည် ရသည်။

မောဟစသော အကုသိုလ် စေတသိက်များနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် စိတ်သည် အကုသိုလ်စိတ် အမည်ရသည်။

တေ့ စ ကေနစ္စေန သဒ္ဓါဒယော ဧဝ ကုသလာ နာမ၊ မောဟာဒယော ဧဝ အကုသလာ နာမ။ (စိတ္တံ ပန ဖဿာဒယော ဝိယ အညသမာနမေဝ ဟောတိ၊ န ဟိ အာရမ္မဏဝိဇာနနံ ဝါ ကေနစ္စေန မုယှနာဒိဝိယ သာဝဇ္ဇံ ဝါ ဟောတိ၊ သဒ္ဒဟနာဒိဝိယ အနဝဇ္ဇံ ဝါတိ။) တံ ပန အကုသလေဟိ ယုတ္တံ အကုသလန္တိ ဝုစ္စတိ၊ ကုသလေဟိ ယုတ္တံ ကုသလန္တိ။

(ပရမတ္ထဒီပနီ)

ဆဒွါရိက ဒွါရဝိမုတ္တ

ပဉ္စဒွါရ၌ ဥပေက္ခာသန္တီရဏနှစ်ခုသည် သန္တီရဏကိစ္စ, တဒါရုံကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ မဟာဝိပါက်စိတ် (၈)ခုသည် တဒါရုံကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း ဖြစ်ကြ၍ မနောဒွါရ၌ကား၊ ၎င်း(၁၀)ပါးလုံးပင် တဒါရုံကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့်ဖြစ်သောကြောင့် ဆဒွါရိက ဖြစ်ကြသည်။

ထိုစိတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေ ဘဝင် စုတိ ကိစ္စ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သောအခါ ဒွါရဝိမုတ္တ ဖြစ်ကြသည်။

ပဉ္စဒွါရေသု သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏဝသေန မနောဒွါရေ စ တဒါရမ္မဏဝသေန ပဝတ္တနတော ဆဒွါရိကာနိ စေဝ၊

ပဋိသန္ဓာဒိဝသပဝတ္တိယာ ဒွါရဝိမုတ္တာနိ စ။ (ဋီ)

၃။ ပုထုဇဉ်များ သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် ကာမဝစရကုသိုလ်ဇောသည် လောကုတ္တရာစိတ်(၈)ပါးကြဉ်သော အလုံးစုံကို အာရုံပြုနိုင်၏၊ (လောကုတ္တရာစိတ်ကိုကား မရဘူးသေးသောကြောင့် အာရုံမပြုနိုင်ပါ။)

ပုထုဇ္ဇနာဒယောပိ သောတာပန္နာဒီနံ (မဂ္ဂဖလသင်္ခါတံ ပါဋိပုဂ္ဂလိကစိတ္တံ ဇာနိတုံ န သက္ကောန္တိ အနဓိဂတတ္တာ) (ဋီ)

မှတ်ချက်။ ။ဂေါတြဘုအခိုက်၌ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်သည်။

ကံ,ကမ္မနိမိတ်, ဂတိနိမိတ်

ကံ ....အတိတ်ကာလ, ဓမ္မာရုံ။

ကမ္မနိမိတ် ....ပစ္စုပ္ပန်, အတိတ်,ကာလဝိမုတ်, အာရုံ (၆) ပါး။

ဂတိနိမိတ် ....ပစ္စုပ္ပန်ကာလ, ရူပါရုံ။

ဆောင်။ ။ကံအာရုံမှာ၊ တိတ်ဓမ္မာ၊ ထင်လာ မနေဘတည်း။

ကမ္မနိမိတ်၊ ပန်- တိတ်- ညတ်မှန်၊ ဆဋ္ဌာရုံ၊ ထင်ရန် ဆဒ္ဒါ တည်း။

ဂတိမှာကား၊ ပန်-ရူထား၊ ထင်ငြား မနေဘတည်း။

၄။ အာဂန္တုက ဘဝင်

သောမနဿဖြင့် ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့သူအား ဒေါသဇော၏ အဆုံး၌ တဒါရုံ ဖြစ်ခွင့် မရသောအခါ ဘဝင်ကျရလိမ့်မည်၊ ထိုဘဝင်သည် သောမနဿ ဘဝင်ဖြစ်က ဒေါသဇောနှင့် ဆန့်ကျင်နေ၏၊ ဥပေက္ခာဘဝင် ဖြစ်ကလည်း မူလပဋိသန္ဓေနှင့် ဆန့်ကျင်နေပြန်၏၊ ဤသို့ တဒါရုံလည်း ဖြစ်ခွင့်မရ၊ဘဝင် ကျဘို့လည်း အခက်အခဲ ကြုံတွေ့နေသောအခါ ရှေ့နောက် သင့်လျော် စေရန် ဥပေက္ခာသန္တီရဏစိတ်သည် ရှေ့ကလေ့ကျက်ခဲ့ဘူးသော ကာမအာရုံ တခုခုကို အာရုံပြုလျက် အာဂန္တုက ဘဝင်စိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာ ရသည်။

ဒါနနှင့် နိဗ္ဗာန်

ဒါနကုသိုလ်သည် ကာမကုသိုလ်ဖြစ်၍ ၎င်း ဒါနကုသိုလ်သက်သက်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ တိုက်ရိုက်မရောက်နိုင် (၎င်း ဒါနကုသိုလ်က ထောက်ပံ့အပ်သော လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်သည်။)

သာဓက

ကာမာဝစရကုသလမ္ပိ- ကာမသုဂတိယမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတိ၊ တထာ ပဝတ္တိယဉ္စ မဟာဝိပါကာနိ၊ အဟေတုက ဝိပါကာနိ ပန အဋ္ဌပိ သဗ္ဗတ္ထာပိ ကာမလောကေ ရူပလောကေ စ ယထာရဟံ ဝိပစ္စတိ။

(သင်္ဂဟ)

၅။ လောက်လန်းသတ္တဝါသည် အမြီးပိုင်းဖြင့် တနေရာ၌ တည်ပြီးလျှင် ခေါင်းပိုင်းက အခြား တနေရာကို ရှာဖွေကုတ်တွယ်ရ၏၊ ခေါင်း ပိုင်းက ကုတ်တွယ်မိမှသာလျှင် အမြီးပိုင်းကို လွှတ်သကဲ့သို့၊ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဉ်သည်လည်း ဘဝဟောင်း၌ ဥပါဒ်ခဲ့ပြီး ငြီအခိုက်ကျမှ သဝဘစ်သို့ ပြောင်းရွှေ့လာသည် မဟုတ်ပါ။

"ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတံ မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ ပတိဋ္ဌာတိ ဘဝန္တရေ" ကို ထေ က်၍ ဥပါဒ်လျှင် ဥပါဒ်ခြင်း ဘဝသစ်၌ တည်သည်—

ထို့ကြောင့်-လောက်လန်းသဖွယ် ဝိညာဉ်ဘွယ်ဟူသောလောက ဝေါဟာရသည် ယထာဘူတ မကျပါ။

မဂ္ဂါဖလာန မာရမ္မဏာဘူတံ-ပါဠိဖြင့်—

ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့သည် အနုမာနအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံ ပြုနိုင်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြ၏။

မဂ္ဂဖလာနမာရမ္မဏာဘူတန္တိ ဣမိနာ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာနံ အနုမာနသိဒ္ဓတံ။ (ဋီ)

၆။ **ဓမ္မာရုံနှင့် ဓမ္မဓာတ်**

စိတ်-ပသာဒရုပ်-ပညတ်-............ (ဓမ္မာရုံသာမည်)

စေတသိက်-သုခုမရုပ်- နိဗ္ဗာန်............... (နှစ်ပါးစုံမည်)

ဝေဒနာ သညာ

ဝဋ်တရားတို့၌ သာယာအပ်သော ဝေဒနာကိုရင်း၊ ထိုဝေဒနာ၌ သွန်းလောင်း ထည့်ခပ်အပ်သော သညာကိုရင်း သီးခြားခွဲထုတ်၍ ညွှန်ပြလိုသောကြောင့် ဝေဒနာနှင့် သညာတို့ကို သီးခြား ခန္ဓာ ဖွဲ့ရပါသည်။

ဝဋ္ဋဓမ္မေသု အဿာဒံ၊ တဒဿာဒုပသေစနံ။

ဝိနိဘုဇ္ဇ နိဒဿေတုံ၊ ခန္ဓဒွယ မုဒါဟဋံ။ (ဋီ)

၇။ ဣတ္ထိ- (မိန်းမ) ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသောကြောင့် အဝိဇ္ဇမာနမည်၏။

သဒ္ဒေါ-(အသံ သဒ္ဒရုပ်) ဟူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှား ရှိသောကြောင့် ဝိဇ္ဇမာန မည်၏။

ထို့ကြောင့် "ဣတ္ထိသဒ္ဒေါ"သည် အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနသဒ္ဒ ပညတ်မည်၏။

ကမ္မဘဝ,သင်္ခါရ

သင်္ခါရ—အတိတ်စေတနာ။ (အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာ အတီတော အဒ္ဓါ)

ကမ္မဘဝ—ပစ္စုပ္ပန်စေတနာ။ (မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ)

၈။ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် ပညတ် ဖြစ်သည်။

ဝတ္ထုဓမ္မဝိမုစ္စိတံ ပညတ္တိသင်္ခါတံ- ကို ထောက်ပါ။

ဘာဝနာအဆင့်

ပဋိဘာဂနိမိတ် ပေါ်လာချိန်၌ ဥပစာရဘာဝနာ အဆင့် အတန်းသို့ ရောက်ရှိနေပါသည်။ (ထို့နောက် ၎င်းပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဖန်ဖန် ပွားများသောအခါ) အပ္ပနာဘာဝနာ အဆင့်သို့လည်း ရောက်နိုင်ပါသည်။

ပဋိဘာဂနိမိတ္တာ မာရဗ္ဘ ဥပစာရသမာဓိ အပ္ပနာသမာဓိ စ ပဝတ္တန္တိ။ (သင်္ဂြိုဟ်)

မဂ်ရခါနီး စိတ်အစဉ်

ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်ကျက်၍ အပ္ပနာဖြစ်ခါနီးသောအခါ ဘဝင်္ဂစလန-ဘဝင်္ဂုပစ္ဆေဒ-မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်တို့ ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်သော ဝိပဿနာစိတ်များ ယံကိဉ္စိ အနိစ္စာဒိလက္ခဏာကို အာရုံပြု၍ ပရိကမ်-ဥပစာ-အနုလုံ-ဟူသော အမည်ဖြင့် ဖြစ်ကြသည်။

ထို့နောက် ဂေါတြဘုစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ (ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်၍ အရိယာအနွယ်သို့ရောက်လျက်) ဖြစ်သည်။

(ထို့နောက် မဂ်ကို ရသည်။)

ပုံစံ

န-ဒ-မ-ပ-ဥ-နု-ဂေါ-မဂ်-ဖိုလ်-ဖိုလ်-ဘဝင်-ဘဝင်။

၉။ (ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။)

၁၀။ (ဘာဝေတဗ္ဗံ ပနိစ္ဆဝံ-စသော ဂါထာကို အနက်ရေးပါ။)

၁၃၃၃ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ ရူပါဝစရစိတ်သည် အသင်္ခါရိက-အသင်္ခါရိကအပြားမှ လွတ်သော သင်္ခါရဝိမုတ်ဖြစ်သောကြောင့် ရူပါဝစရစိတ်၌ သင်္ခါရအပြားကို မဆိုပါ။

တနည်း

ရူပါဈာန်သည် ပုဗ္ဗာဘိသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ရှေးအဘို့၌ဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ရသောကြောင့် တရံတခါမျှ အသင်္ခါရိကမဖြစ်သင့်၍ အသင်္ခါရိကဟူ၍ အထူးမဆို၊ သသင်္ခါရိကကေန် ဖြစ်နေ၍ သသင်္ခါရိကအဖြစ် လင်းပါးဘွယ်မရှိသောကြောင့် သသင်္ခါရိက ဟူ၍လည်း အထူးမဆိုပါ။

ဖဿ

ချဉ်သီးစားနေသည်ကို မြင်ရ၍ သွားရည်ယိုသကဲ့သို့ ဖဿသည် (နာမ် တရားဖြစ်၍ အာရုံကို မတွေ့ထိတတ်သော်လည်း) တွေ့ထိသော အခြင်း အရာအားဖြင့် ဖြစ်တတ်သောကြောင့် အာရုံကို တွေ့ထိသည်ဟုဆိုသည်။

၂။ သံယောဇဉ် မမည်သော အကုသိုလ်စေတသိက်ကား- အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ,ကုက္ကုစ္စ,ထိန,မိဒ္ဓ (၅)ပါး။

မဟာဝိပါက်စိတ်၌ ဝိရတီ အပ္ပမညာ မယှဉ်။

မဟာဂ္ဂုတ်စိတ်၌ ဝိရတီ မယှဉ်။

လောကုတ္တရာစိတ်၌ အပ္ပမညာ မယှဉ်။

အဘိညာဉ် ကုသိုလ်စိတ်သည် (ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ မဖြစ်ဘဲ) ပုထုဇဉ် သေက္ခတို့သန္တာန်မှာသာ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၏ အာရုံတွင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ကြဉ်ရသည်။

သေက္ခပုထုဇ္ဇနသန္တာနေသွေဝ ပဝတ္တနတော။ (ဋီ)

၃။ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ပါသည်။

သာဓက

တမေဝ ရူပံ ပဿန္တံ စက္ခုဝိညာဏံ။ (သင်္ဂဟ)

နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားနေသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကမ္မဇ, ဥတုဇ, အာဟာရဇ ရုပ်များသာ ဖြစ်သည်။

၄။ တိရစ္ဆာန်နှင့် မဂ္ဂင်

တိရစ္ဆာန်များသန္တာန်၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ, မိစ္ဆာဝါယာမ, မိစ္ဆာသမာဓိ-ဟူသော အကုသိုလ်မဂ္ဂင်များ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

တနည်း တိရစ္ဆာန်များ သန္တာန်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ်မဂ္ဂင်လေးပါးသာ အဖြစ်များသည်၊ မဟာကုသိုလ်မှာ ယှဉ်သော လောကီကုသိုလ်မဂ္ဂင် ဖြစ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တို့လည်း ရံခါ ရနိုင်ပါသည်။

ရှင်းလင်းချက်

တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော အလောင်းတော် ယုန်မင်း, အလောင်းတော် သခ်ပါလ နဂါးမင်းတို့ ပါရမီကုသိုလ်တို့ကို ဖြည့်ကျင့်သောထုံး ရှိသောကြောင့်၎င်း၊ တိရစ္ဆာန် ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်မှာ မဟာကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ မဟာကုသိုလ်မှာယှဉ်သည့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ-စသော လောကီ ကုသိုလ် မဂ္ဂင်တို့လည်း တိရစ္ဆာန်များ သန္တာန်မှာ ရနိုင်ပါသေးသည်။

လောကိယေပိ ယထာယောဂံ ဆဗ္ဗိသုဒ္ဓိ ပဝတ္တိယံ-ကို ထောက်ပါ။

ဆောင်။ ။ပဋ္ဌာန်သတိ၊ ဣန္ဒြိပြင်၊ ဗိုလ်ဗောဇ္ဈင်၊ မဂ္ဂင် တရားကိုယ်။
ကုသိုလ်မဟာ၊ ကြိယာနှင့်၊ အပ္ပနာဇဝန၊ ယှဉ်သမျှ၊
ကောက်ပြ ကြံစေလို။

သတ္တဝါ

သဒ္ဓါရေန ဇနိယမာနံ ။လ။ ပဋိသန္ဓိသဒ္ဓါတံ မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနမေဝ ပတိဋ္ဌာတိ ဘဝန္တရေ-ကို ထောက်၍—

ဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းမှုကြောင့် သတ္တဝါတွေ ဖြစ်လာရသည်-ဟူသော အယူအဆ မဟုတ်ပါ။ (ကံ, သခါရကြောင့်သာ ဖြစ်ရသည်။)

တနည်း

ဝေမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ-ကိုလည်း ယောက်နိုင်သည်။

ယာထာဝုတ္တေန ပစ္စယပရမ္ပရဝိဓိနာ၊ န ပန ဣဿရနိမ္မာနာဒီဟိ။ (ဋီ)

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆာနံပါတ် အခြေအနေကိုကြည့်လျှင် ပဌမအထောက်ကို ရည်ရွယ်ဟန် တူသည်။

၅။ **ကလလရေကြည်**

ဂဗ္ဘသေယျကသတ္တဝါတို့အား ပဋိသန္ဓေအခိုက်၌ဖြစ်သော ကာယ, ဘာဝ, ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် (၃)စည်း ရုပ်(၃၀)ကို ကလလရေကြည်-ဟု ခေါ်သည်။

၎င်း ကလလရေကြည်သည်—

ယခု မွေးဖွားစ သိုး၏အမွေးတချောင်းကို ကြည်လင်သောဆီ၌ နှစ်၍ ဆယ်ယူသောအခါ အမွေးဖျား၌ ငြိကပ်နေသော ဆီပေါက်ပမာဏ ရှိသည်၊ အလွန်ကြည်လင်သော သဘောရှိသည်။ (ဋီ)

ဥပါဒါရုပ်အမည်

ဥပါဒါရုပ်၏ လက္ခဏာကို အဋ္ဌကထာ၌ "စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယရူပံ"ဟု ဆိုထားသဖြင့် မဟာဘုတ်လေးပါးလုံးကို မှီမှသာလျှင် ဥပါဒါရုပ်မည်သည်၊ တပါး,နှစ်ပါး,သုံးပါးကိုမှီရုံမျှဖြင့် ဥပါဒါ ရုပ်မမည်၊ မဟာဘုတ်တို့ကား အချင်းချင်းမှီသော်လည်း လေးပါးလုံးကိုမမှီ၊ တပါး, သုံးပါး,နှစ်ပါးကိုသာ မှီသည်၊ ထို့ကြောင့် ဥပါဒါရုပ် အမည်မရ။

၆။ မျက်စိဖြင့် မြင်ကောင်းသောရုပ်ကား— ရူပါရုံ။
မျက်စိဖြင့် မမြင်ကောင်းသောရုပ်ကား— ကြွင်းသောရုပ်(၂၇)။
ရူပါယတနံ သနိဒဿနရူပံ၊ ဣတရံ အနိဒဿနရူပံ။ (သင်္ဂဟ)
အဝိဇ္ဇာ၏ အကြောင်းကား— အာသဝတည်း။
အာသဝါနံ သမုပ္ပါဒါ အဝိဇ္ဇာ စ ပဝတ္တတိ။ (သင်္ဂဟ)

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ

ဝိပဿနာ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ရောက်သော အနုလောမဉာဏ်နှင့် တကွဖြစ်သော သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ်သည် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာ မည်၏။

ယာ သိခါပတ္တာ၊ သာ သာနုလောမာ သင်္ခါရုပေက္ခာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာတိ စ ပဝုစ္စတိ။ (သင်္ဂဟ)

၇။ ဒွိဟေတုက တိဟေတုကသဒ္ဒါဖြင့် ကေဟိတ်ဇောတို့၌ အဓိပတိမရှိသည်ကို သိစေသည်။

ဝေ-သဒ္ဒါဖြင့် လောကီဝိပါက် စိတ်တို့၌ အဓိပတိ မဖြစ်သည်ကို သိစေသည်။

ဒွိဟေတုက တိဟေတုကဂ္ဂဟဏေန ကေဟေတုကေသု အဓိပတီနံ အဘာဝံ ဒဿေတိ။

ဇဝနေသွေဝါတိဧဝ အဝဓာရဏံ လောကိယဝိပါကေသု အဓိပတီနံ အသမ္ဘဝဒဿနတ္ထံ။ (ဋီ)

(ဘဝနှစ်ပါးအထူး ၁၃၃၀-ခုနှစ် အဖြေ၌ရှု။)

၈။ **ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ**

ဒုက္ခရောက်နေသူသည် သုခကို တောင့်တလိုချင်၏၊ ဤသို့ ဒုက္ခဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်သည်။

ချမ်းသာသော သူကလည်း ထို့ထက်ချမ်းသာမှုကို လိုလား၏၊ ဤသို့ သုခဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်သည်။

ငြိမ်သက်သော သဘောရှိသောကြောင့် ဥပေက္ခာကို သုခ၌ သွင်း၍ သုခဝေဒနာ ကဲ့သို့ မှတ်ရမည်။

ဒုက္ခီ သုခံ ပတ္ထယတိ၊ သုခီ ဘိယျောပိ ဣစ္ဆတိ။
ဥပေက္ခာ ပန သန္တတ္တာ၊ သုခမိစ္စေဝ ဘာသိတာ၊

အသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းသက်သက်ဖြင့် သောတာပန် မဖြစ်နိုင်ပါ။

အထောက်

ဒသအသုဘာ ကာယဂတာသတိ စ ပဌမဇ္ဈာနိကာ။

၉။ (တတော ပရံ တမေဝ (ပ) ယထာရဟမပ္ပေန္တိ- ပါဠိကိုရေးပါ။)

၁၀။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ သညာဖြင့် မှတ်၍ နေဝသညာ နာသညာ-ဟု ဆိုခြင်းသည် နိဒဿန မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် နေဝဖဿနာဖဿ- စသည်ဖြင့်လည်း ဆိုနိုင်ပါသည်။

သညာဝသေန စေတ္တ ဗျာနူပလက္ခဏံ နိဒဿနမတ္တံ၊ ဝေဒနာ-ဒယောပိ ဟိ တသ္မိံ ဗျာနေ နေဝဝေဒနာ နာဝေဒနာယော ါတိ။ (ဋီ)

တတြမဇ္ဈတ္တတာ နှင့် ဥပေက္ခာ

တတြမဇ္ဈတ္တတာသည် စိတ် စေတသိက်တို့ကို လျစ်လျူရှုခြင်း သဘော လက္ခဏာ ရှိ၏၊ အညီအမျှ ပြေးသွားကြသော အာဇာနည်မြင်းတို့ကို လျစ်လျူရှု၍ လိုက်သွားသော ရထားထိန်းနှင့် တူ၏။

ဥပေက္ခာသည် - ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌ မဇ္ဈတ္တာကာရ အားဖြင့် ရှုခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။

တတြမဇ္ဈတ္တတာ စိတ္တစေတသိကာနံ အဇ္ဈုပေက္ခနလက္ခဏာ၊ သမပ္ပဝတ္တာနံ အဿာနံ အဇ္ဈုပေက္ခကော သာရထိ ဝိယ။

ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု မဇ္ဈတ္တာကာရ ပဝတ္တိလက္ခဏာ ဥပေက္ခာ။ (ဋီ)

၂။ လောကုတ္တရာဝိရတီသည် နိယတ ဖြစ်သော ကြောင့်၎င်း၊ ဝိရတိကရုဏာဒယောသည် အနိယတယောဂီကို ပြသော အရာဖြစ်သောကြောင့်၎င်း လောကီဝိရတီကိုသာ ယူရပါသည်။

အထောက်

ဝိရတိယော ပန တိဿောပိ လောကုတ္တရစိတ္တေသု သဗ္ဗထာပိ နိယတာ ကေတောဝ လဗ္ဘန္တိ (ပ) ဝိသုံ ဝိသုံ။

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၁၉

ထိန မိဒ္ဓသည်—

ဒေါသမူ သသင်္ခါရိကစိတ်၌ ဣဿာ- မစ္ဆရိယ- ကုက္ကုစ္စ တို့နှင့် သဟကဒါစိ ယှဉ်၍ မာနနှင့် နာနာ ဖြစ်သည်။

ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကစိတ်၌ မာနနှင့် သဟ ကဒါစိ ယှဉ်၍ ဣဿာ-မစ္ဆရိယ-ကုက္ကုစ္စတို့နှင့် နာနာ ဖြစ်သည်။

ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် သသင်္ခါရိက စိတ်တို့၌ကား- ဣဿာ-မစ္ဆရိယ-ကုက္ကုစ္စ-မာနတို့နှင့် နာနာ ဖြစ်သည်။

၃။ **ကာမာဝစရအရ—ကာမစိတ်(၅၄)စေတသိက်(၅၂)ရုပ်(၂၈)ရ၏။**

ဘုရားရှင် သန္တာန်မှာဖြစ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်သည်သာ ထိုထို သဗ္ဗညုတဉာဏ်စသည်တို့၏ ရှေ့သွားဖြစ်သောအခါ၌ သဗ္ဗာရမ္မဏဖြစ်သည်၊ ဘုရားမှတပါး အခြားသူတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်သော ဝုဋ္ဌောစိတ်သည် အလုံးစုံကို အာရုံမပြုနိုင်။

ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနဿ စ တံ တံ ပုရေစာရိကဝသပ္ပဝတ္တိယံ န စ ကိဋ္ဌိ အဂေါစရံ နာမ အတ္ထိ။ (ဋီ)

၄။ တပါးသော ကံများ မတားမြစ်နိုင်လောက်အောင် စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ မုက္ခအကျိုးပေးမည့် ကြီးလေးသော(အကုသိုလ်အရာ၌ ပဉ္စာနန္တရိယ-နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ကုသိုလ်အရာ၌ မဟဂ္ဂုတ်)ကံမျိုးကို ဂရုကံဟု ခေါ်သည်။

ဆောင်။ ။ပဉ္စာနန္တရိယ၊ ကံငါးဝနှင့်၊ နိယတမိစ္ဆာ၊ မဟဂ္ဂါ၊ မှတ်ပါ ဂရုကံ။

ဒွါရသော ပေက္ခကာ ပရံ

မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဥပေက္ခာ (၅) မဂ်ဥပေက္ခာ (၄) အောက်ဖိုလ် ဥပေက္ခာ (၃) ပေါင်း (၁၂) ပါး။

အထောက်

ဥပေက္ခာသဟဂတဇဝနာနန္တရံ ဥပေက္ခာသဟဂတာဝ၊ တတ္ထာပိ ကုသလဇဝနာနန္တရံ ကုသလဇဝနဋ္ဌေဝ ဟေဋ္ဌိမဥ္စ ဖလတ္တယ မပေ့တိ။

၅။ စိတ္တအရ–ဝုဋ္ဌော, ကာမဇော (၂၉)အဘိညာဉ် (၂)ပေါင်း (၃၂)

အထောက်

ဝေါဋ္ဌဗ္ဗနံ ကာမာဝစရ ဇဝနာဘိညာ ပနံ ဝိညတ္တိမ္ပိ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။

သစ်ပင်၌ ရုပ်

အဝိနိဗ္ဘောဂရုပ် (၈) သဒ္ဒ ရုပ်-ဟူသော ဥတုဇ သဒ္ဒနဝက ကလာပ် ရုပ် (၉) ပါး။

စတုမဂ္ဂဉာဏေန သစ္စိကာတဗ္ဗ-ပါ်၌ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကိုအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မျက်မှောက်အားဖြင့် သိအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ပြသည်။

စတုမဂ္ဂဉာဏေန သစ္စိကာတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ နိဗ္ဗာနဿ တံ တံ အရိယ-ပုဂ္ဂလာနံ ပစ္စက္ခသိဒ္ဓတံ ဒဿေတိ။ (ဋီ)

၆။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပ, မိစ္ဆာဝါယာမ, မိစ္ဆာသမာဓိ-တို့သည် ဒုဂ္ဂတိသို့ ရောက်ကြောင်း အကုသိုလ်မဂ္ဂင်များ ဖြစ်သောကြောင့် လက်ခံရမည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒုဂ္ဂတိမဂ္ဂတ္တာ မဂ္ဂင်္ဂါနိ။ (ဋီ)

ယထာသမ္ဘဝံ

ဒွိဟိတ်ဇောတို့၌ ဝိမံသာဓိပတိ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်၎င်း၊ စိတ္တာဘိသင်္ခါရ ဥပနိဿယ၏ ဒွိဟိတ်ဇော တိဟိတ်ဇော အားဖြင့် ဖြစ်သင့်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၎င်း သင့်လျော်သည့် အဓိပတိ တပါးပါးကိုသာလျှင် ရအပ်သည်၏အဖြစ်ကို ရည်ရွယ်၍ ယထာသမ္ဘဝံ-ဟု ဆိုသည်။

ကောဝ

တိုင်းပြည်တပြည်မှာ ရှင်ဘုရင်တပါးသာ ရှိသကဲ့သို့၊ အထက်သန်ဆုံး တရားတပါးသည်သာ အဓိပတိထိုက်သည်ဟု သိစေခြင်းငှါ ကောဝ-ဟု ဆိုသည်။

၇။ **ဝီသတာကာရ**

အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ
(အတိတ်အကြောင်း ငါးပါး)

ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ–
(ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ၆ါးပါး)

တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ, အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ–
(ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ၆ါးပါး)

ဝိညာဉ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ–
(အနာဂတ်အကျိုး ၆ါးပါး)

ကေနိရောဓ, ကောလမ္ဗဏ အင်္ဂါချိတ်သဖြင့် သမ္မယောဂလက္ခဏာ မရှိသောကြောင့် သဟဇာတရုပ်များအား သမ္ပယုတ္တ စွည်း မတပ်ပါ။

၈။ အနုပဿနာ (၃) မျိုး

(၁) အနတ္တာနုပဿနာသည် အတ္တ-ဟူ၍ စွဲလမ်းခြင်းကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် သုညတာနုပဿနာ မည်သော ဝိမောက္ခမုခ ဖြစ်၏။

(၂) အနိစ္စာနုပဿနာသည် ဝိပလ္လာသနိမိတ်ကို စွန့်လွှတ်နိုင်ခြင်း ကြောင့် အနိမိတ္တာနုပဿနာ မည်သော ဝိမောက္ခမုခ ဖြစ်၏။

(၃) ဒုက္ခာနုပဿနာသည် တောင့်တတတ်သော တဏှာကို စွန့်လွှတ် နိုင်ခြင်းကြောင့် အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာ မည်သော ဝိမောက္ခမုခ ဖြစ်၏။ (သင်္ဂဟ)

ဝိမောက္ခ

ဖိုလ်သည် မဂ္ဂဝီထိ၌ မဂ္ဂါဂမန၏ အစွမ်းအားဖြင့် (သုညတ-အနိမိတ္တ-အပ္ပဏိဟိတ) ဝိမောက္ခ မည်၏။

ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌ ဝိပဿနာဂမန၏ အစွမ်းအားဖြင့် (သုညတ-အနိမိတ္တ-အပ္ပဏိဟိတ) ဝိမောက္ခ မည်၏။

၉-၁၀။ ထင်ရှားပြီ။

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ မဂ္ဂင်— သမ္မာဒိဋ္ဌိ- သမ္မာသင်္ကပ္ပ- သမ္မာဝါစာ- သမ္မာကမ္မန္တ- သမ္မာအာဇီဝ-သမ္မာဝါယာမ-သမ္မာသတိ-သမ္မာသမာဓိ ဟူသော မဂ်၏အစိတ်အပိုင်း (၈)ပါးသည် မဂ္ဂင်မည်၏။

မဂ္ဂ—သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော တရား(၈)ပါး အပေါင်းသည် မဂ္ဂမည်၏။

မဂ်စိတ်—မဂ်နှင့်ယှဉ်သောစိတ်သည် မဂ်စိတ်မည်၏။

အောက်အောက်ဈာန်ထက် အထက်အထက်ဈာန်က အားကြီးသောကြောင့် ပါဒကဖြစ်သော ဒုတိယဈာန်နှင့် တူစွာ ဈာန်အင်္ဂါ (၄)ပါး ရှိရမည်။

ဟောဋ္ဌိမ ဟောဋ္ဌိမဇ္ဈာနတော ဟိ ဉပရူပရိဈာနံ ဗလဝတရံ။ (ဋီ)

၂။ သဟ-နာနာ

ထိန မိဒ္ဓသည် ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် သသင်္ခါရိကစိတ်၌ - မာနနှင့် သဟ ဖြစ်သည်။

ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် ပဋိဃသမ္ပယုတ်စိတ်တို့၌ (မာန မယှဉ်သောကြောင့်) မာနနှင့် နာနာ ဖြစ်သည်။

ကေစိဝါဒ

လေ့ကျက်အပ်ပြီးသော ကျမ်းဂန်ကို တခြားတပါး နှုတ်သွင်းလျက်လည်း သရဇ္ဈာယ်နိုင်သကဲ့သို့၊ ကရုဏာ-မုဒိတာကို ပွားများသောအခါ အပ္ပနာဝီထိမှ ရှေးအဘို့၌ ပရိစယ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဉပေက္ခာသဟဂုတ်စိတ်တို့ဖြင့်လည်း ပရိကံပြုနိုင်သောကြောင့် မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာ ဉပေက္ခာတို့၌ အပ္ပမညာ မယှဉ်ဟူသောဝါဒကို ကေစိ ထိုးရသည်။ (ဋီ)

၃။ စိတ်၌ ဓာတ် (၇)မျိုး

မနောဓာတ် - သိကာမတ္တ သိရုံမျှ ဖြစ်သောကြောင့် မနောဓာတ် မည်၏။

ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် - မနောဓာတ်ထက် ထူးသောအားဖြင့် သိတတ်သော ဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် ပဉ္စဝိညာဏဓာတ် မည်၏။

မနောဝိညာဏဓာတ် - မနောဓာတ်, ပဉ္စဝိညာဏ ဓာတ်တို့ထက် သာလွန်ထူးကဲသောအားဖြင့်သိတတ်သောဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။

တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌ မဟာကုသိုလ်ကြောင့် ရုပဘုံ၌ အဟိတ်ကုသလဝိပါက်, စက္ခုဝိညာဉ်, သောတဝိညာဉ်, သမ္ပဋိစ္ဆိုင်း, သန္တီရဏ (၂) အားဖြင့် (၅)ပါး ဖြစ်သည်။

၄။ ဘုရားရှင်ကို တွေ့မြင်ပါလျက် သဒ္ဓါကင်းမဲ့သဖြင့် အရေးမစိုက်နေသူအား....

ဧ္ဝ .... ဥပေက္ခာဇော။

နောက်....သောမနဿတဒါရုံ။

အသဒ္ဓါဒီနံ ဗုဒ္ဓါဒီသု အတိဣဋ္ဌာရမ္မဏေသုပိ ဥပေက္ခာဇဝနံ ဟောတိ။
"ဋီ" (ဇောအပြန်)

အတိဣဋ္ဌေ ပန သောမနဿသဟဂတာနေဝ သန္တီရဏ တဒါရမ္မဏာနိ။
"သင်္ဂဟ" (ဝိပါက်အမှန်)

သောမနဿ တဒါရုံ၏ ရှေ့၌ကျသော ဇောများ

လောဘမူ (၈) မောဟမူ (၂) မဟာကုသိုလ် (၈) ဟသိတုပ္ပါဒ်
(၁) မဟာကြိယာ သောမနဿ(၄) ပေါင်း (၂၃)

ဆောင်။ ။လော-မော ကုနှောင်၊ အကုန်ဆောင်၍၊ ဒေါ်နှောင် ဥ-ဆ၊ သောမနကြိယာ၊ သောပဉ္စာတည်း၊ ကြိယာ ဥ-မှ၊ သ-ဆ-တဒါ၊ ဖြစ်ဘိုလာသည်၊ သေချာမှတ်လေ အမြဲတည်း။

၅။ ဈာန်နှင့် ဘုံ

အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည် ဈာန်ကို ပြဆိုရာ၌ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် (ပ-ဒု-တ- စ- မ-ဈာန်ဟု) ပြဆိုသည်။

ဘုံကို ပြဆိုရာ၌ကား စတုက္ကနည်းအားဖြင့် (ပ- ဒု- တ- စ-ဈာန် ဘုံဟု) ပြဆိုထားသည်။

ဘုံကို စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ပြသကဲ့သို့ ဈာန်ကိုလည်း စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ပြမည်ဆိုလျှင် ပဉ္စမဈာန်သည် စတုတ္ထဈာန် အရာ၌ တည်၏။

ပဉ္စမဈာနဝိပါကံနှင့် ပဉ္စမဈာနံ ဘာဝေတွာ တို့ကား- ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ဆိုသောစကား ဖြစ်သည်။

စတုတ္ထဈာနဘူမိယံနှင့် ဝေဟပ္ဖလေသု တို့ကား စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ဆိုသောစကား ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့်....မဟဂ္ဂုတ်ကံသည် တူသော အကျိုးကို ပေးသည် ဟူသော ဋီကာ မဟဂ္ဂတံ ပုညံ-စသော ဂါထာစကားတို့ မဆန့်ကျင်ကြပါ။

သီလဗ္ဗတပရာမာသ

နွား ခွေးတို့၏ အလေ့, နွား ခွေးတို့၏ အကျင့်သဘော စသည်ဖြင့် သံသရာမှ စင်ကြယ်သည်ဟု သဘောမဟုတ်သော အားဖြင့် သုံးသပ်မှတ်ထင်ခြင်းသည် သီလဗ္ဗတပရာမာသ မည်၏။

ဂေါသီလာဒိနာ သီလေန,-ဝတေန, တဒုဘယေန စ သုဒ္ဓိတိ ဧဝံ ပရတော အသဘာဝတော အာမသနံ (သီလဗ္ဗတ) ပရာမာသော။

(ဋီ)

၆။ ပဇဟထ နှင့် အပ္ပဟာတဗ္ဗ

ရူပံ အပ္ပဟာတဗ္ဗမေဝ- ဟူသော စကားသည် မုချတိုက်ရိုက် အားဖြင့် ဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။

ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ၊ တံ ပဇဟထ (သင်တို့၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော ရုပ်ကို ပယ်ကြလော) ဟူသော ဘုရားစကားသည်ကား ဥပစာ စကားမျှသာ

ဖြစ်သည်၊ မှန်၏·ရုပ်ကို ပယ်ရမည် မဟုတ်၊ ရုပ်၌ တပ်သော တဏှာ ရာဂ ကိုသာ ပယ်ရမည်၊ ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

အနာရမ္မဏ နှင့် ဂေါစရဂ္ဂါဟိက

အနာရမ္မဏ-ဟူသော စကားသည် မုချစကား ဖြစ်သည်။

ဂေါစရဂ္ဂါဟိက-ဟူသော စကားသည်ကား ဥပစာ စကား ဖြစ်သည်။

(ဌာနီဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ ဂေါစရဂ္ဂါဟိက ဟူသော အမည်ကို ဌာနဖြစ်သော ရုပ်၌ တင်စား၍ ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်၊) ထို့ကြောင့် အချင်းချင်း မဆန့်ကျင်ပါ။

၇။ (၁၃၃၀-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှုလေ။)

ဥပဒါန်သည်

ပစ္စုပ္ပန်-အစွန့်, ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းခြင်းရာ, ပစ္စုပ္ပန် အဘို အစု အလှာ, ကိလေသာဝဋ္ဋ။

၈။ (က) နိမိတ် နှင့် ဘာဝနာ

(၁) ပရိကမ္မနိမိတ်, ဥဂ္ဂဟနိမိတ်–ပရိကမ္မဘာဝနာ။

(၂) ပဋိဘာဂနိမိတ် – ဥပစာရဘာဝနာ,အပ္ပနာဘာဝနာ။

ဆောင်။ ။ပရိ-ဥဂ္ဂ၊ နိမိတ္တ၊ ကမ္မဘာဝနာ။
ပဋိဘာဂ၊ နိမိတ္တ၊ စာရ-အပ္ပနာ။

(ခ) ဝိမောက္ခမုခ နှင့် ဝိမောက္ခ

(၁) သုညတာနုပဿနာ ဝိမောက္ခမုခ နှင့် သုညတဝိမောက္ခ။

(၂) အနိမိတ္တာနုပဿနာ ဝိမောက္ခမုခ နှင့် အနိမိတ္တဝိမောက္ခ။

(၃) အပ္ပဏိဟိတာနုပဿနာဝိမောက္ခမုခ နှင့် အပဏိဟိတဝိမောက္ခ။

၉-၁၀။ (ထင်ရှားပြီ။)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ အာရမ္မဏံ စိန္တေတီတိ ဝိဇာနာတီတိ စိတ္တံ။ (ကတ္တုသာဓန)
စိန္တေန္တိ ဧတေန ကရဏဘူတေန သမ္ပယုတ္တဓမ္မာတိ စိတ္တံ။
(ကရဏသာဓန)

စိန္တနမတ္တံ စိတ္တံ။ (ဘာဝသာဓန)

ကတ္တုသာဓန, ကရဏသာဓနတို့ဖြင့် ပရမတ္ထဓမ္မမှ လွတ်သော ကတ္တား, ကရိုဏ်းမည်သည် မရှိဟု ပြပါသည်။

တထာ နိဒ္ဒေသော ပန ဓမ္မသဘာဝ ဝိနိမုတ္တဿ ကတ္တာဒိနော အဘာဝ ပရိဒီပနတ္ထံ။ (ဋီ)

ဘာဝသာဓနဖြင့် ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့ မည်သည် အကြောင်း ပစ္စည်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ခြင်း သဘောမျှသာတည်းဟု သိစေပါသည်။

ယထာပစ္စယံ ဟိ ပဝတ္တိမတ္တမေဝ ယဒိဒံ သဘာဝဓမ္မောနာမ၊ ဧဝဥ္စ ကတွာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ပရမတ္ထဓမ္မာနံ ဘာဝသာဓနမေဝ နိပ္ပရိယာယတော လဗ္ဘတိ။ (ဋီ)

၂။ အကျယ် (၄၀)

မူလ မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ် အကျဉ်း (၈)ပါးသည်ပင် ဈာန်အင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်သော အပြားအားဖြင့် အကျယ် (၄၀) ပွားလာရခြင်းကြောင့် ၈-ကို ၅-ဖြင့် မြှောက်၍ ၄၀ ဖြစ်ရာ၌ မူလတည်သော ၈-သည် ရလာဒ် ၄၀-၌ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သကဲ့သို့) မူလအကျဉ်း ၈-ပါးကို ထည့်သွင်း ရေတွက်စရာ မလိုတော့ပါ။

ဈာန် (၂) မျိုး

အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်—မဟဂ္ဂုတ်ဈာန် သမာပတ် (၈)ပါး။
လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်—ကာမာဝစရဝိပဿနာနှင့် မဂ်, ဖိုလ်။

အာရမဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ သဟ 'ဥပစာရေန အဋ္ဌသမာပတ္တိယော ဝုစ္စန္တိ၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနန္တိ ဝိပဿနာ မဂ္ဂဖလာနိ ဝုစ္စန္တိ။ (ပါရာဇိကဏ်-၄)

၃။ **ပစ္စုပ္ပန်အာရုံသာ**

ပဉ္စဒွါရိကစိတ်တို့၌ စိတ်ခဲတ်သတ္တိသည် များစွာ မရှိကြသောကြောင့် ပဉ္စဒွါရိကစိတ်တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်အာရုံကိုသာ အာရုံပြုကြသည်။

(ဘာသာဋီကာ)

အရဟတ္တမဂ်ကို အာရုံမပြု

ကုသိုလ် အဘိညာဉ်စိတ်တို့သည် (သေက္ခ ပုထုဇဉ်တို့ သန္တာန်၌သာ ဖြစ်သောကြောင့်) အရဟတ္တမဂ်ကို အာရုံမပြုပါ။

သာဓက

ဉာဏသမ္ပယုတ္တ ကာမာဝစရ ကုသလာနိ စေဝ ပဉ္စမဇ္ဈာနသခ်ါတံ အဘိညာ ကုသလဥ္စေတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဝဇ္ဇိတသဗ္ဗာရမ္မဏာနိ။

အဘိညာဉ်

အလွန်အကြူး အထူးသိတတ်သော ရူပပဉ္စမစျာန်နှင့် ယှဉ်သော ပညာ စေတသိက်သည် မုချ အားဖြင့် အဘိညာဉ် မည်၏။

မှတ်ချက်။ ။ထိုဉာဏ်ပညာနှင့် ယှဉ်သော ပဉ္စမစျာန် စိတ်သည်လည်း သဟာစရဏ (တကွဖြစ်ဘက်) နည်းအားဖြင့် အဘိညာဉ် မည်၏။

၄။ **စတုစတ္တာလီသ**

အဟိတ်-၁၀၊ မဟာဝိပါက်-၈၊ မဟာကြိယာ-၈၊ မဟဂ္ဂုတ်ကြိယာ-၉၊ အရဟတ္တဖိုလ်-၁၊ ပေါင်း-(၄၄)ပါး။

သမ္ဘာဝါ

မဟဂ္ဂုတ်စျာန် ၉-ပါးလုံးကို ရသော ရဟန္တာ သန္တာန်၌သာ ၄၄-ပါး ဖြစ်သင့်သည်၊ မဟဂ္ဂုတ်စျာန်မရလျှင်ကား–(၁-ပါးမရလျှင် ၁-ပါးအတွက် လျော့၍ ၂-ပါးမရလျှင် ၂-ပါးအတွက် စသည် လျော့၍ ရေတွက်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ၉-ပါးလုံး မရလျှင်) ၃၅-ပါးသာ ဖြစ်သင့်သည်။

၅။ (၁၃၂၉-ခုနှစ် အဖြေ၌ရှု။)

အရူပပဋိသန္ဓေ၏ နိမိတ်အာရုံ

(၁) အာကာ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ကောင်းကင်ပညတ် ကမ္မနိမိတ် အာရုံ။

(၂) ဝိညာ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ပထမာရုပ္ပဝိညာဉ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ကမ္မ နိမိတ်အာရုံ။

(၃) အာကိဉ် ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် နတ္ထိဘာဝပညတ်၊ ကမ္မနိမိတ် အာရုံ။

(၄) နေဝ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် တတိယာရုပ္ပဝိညာဉ်၊ မဟဂ္ဂုတ် ကမ္မ နိမိတ်အာရုံ။

တထာ အရူပပဋိသန္ဓိယာစ မဟဂ္ဂတဘူတံ ပညတ္တိဘူတဥ္စ ကမ္မနိမိတ္တမေဝ ယထာရဟမာရမ္မဏံ ဟောတိ။ (သင်္ဂဟ)

၆။ **အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ**

အာပေါဓာတ်သည် အလွန်သိမ်မွေ့သည့် အတွက် တွေ့ထိ စမ်းသပ်၍ မရကောင်းသောကြောင့် အာပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယသင်္ခာတံ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုပါသည်။

အာပေါဓာတုယာ သုခုမဘာဝေန ဖုသိတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ ဝုတ္တံ အပေါဓာတုဝိဝဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယသင်္ခါတန္တိ။ (ဋီ)

ယထာရဟံ

အမဖြစ်လျှင် ပုရိသဘာဝရုပ် မရ၊ အထီးဖြစ်လျှင် ဣတ္ထိဘာဝရုပ် မရ၊ စက္ခုသောတစသည် ချို့သူတို့၌ စက္ခုသောတစသော တချို့ရုပ်များ မရ၊ ဤသို့ ထိုက်သင့်သလို ရသည်ကို ရည်ရွယ်၍"ယထာရဟံ"ဟု ဆိုသည်။

အနူနာနိ

ထိုသို့ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် အချို့ရုပ်များမရထိုက်သော်လည်း ကာမဘုံအတွက် ကား ရုပ်(၂၈)ပါးလုံးပင် ရနိုင်သောကြောင့်"အနူနာနိ" (မယုတ်လျော့) ဟု ဆိုသည်။

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၂၀

၇။ **တဗ္ဗတ္ထုကာ တဏှာ**

ကာမသဒ္ဒါသည် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ဟောရင်းဖြစ်သော်လည်း ကာမအရ ထိုဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ကိုက်ရိုက်မယူဘဲ ထိုဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်၌တည်သော(အာရုံပြုသော)ကာမတဏှာကို ဌာနူပစာအားဖြင့် ကောက်ယူရမည်။

တထာပဝတ္တံ

ဒိဋ္ဌိစေတသိက် တခုတည်းသည်ပင်(၁) သီလဗ္ဗတပရာမာသ အချင်းအရာ (၂) ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသအခြင်းအရာ (၃)အတ္တဝါဒုပါဒါန် အချင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သည်ကို ရည်မှန်း၍ တထာပဝတ္တံဟု ဆိုသည်။

အကျယ်ရှင်းပုံ

ဒိဋ္ဌိစေတသိက်သည်—

(၁) နွား ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြင့် ကိလေသာမှစင်ကြယ် သံသရာမှ လွတ်မြောက်လွယ်၏ဟု ယူသောအခါ သီလဗ္ဗတပရာမာသဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။

(၂) ဤ ငါ့အယူသာအမှန် ကျန်အယူအဆတွေ အမှားချည်းဘဲဟု စွဲမြဲစွာယူသောအခါ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

(၃) အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းသောအားဖြင့် ယူသောအခါ အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

၈။ **နာမကမ္မာဒိ**

နာမဓေယျ, နာမနိရုတ္တိ,နာမဗျဥ္ဇန,နာမာဘိလာပ ဟူသော (၄)ပါး။

နာမ

ဘူမိသဒ္ဒါသည် မြေကြီး ဟူသော အနက်ကို ဟောဘို့ရာ အမြဲညွတ်နေ (ဦးလှည့်နေ)သောကြောင့် နာမ=အနက်သို့ ညွတ်သည် မည်သည်။

ဘူမိသဒ္ဒါက မြေကြီး ဟူသော အနက်ကို မိမိ၏ ဟောနက် အဖြစ်ဖြင့် အမြဲကိုင်းရှိုင်းစေတတ်သောကြောင့် နာမ=မိမိသို့ အနက်ကို ညွတ်စေတတ်သည် မည်သည်။

နာမဓေယျ

ဘူမိ ဟူသော သဒ္ဒါ နာမသည်ပင် အရေးပါ အရာရောက်သော ရှေးပညာရှိတို့ပြုအပ်သော နာမည်ဖြစ်သောကြောင့် နာမကမ္မမည်သည်။
(အခြေပြု သင်္ဂြိုဟ်)

၉။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

၁၀။ ငါသည် ရှေးက ဖြစ်မှ ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေသလား၊ အလုံးစုံကို အကုန်သိနိုင်သော ဘုရားရှင်ဟူသည် ရှိမှ ရှိနိုင်ပါမည်လား စသော ယုံမှားသံသယမှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဉာဏ်ဖြစ်သောကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဟု ဆိုသည်။

အဒ္ဓါနသမ္မသန

အတိတ်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ဓမ္မတို့သည် အတိတ်ဘဝ၌ပင် ချုပ်လေပြီ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝသို့ မရောက်နိုင်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ဓမ္မတို့သည်လည်း ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၌ပင် ချုပ်ရလေ၏၊ အနာဂတ်ဘဝသို့ မရောက်နိုင်၊ ဤသို့ ကုန်ခန်းတတ်သော သဘောကြောင့် အနိစ္စ၊ ကြောက်မက်ဘွယ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ၊ အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့် အနတ္တ တရားချည်းပါတကား စသည်ဖြင့် သုံးသပ်ပွားများမှုသည် အဒ္ဓါနသမ္မသန မည်၏။

သန္တတိ သမ္မသန

အပူရုပ် အစဉ်သည် အအေးရုပ် အစဉ်သို့ မရောက်မီ ချုပ်ပျောက်၏၊ ဤသို့ ကုန်ခန်း တတ်သောကြောင့် အနိစ္စ၊ ကြောက်မက်ဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ၊အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့် အနတ္တတရား ချည်းပါတကား စသည်ဖြင့် သုံးသပ်ပွားများမှုသည် သန္တတိ သမ္မသန မည်၏။

ခဏ သမ္မသန

အတိတ်ခဏ၌ဖြစ်သော ရုပ် နာမ် ဓမ္မတို့သည် အတိတ်ခဏ၌ပင် ချုပ်ပျောက်ခဲ့လေပြီ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏသို့ မရောက်၊ ဤသို့ ကုန်ခန်းတတ်သောကြောင့် အနိစ္စ၊ ကြောက်မက်ဘွယ် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခ၊ အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့် အနတ္တ- တရားချည်းပါ တကား စသည်ဖြင့် သုံးသပ် ပွားများမှုသည် ခဏ သမ္မသနမည်၏။

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သင်္ဂဟ - အဖြေ

၁။ လောကအရ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ- ရ၏။

မဂ်စိတ်သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော လောကမှ (အနာသဝ အဖြစ်ဖြင့်) လွန်မြောက် တတ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာ မည်၏။

ဖိုလ်စိတ်သည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော လောကမှ (အနာသဝ အဖြစ်ဖြင့်) လွန်မြောက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာ မည်၏။

နိဗ္ဗာန်သည် (အနာသဝဂုဏ်အားဖြင့်) လောကထက် လွန်ကဲသောကြောင့် လောကုတ္တရာ မည်၏။

လောကီကုသိုလ်တို့သည် အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံပြုရာ ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော လောကမှ အနာသဝ အဖြစ်ဖြင့် မလွန်မြောက်သောကြောင့်၎င်း လောကုတ္တရာ မမည်ပါ။

၂။ အပ္ပမညာသည် ၂-ပါးသာရှိသည် မဟုတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်း၌ လေးပါး ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဒွေအပ္ပမညာယော-ဟု သချာတပ်၍ မဆိုပါ။

(၁၃၃၆-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု)

၃။ သဗ္ဗထာအရ— ကာမအာရုံ ဟူသမျှ အားလုံးသော အပြား၊ မဟဂ္ဂုတ် အာရုံ ဟူသမျှ အားလုံးသောအပြား၊ လောကုတ္တရာ အာရုံဟူသမျှ အားလုံးသော အပြား၊ ပညတ် အာရုံ ဟူသမျှ အားလုံးသော အပြား ရ၏။

သဗ္ဗာရမ္မဏအရ—အားလုံးသော ကာမ, မဟဂ္ဂုတ်, လောကုတ္တရာ, ပညတ်အာရုံများ ရ၏။

"အဟိရိန္ဒြိယော"သည် ပသာဒရုပ်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည် မဟုတ်၊ ပုံသဏ္ဌာန်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။

"ဃာနာဒိတ္တယံ နတ္ထိ"ဟူသောစကားသည် ဃာနပသာဒရုပ် စသည်ကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသော စကား ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

၄။ ဝိပါက်အမှန်

သဘာဝဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ ကုသလဝိပါက် ဥပေက္ခာ သန္တီရဏ တဒါရုံများဖြစ်၍ သဘာဝ အတိဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ ကုသလဝိပါက် သောမနဿ သန္တီရဏ တဒါရုံများ ဖြစ်ကြ၏။

သဘာဝ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံသောအခါ၌ကား အကုသလဝိပါက် သန္တီရဏ တဒါရုံများ ဖြစ်ကြ၏၊ ဤသို့ ဝိပါစိတ်များ၌ အာရုံအားလျော်စွာ သောမနဿ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာယှဉ်ပုံ မြဲသည်ကို "ဝိပါက်အမှန်"ဟု ဆိုသည်။

ဇောအပြန်

ဝိပ္ပလ္လာသ မကင်းသေးသော ပုထုဇဉ် သေက္ခတို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဇောများသည် အာရုံအားလျော်စွာ ဝေဒနာယှဉ်ပုံ မမြဲဘဲ (ဝိပ္ပလ္လာသ အတွက်ကြောင့်) ဘလောင်းဘလဲ ပြောင်းလဲဖေါက် ပြန်သည်ကို "ဇော အပြန်"ဟု ဆိုသည်။

ဝိပါက်အမှန် ဇောအမှန်

ဝိပ္ပလ္လာသ ကင်းပြီးသော ရဟန္တာ သန္တာန်မှာ ဖြစ်သော ဝိပါက်နှင့် ကြိယာဇောတို့သည် (ဝိပ္ပလ္လာသ ကင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်) ဖေါက်ပြန် ပြောင်းလဲမှု မရှိဘဲ အာရုံအားလျော်စွာ သောမနဿ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ယှဉ်ပုံ မှန်ကန်သည်ကို "ဝိပါက်အမှန် ဇောအမှန်" ဟု ဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေ အတိုင်းလည်း ရေးနိုင်သည်။

ဒွတ္တိံသ သုခပုညမှာ - စသော ဂါထာ၌—

ဒွတ္တိံသအရ—ရူပကုသိုလ် သောမနဿ ၄-ပါး။

မဂ် သောမနဿ ၁၆-ပါး။

အောက်ဖိုလ် သောမနဿ ၁၂-ပါး၊ ပေါင်း ၃၂-ပါး။

ဒွါဒသအရ— မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ် ဥပေက္ခာ ၅-ပါး။

မဂ် ဥပေက္ခာ ၄-ပါး။

အောက်ဖိုလ်ဥပေက္ခာ ၃-ပါး၊ ပေါင်း ၁၂-ပါး။

၅။ "ဘုရား ရဟန္တာတို့၏ စုတိစိတ်တော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကြသည်"ဟူသော အယူအဆသည် မသင့်။

သာဓက

သေသာနိ ကာမာဝစရဝိပါကာနိ ဟာသနစိတ္တဉ္စေတိ သဗ္ဗထာပိ ကာမာဝစရာရမ္မဏာနိ။

ဒွါရဝိမုတ္တာနဉ္စ ပဋိသန္ဓိ ဘဝင် စုတိ သင်္ခါတာနံ (လ) ဂတိနိမိတ္တသမ္မတံ အာရမ္မဏံ ဟောတိ။

တာနိ ပန သဗ္ဗာနိပိ ပရိတ္တဓမ္မဘူတာနေဝါရမ္မဏာနိ။

ဝိပစ္စမာနကကမ္မာနုရူပံ— ဖြင့် ကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးတော့မည် ဖြစ်လျှင် ဖြူစင်သော ကုသိုလ်စိတ်အစဉ် ဖြစ်သည်။ အကုသိုလ်ကံ အကျိုးပေးတော့မည် ဖြစ်လျှင် ညစ်နွမ်းသော အကုသိုလ်စိတ် အစဉ် ဖြစ်နေပါသည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေသည်။

ဥပလဘိတဗ္ဗဘဝါနုရူပံ—ဖြင့် လူ့ပြည် ရောက်မည့်သူ၏ စိတ်အစဉ်သည် လူ့ပြည်ကို ညွတ်ကိုင်းလျက် ရှိသည်၊ ငရဲဘုံသို့ ရောက်မည့်သူ၏ စိတ်အစဉ်သည် ငရဲဘုံသို့ ညွတ်ကိုင်းလျက် ရှိသည် စသည်ဖြင့် စုတေပြီးနောက် ရောက်ထိုက်သော

ဘဝအားလျော်စွာ စိတ်အစဉ် ညွတ်ကိုင်းနေသည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေသည်။

အဘိနဝကရဏဝသေန—ဖြင့် ပဋိသန္ဓေကျိုးကို ပေးမည့်ကံသည် ရှေးဘဝပေါင်း များစွာက ပြုခဲ့သောကံ ဖြစ်စေကာမူ ယခုထပ်၍ အသစ်ပြုနေသကဲ့သို့ စိတ်ထဲ၌ ထင်ယောင် မြင်ယောင်ဖြစ်သည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။

၆။ အသမ္ပတ္တဖြစ်ပုံ

ရူပါရုံ, သဒ္ဒါရုံတို့သည် စက္ခု, သောတပသာဒ၌ ထိရောက်ပြီး ကပ်နေလျှင် စက္ခုအတွက် အာလောက၊ သောတအတွက် အာကာသ အင်္ဂါ ပျက်၍၊ မထိရောက် မငြိကပ်မှသာလျှင် အာလောက, အာကာသ အင်္ဂါ ရနိုင်သောကြောင့်၎င်း၊ အခြားအကွယ်ရှိသော အာရုံ၊ လွန်ကဲ ကြီးမားသော အာရုံတို့၌လည်း စက္ခု,သောတဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း စက္ခု, သောတ နှစ်ပါး အငေါင်းသည် အသမ္ပတ္တအာရုံကို ယူရပါသည်။

သမ္ပတ္တဖြစ်ပုံ

ဂန္ဓ, ရသ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-အာရုံတို့သည် ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယ ပသာဒ၌ ထိရောက် ငြိကပ်မှသာလျှင် ဃာနအတွက် ဝါယောဓာတ်၊ ဇိဝှါအတွက် အာပေါဓာတ်၊ ကာယအတွက် ပထဝီဓာတ် ရရှိနိုင်သောကြောင့် ဃာနာဒိတ္တယသည် သမ္ပတ္တအာရုံကို ယူပါသည်။

သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ အရ—ရုပ်သက်သက် ဖြစ်သော အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့အား ရှေးဘဝက ပြုခဲ့ဘူးသော မနောသဉ္စေတနာဟာရ ဟူသော ကံ တရားရှိ၍၊ ထိုကံနှင့် ဟက္ခဖြစ်သော ဖဿာဟာရ, ဝိညာဏာဟာရ များလည်း ရှိကြ၏၊ ထိုတွင် ဖဿာဟာရ, ဝိညာဏာဟာရတို့သည် ပကတူပ နိဿယသတ္တိဖြင့်၎င်း၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရ သည် နာနာက္ခဏိကကမ္မ ပကတူပနိဿယသတ္တိတို့ဖြင့်၎င်း၊

အသညသက် ရုပ်တရားများကို ကမ္ဘာငါးရာ တည်အောင် ကျေးဇူး ပြုသောကြောင့် အသညသတ် ဗြဟ္မာများ တည်နိုင်သည်။

၇။ (ပဥ္စသရုပ်-ထင်ရှားပြီ)

ဘဝသည်-ကမ္မဘဝ, ဥပပတ္တိဘဝဟု (၂) မျိုးရှိ၏၊ ထိုတွင် ဘဝနှစ်မျိုးလုံးကို မယူဘဲ- ကမ္မဝဋ်၌ ကမ္မဘဝဟူသော တစိတ်တပိုင်းကိုသာ ယူသောကြောင့် "ကမ္မဘဝ သခါတော ဘဝေကဒေသော"ဟု ဆိုသည်။

ဘဝ (၂) မျိုး ရှိသည်တွင် ဝိပါကဝဋ်၌ ဥပပတ္တိဘဝဟူသော တစိတ်တပိုင်းကိုသာ ယူသောကြောင့် "ဥပပတ္တိဘဝသခါတော ဘဝေကဒေသော"ဟု ဆိုသည်။

၈။ နိဗ္ဗာန်တရားကို နာမ်အထူးဟု ဆိုက မှန်ပါသည်။

သာဓကကား

စိတ္တစေတသိကသခါတာ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ နိဗ္ဗာနဉ္စေတိ ပဥ္စဝိဓမ္ပိ အရူပန္တိ စ နာမန္တိ စ ပဝုစ္စတိ။ (သင်္ဂဟ)

စူဠသောတာပန်

ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိစခန်းသို့ ရောက်ဘူးသူအား ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို အတော်အတန် ပယ်ခွါနိုင်၍ သောတာပန်နှင့် အလားတူသောကြောင့် စူဠသောတာပန်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်ပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိသီလစိတ္တေဟိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဉာဏိကော။
စူဠသောတာပန္နောနာမ၊ တဒတ္တံ ဝါယမေ တတော။

၉။ (ထင်ရှားပြီ)

၁၀။ (ထင်ရှားပြီ။)

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၅-ရက် (၅-၄-၆၆) အင်္ဂါနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိ ကိန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

အမှတ်

၁။ အခြားယမိုက်တို့၌ သရူပကထာဝါရကိုမဟောမူ၍၊ ဤသင်္ခါရ ယမိုက်၌သာ ဟောခြင်း အကြောင်းကို ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ကာယသင်္ခါရကား ဖြစ်ဆဲ၊ ဝစီသင်္ခါရကား ဖြစ်ဆဲမဟုတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်ပြ ဝိဘင်းပါဠိကိုသာ ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၂။ ယဿဝါပန ယတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ ၌ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ မာနာနုသယသည် အဘယ်မျှလောက်သော တရားတို့၌ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာ အားဖြင့် ဖြစ်သည်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပါဠိ၏ ဝိသဇ္ဇနာပါဠိကိုသာ စနစ်တကျအနက် ပေးပြပါ။ (၁၀)

ကာမဓာတုယာ စုတဿ ရူပဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ ကတိ အနုသယာ အနုသေန္တိ၊ ကတိ အနုသယာ နာနုသေန္တိ၊ ကတိ အနုသယာ ဘင်္ဂါ။ (၁၀)

၅။ နံနက်ပိုင်းက ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော လောဘစိတ်သည်ပင် ညနေပိုင်း၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော လောဘစိတ် ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်နှင့် ယမန်နေ့က ဖြစ်ခဲ့သော လောဘစိတ်သည်ပင် ယနေ့ဖြစ်ဆဲ လောဘစိတ် ဟုတ် မဟုတ်ကို သာဓကပါဠိပြ ဆုံးဖြတ်ပေးပါ။ (၁၀)

၆။ ယဿ ဝါပန သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ သရာဂစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၌ သန္နိဋ္ဌာန် အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ အဗျာကတ တရားသာ ဖြစ်ဘူး, ဖြစ်လတ္တံ့သော ဘုံနှင့်၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ဘူး အကုသိုလ် ဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အကုသိုလ်ဓမ္မသာ ဖြစ်ဘူး၍ ကုသိုလ်ဓမ္မ မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဘုံတို့ကို ရသင့်သော စိတ်နှင့်တကွ ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ဣန္ဒြိယယမိုက် ပဝတ္တိ၊ ဥပ္ပါဒ၊ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ ပုဂ္ဂလတွင် ဣတ္ထိန္ဒြေမူ ပုရိသိန္ဒြေမူလီ၌ အနုလောမ သန္နိဋ္ဌာန်အရကိုသာ ပြည့်စုံစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အဘယ်ဘုံ၌ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စက္ခုန္ဒြေ ဥပေက္ခိန္ဒြေ နှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်ဘူးသည်ကို သဘာဝကျကျဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၂-ရက် (၆-၄-၆၇) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါပုဒ်တို့၏အရကို အသီးသီး ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြပါ။

(က) ကာယမည်သော တရား၊

(ခ) ကာယသင်္ခါရမည်သော တရား၊

(ဂ) န ကာယ,န ကာယသင်္ခါရမည်သော တရား၊

(ဃ) ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရနှစ်မျိုးလုံး ဖြစ်သော ဘုံ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိ၌ နှစ်ဘက်ရဝိဘင်းကို ထုတ်ပြ၍ သေချာစွာ ကောက်ပြပါ။

"ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။" (၁၀)

၃။ "ကတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ"၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြည့်စုံစွာ ဆိုရိုးကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီး၊ ပယ်ဆဲ၊ ပယ်ဆဲမဟုတ်သော အနုသယများကို အသီးသီး ကောက်ပြ၍ အောက်ပါပုစ္ဆာ၏ အဖြေ ဝိဿဇ္ဇနာ ကိုသာ ထုတ်ပြပါ။

"ယဿ ယတ္ထ မာနာနုသယော ပဟီနော၊
တဿ တတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော ပဟီနောတိ။" (၁၀)

၅။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ဆိုရိုးကျ ဖော်ထုတ်၍၊ (က) သမာဟိတ၊ (ခ) ဝိမုတ္တ၊ (ဂ) အဝိမုတ္တစိတ်တို့၏ တရားကိုယ်ကို ကောက်ပြပါ။

"သုဒ္ဓစိတ္တ သာမညကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။ပ။ တဆဲ့ခြောက်ပါး အပြားရှိ၏။ (၁၀)

၆။ (က) "ယသ္မ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တိ"။

(ခ) ယဿ ကုသလစိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလစိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိဿတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တိ။

အထက်ပါ ပါဠိတို့တွင် (က) ၌ တဘက်ရဝိဘင်းကို သာ အနက်ပေး၍ (ခ)၏ အရကို ဆိုရိုးကျ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ (က) ဓမ္မ သာ မည်သော တရား၊ (ခ) န အဗျာကတ မည်သော တရား၊ (ဂ) နှစ်ပါးစုံ မမည်သော တရားတို့နှင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ဘူး ကုသိုလ်ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို စိတ္တုပ္ပါဒ်နှင့် တကွ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အသီးသီး ကောက်ပြပါ။

(က) ကုသိုလ်ဓမ္မပွားဆဲ အကုသိုလ်ဓမ္မ စွန့်ဆဲ၊

(ခ) ကုသိုလ်ဓမ္မပွားပြီး အကုသိုလ်ဓမ္မစွန့်ပြီး၊

(ဂ) ကုသိုလ်ဓမ္မပွားလတ္တံ့ အကုသိုလ်ဓမ္မစွန့်လတ္တံ့။ (၁၀)

၉။ (က) န စက္ခု,န စက္ခုန္ဒြိယ ဖြစ်သောတရား၊ (ခ)သောတ သာဖြစ်သော တရားနှင့် (ဂ) သောတ, ဃာန္ဒြိယနှစ်ပါး စုံဖြစ်သော တရားတို့ကို ထုတ်ပြ၍၊ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတည်း၌ ဘာဝရုပ်နှစ်ချပ်ပိုင်၍ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင်ကို ယမိုက်ကျမ်းလာ သာဓကပြ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပါ။ (၁၀)

၁၀။ "ယဿ ဃာနိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ တိ" ဟူသော ပါဠိ၏ ဝိဘင်းကို ပြည့်စုံစွာ ရေး၍ သန္နိဋ္ဌာန် အရကိုသာ မှန်ကန်စွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပဿမကြီး။ ။ယမက

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၉-ရက် (၆-၄-၆၇) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့ကို အသီးသီး ရှင်းလင်းစွာ ဖေါ်ပြပြီးလျှင် "န ဝစီသင်္ခါရော န စိတ္တသင်္ခါရောတိ" ကို အရကောက်ပါ။

(က) ကာယသင်္ခါရ မဖြစ်သောစိတ္တုပ္ပါဒ်၊

(ခ) ဝစီသင်္ခါရ မဖြစ်သောစျာန်၊

(ဂ) စိတ္တသင်္ခါရ မဖြစ်သောဘုံ။ (၁၀)

၂။ "ယဿ ဝါ ပန စိတ္တသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ" ၌ တဖက်ရ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် ဆိုရိုးကျ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အနုသယ ယမိုက် အနုလုံ၌ ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဝါရခုနစ်ပါးအလိုက် ရသင့်သလို တွဲစပ်ဖေါ်ပြ၍၊ ကာမဓာတ်၌ ဖြစ်နိုင်သော အနုသယများကို ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိ၏ တဖက်ရ ဝိသဇ္ဇနာပါဠိကိုသာ ပေါ်လွင်အောင် အနက်ပေးပြပါ။

ယော ယတော ပဋိဃာနုသယေန သာနုသယော၊ သော တတော ဝိစိကိစ္ဆာနုသယေန သာနုသယောတိ။ (၁၀)

၅။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်ဖြစ်ဆဲလော၊ သို့မဟုတ် ချုပ်ဆဲလော၊ စိတ္တယမက သာဓကပါဠိကို ထုတ်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ပါ။ (၁၀)

၆။ ယဿ ကုသလစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ ကုသလစိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ အရကို သေချာစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ အောက်ပါ (က) (ခ) ပုဂ္ဂိုလ်များကို "စိတ္တယမက" နှင့် တကွ ဖော်ပြ၍ (ဂ) (ဃ) စိတ်တို့ကို သိသာရုံဖော်ပြပါ။

(က) အကုသိုလ်ဖြစ်ဆဲ အဗျာကတ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊

(ခ) အကုသိုလ် အဗျာကတနှစ်ပါးစုံ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊

(ဂ) မုချ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်၊

(ဃ) တံသဒိသ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါ ပါဠိ၏ နှစ်ဖက်ရ ဝိသဇ္ဇနာပါဠ်ကိုသာ တိကျစွာ ရေးပြပါ။

ယဿ ယတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ တတ္ထ အဗျာကတာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။ (၁၀)

၉။ ဣန္ဒြိယ ယမိုက် ပဝတ္တိ ဥပ္ပါဒ၊ ပစ္စုပ္ပန္နဝါရ အနုလောမ ပုဂ္ဂလောကာသတွင် သောမနဿိန္ဒြေမူ သဒ္ဓိန္ဒြေမူလီ၌ ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်အရကိုသာ ပြည့်စုံစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဇီဝိတိန္ဒြေကား ဖြစ်ဘူး၊ သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ဘူးမဟုတ်သော သက်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုံကိုပြသည့် ပါဠိကိုထုတ်ပြ၍ ထင်ရှားအောင် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၄-ရက် (၅-၄-၆၉)စနေနေ့

အမှတ်

၁။ စိတ္တံ စိတ္တသင်္ခါရောတိ၊ စိတ္တသင်္ခါရော စိတ္တန္တိ ဟူသော အနုလောမ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာများကို ဝိသဇ္ဇနာထုတ်၍ အရကောက်ပြီးလျှင်၊ စိတ္တသင်္ခါရ ဖြစ်ရာ ဘုံ,ချာန်, ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်း ထုတ်ပြီးလျှင် သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ထုတ်ဖော်ရေးသားပါ။
ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။လ။
အနုသယဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ဝိဘင်းပါဠိတော်၌ (ခ) (ဃ) တို့ကိုသာ အရကောက်၍ (င) ကို အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းပါ။

(က) ကာမဓာတုယာ စုတဿ။

(ခ) ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ။

(ဂ) ကဿစိ သတ္တာနုသယာ အနုသေန္တိ။

(ဃ) ကဿစိ ပဉ္စ အနုသယာ အနုသေန္တိ။

(င) အနုသယာ ဘင်္ဂါနုတ္တိ။ (၁၀)

၅။ ယဿ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိဿတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ပါ။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါစိတ်တို့ကို ကျနစွာ ခွဲခြားပြပါ။
(က) သရာဂပစ္စိမစိတ်။ (ခ) မစ္ဆိမကုသလစိတ်။ (၁၀)

၇။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အဗျာကတ တရားတို့ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ကုသိုလ်တရားတို့ ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့လော ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဝိသဇ္ဇနာ ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ဘက်ရကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ဓမ္မယမိုက် ဘာဝနာဝါရ၌ အဗျာကတဓမ္မ မဟောခြင်း အကြောင်းကို ပြ၍ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာကို ထုတ်ပြပါ။ (အရကောက်ရန် မလို။)
ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝိဿတိ၊ သော အကုသလံ ဓမ္မံ ပဇဟိဿတီတိ။ (၁၀)

၉။ ဥပေက္ခာ ၁၀-ပါးတို့၏ သရုပ်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် အသီးသီး တရားကိုယ် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းထုတ်ပြီးလျှင် ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပါ။
ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ သော အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္ဆိကရိတ္ထာတိ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက် (၄-၄-၇၀) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ သင်္ခါရ ယမိုက်၌ ချွန်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏တည်ရာ မဟုတ်ပါပဲ လျက် အဘယ့်ကြောင့် ချွာနေသကာသဟု ဆိုအပ်သည်ကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင်၊ ကာမ, ရူပဘုံ၌ စတုတ္ထချွန်ဇော ၁၈-ပါး အရူပဘုံ၌ စတုတ္ထချွန်ဇော ၁၅-ပါးတို့ကို ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာကို ဝိသဇ္ဇနာ ဝိဘင်းထုတ်ပြီးလျှင်၊သံသယ ပုဒ်အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ ဝါ ပန ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ (၁၀)

၃။ ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတီတိကို ဝိဘင်းထုတ်၍ ကျနစွာ အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၄။ ပဇဟနဝါရ ပုဂ္ဂလအနုလုံ၌ ပဟာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မပဟာအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခွဲခြားပြပြီးလျှင်၊ အရူပဘုံမှ စုတေ၍ ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နေသော ပုဂ္ဂိုလ် ရှိ, မရှိ ယမက အထောက်ပြ၍ ဖြေပါ။ (၁၀)

၅။ စိတ္တယမကလာ အောက်ပါ ဟောရိုး ပေယျာလကို ဖေါ်ပြပါ။

သုဒ္ဓစိတ္တသာမညကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြား မှ၌ ။လ။ ၁၆-ပါး အပြားရှိ၏။ (၁၀)

၆။ ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ပါ။ (၁၀)

၇။ ဓမ္မယမက ပဝတ္တိ ဥပ္ပါဒ အတီတ ပုဂ္ဂလောကာသတွင် ကုသလမူ အကုသလမူလီ၌ အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) (ဃ)တို့၏ မအရကို ဖော်ပြပါ။

(က) မုချ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်။

(ခ) တံသဒိသ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ်။

(ဂ) မုချ ဒုတိယစိတ်။

(ဃ) တံသဒိသ ဒုတိယစိတ်။ (၁၀)

၈။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်၍ အရကောက်ပါ။ (၁၀)

၉။ (က) ပဋိသန္ဓေအခါ၌ ဖြစ်သော ဣန္ဒြေ၊ (ခ) ပဝတ္တိ အခါ၌သာ ဖြစ်သော ဣန္ဒြေ၊ (ဂ) ပဋိသန္ဓေ,ပဝတ္တိ, စုတိ သုံးပါးလုံး၌ဖြစ်သော ဣန္ဒြေတို့ကို အသီးသီး ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိကို တဘက်ရ ဝိဘင်းမျှ ထုတ်ပြပါ။ (အရကောက်ရန် မလို)

ယဿ ယတ္ထ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ တတ္ထ ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၀-ရက် (၅-၄-၇၁) တနင်းလာနေ့

အမှတ်

၁။ စိတ္တသင်္ခါရသည် အလုံးစုံသော စေတသိက်တို့၏ အမည် ဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗေပိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရော ဟု ဟောလျှင် ပြီးကောင်းပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော ဌပေတွာ ဝိတက္ကဝိစာရေ ဟု ဝိသေသန ပြု၍ ဟောရပါသနည်း၊ အကြောင်းပြ ဖြေပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်း ထုတ်ပြီးလျှင် ကာယသင်္ခါရဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် မဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခွဲခြားပြပါ။

ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ စိတ္တသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊

တဿ တတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၃။ အနုသယ ယမကလာ အောက်ပါ ဟောရိုး ပေယျာလကို ဖော်ပြပါ။

နာမဝဝတ္ထာန်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။လ။ အနုသေတိ ဟူသည်တည်း။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်း ထုတ်၍ အရကောက်ပါ။

ယဿ ယတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော ပဟီနော၊

တဿ တတ္ထ ပဋိဃာနုသယော ပဟီနောတိ။ (၁၀)

၅။ စိတ္တယမိုက်၌ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ ခေါ်ရ ခြင်းအကြောင်းကို ဖော်ပြ၍ သံခိတ္တ, သဥတ္တရ, သမာဟိတ, ဝိမုတ္တ စိတ်တို့၏ အရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်ဖြစ်သလော သို့မဟုတ် ချုပ်ဆဲလော စိတ္တယမက သာဓကပြ၍ ဖြေပါ။ (၁၀)

၇။ အောက်ပါပုစ္ဆာပါဠိကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်း ထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန် အရသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ ဝါ ပန အဗျာကတာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊
တဿ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါပုစ္ဆာပါဠိ၏ တဖက်ရ ဝိသဇ္ဇနာ ပါဠိကိုသာ တိကျစွာ ရေးပြပါ။

ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိတ္ထ၊
တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိဿန္တီတိ။ (၁၀)

၉။ န ဣတ္ထီ န ဣတ္ထိန္ဒြိယန္တိ ဟူသော ပုစ္ဆာကို ဝိသဇ္ဇနာ ဝိဘင်း ထုတ်၍ ဣန္ဒြိယယမက ပဝတ္တိဝါရ၌ မူလ မူလီအားဖြင့် မဟောသော ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ ဟူသော ပုစ္ဆာ ပါဠိ၏ ဝိသဇ္ဇနာ ပါဠိတော်ကို အနက် ယောဇနာ ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၈-ရက် (၆-၄-၇၂) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ ခန္ဓယမက သုဒ္ဓခန္ဓဝါရ စသည်တို့၌ ရူပံ ခန္ဓော၊ ခန္ဓာ ရူပံ စသည်ဖြင့် ဟောသကဲ့သို့ သစ္စာယမိုက်၌ ကာယော သစ္စာဝါရော၊ သစ္စာရော ကာယော စသည်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် မဟောပါသနည်း အကြောင်းပြဖြေပါ။ (၁၀)

၂။ ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ ဟူသော ပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာ ဝိဘင်းကို ထုတ်ပြ၍ တဖက်ရကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ကာမရာဂါနုသယကို ပုဂ္ဂလ, ပဟာန, ဌာန, ဝေဒနာ အား ဖြင့် အသီးအသီး ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိတော်ကို ဝိသဇ္ဇနာ ဝိဘင်းထုတ်ပြီး လျှင် ဆိုရိုးကျ အနက် ယောဇနာပါ။

ယော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတိ၊ သော မာနာနုသယံ ပဇဟတီတိ။ (၁၀)

၅။ စိတ္တယမက လာ အောက်ပါ ဟောရိုး ပေယျာလကို ဖေါ်ပြပါ။

ဤသို့လျှင် ကုသလတိက်၌ ။လ။ ဝေဒနာတိက်ကို ဟော တော်မူ၏။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာပါဠိကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းထုတ်၍ အရ ကောက်ပြပါ။

ယံ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရုဇ္ဈတိ၊ တံ စိတ္တံ န နိရုဇ္ဈိဿတိ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၇။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တဿ တတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ ၌ ဝိသဇ္ဇနာပါဠိထုတ် ၍ တဖက်ရကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ခန္ဓစသော ယမကတို့၌ ပရိညာဝါရဟု ဆိုသကဲ့သို့ ဤဓမ္မယမိုက်၌ မဆိုဘဲ ဘာဝနာဝါရဟုသာ ဆိုရခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြပြီးလျှင် ၎င်းဘာဝနာဝါရ၌ အဗျာကတဓမ္မ မဟောရခြင်း အကြောင်းကိုလည်း ထုတ်ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ သမာပတ်ရှစ်ပါးကို ရရှိသော မိန်းမတို့သည် ဒုတိယ စျာန်ဘုံစသော အထက်ဘုံတို့၌ ဖြစ်နိုင် မဖြစ်နိုင် ယမိုက်သာကေပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၀။ "ယော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနာတိ၊ သော အညိန္ဒြိယံ ဘာဝေတီတိ" ဟူသော ပုစ္ဆာပါဠိကို ဝိသဇ္ဇနာဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၃-ရက် (၅-၄-၇၃) ကြာသပတေးနေ့

အမှတ်

၁။ ကာယသင်္ခါရမဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းထုတ် အရကောက်ပြပြီး ကောဌာသ တင်ပြပါ။

ဝစီ ဝစီ သင်္ခါရောတိ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၏ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ ယတ္ထ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
တဿ တတ္ထ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ (၁၀)

၃။ အနုသယဝါရ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄-ယောက် မဟောခြင်းကို အကြောင်းပြ ဖြေဆို၍ ပဇဟနဝါရ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ၄-ယောက်တို့ အသီးသီး ပယ်စွန့်သော အနုသယ ကိလေသာတို့ကို ပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်၍ ယင်း ဝိဘင်း ပါဠိကိုသာ ဆိုရိုးကျ အနက် သမ္ဗန်ပြီးလျှင် အဓိပ္ပါယ် ဖော်ပြပါ။

ယော ဝါ ပန ဒိဋ္ဌာနုသယံ ပဇဟတိ၊
သော ကာမရာဂါနုသယံ ပဇဟတီတိ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ထုတ်ဖော်ပြပါ။

ထို ၃-ပါး တို့တွင် သဒ္ဓိစိတ္တသာမညကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။လ။ အနုလုံကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ သရာဂံ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

တဿ သရာဂံ စိတ္တံ န ဥပ္ပန္နန္တိ။

၇။ ဓမ္မယာမက ပဝတ္တိ ဥပ္ပါဒ အနုလောမ ပစ္စုပ္ပန္နာတီတ ပုဂ္ဂလဝါရ ပဋိလောမ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

၈။ အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) (ဃ) ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ (င) ၌ ဝိဘင်းပါဠိကိုသာ ထုတ်ပြပါ။

(က) အကုသိုလ်ကို ပယ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်။

(ခ) ကုသိုလ်တရားကို ပွားပြီးပုဂ္ဂိုလ်။

(ဂ) ကုသိုလ်ကို ပွားလတ္တံ့၊ အကုသိုလ်ကို ပယ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်။

(ဃ) အကုသိုလ် တရားကို ပယ်လတ္တံ့လည်း မဟုတ်၊ ကုသိုလ် တရားကို ပွားဆဲလည်း မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

(င) ယော ကုသလံ ဓမ္မံ န ဘာဝေတိ၊

သော အကုသလံ ဓမ္မံ န ပဇဟိတ္ထာတိ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းပါဠိကို ထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ် အရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

န ဥပေက္ခာ န ဣန္ဒြိယန္တိ။ (၁၀)

၁၀။ ဣတ္ထိန္ဒြေလည်း ဖြစ်ဆဲမဟုတ်၊ ပုရိသိန္ဒြေလည်း ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဘုံတို့ကို ဝိဘင်းပါဠိထုတ်၍ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး ။ ။ ယမက

၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၅-ရက် (၂၅-၄-၇၄) ကြာသပတေးနေ့

၁။ တနာရီမှာ ထွက်သက် ဝင်သက် မည်မျှစီ ရှိသည်ကို ဖေါ်ပြ၍ သခ်ါရယမိုက်၌သာ သရူပက္ခာဝါရကို ဟောရ ခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ဘက်ရသာ ကောက် ပြပါ။

ယဿ ဝါ ပန ဝစီသခ်ါရော နိရုဇ္ဈိဿတိ၊
တဿ ကာယသခ်ါရော နိရုဇ္ဈတီတိ။ (၁၀)

၃။ ကတ္ထ ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတိ-၌ ဒိဋ္ဌာနုသယ၏ ဝေဒနာ အားဖြင့် ဖြစ်ပုံကို ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ အရူပဘုံမှ ရူပဘုံသို့ ပြောင်း၍ မဖြစ်ခြင်း အကြောင်းကို ဖြေဆိုပြီးလျှင် အောက်ပါ (က) (ခ) တို့၌ န ကာမဓာတု ၃-မျိုးတို့၏ အရ အသီးသီးကို ဖေါ်ပြပါ။

(က) န ကာမဓာတုယာ စုတဿ ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ၊

(ခ) န ကာမဓာတုယာ စုတဿ န ကာမဓာတုံ ဥပပဇ္ဇန္တဿ။ (၁၀)

၅။ စိတ္တယမက သုဒ္ဓစိတ္တသာမည ပုဂ္ဂလ အတိက္ကန္တကာလဝါရ အနုလုံ အနုလောမ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းထုတ်၍ သန္နိဋ္ဌာန်အရ သာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ သရာဂ ပစ္စိမစိတ်အရကို ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀

၇။ အောက်ပါ (က)၌ နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်း (ခ) ၌ တဘက်ရ ဝိဘင်းသာ ထုတ်ပြပါ။

(က) ယဿ ယတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊
တဿ တတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ န ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ၊

(ခ) ယဿ ဝါပန ယတ္ထ အဗျာကတာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊
တဿ တတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုံတို့ကို ထုတ်ပြပါ။

(က) ကုသိုလ်လည်း မဖြစ်ဘူး အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်ဘူးသော ပုဂ္ဂိုလ် နှင့် ဘုံ၊

(ခ) အဗျာကတသာ ဖြစ်ဘူး၍ ကုသိုလ်ဖြစ်ဘူး မဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုံ။ (၁၀)

၉။ န စက္ခု န ဃာနိန္ဒြိယန္တိ-၌ ဝိဘင်းထုတ်၍ နှစ်ဘက်ရသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ယဿ ဝါ ပန ယတ္ထ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ တတ္ထ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ-ကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး ။ ။ ယမက

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက် (၂၆-၄-၇၅) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါ(က) ၌နှစ်ဘက်ရ ဝိဘင်းအရကိုသာ ကောက်၍ (ခ)၌ ဝိဘင်းပါဠိကိုသာ ထုတ်ခဲ့ပါ။ (၁၀)

(က) န ကာယော န ကာယသင်္ခါရောတိ၊ န ကာယသင်္ခါရော န ကာယောတိ။

(ခ) ယဿ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ (၁၀)

၂။ အဘယ်ဘုံ၌ စတုတ္ထဈာန်ဇော တဆယ့်ရှစ်ခု၊ တဆယ့်ငါးခုဖြစ်သည်ကို သရုပ်ထုတ်ပြ၍ ဝစီ,နှင့်စိတ္တ ပစ္စုပ္ပန္နပုဂ္ဂလဝါရ ပဋိလောမ၌ ဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၃။ တပါးသော ယမိုက်တို့ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂလ, ဩကာသ, ပုဂ္ဂလောကာသဟု သုံးဝါရ မပြားမူ၍ အနုသယယမိုက် ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရ၌ အဘယ့်ကြောင့် ကတ္ထ, ယတ္ထ, ဟူ၍သာ ဟောတော်မူခြင်း အကြောင်းကို ဖော်ပြ၍၊ ကာမရာဂါနုသယ၏ ကိန်းရာပုဂ္ဂိုလ်, ဘုံ, ဝေဒနာတို့ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ပြခဲ့ပါ။ ယတ္ထ ဝါ ပန မာနာနုသယော အနုသေတိ၊ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော စ ပဋိဃာနုသယော စ အနုသေန္တီတိ။ (၁၀)

၅။ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒဝါရ, ဟု ခေါ်ရကြောင်းကို ဖော်ပြလျက်။

ယဿ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ န နိရုဇ္ဈတိ၊ တဿ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈိဿတိ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ ဌ် ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ခဲ့ပါ။ (၁၀)

၆။ ယဿဝါ ပန စိတ္တံ နိရုဇ္ဈမာနံ ခဏံခဏံဝီတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တ ကာလံ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ခဏံခဏံဝီတိက္ကန္တံ အတိက္ကန္တကာလံ တဿ စိတ္တန္တိ၊ အတီတံ စိတ္တံ ဟူသောပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာကို အနက်ယောဇနာပြီးလျှင် ဤပဋိလောမပုစ္ဆာ၌ အာမန္တာ ဝိဘင်း ထုတ်သင့်ပါလျက် အတီတံ စိတ္တံ, ဟု ဝိဘင်းထုတ် ရခြင်းအကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်ခဲ့ပါ။

ယဿ ယတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တဿ တတ္ထ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တီတိ။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာ၌ တဘက်ရ ဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်ပြပါ။

ယဿ ကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တဿ အကုသလာ ဓမ္မာ နိရုဇ္ဈိဿန္တီတိ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းထုတ်၍ ကောက်ပြပါ။

န အနညာ တညဿာမီတိ န ဣန္ဒြိယန္တိ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါပုစ္ဆာ၌ ဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

ယဿဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တဿပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ယမက

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၇-ရက် (၅-၄-၇၆) တနင်းလာနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်၍ ယင်း၏ ပဋိလောမ၌ တဘက်ရကိုသာ ကောက်ပြပါ။

န ကာယသင်္ခါရော န ဝစီသင်္ခါရောတိ။ (၁၀)

၂။ ကာမာဝစရဘုံ၌ပထမစျာန်ကို ဝင်စားလတ့်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ကောက်ရာဝယ် အဘယ်ကြောင့် အရူပပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောက်ယူရကြောင်း ဖြေဆို၍ ဥပ္ပါဒအနာဂတပုဂ္ဂလော ကာသဝါရ ကာယသင်္ခါရမူ ဝစီသင်္ခါရမူလီ အနုလုံ အနုလောမဝိဘင်းကိုသာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ (က) ကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကောက်ပြီးလျှင်၊

(ခ) ၏ ဝိဘင်းပါဠိကိုသာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

(က) ယဿဝါပန အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ တဿ-
ဒိဋ္ဌာနုသယော အနုသေတီတိ။

(ခ) ယဿဝါ ပန ယတ္ထ မာနာနုသယော အနုသေတိ
တဿ တတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတီတိ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်ပြပါ။

ယောဝါ ပန ယတော မာနာနုသယေန သာနုသယော
သော တတော ကာမရာဂါနုသယေန သာနုသယောတိ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါပုစ္ဆာတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဝိဘင်းထုတ်၍ ပစ္စနိက် သံသယအရ ဝိဘင်းပါဠိကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။

ယံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတိ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ ယံဝါ ပန စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ တံ စိတ္တံ နိရုဇ္ဈတီတိ။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်၍ ယင်း၏အရကိုလည်း ကောက်ပြပါ။

ယဿ ဝါ ပန ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ တဿ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ (၁၀)

၇။ အောက်ပါပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်၍ သံသယအကြောင်းကိုသာ ကောက်ပြပါ။

ယဿ ယတ္ထ ကုသလာ ဓမ္မာ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထ တဿ တတ္ထ အဗျာကတာ ဓမ္မာ နုပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ (၁၀)

၈။ ကုသိုလ်လည်း မဖြစ်လတံ့၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်လတံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ဘုံတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါပုစ္ဆာကို ဝိဘင်းထုတ်၍ အရကိုလည်း ကောက်ပြပါ။

ကာယော ဇိဝှိန္ဒြိယန္တိ။ (၁၀)

၁၀။ အောက်ပါ (က)၊ (ခ) တို့၏ ဝိဘင်းတို့ကိုသာ ထုတ်ပြပါ။

(က) ယဿ ယတ္ထ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ တဿ တတ္ထ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။

(ခ) ယဿ စက္ခုန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ တဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ။ (၁၀)

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ **သရူပကဍ္ဍ ၂၀ါရ**

ကာယသင်္ခါရစသည်တို့ကို ရွေး၍ သရုပ်ထုတ်၍ မဟောအပ်သေးသည့် အတွက် ၎င်းတို့၏ သရုပ်ကို မသိအပ်သေးသောကြောင့် သင်္ခါရယမိုက်၌ သရူပကဍ္ဍဝါရကို ဟောတော်မူသည်။ (၁၀၇)

ခန္ဓာဒယော ဝိယ ပုဗ္ဗေ အဝိဘတ္တာ ကာယသင်္ခါရာဒယောတိ တေသံ အဝိညာတတ္တာ အဿာသ ပဿာသာ ကာယသင်္ခါရောတိအာဒိနာ တယော သင်္ခါရေ ဝိသဇ္ဇေတိ။ (မူလဋီကာ)

ဝိဘင်း

ဝိနာ ဝိတက္က ဝိစာရေဟိ အဿာသ ပဿာသာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ ကာယသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နော စ တေသံ ဝစီသင်္ခါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ (၃၁၂)

၂။ **သန္နိဋ္ဌာန်အရ**

သုဒ္ဓါဝါသဖြစ်အံ့ ဘဝနိကန္တိက ပဋ္ဌမဇောမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ကြွင်းသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရဖြစ်အံ့ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ စုတိတိုင်အောင် ဖြစ်ဆိုက်သော သဝိတက္က သဝိစာရစိတ် (၄၇) ခုတို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဈာန်မဝင်စားသော ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပ (၁၅)ဘုံ အရူပ (၄) ဘုံဟု ဆိုအပ်သော ဘုမ္မောကာသ ရ၏။ (၃၂၁)

မှတ်ချက်။ ။"သန္နိဋ္ဌာန်အရကိုသာ"ဟု "သာ"နှင့် မေးရာ၍ သံသယနှင့် လည်း ဆိုင်သော နှစ်ဘက်ရကို ကောက်စရာ မလိုဟု မှတ်ပါ။

၃။ **မာနာနုသယ**

မာနာနုသယသည်–

ဝေဒနာအားဖြင့် လောဘမူ သောမနဿ (၂) ခု ဥပေက္ခာ (၂) ခုတို့၌ အာရုံပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏၊ ကြွင်းသော ကာမ သုခ ဥပေက္ခာဝေဒနာ (၄၇) ခုတို့၌ကား အာရုံပြုသော အားဖြင့်သာ

ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော်လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ်ကောင်း သဟဇာတ်တရားတို့နှင့်လည်း တကွဖြစ်ကောင်းသောကြောင့် ကာမ သုခ သဟဂုတ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် သဘာဝ, ဝိပရိတ, ဣဋ္ဌ, ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရင်း သဟဇာတ် အားဖြင့်ရင်း ဖြစ်၏။ (၃၉၀)

၄။ အနက်

ကာမဓာတုယာ-ကာမသုဂတိ(၇)ဘုံမှ၊ စုတဿ-စုတေသော၊ ရူပဓာတုံ-ရူပ (၁၆) ဘုံ၌၊ ဥပပဇ္ဇန္တဿ- ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကဿစိ-အချို့သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သတ္တ- (၇) ပါးကုန်သော၊ အနုသယာ-အနုသယတို့သည်၊ အနုသေန္တိ- သန္တာန်သို့ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းကုန်၏။

ကဿစိ-အချို့သော သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ ပဉ္စ-ကုန်သော၊ အနုသယာ- ကာမရာဂ, ပဋိဃ, မာန, ဘဝရာဂ, အဝိဇ္ဇာ နုသယ တို့သည်၊ အနုသေန္တိ-ကုန်၏။

ကဿစိ- အချို့သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ တယော၊ ကုန်သော၊ အနုသယာ-မာန, ဘဝရာဂ, အဝိဇ္ဇာနုသယတို့သည်၊ အနုသေန္တိ-ကုန်၏။

ဘဂ္ဂါ ဘဥ္ဇိတဗ္ဗာ-ဤမျှသော အနုသယကား ဖြစ်၏, ဤမျှသော အနုသယကား မဖြစ်ဟူ၍ ဝေဘန်ခွဲခြမ်းအပ်ကုန်သော၊ အနုသယာ-တို့သည်၊ နတ္ထိ-မရှိကုန်။ (၄၃၇)

၅။ နံနက်ပိုင်းက ဖြစ်ဆဲသော လောဘစိတ်သည်ပင် ညနေပိုင်း၌ ဖြစ်လတ့်သော လောဘစိတ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

သာဓက—

ယံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီတိ၊ နော။

ယမန်နေ့က ဖြစ်ခဲ့သော လောဘစိတ်သည်ပင် ယနေ့ ဖြစ်ဆဲသော လောဘစိတ် မဟုတ်ပါ။

သာဓက—

ယံ ဝါ ပန စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထ၊ တံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ နော။ (၄၅၈)

၆။ သန္နိဋ္ဌာန် တဘက်ရ

သရာဂ ပစ္ဆိမစိတ်မှတပါး သရာဂစိတ် ဖြစ်လတ့်သောစိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏ သမင်္ဂီ ဝီတရာဂစိတ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏ သမင်္ဂီဖြစ်သော ပုထုဇဉ်(၄)ယောက်၊

အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၃)ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃) ယောက်၊ နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်, အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏။ (၄၆၃)

၇။ အသညသတ်ဘုံသည် အဗျာကတတရားသာ ဖြစ်ဘူး ဖြစ်လတံ့။

ကုသိုလ်ဖြစ်ဘူး အကုသိုလ်ဖြစ်လတံ့ပုဂ္ဂိုလ်ကား— အကုသိုလ်မခြားဘဲ မဂ်(၄)တန်ကို ရလတံ့သောသူဖြစ်အံ့၊ အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ကျွတ်ထိုက်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ သောတာပန် (ပ) သကဒါဂါမ် (ပ) အနာဂါမ်ဖြင့်ပြီးမှ အကုသိုလ်ခြားမူကား အစမထင် သံသရာမှစ၍ အဆုံးစွန်သော အကုသိုလ်၏ အနန္တရတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော (ပ) ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၃)ယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃)ယောက်,မဂ်ကိုမရလတံ့သော မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ (၄၆၄ ၄၇၆)

၈။ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောဟုဆိုအပ်သော မုက္ခ၂ ဒုတိယ အကုသိုလ်စိတ် ထိုစိတ်နှင့် ကုသိုလ် ဖြစ်ဘူးပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံ သဒိသ ဒုတိယ (အကုသိုလ်) စိတ်ဟု ဆိုအပ်သော တတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသဂါးဘုံ ရ၏။ (၄၇၇)

၉။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ (၂) ခု, မဟာဝိပါက်ဉာဏဝိပ္ပယုတ် ပဋိသန္ဓေ (၄)ခုတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ဂတ္တိကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တ ဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်, သုဂတိအဟိတ်, ဒွိဟိတ်, ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (၅၂၅)

၁၀။ ပဋ္ဌဝေါကာရ ဥပပဇ္ဇန္တ စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ် (၄) ယောက်, ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် (၄) ယောက်တို့အား ကာမ (၁၁) ဘုံ၊ ဝေဟပ္ဖိုလ်ဘုံ ရ၏။ (၅၄၁)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ (က) စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်းဖြစ်သော ကရဇကာယ။ (၃၀၈)

(ခ) ကရဇကာယ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော အဿာသ ပဿာသ ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇဝါယောဓာတ်။ (၃၀၈)

(ဂ) ကာယ, ကာယသင်္ခါရမှ တပါး စိတ် (၈၉) စေ (၅၂) ရုပ် (၂၈) နိဗ္ဗာန် ပညတ်။ (၃၀၉)

(ဃ) ကာမ (၁၁) ဘုံ။

၂။ (၃၃၄)၌ ရှု။

၃။ **ကတ္တ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ။**

အကုသိုလ် ဒွါဒသ၌ ယှဉ်သော မောဟဟု ဆိုအပ်သော အဝိဇ္ဇာ နုသယသည်—

(၁) ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ပုထုဇဉ်,သောတာပန်,သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်၌ ဖြစ်၏၊ ရဟန္တာ၌ မဖြစ်။

(၂) ပယ်, မပယ်အားဖြင့်ကား သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်, သကဒါဂါမိ မဂ္ဂဋ္ဌာန်၌သာ ဖြစ်၏၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်၌ မဖြစ်။

(၃) ဌာန-ဟူသော ဘုံအားဖြင့်ကား ဓာတ်သုံးပါး၌သာ အာရုံပြု သောအားဖြင့် ဖြစ်၏။

(၄) ဝေဒနာအားဖြင့်ကား သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဟူသော ဝေဒနာသုံးပါး၌ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သည် ရှိသော်လည်း အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဝေဒနာ သုံးပါး၌ အာရုံ ပြုသော အားဖြင့်၎င်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်၎င်း ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း ဝေဒနာချည်းသာ မဖြစ်ကောင်း၊ သဟဇာတ်တရားတို့နှင့် တကွ ဖြစ်ကောင်းသောကြောင့်

သုခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ဒုက္ခသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, ဥပေက္ခာသဟဂုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်, သဘာဝ,ဝိပရိတ,ဣဋ္ဌ,ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တဖြစ်သော ရုပ်တို့၌လည်း အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရင်း၊ သဟဇာတ်အားဖြင့်ရင်း ဖြစ်၏။

(၇) အနုသေတိ (ပ) ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၌ အဓိပ္ပါယ်ကား– အနုသယသည် ပစ္စုပ္ပန် ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်အားဖြင့် ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ အကြောင်းမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး မဂ်ဖြင့်မပယ်ရသေး၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး မပယ်ရသေးသဖြင့် ဖြစ်လေပြီး, ဖြစ်ဆဲ, ဖြစ်လတ့်-ဟု ကာလသုံးပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏၊ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော်မမူဦးဘဲ၊ ဌာန ဟူသော ဘုံကိုသာ သုံးသပ်တော် မူသောအားဖြင့် "ကတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ" ဟု မေးတော်မူဦး၍ ခတ်သုံးပါး, ဝေဒနာသုံးပါးကို အကျဉ်းပြတော်မူသောအားဖြင့် "သဗ္ဗသက္ကာယ ပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသု ဧတ္ထ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ" ဟု ဖြေတော်မူ၏။

၄။ **အနာဂါမိမဂ်ဖြင့်**

ပယ်ပြီး အနုသယကား–ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ။

ပယ်ဆဲ အနုသယကား–ကာမ, ပဋိဃ။ (အကြွင်းမဲ့)

〃 မာန, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ။ (တဒေသ)

ပယ်ဆဲမဟုတ်သော အနုသယကား– ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အပါယဂမနီယ မဟုတ်သော မာန, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ။

မှတ်ချက်။ ။ပယ်ပြီးဆိုသော်လည်း အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ပယ်သည်မဟုတ်၊ အနာဂါမိမဂ် အခိုက်၌ ပယ်ပြီးဟု ဆိုလို၏။

ဝိဘင်းကား.... အာမန္တာ။

၅။ (ပေယျာလ ကျမ်းထက် ထင်ရှားပြီ။) (၄၄၇)

(က) မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ် (ခ) လောကုတ္တရာစိတ် (ဂ) လောကီစိတ်။ (၄၄ဂ)

၆။ (က) ပစ္ဆိမစိတ္တဿ-၏၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ- ဥပ္ပါဒက္ခဏ၌၊ ဝတ္တမာနာန်-ဖြစ်ကုန်သော၊ တေသံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ဖြစ်ဆဲ၊ န နိရုဇ္ဈတိ- ချုပ်ဆဲမဟုတ်၊ နိရုဇ္ဈိဿတိ- ချုပ်လတ့်၊ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ-မဖြစ်လတ့်။ (၄၅၁)

(ခ) ကုသိုလ် ကေဝိသတို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် (၄)ယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၄) ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃) ယောက် ရ၏။ (သံသယ အရမရှိ။) (၄၆၅)

၇။ (က) အပေါင်းဖြစ်သော ပညတ္တိခမ္မ။

(ခ) ကုသိုလ်ဓမ္မ- အကုသိုလ်ဓမ္မ ပညတ်။

(ဂ) တွင်းလိုဏ် အစရှိသော အစိတ်အစိတ်သော ကေဒေသ ပညတ်။

အကုဖြစ်ဘူး ကုဖြစ်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်

ကုသိုလ်စိတ် ဧကဝိသ စေတသိက် (၃ဂ) တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် (၄) ယောက်၊ အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ကြဉ်သော အရိယာ(၇)ယောက်။ (၄ဂ၄)

ဂ။ (က) အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်။

(ခ) အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်။

(ဂ) ကျွတ်ဆိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၃)ယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃) ယောက်။ (၅ဝဂ-၉)

၉။ (က) စက္ခု-စက္ခုန္ဒြေမှ တပါး စိတ် (ဂ၉) စေတသိက် (၅၂) ရုပ် (၂ဂ) နိဗ္ဗာန် ပညတ်။ (၅၁၂)

(ခ) တဏှာ သောတ။

(ဂ) ဒိဗ္ဗ သောတ ဟု ဆိုအပ်သော အဘိညာဉ် သောတိန္ဒြေ။ (၅၁၄)

ဘာဝရုပ်(၂) ခု

ပုဂ္ဂိုလ်ဘဦးတည်း၌ ဘာဝရုပ် (၂)ခု ပြိုင်၍ မဖြစ်နိုင်။

အထောက်

ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ၊ နော။ (၅၂၃)

၁၀။ (၅၄၆) ရှု။

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ (က) ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် (၁၀) ပဋိသန္ဓေ စုတိ။ (၃၀၅)
(ခ) ဒုတိယ တတိယ စတုတ္ထစျာန်။ (၃၀၅)
(ဂ) အသညသတ်ဘုံ။ (၃၀၆)

အရကား–ဝိဘင် ဝိစာရမှတပါး စေတသိက် ပညာသရ၏၊ ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရမှ တပါး စိတ် (၈၉) ရုပ် (၂၈) နိဗ္ဗာန် ပညတ်လည်း ရ၏။ (၃၁၂)

၂။ (၃၂၄) ရှု။

၃။ ဝါရနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ဇယား

	ဝါရအမည်	အနုလုံ၌ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်	ပစ္စနိက်၌ဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်	ပေါင်း
၁	အနုသယ	ပု-၁၊ အောက်ဗိုလ်-၃	ဗိုလ်–၄	၈
၂	သာနုသယ	။	။	၅
၃	ပဇဟန	သော-အနာ-အရဟတ္တ မဂ္ဂဋ္ဌာန်	ပု–၁၊ အရိယာ–၈	၉
၄	ပရိညာ	။	။	၉
၅	ပဟီန	ဖလဋ္ဌာန်–၄	ပု–၁၊ ဖလဋ္ဌာန်–၄	၅
၆	ဥပ္ပဇ္ဇန	ပု–၁၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်–၃	။	၅
၇	ဓာတု	ပု–၄၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်–၃	ပု–၄၊ အောက် ဖလဋ္ဌာန်–၃	၇

မှတ်ချက်။ ။ဇယား၌ အနုလုံ ပစ္စနိက် အပြည့်အစုံ ဖော်ပြထားသော်
လည်း ပုစ္ဆာအလို အနုလုံနှင့်သာ ဆိုင်သည်။

ကာမဓာတ်၌ (၁) ကာမရာဂါနုသယ (၂) မာနာနုသယ (၃) ဒိဋ္ဌာ-
နုသယ (၄) ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ (၅) အဝိဇ္ဇာနုသယ-ငါးပါး ဖြစ်ကုန်၏။

၄။ ဒွေ- နှစ်ယောက်ကုန်သော၊ ပုဂ္ဂလာ၊ သောတာပန်- သကဒါဂါမ်
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ- ဒုက္ခဝေဒနာ သုံးပါး၌၊ တေ-
ထိုသောတာပန်-သကဒါဂါမ်-ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ တတော- ထိုဒုက္ခဝေဒနာ
သုံးပါးဟူသော ဩကာသမှ၊ ဥပ္ပန္နေန-ဖြစ်သော၊ ပဋိဃာနုသယေန- ပဋိဃာ
နုသယ အားဖြင့်၊ သာနုသယော- အနုသယ ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊
တေ-တို့သည် တတော- ထိုဩကာသမှ၊ ဥပ္ပန္နေန- ဖြစ်သော၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-
နုသယေန- အားဖြင့်၊ သာနုသယော-ရှိသည်၊ နော စ ဟောတိ-မဖြစ်။

၅။ နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ စိတ္တံ နစဝေ နိရုဇ္ဈတိ
န စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကိုတောက်၍ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားခိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် အသည-
သတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စိတ်ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ် ချုပ်ဆဲလည်းမဟုတ်။

၆။ (၄၆၅) ရှု။

၇။ (က) အရှုပဘုံ၌ လောဘမူ (၈) ခု၊ မောဟမူဒွေ စေတသိက်
တေဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ်၊ အောက်
ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် (၃)ယောက်။ (၄၇၅)

(ခ) ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ အကုသိုလ် ဒွါဒသ စေတသိက် သတ္တဝိသ, စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် (၄) ယောက်, အောက် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် (၃) ယောက်။ (၄၇၅)

(ဂ) သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောစိတ်။

(ဃ) ဘဝနိကန္တိက တတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်။ (၄၇၇) (သိသာရုံမျှ)

၈။ (၄၇၉) ရှု။

၉။ (၅၃၀) ရှု။

၁၀။ သုဒ္ဓါဝါသာနံ ဒုတိယေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ အသညသတ္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

သုဒ္ဓါဝါသဆုံ၌ ပဋိသန္ဓေနောင် ပဌမဘဝင်ဟု ဆိုအပ်သော မုက္ချ ဒုတိယစိတ်၊ ထိုစိတ်နှင့် သောမနဿိန္ဒြေ ဖြစ်ဘူ ပြီးသည်ကို အတိတ်၌ မရ ကောင်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူသောကြောင့် တံ သဒိသ ဒုတိယစိတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဒုတိယဘဝင်မှစ၍ ရှေးဦးစွာသော သောမနဿသဟဂုတ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော အနာဂါမိဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သုဒ္ဓါဝါသ (၅) ဘုံ၊ အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (၅၄၉)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ စိတ္တံ စိတ္တသင်္ခါရောတိ၊ နော။

စိတ္တသင်္ခါရော စိတ္တန္တိ၊ နော။ (၃၀~)

အနုလောမသန္နိဋ္ဌာန်ကား.... အကြောင်းဖြစ်သော စိတ်တခုယုတ်ကိုးဆယ် ရ၏။ (သံသယ အရမရှိ။)

ပဋိလောမ သန္နိဋ္ဌာန်ကား... အကျိုးဖြစ်သော ဝိတက် ဝိစာရမှ တပါး စေတသိက် (၅၀) ရ၏။ (သံသယ အရမရှိ။)

စိတ္တသင်္ခါရသည်—

ဘုံအားဖြင့် အသညသတ်ဘုံမှ တပါး အလုံးစုံသော ဘုံ၌ ဖြစ်၏။

ချာန်အားဖြင့် အလုံးစုံသော ချာန်၌ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်- နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်- သေသောပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါး အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဖြစ်၏။ (၃၀၆-၇)

၂။ (၃၂၅) ရှု။

၃။ (ထင်ရှားပြီ။) (၃၉၃)

၄။ (ခ) ကာမပဋိသန္ဓေ (၁၀)စေတသိက် တေတ္တိံသ ကမ္ဗဇကလာပ်သုံးစည်း ခုနစ်စည်းတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်, အောက်ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်တို့အား ကာမ (၁၁) ဘုံ ရ၏။ (၃၄၇)

(ဃ) သောတာပန်, သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒိဋ္ဌာနုသယ, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယမှတပါး အနုသယ (၅)ပါး ရ၏။

(င) အနုသယာ ဘင်္ဂါန တွင်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား.... ပုထုဇဉ်အား အနုသယ(၇)ပါးကိန်း၏၊ ထို (၇)ပါးတွင် ဤမည်သော အနုသယကိန်း ၏၊ဤမည်သော အနုသယ မကိန်းဟူ၍ဖြင်း၊ ဤမည်သော အနုသယသည် ရုံခါကိန်း၏၊ ဤမည်သော အနုသယသည် ရုံခါ မကိန်းဟူ၍ဖြင်း မဝေဘန်အပ်၊ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်အားလည်း ထို့အတူ မဝေဘန်အပ် ဟူလို။ (၄၃၇)

၅။ (၄၅၂) ရှု

၆။ (က) သရာဂ ပစ္ဆိမစိတ်

တဏှာမခြားဘဲ မဂ်လေးတန်ကို ရလတ့်သော သူဖြစ်အံ့ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှင့် ယှဉ်သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီ ဖြစ်သော တိဟိတ် ပုထုဇဉ် သောတာပန်ဖြစ်ပြီး မှ တဏှာခြားသည် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီး မှတဏှာ ခြားသည် အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီးမှ တဏှာ ခြားသည်ဖြစ်အံ့ အဆုံးစွန်သော တဏှာနှင့်ယှဉ်သော သတ္တမဇော၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဖြစ်သော သောတာ ပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အဆုံးစွန်သော လောဘ ဇောတည်း။ (၄၆၁)

(ခ) ပစ္ဆိမကုသိုလ်စိတ်ဟူသည် အရဟတ္တမဂ်စိတ်တည်း။ (၄၆၅)

၇။ အဂ္ဂမဂ္ဂ သမင်္ဂီနံ့ အရဟန္တာနံ့ တေသံ။ (တဘက်ရ)
ဣတရေသံ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

နှစ်ဘက်ရ အရကောက် အစမထင် သံသရာမှာ၍ အရဟတ္တမဂ်၏ ရှေး ဝေါဒါန်တိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သော စိတ်တို့၏ ခဏတ္တယသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ် သော ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ် အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် သုံးယောက် အောက် ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ် သုံးယောက် မဂ်ကို မရလတ္တံ့သော မကျွတ်ဆိုက်သော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်။ (၄၇၉)

ဂ။ အဗျာကတဓမ္မသည် ဘာဝေကဗ္ဗလည်း မဟုတ်, ပဟာတဗ္ဗလည်း မဟုတ်သောကြောင့် ဘာဝနာဝါရ၌ အဗျာကတဓမ္မကို မပေါ်ပါ။ (၅၁၀)

ဝိသဇ္ဇနာပါဠိကား— အာမန္တာ။ (၅၀၉)

သုဝဏ္ဏဝတီ (က) ၁၀၆-၂၄

၉။	ဥပေက္ခာ		တရားကိုယ်
(၁)	ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၂)	ဗြဟ္မဝိဟာရုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၃)	ဗောဇ္ဈင်္ဂုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၄)	တတြမဇ္ဈတ္တုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၅)	ဈာနုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၆)	ပါရိသုဒ္ဓုပေက္ခာ	....	တတြမဇ္ဈတ္တတာ စေတသိက်။
(၇)	သင်္ခါရုပေက္ခာ	....	ပညာ စေတသိက်။
(၈)	ဝိပဿနုပေက္ခာ	....	ပညာ စေတသိက်။
(၉)	ဝီရိယုပေက္ခာ	....	ဝီရိယ စေတသိက်။
(၁၀)	ဝေဒနုပေက္ခာ	....	ဝေဒနာ စေတသိက်။ (၅၁၄)

ဆောင်။ ။ဆ,ဗြ,ဗော,တတ်၊ ဈာပါမှတ်၊ ကောက်အပ်-တတြ။
သင်္ခါ-ဝိပဿ်၊ နှစ်ရပ်ပညာ၊ တဖြာ-ဝီ-ဝေ၊ သုံ့တိုင်းပေ၊
ကြွင်းလေ တတြ။

၁၀။ သော အဂ္ဂ ဖလံ သစ္ဆိကရောတိ၊ သော စက္ခုန္ဒြိယံ ပရိဇာနိတ္ထ၊ နော စ အညာတာဝိန္ဒြိယံ သစ္ဆိကရိတ္ထ၊ ယော အဂ္ဂဖလံ သစ္ဆာကာသိ၊ သော စက္ခုန္ဒြိယဥ္စ ပရိဇာနိတ္ထ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယဥ္စ သစ္ဆိကရိတ္ထ။

ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဂ္ဂဖလံ- အရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္ဆိကရောတိ- မျက်မှောက်ပြုဆဲ၊ သော ပုဂ္ဂလော- သည်၊ စက္ခုန္ဒြိယံ- ကို၊ ပရိဇာနိတ္ထ- ပိုင်းခြား၍ သိဘူးပြီ၊ သော ပုဂ္ဂလော-သည်ကား၊ အညာတာဝိန္ဒြိယံ- ကို၊ နော သစ္ဆိကရိတ္ထ- မျက်မှောက်ပြုပြီး မဟုတ်။

ယော- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အဂ္ဂဖလံ- **အ**ရဟတ္တဖိုလ်ကို၊ သစ္ဆာကာသိ- မျက်မှောက်ပြုပြီ၊ သော ပုဂ္ဂလော- သည်၊ စက္ခုန္ဒြိယဥ္စ- ကိုလည်း၊ ပရိဇာနိတ္ထ- ပြီ၊ အညာတာဝိန္ဒြိယဥ္စ- ကိုလည်း၊ သစ္ဆိကရိတ္ထ- ပြီ။ (၆၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ စျာန်သည် ပုဂ္ဂိုလ်၏ တည်ရာ မဟုတ်သော်လည်း သဒ္ဒါရတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် စျာနောကာသဟု ဆိုသည်။

ကာမရူပဘုံ၌ စတုတ္ထစျာန်ဇော (၁၈) ဟူသော်ကား– စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ရူပါဝစရ စတုတ္ထစျာန်ဇော (၂)ခု၊ လောကုတ္တရာ စတုတ္ထစျာန်ဇော (၈) ခု၊ အရူပကုသိုလ် (၄) အရူပကြိယာ(၄)အားဖြင့် စတုတ္ထစျာန်ဇော (၁၈)ပါး။

အရူပဘုံ၌ စတုတ္ထစျာန်ဇော (၁၅) ပါး ဟူသော်ကား- စတုက္ကနည်းအားဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ် ကြဉ်သော လောကုတ္တရာ စတုတ္ထစျာန်ဇော (၇)ခု၊ အရူပကုသိုလ် ကြိယာ (၈) ခု အားဖြင့် (၁၅) (၃၁၅)

၂။ (၃၃၃) ရှု။

၃။ (၄၂၀) ရှု။

၄။ ပဇဟနဝါရ အနုလုံ၌- မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၄) ယောက်ကိုသာ ဟောသည်၊ (ပုထုဇဉ်နှင့် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မဟော) (၄၂၀)

အရူပဓာတုယာ စုတဿ ရူပဓာတုယာ ဥပပတ္တိနာဓ နတ္ထိ-ဟူသော ပါဠိကို ထောက်၍ အရူပဘုံမှ စုတေပြီး ရူပဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေသော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ။ (၄၄၀)

၅။ (၄၄၇) ရှု။

၆။ အာမန္တာ
ဥပ္ပါဒက္ခဏစိတ်ရ၏၊ (သံသယ ၇င်းရ၏။) (၄၅၇)

၇။ (က) သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက ဒုတိယဇောစိတ်။

(ခ) သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဘဝနိကန္တိက တတိယဇောမှစ၍ ရှေးဦးစွာသော မဟာကုသိုလ် ပဌမဇောတိုင်အောင် ဖြစ်ထိုက်သောစိတ်။

(ဂ) သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေ နောင် ပဌမဘဝင်စိတ်။

(ဃ) ပဋိသန္ဓေ-ဘဝင် ၁၅-ချက်-မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-ဘဝနိကန္တိက ပဌမဇောစိတ်။ (၄၇၇)

၈။ (၄၇၈) ရှု။

၉။ (က) စက္ခုန္ဒြေ- သောတိန္ဒြေ- ဃာနိန္ဒြေ- ဇိဝှိန္ဒြေ- ကာယိန္ဒြေ- ဣတ္ထိန္ဒြေ-ပုရိသိန္ဒြေအားဖြင့် (၇)ပါး။

(ခ) သုခိန္ဒြေ-ဒုက္ခိန္ဒြေ-ဒေါမနဿိန္ဒြေ-အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ-အညိန္ဒြေ-အညာတာဝိန္ဒြေ-အားဖြင့် (၆)ပါး။

(ဂ) ဇီဝိတိန္ဒြေ-သောမနဿိန္ဒြေ-ဥပေက္ခိန္ဒြေ- သဒ္ဓိန္ဒြေ- သတိန္ဒြေ- ဝီရိယိန္ဒြေ-သမာဓိန္ဒြေ-ပညိန္ဒြေ-မနိန္ဒြေအားဖြင့် (၉) ပါး။ (၅၁၇)

၁၀။ (၅၅၆) ရှု။

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပသမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ ဝေဒနာနှင့် သညာသည် ခန္ဓာအထူးဖြစ်သောကြောင့် သညာ စ ဝေဒနာ စ စိတ္တသင်္ခါရော-ဟု ဟောသည်။

ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို ဝစီသင်္ခါရအဖြစ်ဖြင့် သီးခြားယူအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် "ဌပေတွာ ဝိတက္က ဝိစာရေ"ဟု ဟောတော်မူသည်။ (၃၀၇)

၂။ (၃၂၉) ရှု။
(၃၀၅) ရှု။

၃။ (၃၀၇) ရှု။

၄။ (၄၃၁) ရှု။

၅။ ဥပါဒ်နှင့် ဘင်ကိုင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ကာလနှင့် အနာဂတ်ကာလကိုင်း ရော၍ ဟောအပ်သောကြောင့် ဥပ္ပါဒနိရောခကာလသမ္ဘေဒဝါရ မည်၏။ (၄၄၆)

သံခိတ္တ– ဥဒ္ဓစ္စသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်။

သဥတ္တရ– လောကီစိတ် (၈၁) ခု။

သမာဟိတ-မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာစိတ်။ (၄၄၈)

ဝိမုတ္တ– လောကုတ္တရာစိတ်။

၆။ (၁၃၂၉-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု။)

၇။ (၄၇၉) ရှု။

၈။ (၅၀၃) ရှု။

၉။ ဃာတိန္ဒြိယံ န ဃာတိ ဃာတိန္ဒြိယံ၊ ဃာတိဉ္စ ဃာတိန္ဒြိယဉ္စ ဌပေတွာ အဝသေသာ န စေဝ ဃာတိ န စ ဃာတိန္ဒြိယံ (၅၁၂)

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆာ-၌ နှ-ကျန်နေ၏။

မဟောသော ဃာနိန္ဒြများ

သုခိန္ဒြေ- ဒုက္ခိန္ဒြေ- ဒေါမနဿိန္ဒြေ- အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေ- အညိန္ဒြေ-အညာတာဝိန္ဒြေ အားဖြင့် (၆)ပါး။ (၅၁၇)

၁၀။ ယေ-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ရူပါဝစရံ- ရူပါဝစရဘုံသို့၊ဥပပဇ္ဇိတွာ-ဖြစ်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရင်း၊ ယေ စ ပုရိသာ- အကြင်ပုရိသတို့သည်လည်း၊ ဧတေနေဝ ဘာဝေန- ထိုပုရိသဘောဖြင့်သာလျှင်၊ ကတိစိဘဝေ-အမှတ်မရှိသော ဘဝ၌၊ ဒဿေတွာ-ပြကုန်၍၊ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ- ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့၊ တေသံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အားရင်း။ (၅၄၄)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ ကာယော သင်္ခါရော၊ သင်္ခါရာ ကာယော စသည်ဖြင့် ဟောကြားခဲ့သော် ကာယစသောပုဒ်- သင်္ခါရ- ဟူသော ပုဒ်တို့၏ သမာနာဓိကရဏ မဖြစ်ကြလေသောကြောင့် လိုအပ်သော အဿာသ ပဿာသ စသော အနက်ကိုစွန့်၍ မလိုအပ်သော စေတနာကာယ အဘိသင်္ခရဏ သင်္ခါရစသော အနက်တို့ကို သိမ်းယူခဲ့လေရာ၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ မဟောပါ။

၂။ (၃၂၀) ရှု။

၃။ (၃၀၉) ရှု။

၄။ (၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု။)

၅။ ပဒ (၃)ပါး၊ ဝါရကြီး (၉)ပါး၊ ဝါရငယ် (၁၂၆)ပါး၊ ယမက (၃၇၈)ပါး၊ ပုစ္ဆာ (၇၅၆)ပါး၊ အတ္ထ (၁၅၁၂)ပါး ဖြစ်သတည်း၊ ကုသလတိက်ကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌....။ (၄၄၉)

၆။ နော၊
ဘင်္ဂက္ခဏစိတ် ရ၏။ (၄၅၇)

၇။ (၄၇၇) ရှု။

၈။ ယော ကုသလံ ဓမ္မံ ဘာဝေတိ-ဟု လာသောကြောင့် ပရိညာဝါရ ကိုပင် ဘာဝနာဝါရ-ဟု ဆိုသည်။ (၄၆၉)

အဗျာကတသည် ဘာဝေတဗ္ဗလည်း မဟုတ်၊ ပဟာတဗ္ဗလည်း မဟုတ်သောကြောင့် အဗျာကတကို မဟောပါ။ (၅၁၁)

၉။ ယာ စ ဣတ္ထိယော ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။

ကိုထောက်၍ မိန်းမတို့သည် ဒုတိယစျာန်ဘုံ စသော အထက်ဘုံတို့၌ ဖြစ်နိုင်ပါသည်၊ (ဒုတိယစျာန်ဘုံ စသည်၌ ဖြစ်သော်လည်း မဟာဗြဟ္မာကြီးများကား မဖြစ်။)

တနည်း

မိန်းမတို့သည် အရိယာဖြစ်စေ အရိယာ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ သမာပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော်လည်း ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံ၌သာ ဖြစ်၍ အထက်ဗြဟ္မာဘုံ၌ မဖြစ်နိုင်၊ တဖန် ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာဘုံမှ ဆင့်၍ တက်သည့်သူကို ရည်၍ "ယာ စ ဣတ္ထိယော ရူပါဝစရံ အရူပါဝစရံ" အစရှိသည်ကို ဟောတော်မူသည်။

(အရခကောက်ဆရာတော်၏ အမှာ) (၃၆၉)

၁၀။ အာမန္တာ။

အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ရ၏ (သံသယ ၎င်း ရ၏) (၆၀၇)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ (ကာယသင်္ခါရ မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ၁၃၃၂-ခုနှစ် အဖြေ၌ရှု။) (၃၀၈) ရှု။

ကောဋ္ဌာသတင်ပုံ

ဝစီဘေဒသဒ္ဒသည် အကျိုးဆက် ဖြစ်သော ဝစီသော်ကား မည်၏၊ အကြောင်းဖြစ်သော ဝစီသင်္ခါရ မမည်သောကြောင့် ဝစီသင်္ခါရောဟူသော သံသယပုဒ်၏အရမရှိ၊ ထိုသို့ သန္နိဋ္ဌာန်ပုဒ်၏ အရသာရှိ၍ သံသယပုဒ်၏ အရမရှိသောကြောင့် ဝစီမည်သော တရားသည် ဝစီသင်္ခါရမည်သလောဟု မြတ်စွာဘုရား၌ တစုံတခုသော သံသယသည် မရှိငြားသော်လည်း ဝေနေယျာသယအားဖြင့် မေးတော်မူဦး၍ အမေးလေးပါးတို့တွင် မောဃပဉ္စာ အားဖြင့် မေးတော်မူသည်အား လျောက်ပတ်စွာ ဝစီမည်သောတရား သည် ဝစီသင်္ခါရ မည်သည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သံသယပုဒ်၏အရကို မြစ်တော်မူသောအားဖြင့် အဖြေငါးပါးတို့တွင် နောဟု ပဋိသေဓ ဝိသဇ္ဇနာဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။ (၃၀၈)

၂။ (၃၃၄) ရှု

၃။ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အနုသယတို့ကို ပယ်ဆဲဖြစ်သော စိတ္တက္ခဏ တချက်စီသာ ရှိသောကြောင့် အနုသယဝါရ၌ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မဟောပါ။ (၄၁၉)

ပယ်သော အနုသယ

ပုဂ္ဂိုလ်	အကြွင်းမဲ့ပယ်အနုသယ	တဒေကဋ္ဌပယ်အနုသယ
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာန်	ဒိဋ္ဌိ-ဝိစိကိစ္ဆာ	ကာ-ပ-မာ-ဘ-အဝိဇ္ဇာ
သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်		ကာမ-ပဋိဃ
အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန်	ကာမ-ပဋိဃ	မာန-ဘဝ-အဝိဇ္ဇာ
အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်	မာန-ဘဝ-အဝိဇ္ဇာ	

၄။ တဒေကဋ္ဌံ ပဇဟတိ

အနက်

တဒေကဋ္ဌံ- ထိုဒိဋ္ဌာနုသယနှင့် ပယ်ဘက် အဖြစ်အားဖြင့် တူသော ဌာန ရှိသော ကာမရာဂါနုသယကို၊ ပဇဟတိ-ပဇဟနမတ္တံကရောတိ၊ပယ်ကာမျှကို ပြု၏၊ န နိရဝသေသံ ပဇဟတိ-အကြွင်းမဲ့သော်ကား မပယ်။

အဓိပ္ပါယ်ကား

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌာနုသယကို ပယ်သောအခါ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော လောဘဟု ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယကိုရင်း၊ အပါယဂမနိယဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ်ကို ပယ်သောအခါ ထို ဒိဋ္ဌိဂတ ဝိပ္ပယုတ်၌ ယှဉ်သော ကာမရာဂါနုသယဟု ဆိုအပ်သော လောဘဘဇိတ် ကိုရင်း ပယ်၏၊ အကြွင်းမဲ့ မပယ်၊ အဘယ်ကာမရာဂါနုသယ ကြွင်းသနည်း ဟူမူကား— အပါယဂမနိယ မဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် လောဘဟု

ဆိုအပ်သော ကာမရာဂါနုသယ ကြွင်းသည်၊ ထို ကာမရာဂါနုသယကို အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပယ်၏။ (၄၂၁-၂)

၅။ (၃၄၅) ရှု။

၆။ (၄၆၂) ရှု။

၇။ ဝိဘင်းပါဠိ (ကုသလမူ- အကုသလ- အဗျာကတမူလီ)

သဗ္ဗေသံ စိတ္တာသ ဘင်္ဂက္ခဏေ ကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တာသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ (တဘက်ရ)

ကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

အရကောက်

ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, အကုသိုလ် ဒွါဒသ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ကြိယာ ဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်, အရိယာ ရှစ်ယောက်, နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမိ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်, အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။ (၄၀၄)

ဝိဘင်းပါဠိ (အကုသလမူ- အဗျာကတမူလီ)

သဗ္ဗေသံ စိတ္တာသ ဘင်္ဂက္ခဏေ အကုသလဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တာသ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ နိရောဓသမာပန္နာနံ အသညသတ္တာနံ တေသံ။ (တဘက်ရ)

အကုသလာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ)

အရကောက်

ခပ်သိမ်းသော စိတ်တို့၏ ဘင်္ဂက္ခဏသမင်္ဂီ, ကုသိုလ် ဧကဝီသ ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ကြိယာ ဝီသတို့၏ ဥပ္ပါဒက္ခဏသမင်္ဂီဟု ဆိုအပ်သော ပုထုဇဉ် လေးယောက်, အရိယာ ရှစ်ယောက်, နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားခိုက်သော အနာဂါမိ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်, အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ် ရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆာ၌ မူလ, မူလီ သတ်မှတ်ချက် မပါပေ၊ ထို့ကြောင့် ရနိုင်သမျှ ထုတ်ထားသည်။

၈။ (က) အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
(ခ) အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်။
(ဂ) ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန် (၃) အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃)
(ဃ) မကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်, အရဟတ္တဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်။
(င) ထင်ရှားပြီ။

၉။ (၅၁၅) ရှု။

၁၀။ သဗ္ဗေသံ စဝန္တာနံ န ဣတ္ထိနံ န ပုရိသာနံ ဥပပဇ္ဇန္တာနံ တေသံ တတ္ထ။

ခပ်သိမ်းသော စဝန္တဖြစ်သော ပုထုဇဉ်လေးယောက်, ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် ၄-ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရလေးဘုံ၊ ပဉ္စဝေါကာရ (၂၆)ဘုံ၊ အသညသတ်ဘုံ၊ နပုံကာမာဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော ဒုဂ္ဂတိအဟိတ် သုဂတိအဟိတ် ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကာမာဝစရ (၆)ဘုံ၊ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရ ဥပပဇ္ဇန္တဖြစ်သော သုဂတိအဟိတ် တိဟိတ်ပုထုဇဉ် အောက်ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သုံးယောက်တို့အား ရူပါဝစရ (၁၆)ဘုံ၊ အရူပ(၄)ဘုံ ရ၏။ (၅၂၃)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ တနာရီမှာ ထွက်သက် (၃၆၀) ဝင်သက် (၃၆၀)။ (၃၀၅)

ဆောင်။ ။သုံးရာခြောက်ဆယ်၊ ထွက်သက်ဝယ်၊မှတ်ဘွယ် တစ်နာရီ။

သရူပကဒ္ဓျာဝါရ

ကာယသင်္ခါရ အစရှိသည်တို့ကို ရှေး၌ သရုပ်ထုတ်၍ မဟောအပ်သေး သောကြောင့် သရုပ်ကို မသိအပ်၊ထို့ကြောင့်သရူပကဒ္ဓျာဝါရကို ဟောတော်မူသည်။ (၃၀၇)

၂။ (၃၆၃) ရှု။

၃။ (၃၉၁) ရှု။

၄။ ရူပပဋိသန္ဓေ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ်စျာန်သည် အရူပဘုံ၌ မရှိသောကြောင့် အရူပဘုံမှ ရူပဘုံသို့ ပြောင်း၍မဖြစ်ပါ။ (၄၄၀)

(က) နကာမဓာတုယာ အရ သုဒ္ဓါဝါသကြဉ်သော ရူပတဆယ့်တဘုံ အရူပလေးဘုံ ရ၏။

(ခ) နကာမဓာတုယာ အရ အသညသတ် အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ရူပတဆယ့်လေးဘုံ အရူပလေးဘုံ ရ၏။

နကာမဓာတုံ အရ အသညသတ်ကြဉ်သော ရူပတဆယ့်ငါးဘုံ အရူပလေးဘုံ ရ၏။ (၄၄၀)

၅။ (၄၅၆) ရှု။

၆။ (၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ ၆-နံပါတ် အဖြေ၌ ပြန်ကြည့်ပါ။)

၇။ (က) ၄၇၇-ရှု။ (ခ) ၄၇၇-ရှု။

၈။ (က) ၄၇၇-ရှု။ (ခ) ၄၇၇-ရှု။

မှတ်ချက်။ ။နံပါတ် ၇-၌ပါသော ဝိဘင်းများကို အရကောက်ပါ။

၉။ (၅၁၅) ရှု။

၁၀။ (၅၁၇-၈) ရှု။

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ (က) ကာယ, ကာယသင်္ခါရမှတပါး စိတ် (၈၉) စေ (၅၂) ရုပ်အဋ္ဌဝီသ, နိဗ္ဗာန်, ပညတ်။ (၃၀၉)

(ခ) ၃၁၂ - ရှု။

၂။ (၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေ၌ ပြန်ကြည့်လေ။)

ဝိဘင်း။

ဝိနာ ဝိတက္က ဝိစာရေဟိ စိတ္တသ ဉပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (တဘက်ရ)

ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဥပ္ပါဒက္ခဏေ တေသံ။ (နှစ်ဘက်ရ) (၃၁၅)

၃။ အနုသယသည် ပစ္စုပ္ပန် ဥပါဒ်, ဋ္ဌီ, ဘင် အားဖြင့် ရှိသည် ဖြစ်စေ မရှိသည် ဖြစ်စေ အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး မဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေး သဖြင့် ဖြစ်လေပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ဟု ကာလသုံးပါးဖြင့် ဆိုအပ်၏၊ ထို့ကြောင့်- ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်တော် မမူဦးဘဲ ဌာန ဟူသော ဘုံကိုသာ သုံသပ်တော် မူသောအားဖြင့် ကတ္ထ-ဟု မေးတော်မူ၍ တ္ထေ-ဟု ဖြေတော်မူသည်။ (၃၈၉)

ကာမရာဂါနုသယသည် ပုထုဇဉ် သောတာပန် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကိန်း၏။

ကာမ (၁၁)ဘုံ ဟူသော ကာမဓာတ်၌သာ အာရုံပြုသော အားဖြင့် ဖြစ်၏။

ကာမသုခဝေဒနာ (၁၉) ခု, ကာမဥပေက္ခာ ဝေဒနာ (၃၂) ခုတို့၌ ဖြစ်၏။ (၃၈၉)

မှတ်ချက်။ ။အရကောက် လာသည့်အတိုင်းလည်း ဖြေနိုင်သည်။

၄။ (၃၉၉) ရှု။

၅။ (ဥပ္ပါဒ နိရောဓ ကာလသမ္ဘေဒ ဝေါ ကြောင်းကို ၁၃၃၂-ခုနှစ် အဖြေ၌ ရှု။)

ဝိဘင်းနှင့် အရကောက် (၄၅၀-၁) ရှု။

၆။ ယဿဝါ ပန-အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အားကား၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ နိရုဇ္ဈမာနံ-ချုပ်ဆဲသော၊ ခဏံ-ဘင်္ဂက္ခဏကို၊ ခဏံ-မမြင့်မီ၊ (မကြာမီ- ဖြုတ်ချည်း ရုတ်ချည်း) ဝီတိက္ကန္တံ-လွန်သည်ဖြစ်၍၊ အတိက္ကန္တကာလံ·လွန်သော ကာလ ရှိသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇ-မာနံ- ဖြစ်ဆဲသော၊ ခဏံ-ဥပ္ပါဒက္ခဏကို၊ ခဏံ-မမြင့်မီ၊ (မကြာမီ ဖြုတ်ချည်း ရုတ်ချည်း) ဝီတိက္ကန္တံ-လွန်သည်ဖြစ်၍၊ အတိက္ကန္တကာလံ-လွန်သော ကာလ ရှိသလော၊ ဣတိပုစ္ဆာယံ- သည်၊ သတိ-သော်။

အတီတံ-အတိတ်ဖြစ်သော၊ စိတ္တံ- စိတ်သည်၊ ဘင်္ဂက္ခဏဉ္စ- ဘင်္ဂက္ခဏကို လည်း၊ ဝီတိက္ကန္တံ- လွန်၏၊ ဥပ္ပါဒက္ခဏဉ္စ-ကိုလည်း၊ ဝီတိက္ကန္တံ-၏။ (၄၅၆)

ခဏနှစ်ပါးကို လွန်ပြီးဟူသော အရကား အတိတ်ဖြစ်သော စိတ်သာ တည်း၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စိတ်မဟုတ်၊ ဤသို့ အထူးကို ပြလိုသောကြောင့် အတီတံ စိတ္တံ-ဟု ဝိဘင်းထုတ်ရသည်။ (၄၅၇)

၇။ (၄၈၆) ရှု။

၈။ (၅၀၂) ရှု။

၉။ အနညာတညဿာမိတိ ဥပေက္ခာ အဝသေသာ ဣန္ဒြိယာ န အနညာ-တညဿာမိတိ ဣန္ဒြိယာ။

အနညာတညဿာမိတိဉ္စ ဣန္ဒြိယေ စ ဥပေက္ခာ အဝသေသာ န စေဝ အနညာတညဿာမိတိ န စ ဣန္ဒြိယာ။ (၅၁၅)

အရကောက်

သန္နိဋ္ဌာန်အရကား· အနညာတညဿာမိတိန္ဒြေမှ တပါး ဣန္ဒြေ ကေဝိသ ရ၏၊ အနညာတညဿာမိတ်နှင့် ဣန္ဒြေမှတပါးသော စေတသိက် ဆစတ္တာလီသ အနိန္ဒြိယချုပ် (၂၀) နိဗ္ဗာန်, ပညတ်လည်း ရ၏၊ (သံသယ ကား နောက်သာ ရ၏။) (၅၁၅)

၁၀။ (၅၆၈) ရှု။

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ယမက - အဖြေ

၁။ (၃၁၁-၂) ရှု။

၂။ အရူပဘုံ၌ ပထမစျာန် ဒုတိယစျာန် တတိယစျာန်သည် လောကုတ္တရာ စျာန်ဖြစ်၍ အရိယာ သန္တာန်၌ ဖြစ်ရကား ကာမဘုံသို့ မပြန်မည် ဖြစ်သောကြောင့် အရူပဘုံကို မကောက်ရပါ။ (၃၂၆)

ဝိဘင်း (၃၂၅) ရှု။

၃။ (က) ဝိဘင်း တိဏ္ဏံ ပုဂ္ဂလာနံ (တဘက်ရ)
ပုထုဇ္ဇနဿ (နှစ်ဘက်ရ)

အရ-သောတာပန် သကဒါဂါမ် အနာဂါမ်ရ၏၊ ပုထုဇဉ်လည်းရ၏၊ (၃၅၉)

(ခ) (၄၀၁) ရှု။

၄။ (ထင်ရှားပြီ။)

၅။ (၄၅၀) ရှု။

၆။ (၄၆၅) ရှု။

၇။ (၄၇၀) ရှု။

၈။ အရဟတ္တမဂ်၏ ခဏတ္တယ သမင်္ဂီ ဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ္ဂါနန္တရဖိုလ်မှ စ၍ ပစ္ဆိမစိတ်တိုင်အောင် အရဟတ္တ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့အား စတုဝေါကာရ လေးဘုံ၊ အပါယ်ကြဉ် သော ပဉ္စဝေါကာရ(၂၂)ဘုံ၊ မိမိဖြစ်ခိုက်သော ဘုံ၌ နောင်မဖြစ်ပြန် ကောင်းသောသူ ဖြစ်အံ့ ပဋ္ဌမဇောမှ စ၍ စုတိတိုင်အောင်။ပ။မကျွတ်ထိုက် ကျွတ်ထိုက်သော ပုထုဇဉ်၊အောက်မဂ္ဂဋ္ဌာန်(၃)ယောက်၊ အောက်ဖလဋ္ဌာန် (၃) ယောက်တို့အား စတုဝေါကာရ (၄)ဘုံ၊အကနိဋ္ဌကြဉ်သော ပဉ္စဝေါ ကာရ(၂၅)ဘုံ၊အသညသတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အသညသတ်ဘုံ ရ၏။ (၄၈၃)

၉။ (၅၁၄) ရှု။

၁၀။ (၅၄၄) ရှု။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။သန္ဓ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက် (၆-၄-၆၆) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိဂဏန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

၁။ လျှပ်စစ်ဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါနှင့် ဆိုးနှင်းဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့ကို စုံလင်အောင် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ အကြောင်းဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့ကို စုံလင်အောင် ထုတ်ပြ၍၊ "ပဒဋ္ဌာန်" ဟူသည် မည်သည့်အကြောင်းမျိုးကို ဆိုလိုသည်ဟု ညွှန်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ သင်္ကေတဟူသည် မည်သည့်အရာမျိုးကို ဆိုလိုပါသနည်း၊ အဘိဓာန်လာ သင်္ကေတနှင့် အလင်္ကာကျမ်းလာ သင်္ကေတတို့ကို ပြည့်စုံအောင် ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၄။ အတိသာရိကာ- ဟူသည် မည်သည့်မိန်းမမျိုးကို ဆိုပါသနည်း၊ (က) ဒူတီ၊ (ခ) ဠက္ခဏိကာ၊ (ဂ) ရဇသာလာ၊ (ဃ) နနန္ဒာ၊ (င) ဟုသာ-တို့၏ မြန်မာဝေါဟာရကို လည်း ပြဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၅။ "အရာရာ၌ ရုပ်သာပဓာန ဖြစ်သည်"ဟု ရေးသားလျှင် မည်သည့်အပြစ်ဒေါသ သင့်မည်ဟု ဖြေဆို၍ ညာယဝိရောဓိ ဒေါသ၏ အဖြေပြဂါထာကို ရေးပါ။ (၁၀)

၆။ "ကြိုး (ချေး) ယူငွေး မိးသွေးငုံသည် ကြိုးမေးကို ရှူးတဲ့ ခင်လေး"ဟု ဖွဲ့ဆိုရာ၌ သင့်ရောက်သော ဒေါသကိုပြ၍၊ ယင်းအဖွဲ့နှင့် အလားတူ အလင်္ကာကျမ်းလာ ပုံစံကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ အဖွဲ့အနွဲ့ကို ဖွဲ့နွဲ့စီကုံးရာ၌ အပြစ်လွတ်မှုနှင့် ဂုဏ်မြောက်မှု မည်သည်က အရေးကြီးပါသနည်း၊ သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၈။ ဌာယီဘာဝ ၉-ပါးနှင့် ရသ ၉-ပါးတို့ကို တွဲစပ်ဖော်ပြ၍၊ "ဆင်မြတ်ယာဉ်သာ၊ကျောက်ကုန်းမှာလျှင်၊ ပဘာကိုတင်၊ မြေပြင်စစ်တလင်း၊ အောင်ပွဲကျင်းသည်၊ ငါ မင်းကုသ လာပြီဘည်း"၌ မည်သည့်ဌာယီဘာဝ, မည်သည့်ရသ-ဟု ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ ဝိညေယျ။ ပ။ ယတိ ဘဝေ-၌ ပေယျာလကို ဖော်၍အနက် ပေးပြီးလျှင်၊ "ပါဒါဝိမိဿာ ဇာတိယော တာ" သည် အဘယ်ဂါထာဖြစ်သည်ဟု ဆန်းစစ်ပါ။ (၁၀)

၁၀။ "အမ္ဗုခိသေဟိ"ကို အနက်ပေး၍ ပေးသည့်အနက်မှန်-မမှန် ကို ဆန်းကျမ်းအကိုးပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၃-ရက် (၇-၄-၆၇) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ ရူပန္တရ, သာဟစရိယ, အာဟစ္စဝိဓာန တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အသီးအသီး ပုံစံထုတ်ပြ၍ ရှင်းပါ။ (၁၀)

၂။ အဘယ်သို့သောကျမ်းများကို အဘိဓာန်ကျမ်း ဟူ၍ရင်း၊ အလင်္ကာကျမ်း ဟူ၍ရင်း ဆိုရပါသနည်း၊ အဘိဓာန်ကျမ်းလာ အကိုးသာဓက တခုစီ ထုတ်ပြ၍ရှင်းပါ။ (၁၀)

၃။ (က) လက် ၅-ချောင်း၊ (ခ) အရသာ ၆-ပါး၊ (ဂ) စပါး ၇-မျိုး၊ (ဃ) ပရိက္ခရာ ၈-ပါးတို့၏ သရုပ်ကို ပါဠိ,မြန်မာ နှစ်ဘာသာစီ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ (က) မယား၏မောင်၊ (ခ) လင်၏နှမ၊ (ဂ) အမိ၏ညီမ၊ (ဃ) အဖ၏နှမတို့ကို မည်သို့ခေါ်ကြောင်း ပါဠိ,မြန်မာ နှစ်မျိုးစီပြ၍၊ အမတ သဒ္ဒါ၏ ဟောနက် အားလုံးကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ "မြို့ပိုင်၊သို့မဟုတ် ခရိုင်ဝန်၊ သို့မဟုတ် တိုင်းမင်းကြီး ရာထူးကို ကျွန်ုပ်အား ပေးပါ"ဟု ရေးလျှင် မည်သည့် အပြစ် သင့်မည်နည်း၊ ရှောင်လွှဲနည်းပါ ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၆။ "ဗေဒါပျံ အံကိုခဲ၊ ပန်းပန်လျက်ပဲ" ဟူရာ၌ မည်သည့် ဂုဏ်မြောက်သည်ကို ပြဆိုပြီးလျှင်၊ အလင်္ကာကျမ်းလာ အလားတူပုံစံကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀

၇။ "ဤ ၄-ကျမ်းကို တတ်မြောက်လျှင် ပညာရှိ (ကဝိ) ခေါ် ရမည်"ဟု ဆိုကြ၏၊ မည်သည့် ကျမ်းများကို ဆိုလိုပါ သနည်း၊ အကိုးသာဓကကို ဆုံးအောင် ရေးပြပါ။ (၁၀)

၈။ "ဘုံသုံးပါး၌၊ စီးသွားသွင်သွင်၊ တဏှာလျှဉ်ကို၊ မဂ်စဉ် ခံတွင်း၊ ဖြင့်မချင်းပဲ၊ ဆေးကျင်းထွေးအန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဖြောင့်မှန်သွားတတ်၊ ဤသကတ်သည်၊ ရည်မှတ်'ဘဂဝါ' ဂုဏ်တော်တည်း" ဟူသော ကဗျာ၌ ရသင့်သော သဒ္ဒါ လင်္ကာရ, အတ္ထာလင်္ကာရ တို့ကို စိစစ် ပြဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ "လက္ခလက္ခဏာ သံယုတ္တံ" ဟူသော ဆန်းကျမ်းလာ စကားကို ပုံစံထုတ်၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းပြီးလျှင်၊ ဂရု,လဟုပြ ဂါထာကို ပါဠိသက်သက်ရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ ၁၂-လုံးဖွဲ့ ဂါထာတို့တွင် ဂိုဏ်းတမျိုးတည်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထား သည့် ဂါထာတို့၏ အမည်များကို ဖော်ပြ၍—

"တိဒိဝေ မဟိယံ ဘုဇဂါဝသထေ၊
သကလတ္ထ သမာဝှယ ဒီပနိယံ၊
ဣဟယော ကုသလော မတိမာ သ နရော၊
ပဋ္ဌု ဟောတိ မဟာမုနိနော ဝစနေ။"

ဟူသော ဂါထာကို ဆန်းစစ်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၁-ရက် (၇-၄-၆၇) တနင်္ဂလာနေ့

အမှတ်

၁။ (က)အဘိဓာန်(အမည်)၊ (ခ) အဖြေ၊ (ဂ)အမေးဟော ပရိယာယ်သဒ္ဒါတို့ကို စုံလင်အောင် ထုတ်ပြ၍ ယင်းသဒ္ဒါ အသီးသီး၌ မည်သည့်နည်းအရ မည်သည့်လိင်ဟု သိရကြောင်းကို ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၂။ စပါးလုံး တလုံး၌ အကျူမှုပေါင်း မည်မျှ ရှိသနည်း၊ စပါး မည်မျှ စိုက်ပျိုးကြဲချလောက်သော အရပ်ကို "တပယ်" ဟု ခေါ်သနည်း၊ အသီးအသီး ခွဲခြား ရေတွက်ခြင်တွယ်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ (က) သီတင်းသုံးဘော် ၅-ယောက်၊ (ခ) အတတ်သည် ၅-ယောက်၊ (ဂ) ဆား ၅-မျိုး၊ ဂေါရသ ၅-မျိုးတို့၏ သရုပ် အသီးအသီးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဆင်၏ ပါးစောင်ကို ပါဠိလို မည်သို့ခေါ်သနည်း၊ ယင်း ပါဠိ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရကိုလည်း အဘိဓာန်လာသမျှ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ သရော ။ပ။ ပရေ န တု ၌ ပေယျာလကို ဖော်၍ အနက် ပေးပြီးလျှင်—

နမေ တံ သိရသာ သဗ္ဗာ - ပမာတိကံ တထာဂတံ။
ယဿ လောကဂ္ဂတံ ပတ္တ- ဿောဝ်ပမာ န ဟိ ယုဇ္ဇတိ။ ၌

ယတိဖြတ်ပုံကို သိသာရုံ ရှင်းပြပါ။ (၁၀

၆။ ပေါ်ပြပါ မြန်မာဝါကျတို့၌ ရထိုက်သည့် ဂုဏ်များကို အလင်္ကာအာဂုံနှင့် ညှိ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

(က) သိမှ- သိ,မသိကို သိသည်၊မသိက-သိ,မသိကို မသိ။
(ခ) ဘဝနတ်ထံ ပုံတော်မူလေပြီ။ (၁၀)

၇။ မိဿအလင်္ကာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ကျမ်းရင်းစာသားအတိုင်း ပါဠိလျှောက် ရေးပြီးလျှင် အင်္ဂါဘာဝ ဖြစ်ပုံနှင့် သဒိသ ဗလဘာဝ ဖြစ်ပုံတို့ကို ဥဒါဟရဏ်ထုတ်ပြ၍ ရှင်းပါ။ (၁၀)

၈။ ဌာယီဘာဝ, ဗျဘိစာရီဘာဝ,သတ္တိကာဘာဝ, အာလမ္ဗနဝိဘာဝ,ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အလင်္ကာစာကိုယ် အတိုင်း တိကျအောင် ရေးပြပါ။ (၁၀)

၉။ အရိယာဂါထာတို့၌ ဆန်းဂိုဏ်း မည်မျှသာ ရနိုင်သနည်း၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ (၁၀)

၁၀။ တဂါထာလုံး လဟုချည်း ဖွဲ့သီထားသည့် ဂါထာနှင့် ၁၅-လုံးဖွဲ့၌ ဂရုတလုံးသာ ပါသည့် ဂါထာများကို အမျိုး အစားအလိုက် ခွဲခြား၍ အမည် မှည့်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၆၉) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၆-ရက် (၇-၄-၆၉) တနင်္လာနေ့

အမှတ်

၁။ ဥတု ၆-ပါး, ဥတု ၃-ပါး, အယာဉ် ၂-ပါးတို့ကို ၁၂-လနှင့် အသီးသီး တွဲစပ် ပြပြီးလျှင် အဆုပ်နာ, ဆီးလွန်နာ, ချောင်းဆိုးနာ-ဟော ပရိယာယ် သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း ကုန်စင်အောင် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ တကျပ်သား၌ ရွှေးစေ့ပေါင်း မည်မျှရှိသည်ကို ကျမ်းရင်းလာအတိုင်း တွက်ပြပြီးလျှင် ဟိရညနှင့် ရူပိယတို့၏ အထူးကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ အလုပ်ရှင်, အလုပ်သမား, ဂိုဒေါင်, စာရေး, ရေငင်စက်တို့၏ ပါဠိအသုံးကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ငါးအထူး ၁၃-မျိုးတို့၏ သရုပ်ကို ပါဠိ-မြန်မာ တွဲစပ်ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ဣတ္ထိလိင် ဗောဓိသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရကိုလည်း အဘိဓာန်လာသမျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို အနက်ယောဇနာ၍ (ခ) ၌ သင့်ရောက်သော ဒေါသနှင့် (ဂ) ၌ဖြစ်နိုင်သော ဒေါသ၏ ပရိဟာရတို့ကို ရေးသား ဖြေဆိုပါ။

(က) ခရာ ခီလာ ပရိက္ခီဏာ၊ ခေတ္တေ ခိတ္တံ ဖလတျလံ။

(ခ) နက်ထက်နတ်မျှ၊ နတ်မကသာ၊ လှကညာတည့်။

(ဂ) မှန်ကင်းတန်ဆောင်၊ လျှံဝါပြောင်သည်၊ ရွှေရောင်မရှုစောက်တကား။ (၁၀)

၆။ အောက်ပါ မြန်မာဝါကျတို့၌ ရထိုက်သည့် ဂုဏ်များကို အလင်္ကာပါဠိ အာဂုံညီ၍ ဖြေဆိုပါ။

(က) သူ့ဂုဏ် သူ့သိန်၊ သူ့အရှိန်နှင့်။

(ခ) လရောင်ဆမ်း၍၊ ရွှာလမ်းမြေမာ၊ ဝင်းဝင်းဝါ၏။ (၁၀)

၇။ ဥပမာ အလင်္ကာ၌ ဥပမာန, ဥပမေယျ, သဒ္ဒမ္မ,သမ္မတ္တတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပေါ်လွင်အောင် ပုံစံဖြင့် ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ရူပကအလင်္ကာ,ပိယာတရအလင်္ကာတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း အလင်္ကာအတိုင်း ရေးပါ။ (၁၀)

၈။ ရသ သရုပ်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် မည်သည့် စက်ဆုတ်ရွံရှာမှု ဇိဂုစ္ဆမျိုး၌ မည်သည့် သာယာမှု ရသမျိုး ဖြစ်သည်ကို ပါဠိ ကိုး၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ လေးပါဒလုံးတွင် ၆-လုံး ၄-လုံး ၇-လုံးမြောက်၌ ယတိရှိ၍ န, သ, မ, ရ, သ ဂိုဏ်း လဟု ဂရု ပါဝင်သော ဂါထာ ပါဠိကို ရေးသားပြီးလျှင် ဂါထာအမည်၊ ဆန်းအမည် ကိုလည်း ညွှန်ခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဝိသမပါဒ ၌ ဂ္ဂန္တဝဇိရ, သမပါဒ ၌ ဥပေန္ဒဝဇိရ လက္ခဏာ တို့ဖြင့် ဖွဲ့စီလျှင် မည်သည့် ဂါထာများဖြစ်၍, ထိုဂါထာ၏ ဝိသမပါဒကို သမ, သမပါဒကို ဝိသမ ပြောင်းလိုက်ပြန် လျှင် မည်သည့်ဂါထာများ ဖြစ်နိုင်သည်ကို ရေးသား ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန-အလင်္ကာရ

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၅-ရက် (၆-၄-၇၀) တနင်းလာနေ့

အမှတ်

၁။ ပြည်၏ အင်္ဂါ ၇-ပါး၊ သို့မဟုတ် ၈-ပါးတို့ကို ပါဠိ မြန်မာ တွဲရေး၍၊ မဏိသဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော အနက်များကိုလည်း ကုန်စင်အောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ (က) စစ်သား၊ (ခ) သုံ့ပန်း၊ (သုံ့ရလူ)၊ (ဂ) သူလျှို (စုံထောက် တို့၏ ပါဠိ ဝေါဟာရများကို ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ ဟတ္ထာနီက ၌ သူရဲကောင်း မည်မျှပါဝင်သည်ကို ကျမ်းရင်း အတိုင်း တွက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ နွယ်ချို ဟော ပရိယာယ် သုံးပုဒ်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဩသခနှင့် ဩသဓိတို့၏ အထူးကိုလည်း ထင်ရှားအောင် ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ အောက်ပါ ပါဠိတို့ကို မြန်မာပြန်ဆို၍၊ ကမဏ္ဍလု တု ကုဏ္ဍိကာ တို့၏ လိင်ကို အကြောင်းပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပါ။

အနု, အာနု, ဝုလ, ဤသ, ဥရု, ဦရု။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါ (က) ကို အနက်ယောဇနာ၍၊ (ခ) ၌ မည်သည့် ဒေါသ သင့်သည်ကို ကျနစွာ ရှင်းပြပါ။

(က) သောဝ မာလိင်္ဂေတေ ပိယာ။

(ခ) စိန်ကို ပေးတတ်သော သူဌေးသည် လူအပေါင်းကို ချမ်းသာစေ၏။ (၁၀)

၆။ သမာဓိဂုဏ်၏ သဘောကို ရှင်းပြ၍၊ သမာဓိဂုဏ် အမျိုးအစားများကိုလည်း ကုန်စင်အောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပရိကပ္ပနာ အလင်္ကာနှင့် ဗျာဇဝဏ္ဏနာ အလင်္ကာတို့၏ သဘောကို အလင်္ကာ ကျမ်းလာအတိုင်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ၌ ဒေါသ၊ (ခ) ၌ ဂုဏ်၊ (ဂ) ၌ ရသတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ရှင်းလင်းပါ။

(က) မီးကိုမပူ ချမ်းစွာ့ဟူ၏၊

(ခ) မျက်နှာချိုချို မူပိုပိုနှင့်၊

(ဂ) သူ့မြေမှာ ဖူးပြာပွင့်လျှင်ဖြင့်၊ ငါ့မြေမှာ နီဝါတင့်ရမပေါ့။ (၁၀)

၉။ ပရေ ပါဒါဒိသံယောဂေ အရ အစိပ္ပါယ်ကို ပုံစံထုတ်၍ ရှင်းပြပြီးလျှင်၊ ဝေဂဝတီ ဂါထာ၏ သမပါဒလက္ခဏာကို လေးပါဒလုံး၌ ဖွဲ့ဆိုလျှင် မည်သည့် ဂါထာ ဖြစ်သည်ကို ဂါထာ အမည်မျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ လေးပါဒလုံးတွင် ၁၂-လုံး ၇-လုံး မြောက်၌ ယတိရှိ၍, မ-သ- ဇ- သ- တ-တ- ဂရုတို့ဖြင့် ဖွဲ့သီထားသော ဂါထာ ပါဠိကိုထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ဂါထာအမည် ဆန်းအမည်ကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၁-ရက် (၆-၄-၇၁) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ (က) ရာဇဝင်ကျမ်း (သမိုင်းကျမ်း)၊ (ခ) အတ္တုပ္ပတ္တိကျမ်း၊ (ဂ) ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်၊ (ဃ) သတင်းစကား၊ (င) ဥယျာဉ်တော် (ပြည်သူ့ဥယျာဉ်)၊ (စ) နန်းတွင်းသူတို့ ဥယျာဉ်၊ (ဆ) လိမ္မော်၊ (ဇ) ပတောက်၊ (ဈ) စကားဝါ၊ (ည) ကံ့ကော်တို့၏ ပါဠိသုံး ဝေါဟာရကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ လက်နက် ၄-မျိုး၊ ဥပါယ် ၄-ပါး၊ မီး ၃-မျိုးတို့၏ သရုပ်အသီးသီးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ပါဠိ စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့ပါ။

ဗျူဟာ၊ သေနာနီ၊ ဥပဒ္ဒါ၊ မဟောသဓ၊ ဝိဓုရ။ (၁၀)

၄။ ဘဝသဒ္ဒါဟောနိုင်သော အနက်များကို ပါဠိမြန်မာ တွဲစပ် ဖော်ပြပါ။ (၁၀

၅။ အောက်ပါ (က) ကို အနက်ယောဇနာ၍၊ (ခ) ၌ မည်သည့် ဒေါသ သင့်သည်ကို ရှင်းပြပါ။

(က) ကမလံ ကမလံ ကတ္တုံ၊ ဝနဒေါ ဝနဒေါမွရံ။

(ခ) ဘယ်နံ့သော ခါ၊ ဘယ်ရှာမြေမိုး၊
တို့ဆွေမျိုးသည်၊ ကောင်းကျိုးရည်ငံ။ (၁၀)

၆။ ပသာဒဂုဏ်နှင့် သုခုမာလတာ ဂုဏ်တို့၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ကျမ်းရင်းလာအတိုင်း ဖြေပါ။ (၁၀)

၇။ ပတိဝတ္ထုပမာနှင့် အတ္ထန္တရန္ယာသတို့၏ အဓိပ္ပါယ် အထူးကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၈။ ရုဒ္ဒရသ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အလင်္ကာကျမ်းရင်း လာသည့် အတိုင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ ပါဒတိုင်း ပါဒတိုင်း သ ဂိုဏ်း ၄-ဂိုဏ်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုသော ဂါထာ အမည်၊ ယ ဂိုဏ်း ၄-ဂိုဏ်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုသော ဂါထာ အမည်တို့ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် ဆန်းအမည်ကိုလည်း ညွှန်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ လေးပါဒလုံးတွင် ၈-လုံး ၇-လုံး မြောက်၌ ယတိရှိ၍ န ဂိုဏ်း ၂ ဂိုဏ်း မ ဂိုဏ်း ၁-ဂိုဏ်း ယ ဂိုဏ်း ၂-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ဂါထာ ပါဠိ ထုတ်ပြပြီးလျှင် ဂါထာ အမည် ဆန်းအမည်တို့ကို ညွှန်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အာဘိဓာန-အလင်္ကာရ

၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၉-ရက် (၇-၄-၇၂) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ (က) လက္ခယ်နေ့၊ (ခ) မိုးကောင်းအရပ် (မိုးရေသောက်အရပ်)၊ (ဂ) မြေနုကျွန်း၊ (ဃ) စာဆိုတော်၊ (င) အစည်းအဝေးတက်သူတို့၏ ပါဠိသုံး ဝေါဟာရကို ဖော်ပြပါ။ (၁၁)

၂။ နံ့သာလေးမျိုး, ဆားငါးမျိုးတို့၏ သရုပ် အသီးသီးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ပါဠိ စကားလုံးများကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုပါ။

စုဗုက၊ စူစုက၊ အလက္တ၊ တမာလ၊ ဇီဝက။ (၁၀)

၄။ ဥတ္တာနသယ သဒ္ဒါ၏ လိင်ကို အထောက်ပြ၍ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ဂုဏသဒ္ဒါ၏ ဟောနိုင်သော အနက်များကို ပါဠိ မြန်မာ တွဲစပ် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါတို့တွင် (က) (ခ) တို့၌ သင့်ရောက်သော ဒေါသနှင့် (ဂ) ၌ဖြစ်နိုင်သော ဒေါသတို့၏ ပရိဟာရ်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြပါ။

(က) ဒရယ် ယုန် ကြောင်၊ တွေ့တိုင်း အောင်သား၊ တောတောင်သနင်း၊ ခြသေ့်မင်း။

(ခ) အမိကဖွား၊ အမယ်သားလျှင်၊လားလားမကြောက်။

(ဂ) ရောင်ခြည် ခြောက်သွယ်၊ ဘဝဂ်ကယ်၊ အံ့ဘွယ် ဆယ့်ရှစ်ဖြာ။ (၁၀)

၆။ သမဘာဂဏ်နှင့် သိလေသဂဏ်တို့၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ကျမ်းရင်းလာအတိုင်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ သဝသေ ဝတ္တယံ ။လ။ ဝိဇမ္ဘတေ- ဂါထာကို အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၈။ သာတ္တိကာဘာဝ၌ သာတ္ထ,သာတ္တိကာတို့၏ အရကို ဖော်ပြ၍ သာတ္တိကာဘာဝနှင့် အနုဘာဝတို့၏ အထူးကို ရေးပါ။ (၁၀)

၉။ အရိယာမျိုး အားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ယပ်ဟိပြတ်ပုံပြ ဂါထာ၏ လက္ခဏာများကို စိစစ်ပြီးလျှင် တိဋ္ဌုဘ (တုဋ္ဌုဘ)ဆန်း၌ မရနိုင်သော ဂိုဏ်းများကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ၇- လုံးမြောက် ၁၄- လုံးမြောက် ၂၁- လုံးမြောက်၌ ယတိရှိ၍၊ မ, ရ, ဘ, န- ဂိုဏ်း၊ ယဂိုဏ်း ၃-ဂိုဏ်းတို့ဖြင့် ဖွဲ့သီထားသော ဂါထာပါဋ္ဌိကို ထုတ်ပြ၍ ဂါထာအမည် ဆန်းအမည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၄-ရက် (၆-၄-၇၃) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ အဘိဓာန်ကျမ်းကို သင်ကြားခြင်းဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးများကို ကျမ်းလာအတိုင်း ဖြေဆိုရေးသား၍ ကိုယ် ဟော ပရိယာယ်ပုဒ်များကို စုံလင်အောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါတို့တွင် (က) ကို ပါဠိဘာသာ၊ (ခ) ကို မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုပါ။

(က) တံစက်မြိတ်။ အချင်။ ဟင်းရွက်။ တွင်းထွက်ဆား။ စင်းတီတုံး။ အောင်မည်းညို။ ရှားစောင်းကြီး။ ပန်းနု။ ဆင်သမန္တယ်။ လင်းလေ။

(ခ) ဝိဒ္ဓေါဇ။ အဇ္ဇ။ ဓဝ။ ဒုဂ္ဂ။ သဖ။ ဟဗျ။ လော။ ဝေလာ။ ဝေဠော။ စူလိကာ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ (က) (ခ) တို့၏ သရုပ်ကို အသီးသီး ဖော်ပြပြီးလျှင် (ဂ) ကို ကျမ်းလာအတိုင်း တိကျစွာ ဖြေဆိုပါ။

(က) စပါး ၇-မျိုး၊ (ခ) ပရိသတ် ၈-မျိုး၊ (ဂ) ဟာသ ၃-မျိုး။ (၁၀)

၄။ ဝဂ္ဂ, သံဃ, ကုလ, နိကာယ, ယူထ မည်ပုံတို့ကို ကျမ်းလာအတိုင်း ရှင်းပြပြီးလျှင် ကေသဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော အနက်များကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ အတိဝုတ္တဒေါသ, ဩစိတျဟီနဒေါသ တို့၏ ထူးခြားဟန်ကို ဖြေဆိုရေးသား၍၊ အောက်ပါတို့သည် မည်သည့် ဒေါသများ သင့်နိုင်သည်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

(က) မိဘဆရာ မြတ်သံဃာနှင့် ဘဂဝါဇိန မြတ်ဓမ္မကို နေ့ညမပြက် ရိုကျိုးအပ်၏။
(ခ) ခြေ ၂-ချောင်းရှိသော လူ။
(ဂ) တဝါရပြီးသော မဟာထေရ်။ (၁၀)

၆။ မဒုရတာဂုဏ်, ဩဇာဂုဏ်တို့၏ သဘောကို ကျမ်းလာ အတိုင်း ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ အောက်ပါတို့သည် မည်သည့်ဂုဏ် မြောက်သည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။
(က) ခန္ဓာဝန်ငြိမ်း ဒုက္ခသိမ်းတော်မူပြီ။
(ခ) ပေါ်လွင်မပို ကောင်းရာ တုလျက်၊ ကောင်းမှု မြတ်နိုး၊ ကောင်းအောင် ကျိုး၍ ကောင်းကျိုး ကိုယ်၌ တည်စေသော်။ (၁၀)

၇။ ရူဋ္ဌာဟက်ာရအလင်္ကာ အာဝုတ္တိ အလင်္ကာတို့၏ သဘော အဓိပ္ပါယ်များကို ကျမ်းလာ အတိုင်း ဖော်ပြပြီးလျှင်၊ အောက်ပါတို့သည် မည်သည့် အလင်္ကာ ဖြစ်နိုင်သည် ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။
(က) အဆွေ၌မှာ သက်တရာလျှင် မနာမဖျားမြင်လို ငြား၏။
(ခ) ဖြစ်ရာဘဝ သုခချမ်းသာ ပြည့်လိုပါ၏။ (၁၀)

၈။ ရတိဋ္ဌာယီဘာဝ၏ အဓိပ္ပါယ်နှင့် ယင်း ရသ၏ သရုပ်များကို ဖော်ပြ၍ ရယ်ရွှင်ခြင်း အပြားကိုလည်း ပါဠိ, မြန်မာ တွဲစပ်၍ ဖြေဆိုပါ (၁၀)

၉။ ဝိသမပါဒ၌ ဒုတဝိလမ္ဗိတဂါထာတွင် အစတလုံးကို ဖြုတ်၍ သမပါဒ၌ ဒုတဝိလမ္ဗိတ ဂါထာအတိုင်း ဖွဲ့စီကုံးသော် မည်သည့်ဂါထာ ဖြစ်နိုင်သည်ကို ပါဠိသာဓကပြ၍ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဥဇ္ဇလာဂါထာ၌ ရ-ဂိုဏ်းအစား န ဂိုဏ်း, လဟု, ဂရု ထည့်သွင်း၍ စီကုံးလျှင် မည်သည့် ဂါထာ, မည်သည့် ဆန်း ဖြစ်သည်ကို သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ
၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၆-ရက် (၂၆-၄-၇၄) သောကြာနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့၏ ပါဠိဝေါဟာရ တခုစီကို ဖော်ပြပါ။
(က) စကားဦး (စကားစ)။
(ခ) ဥဒေါင်းတွန်သံ။
(ဂ) မြင်းဟီသံ။
(ဃ) အကျိုးမရှိသော စကား။
(င) ဒိုးပတ်။
(စ) ပြင်းစွာအားထုတ်ခြင်း။
(ဆ) မြို့ဥပစာ (တောင်ဥပစာ)။
(ဇ) ဂိုဒေါင် (ကုန်တိုက်)။
(ဈ) ကံကောင်းသူ။
(ည) သဘောကောင်းသူ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ ပါဠိဝေါဟာရများ၏ မြန်မာ ဝေါဟာရကို တခုစီ ဖော်ပြပါ။
အဂ။ အဃ။ ကဏ။ ကာဏ။ ကဋ္ဌ။ ခလ။ ဆဏ။ အနုဇ။ ကုလ္လ။ ဘာဂျ။ (၁၀)

၃။ ညောင်စောင်းလေးမျိုး။ ကျွန်လေးမျိုး။ မြက်ခုနစ်မျိုး တို့ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ သစ္စသဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော အနက်များကို ပါဠိ-မြန်မာ တွဲစပ် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ အဓုဋ္ဌဒေါသ၊ ဟီနတ္ထဒေါသတို့၏ အထူးကို ပြဆိုပြီးလျှင် အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) တို့၌ မည်သည့် ဒေါသများ သင့်နိုင်သည်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

(က) ရပ်ဆယ်မျက်နှာ၊ ဘော်သာခွါသွေး၊ ဖြူဖြူဖွေး သည်၊ စုဝေးတင့်တယ်၊ ညချိန်ဝယ်။

(ခ) ခြေမရှိဘဲလျက်၊ အပြေးသန်၏။

(ဂ) ဆီလည်းရှိသည်၊ ဆားရှိသည်၊ ဆန်လည်းရှိသည်။ (၁၀)

၆။ နေယျဒေါသ ပရိဟာရပြ ပဌမဂါထာကို အနက် ယောဇ နာပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပညာရှိများ မနှစ်သက်အပ်သော ဂုဏ်နှင့် အဖွဲ့အနွဲ့တို့၏ အသက်ဟု အသိမှတ် ပြုခြင်းခံရသောဂုဏ်တို့ကို ဖော်ပြပြီး လျှင် အောက်ပါတို့သည် မည်သည့်ဂုဏ်များ ဖြစ်နိုင်သည် ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

(က) အသေဝနာ စ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ။ ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။

(ခ) တရားရေအေး တိုက်ကျွေးဘော်မူသည်။ (၁၀)

၈။ မဟာနုတ္တ အလင်္ကာ၏ သဘောအဓိပ္ပါယ်ကို ကျမ်းလာ အတိုင်း ဖြေဆိုပြီးလျှင် အတိသယဝုတ္တိ အလင်္ကာနှင့် မဟာနုတ္တ အလင်္ကာတို့၏ ထူးခြားဟန်ကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၉။ အောက်ပါ ဂါထာကို ဆန်းစစ်ပြီး မည်သည့်ဂါထာ, မည်သည့်ဆန်းဖြစ်သည်ကို သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ကတောတြ သခေ်ပနယာ မယာယံ၊
ဒေါသာနမေသံ ပဝရော ဝိဘာဂေါ။
သောဝလံ ဗောဓယိတုံ ကဝီနံ၊
တမတ္တိ စေ ခေဒကရံ ပရမ္ပိ။ (၁၀)

၁၀။ ရှစ်လုံးဘွဲ့ဂါထာကို လေးပါဒလုံး ဂရုများဖြင့် စီကုံးခဲ့ သော်ငြင်း ပိယံဝဒါ ဂါထာကို လေးပါဒလုံး၌ န-ဂိုဏ်းကို ဖြုတ်၍ တ-ဂိုဏ်းဖြင့် အစားထိုးစီကုံးခဲ့သော်ငြင်း မည်သည့် ဂါထာများဖြစ်လာနိုင်သည်ကို အာဂမယုတ္တိဖြင့် ဖြေပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ
၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၃-ရက် (၂၀-၄-၇၅) တနင်္လာနေ့

အမှတ်

၁။ ချစ်ကြိုက်ခြင်းကို မည်သို့ခေါ်ဆိုရပုံပြဆိုသော အဘိဓာန်ကျမ်းလာပါဌ်ကို အနက်ယောဇနာပြီးလျှင် အောက်ပါတို့၏ မြန်မာဝေါဟာရကိုလည်း တခုစီဖော်ပြပါ။

(က) ပဋ္ဌဟာ၊ (ခ) ပရိခါ၊ (ဂ) ဃသ္မရ၊ (ဃ) အဇိရ၊ (င) ကာကပက္ခ။ (၁၀)

၂။ မင်းမြောက်တန်ဆာ ငါးပါးကို ထုတ်ပြ၍ အောက်ပါတို့၏ ပါဠိဝေါဟာရကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

(က) ငွေဝန် ငွေတိုက်စိုး၊ (ခ) မှိန်း၊ (ဂ) မြင်းဆက်၊ (ဃ) စစ်ရထား၊ (င) အပေါင်။ (၁၀)

၃။ ဥဒ္ဒေဟိကထမင်းမျိုး၏ အမိပွါယ်ကိုဖော်ပြ၍ ကြံအထူးတို့ကိုလည်း အဘိဓာန်ကျမ်းအရ ပြည့်စုံစွာဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ သန္တသဒ္ဒါဟောနိုင်သောအနက်တို့ကို ပါဠိ-မြန်မာတွဲစပ်၍ စုံလင်စွာဖော်ပြပြီးလျှင် အာလပနအနက်၌ ဖြစ်သော သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ကိလိဋ္ဌဒေါသသင့်သောပုဒ်ကို ၎င်းမှ လွတ်ကင်းစေရန် မည်သို့ပြုရမည်ကို ဖြေဆိုပြီးလျှင် ကေတ္တဒေါသ, မသင့်ပုံ အဖြေဂါထာကိုလည်း ဖေါ်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၆။ မိမိဂုဏ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်ပြောဆိုပါက သင့်-မသင့် အလင်္ကာကျမ်းအရ ဆုံးဖြတ်ပြ၍ ကန္တိဂုဏ်မြောက်စေရန် ပြုကျင့်ရမည့် ဝတ္တရားကိုလည်း ဖေါ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဝဋ္ဋနာ အလင်္ကာ၏ သဘောသွားကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင် ၎င်းဂုဏ်ရောက်ပုံကိုလည်း အသမနည်းဖြင့် ရှင်းလင်းခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ ဗျတိစာရီဘာဝဟူသည် အဘယ်နည်း၊အလင်္ကာကျမ်းလာ အတိုင်း တိကျစွာဖေါ်ပြ၍ ၎င်း၏အရေအတွက်ကိုလည်း သင်္ချာမျှ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၉။ ဥပဂီတိ ဂါထာ၏လက္ခဏာကို ဖေါ်ပြပြီးလျှင် သ,ဂိုဏ်း လေးခုဖြင့် ဖွဲ့ဆိုရသော ဂါထာ၏အမည်နှင့် ဆန်းအမည် ကိုလည်း သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၀။ အာချာနိကာ, ဂါထာ၏လက္ခဏာကို ပြန်လှန်စီကုံးသော် မည်သည့်ဂါထာဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဖြေဆိုပြီးလျှင် ဟာရိဏပ္လုတဂါထာ၏ လက္ခဏာကိုလည်း ဖေါ်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ဆန္ဒ-အဘိဓာန်-အလင်္ကာရ

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၈-ရက် (၆-၄-၇၆) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ အောက်ပါတို့၏ အဓိပ္ပါယ် အသီးအသီးကို အဘိဓာန်ကျမ်းအရ ပြည့်စုံစွာ ဖြေဆိုပါ။

(က) ဒနု၊ (ခ) အဒိတိ၊ (ဂ) အကွောဘနီ၊
(ဃ) ယမသီလ၊ (င) နိယမသီလ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ(က)တို့ကို မြန်မာဝေါဟာရဖြင့်၎င်း၊ (ခ)တို့ကို ပါဠိဝေါဟာရဖြင့်၎င်း အသီးအသီး ယှဉ်တွဲ ဖော်ပြပါ။

(က) ပါဋလ၊ ကပိလ၊ ဝိလဂ္ဂ၊ ဆကဏ၊ ဒပ္ပန။
(ခ) စိမ်းစော်သော အနံ့၊ ဆားဆပ်ပြာမြေ၊ အမျှားနှင့် မဆက်ဆံသော အရပ်၊ မျက်ထောင့်၊ ဆီးစဆီးဖုံး။ (၁၀)

၃။ တစ္ဆကသဒ္ဒါ, တန္တဝါယသဒ္ဒါတို့ကို တစ္ဆကော, တန္တဝါယော-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့် အဘိဓာန်ကျမ်း၌ ဖော်ပြထားသောကြောင့် ပုလ္လိင်ဟု အမြဲ မှတ်ယူရမည်လော၊ အဘိဓာန်သာဓကထုတ်ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၄။ ဗောဓိသဒ္ဒါနှင့် မုခသဒ္ဒါတို့၏ ဟောကွမ်းနိုင်သော အနက်တို့ကိုအဘိဓာန်ကျမ်းအရ ပြည့်စုံစွာအသီးအသီးဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၅။ ဗန္ဓောစနာမသမ္ဗုတ္တာ ၌ ဗန္ဓဟူသည် အဘယ် အရာမျိုး ဖြစ်သည်ကို အလင်္ကာကျမ်းအရ ဖော်ပြပြီးလျှင် ပဇ္ဇ, ဂဇ္ဇ, ဝိမိဿတို့၏ သဘောကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၆။ ပသာဒဂုဏ်, ဩဇာဂုဏ်တို့၏ အင်္ဂါရပ်တို့ကို အသီးအသီး ဖော်ပြ၍ ပသာဒဂုဏ်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဒေါသ တို့ကိုလည်း ဆန့်ကျင်ပုံနှင့်တကွ ရှင်းလင်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၇။ အဘူတောပမာ နှင့် အတ္ထဂမ္ဘောပမာတို့၏ သဘောကို ဖော်ပြ၍ပညာရှိတို့ မနှစ်သက်သော ဥပမာ အတ္ထာလင်္ကာရ ကိုလည်း အလင်္ကာကျမ်းလာအရ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၈။ ရဘိဋ္ဌာယီဘာဝပြ ဂါထာကို အနက် ယောဇနာပြီးလျှင် မဇ္ဈ, ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရယ်ခြင်း နှစ်မျိုးနှင့် ဟာသရသ အဖြစ် များသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၉။ ဆန်းကျမ်းလာ လက္ခ, လက္ခဏသံယုတ္တံ၌ လက္ခ, လက္ခဏ နှစ်ပါးတို့၏ သဘောကို ဖော်ပြ၍ သွာဒိမှာ ယောဏ္ဏာဝါ ဝတ္တံ ဝယ်၊ ဝတ္တဂါထာ တိုင်း သ, န ရှောင်သင့်- မသင့် ပုံစံထုတ်၍ ရှင်းပြပြီးလျှင် ဆန်းနှင့် ဂါထာတို့၏ ထူးခြား ချက်ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဘဒ္ဒိက ဂါထာလက္ခဏာ သ, ဂိုဏ်းတခု တိုးလျှင် ဖြစ်သင့်သော ဂါထာ၏ အမည်ကို သာဓကပြ၍ ဖြေဆိုပြီးလျှင် သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ၌ ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု တူညီပါလျက် အမည် အမျိုးမျိုး ရရှိသော ဂါထာတို့ကိုလည်း ဆန်းကျမ်းလာ အရ ပြည့်စုံစွာ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိ ပထမပြန် စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါဒိတ္ထုယ - အဖြေ

၁။ လျှပ်စစ်ဟောပရိယာယ်

သဒ္ဓေတရတ·ကုဿာဝိဇ္ဇု·ဝိဇ္ဇုတာ·စာ စိရပ္ပဘာ။ (၄၇)

ဆီးနှင်းဟောပရိယာယ်

ဟိမံ တုဟိန မုဿာဝေါ၊ နီဟာရော မဟိကာ။ (၅၆)

၂။ အကြောင်းဟောပရိယာယ်

နိမိတ္တံ·ကာရဏံ ဌာနံ၊ ပဒံ ဗီဇံ နိဗန္ဓနံ။

နိဒါနံ ပဘဝေါ ဟေတု၊ သမ္ဘဝေါ သေတု ပစ္စယော။ (၉၁)

ပဒဌာန်

အလွန်နီးသော အကြောင်းကို ပဒဌာန်ဟု ဆိုလို၏။

[ကာရဏံ ယံ သမာသန္နံ၊ ပဒဋ္ဌာနန္တိ တံ မတံ (၉၁)]

၃။ သိင်္ဂါရ

ယောကျ်ား၏ မိန်းမ၌ မိန်းမ၏ ယောကျ်ား၌ ပေါင်ဆုံနိုးနှောခြင်းကိုစွဲ၍ ပျော်မွေ့ခြင်း ကစားမြူးတူးခြင်း စသည်တို့လျှင် အကြောင်းရှိသော ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည် သိင်္ဂါရ (နှစ်ဦးသဘောတူ ချစ်သွေးမြူခြင်း) မည်၏။

တနည်း

ပေါင်းဆုံနိုးနှောခြင်းကိုစွဲ၍ ပျော်မွေ့ခြင်း, ကစားမြူးတူးခြင်း စသည်တို့လျှင် အကြောင်းရှိသော ယောကျ်ား၏ မိန်းမ၌ ချစ်ကြိုက်ခြင်း,မိန်းမ၏ ယောကျ်ား၌ ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည် သိင်္ဂါရ [နှစ်ဦးသဘောတူ ချစ်သွေးမြူခြင်း] မည်၏။ (၁၀၃)

အဘိဓာန်လာသိင်္ဂါရ

မြင့်မြတ်သော သဘောများစွာ ရှိသော မိန်းမ ယောကျ်ားလျှင် အကြောင်းရှိသော ထိုသိင်္ဂါရသည် (၁) ပေါင်းဆုံနိုးနှောခြင်း ဟူသော

သမ္ဘောဂသိင်္ဂါရ (၂) ကွေကွင်းခြင်းဟူသော ဝိယောဂသိင်္ဂါရအားဖြင့် ၂-ပါး ပြား၏။ (၁၀၄)

အလင်္ကာလာ သိင်္ဂါရ

(၁) မပေါင်းရသေးခိုက် ချစ်ကြိုက်ခြင်းဟူသော အယောဂ သိင်္ဂါရ။

(၂) ချစ်ကြိုက်ပြီးမှ ကွေကွင်းရခြင်းဟူသော ဝိပ္ပယောဂသိင်္ဂါရ။

(၃) အတူတကွ ခံစားရခြင်းဟူသော သမ္ဘောဂသိင်္ဂါရအားဖြင့် သုံးပါး ပြား၏။ (၃၅၇)

၄။ လင်ကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ချိန်းချက်ရာသို့ သွားသော မိန်းမသည် အဘိသာရိကာ မည်၏။

[သင်္ကေတံ၊ ယာတိ ယာ သာ ဘိသာ ရိကာ။ (၂၃၂)]

(က) အောင်သွယ်၊ (ခ) နတ်ကတော်-မှော်ကတော်၊ (ဂ) ဥတု ပန်းပွင့်သော မိန်းမ၊ (ဃ) ယောက်မ၊ (င) ချွေးမ။

၅။ အရာရာ၌ ရုပ်သာပဓာနဖြစ်သည်ဟု ရေးလျှင် (မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ-ဟူသော အာဂမနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်) အာဂမ ဝိရောဓိဒေါသ သင့်သည်။ (၃၄)

ဉာယဝိရောဓိနော ယထာ

ပရိစ္စတ္တဘာဝေါပိတွ၊ ပုပနိတဘဝေါအသိ။

အစိန္တ၂ ဂုဏသာရာယ၊ နမော တေ မုနိပုင်္ဂဝ။ (၇၉)

၆။ "ဂျီးသူဌေး" ဟူသော ဝိသေသန၊ "မီးသွေးငိုသည်" ဟူသော ဝိသေသန၊ "ကျီးမွေးကိုရှုံး" ဟူသော ဝိသေသန သုံးပုဒ်တို့သည် အနက် အဓိပ္ပါယ် တူသောကြောင့် ကေတ္ထဒေါသ သင့်၏။

တိတ္ထိယကုံရ ဗိဇ္ဇာနိ၊ ဇဟံ ဒိဋ္ဌိဂတာနိဟ။

ပသာဒေတိ ပသန္နေ သော၊ မဟာမုနိ မဟာဇနေ။ ၌

ပသာဒေတိ, ပသန္နေ ကဲ့သို့တည်း။

မှတ်ချက်။ ။အတိဝုတ္တဒေါသလည်း ဖြစ်သင့်၏။

၇။ အပြစ်လွှတ်မှုနှင့် ဂုဏ်မြောက်မှုတွင် အပြစ် လွှတ်မှုက အရေး ကြီးပါသည်။

သာခကော

ဂုဏာလင်္ကာရ သံယုတ္တာ၊ အပိ ဒေါသ လင်္ဂိတာ။
ပယံသိယာ န ဝိညူဟိ၊ သာ ကညာ ဝိယ တာဒိသီ။
တေန ဒေါသနိရာသော၀၊ မဟုဿာဟေန သာဓိယော။
နိဒ္ဒေါသာ သဗ္ဗထာ သာယံ၊ သ ဂုဏာ န ဘ၀ေယျ ကိံ။
(၁၄–၁၅)

၈။ ၁–ရတိဌာယီဘာ၀=သိင်္ဂါရ ရသ၊
၂–ဟာဿဌာယီဘာ၀ = ဟာဿရသ၊
၃–သောကဌာယီဘာ၀ = ကရုဏာရသ၊
၄–ကောဓဌာယီဘာ၀ = ရုဒ္ဒရသ၊
၅–ဥဿာဟဌာယီဘာ၀ = ဝီရရသ၊
၆–ဘယဌာယီဘာ၀= ဘယာနကရသ၊
၇–ဇိဂုစ္ဆာဌာယီဘာ၀ = ဗီဘစ္ဆရသ၊
၈–ဝိမှယဌာယီဘာ၀ = အဗ္ဘုတရသ၊
၉–သမဌာယီဘာ၀ = သန္တရသ၊

၉။ (ပါဋ္ဌိအနက် ထင်ရှားပြီ။)
ပါ ဒါ ဝိ မိ ဿာ ဥ ပ ဇာ တိ ယော တာ
၂ ၂ ၁ ၂ ၂ ၁ ၁ ၂ ၁ ၂ ၂
ဤဂါထာသည် တ-ဂိုဏ်း (၂) ခု,ဇ-ဂိုဏ်း ဂရု-ဂရု ရှိသောကြောင့် (ဣန္ဒာဒိကာ တာ ဝဇိရာ ဇဂါ ဂေါ-နှင့်အညီ) ဣန္ဒဝဇိရဂါထာ။

၁၀။ အမ္ဗုဓိသေဟိ-၄-ခုသော သ-ဂိုဏ်းတို့နှင့်၊
အမ္ဗုဓိကို ၄- ခုဟု အနက် ပေးခြင်းသည် မှန်၏။
ဆန်းကျမ်းအကိုး–
ဝိညေယျာ လောကတော သညာ- သမုဒ္ဒေါ သုရသာဒိနံ။
ထောက်၍ အမ္ဗုဓိသည် လောကသင်္ကေတ သညာဖြစ်၍ သမုဒ္ဒရာ ၄-စင်း ရှိခြင်းကြောင့် ၄- ခုအနက်ကို ဟောသည်။
သုဗောဓာလင်္ကာ (က) ၁၀၆–၂၀

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒောဒိဿယ - အဖြေ

၁။ ရူပန္တရ

များသောအားဖြင့် "အာကာသဂင်္ဂါ- မန္ဒာကိနီ- ဗုဒ္ဓေါ- ဒသဗလော-တာဏံ-လေဏံ" စသော အရာတို့၌ အာ ဤ ဩ-နိဂ္ဂဟီတန္တ ရုပ်ထူးဖြင့် လိင်ကို သိအပ်၏။

သာဟစရိယ

သုဇမ္ပတိ သဟဿက္ခော စသော အရာ၌ သဟဿက္ခသဒ္ဒါသည် ရုပ်ထူး အားဖြင့် ပုလ္လိင်ထင်ရှား၏၊သုဇမ္ပတိသဒ္ဒါသည် လိင်သုံးပါး၌ ရုပ်မထူးသော် လည်း သဟဿက္ခသဒ္ဒါနှင့် တကွတည်ခြင်းကြောင့်သဟစရဏနည်းအားဖြင့် ၎င်းကို ပုလ္လိင်ဟု သိအပ်၏။

အာဟစ္စဝိဓာန

"ပကတိတ္ထိယံ" စသော အရာ၌ ဣတ္ထိယံဟု အထူး စီရင်ခြင်းကြောင့် ပကတိသဒ္ဒါကို ဣတ္ထိလိင်ဟု သိအပ်၏။

၂။ သစ်ပင် စသည်တို့၏ အမည် ပညတ်ကို ပြတတ်သော ကျမ်းသည် အဘိဓာန်ကျမ်း မည်၏။

သာဓက

နာမပ္ပကာသကံ သတ္ထံ၊ ရုက္ခာဒိနံ နိဃဏ္ဍု သော။ (၁၁၁)

ပညာရှိ ကဝိတို့၏ အစီးအပွား ဖြစ်သော ပညာရှိတို့၏ အမူအရာဟု ဆိုအပ်သော ကဗျာဖွဲ့ခြင်း အစီအရင်ကို အထူးကြံရာ ကျမ်းသည် အလင်္ကာ ကျမ်းမည်၏။

သာဓက

ကေဋုဘံ တု ကြိယာကပ္ပ-ဝိကပ္ပေါ ကဝိနံ ဟိတော။ (၁၁၂)

၃။ (က) လက်ငါးချောင်း သရုပ် ဂါထာ နံပါတ် (၂၆၆) ရှု။

(ခ) အရသာ (၆) ပါး သရုပ် ဂါထာ နံပါတ် (၁၄၇) ရှု။

(ဂ) စပါး (၇)မျိုး သရုပ် ဂါထာ နံပါတ် (၄၅၀)ရှု။
(ဃ) ပရိက္ခရာ (ဂ) ပါး သရုပ် ဂါထာ နံပါတ် (၄၃၉) ရှု။

၄။ (က) သာလော-ယောက်ဖ။ (ခ) နန္ဒာ-ယောက်မ။
(ဂ) မာတုစ္ဆာ-မိထွေး။ (ဃ) ပိတုစ္ဆာ-အရီး။
အမတသဒ္ဒါ၏ ဟောနက် ဂါထာ နံပါတ် (၉၇၆) ရှု။

၅။ ကမစ္စုတ ဒေါသ သင့်ပါသည်။

(တောင်းသောအခါ အများမှစ၍ တဖြည်းဖြည်း နဲ၍ နဲ၍ တောင်းရမည်ဟူသော လောက ပြောရိုး ဆိုစဉ် ပျက်သောကြောင့်)

ရှောင်လွဲနည်း

တိုင်းမင်းကြီး (သို့မဟုတ်) ခရိုင်ဝန် (သို့မဟုတ်) မြို့ပိုင်ရာထူးကို အကျွန်ုပ်အား ပေးပါဟု ရေးလျှင် (လောက ပြောရိုး ဆိုစဉ်ကျသောကြောင့်) ကမစ္စုတဒေါသ မသင့်ပါ။

၆။ ဗေဒါပုံ့ အံကိုခဲ ပန်းပန်လျက်ပဲ ဟူရာ၌-အပါကော ပါဏိ ဓမ္မသမာဓိ ဂုဏ် မြောက်ပါသည်။

(သက်ရှိဝတ္ထုတို့မှာသာ ရကောင်းသော ပုံ့မှု ခဲမှု ပန်းပန်မှုကို သက်မဲ့ ဝတ္ထု ဗေဒါ၌ တင်စား ပြောဆိုသောကြောင့်)

မှတ်ချက်။ ။အကႆတ္တရိ ကတ္တုတာ သမာဓိဂုဏ်လည်း ရနိုင်သည်ဟု ထင်သည်။

အလားတူ ပုံစံ

ဥဏ္ဏာ ပဏ္ဍိုဒ္ဒုနာ နာထ၊ ဒိဝါပိ သဟာသင်္ဂမာ။
ဝိနိဒ္ဒါ သံပမောဒန္တိ၊ မညေ ကုမုဒိနီ တဝ။

၇။ သဒ္ဒါ, အဘိဓာန်, အလင်္ကာ, ဆန်းကျမ်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

အကိုးသာဓက

ယော သဒ္ဒသတ္တကုသလော ကုသလော နိဃဏ္ဍု၊
ဆန္ဒော အလင်္ကတိသု နိစ္စကတာ ဘိယောဂေါ။
သောယံ ကဝိတ္တဝိကလောပိ ကဝီသု သင်္ချံ၊
မောဂ္ဂယု ဝိန္ဒတိ ဟိ ကိတ္တိမ မန္ဒရူပံ။ (၁၆၃)

၈။ **သဒ္ဒါလင်္ကာရ**

စီးသွားသွင်သွင်၊ တဏှာလျှင်ကို၊ မင်္ဂစဉ် ခံတွင်း၊ ဖြင့် မချင်းဘဲ၊ ဆေးကျင်းထွေးအန်-ဟူသော စကားသည် အရည်ဖြစ်သော ဝတ္ထုတို့၏ သဘောကို အရည်မဟုတ်သော ဝတ္ထု၌ တင်စားထားခြင်းကြောင့် အဒြဝေ ဒြဝယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်။

အတ္ထာလင်္ကာရ

အထက်ပါစကားရပ်သည် တဏှာနှင့် ရေအယဉ်ကိုင်း၊ မင်္ဂနှင့်ခံတွင်း ကိုင်း၊ မကွဲမပြား တသားတည်းကဲ့သို့ တင်စားထားသောကြောင့် ရူပက အလင်္ကာ မြောက်သည်။

၉။ တျာဝေ တနုမဇ္ဈာ-ဟူသော စကားသည် တနုမဇ္ဈာဂါထာ၏ ပုံစံ (လက္ခ)လည်း ဟုတ်၏၊ သုတ် (လက္ခဏ)လည်း ဟုတ်၏၊ ဤသို့ သုတ်သည်ပင် ပုံစံ- ပုံစံသည်ပင် သုတ်ဖြစ်ခြင်းသည် လက္ခ လက္ခဏ သံယုတ္တမည်၏။

ဂရု-လဟု ပြ ဂါထာ

သံယောဂါဒိ စ ဒီဃော စ၊ နိဂ္ဂဟီတ ပရော စယော။
ဂရုဝဏ်ော ပါဒန္တော ဝါ၊ ရဿောဉော မတ္တိကော လဟု။ (၇)

၁၀။ (၁၂)လုံးဘွဲ့ ဂါထာတို့တွင် ဂိုဏ်းတမျိုးတည်းဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ဂါထာတို့၏ အမည်များကား- ဝံသဋ္ဌကဂါထာနှင့် ဘုဇင်္ဂပယာတဂါထာ တို့ ဖြစ်သည်။

ဆန်း စစ်ပုံ

တိ ဒိ ဝေ မ ဟိ ယံ ဘု ဇ ဂါ ဝ သထေ၊
(၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂)
သ က လ တ္ထ သ မ ဝု ယ ဒီ ပ နိ ယံ။
(၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂)
ဣဟယော ကုသလော မတိမာ သနရော။
(၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂)
ပဋ္ဌုဟော တိမဟာ မုနိနော ဝစနေ။
(၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂) (၁ ၁ ၂)

ပါဒတိုင်း သ-ဂိုဏ်း လေးခုစီ ရှိသောကြောင့် ဝံသဋ္ဌက ဂါထာ။

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဒိတ္တယ - အဖြေ

၁။ (က) နိဿဋ္ဌာ၊ (ခ) ပဋိဝါကျံ- ဥတ္တရံ၊
(ဂ) ပဋ္ဌော- အနုယောဂေါ- ပုစ္ဆာ။

နိဿဋ္ဌာသဒ္ဒါသည် သော-ဟု အထူးစီရင်ထားသောကြောင့် အာဟစ္စ ဝိဓာန နည်းအရ-ပုံလိင်။

ပဋိဝါကျံသဒ္ဒါ ဥတ္တရံသဒ္ဒါတို့သည်- နိဂ္ဂဟီတန္တ ရူပန္တရနည်း အရ-နပုံလိင်။

ပဋ္ဌောသဒ္ဒါသည် တိသု- ဟု အထူးစီရင်ထားသောကြောင့် အာဟစ္စ ဝိဓာနနည်းအရ တိလိင်။

အနုယောဂေါသဒ္ဒါသည်- ဩကာရန္တ ရူပန္တရနည်း အရ- ပုံလိင်။

ပုစ္ဆာသဒ္ဒါသည်- အာကာရန္တ ရူပန္တရ နည်းအရ- ဣတ္ထိလိင်။

၂။ စပါး တလုံး တလုံး၌ အဏုမြူပေါင်း (၂၂၈၆၁၄၄) ရှိ၏။

စပါး လေးအမွှာ စိုက်ပျိုးကြဲချလောက်သော အရပ်သည် တပါယ် မည်၏။ (ကရီသံ စတုရမ္မဏံ)

၃။ (က) ဂါထာ နံပါတ်(၄၃၁)ရှု။ (ခ) ဂါထာ နံပါတ်(၅၀၅)ရှု။
(ဂ) ဂါထာနံပါတ်(၄၆၁)ရှု။ (ဃ)ဂါထာနံပါတ် (၅၀၁)ရှု။

၄။ ဆင်၏ ပါးစောင်ကို ပါဠိလို ဂဏ္ဍော-ဟုရင်း၊ ကဋော-ဟု ရင်း ခေါ်သည်။ (၃၆၄)

အတ္ထုဒ္ဓါရ

ဂဏ္ဍော ဖောဋေ့ကပေါလမှိ။ (၁၀၄၇)

ကဋော ဇယေတ္ထိ နိမိတ္တေ ကိလဥ္စေ သော ကဋေ တိသု။ (၉၉၇)

၅။ (ပေယျာလ ထင်ရှားပြီ။) (၅၀- ၅၁)

သဗ္ဗောပမာဋ္ဌ ဝိဘတ်ချေပြီး မှ သန္ဓိစပ်ထားသောကြောင့် နောက်ပုဒ်၏ အစ ဥ- ကို သဗ္ဗ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ အဆုံးကဲ့သို့ပြု၍ 'သဗ္ဗော'ဟု ယတိ ဖြတ်အပ်၏။

ပတ္တ+သောဘမာဥ်- ဝိဘတ်မချေဘဲ သန္ဓိစပ်ထားသောကြောင့် ပတ္တသဿ ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ အဆုံးဖြစ်သော သ- ကို ဥပမာဟူသော နောက်ပုဒ်၏ အစကဲ့သို့ပြု၍ "ပတ္တ+သောဘမာ"ဟု ယတိ ဖြတ်အပ်၏။

၆။ (က) မဓုရတ္တာ ပဒါသတ္တိ၊ ရနုပ္ပါသ ဝသာ ဒွိဓာ။
သိယာ သမသုတိ ဝုဗ္ဗာ၊ ဝဏ္ဏာဝုတ္တိ ပရော ယထာ။ (၁၂၇)
နှင့်အညီ အက္ခရာတူကို ထပ်၍ဆိုခြင်းကြောင့် အနုပ္ပါသ မဓုရတာဂုဏ်။

(ခ) သုခုမာလတ္တ မတ္ထော၊ ပဒတ္တ ဝိသယမ္ပိ စ။
ယထာ မတာဒိ သဒ္ဒေသု၊ ကိတ္တိ သေသာဒိ ကိတ္တနံ။ (၁၃၉)
နှင့်အညီ "သေသည်"ကို ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ "ဘဝနတ်ထံ ပျံတော်မူလေပြီ"ဟု သုံးနှုန်းခြင်းကြောင့်အတ္တသုခုမာလတာ ဂုဏ်။

၇။ ပြီးစေတတ် ပြီးစေအပ်သည်၏အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊တူမျှသော အားစွမ်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း အဖွဲ့ဗန္ဓ၌ အလင်္ကာတို့၏ ရောနှောခြင်းသည် မိဿအလင်္ကာ မည်၏။

အင်္ဂင်္ဂိဘာဝဖြစ်ပုံ

ပသတ္ထာ မုနိနော ပါဒ၊ နခရံသိ မဟာနဒီ။
အဟော ဂင်္ဂံ နိမုဂ္ဂေပိ၊ သုခါယတေဝ တေ ဇနေ။ (၃၃၂)

ဤ၌ နခရံသိ မဟာနဒီသည် ရူပကအလင်္ကာတည်း၊ ၎င်းသည် ပြီးစေတတ်သော အင်္ဂမည်၏။

နိမုဂ္ဂေသည် သမာဓိဂုဏ်တည်း၊ ၎င်းသည် ပြီးစေအပ်သော အင်္ဂီမည်၏။

ထိုသို့ရူပကအလင်္ကာနှင့် သမာဓိဂုဏ်တို့ကို ပြီးစေတတ် ပြီးစေအပ်သည် ၏အဖြစ်ဖြင့် ရောနှောထားသောကြောင့် အင်္ဂင်္ဂိဘာဝမိဿအလင်္ကာမည်၏။

သဒိသဗလဘာဝဖြစ်ပုံ

ဝေဿာ သဘာဝ မဓုရော၊ ရူပံ နေတ္တ ရသာယနံ။
မဓူဝ မုနိနော ဝါစာ၊ န သမ္မိဏောတိ ကံ ဇနံ။ (၃၃၃)

ဤ၌ သဘာဝမဓုရောသည် သမာဓိဂုဏ် မည်၏။

နေတ္တ ရသာယနံသည် ရူပကအလင်္ကာ မည်၏။

မဓူဝသည် ဥပမာ အလင်္ကာ မည်၏။

ထိုသို့ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေရာ၌ တူမျှသောအားရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အသင်္ကာသုံးမျိုးကို ရောနှောထားသောကြောင့် သဒ္ဒိသဗလဘာဝမိဿ အလင်္ကာ မည်၏။

၈။ **ဥာယီဘာဝ**

ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တပါးသော ဘာဝသည် မပိတ်ပင် မဖုံးလွှမ်း အပ်သည်ဖြစ်၍ အလေ့အားဖြင့် တည်တတ်သော ဘာဝသည် ဥာယီဘာဝ မည်၏။ (၃၄၁)

ဗျဘိစာရီဘာဝ ကွယ်ပျောက်၍ ဖြစ်ခြင်း ထင်စွာ ဖြစ်ခြင်း စသော အထူးအားဖြင့် ဥာယီဘာဝသို့ ရှေးရှုသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် အလေ့အားဖြင့် ဖြစ်တတ်သော ဘာဝသည် ဗျဘိစာရီဘာဝ မည်၏။ (၃၄၃)

သတ္တိကာဘာဝ တည်ကြည်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သဘော (ဇေဂ္ဂတာ) သည် ဖြစ်စေအပ်သော ထမ္ဘ စသည်သည် သတ္တိကာဘာဝ မည်၏။ (၃၄၅)

အာလမ္ဗနဝိဘာဝ ထို ဘာဝ သုံးပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်ရန် မုချ အာရုံ အကြောင်းသည် အာလမ္ဗန ဝိဘာဝ မည်၏။

ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ ထိုဖြစ်ပြီးသော ဘာဝတို့ကို ထင်စွာပြခြင်း၌ အခြံအရံ အကြောင်းသည် ဥဒ္ဒီပနဝိဘာဝ မည်၏။

အရိယာဂိုဏ်းများ

၉။ ဘဂိုဏ်း-ဇဂိုဏ်း-သဂိုဏ်း-နှင့် သဗ္ဗာရ မဂိုဏ်း- သဗ္ဗသဟု နဂိုဏ်း ဤငါးဂိုဏ်းသာလျှင် လေးမတြာနှင့် ကိုက်ညီသောကြောင့် ၎င်းငါးဂိုဏ်း သာ ရနိုင်ပါသည်. (၆)

၁၀။ **သဗ္ဗလဟုဂါထာ**

(မတ္တာဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ ဒုတိယပိုင်းလာ) မတ္တာသမကမျိုး- အစလဲဝိတိ ဂါထာသည်.တဂါထာလုံး လဟုချည်း ဖွဲ့စီထားသော ဂါထာ ဖြစ်သည်။

ကေဂရုဂါထာ

သမဝုတ္တိနိဒ္ဒေသ တတိယပိုင်း အတိသက္ကရီဆန်းလာ သသ်ကလာဂါထာ နှင့် မဏိဂုဏ နိကရဂါထာတို့သည်(၁၅)လုံးဘွဲ့၌ ဂရု တလုံးသာ ပါသော ဂါထာတို့ ဖြစ်သည်။ (၉၃-၄)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္တာဒိဋ္ဌသ - အဖြေ

၁။ ဥတု (၆) ပါး– (၃) ပါး

မုန်းဆုတ်(၁)မှ-ပြာပြည့်ထိ-ဟေမန္တဥတု။ ပြာဆုတ်(၁)မှ-ပေါင်းပြည့်ထိ-သိသိရဥတု။	ဟေမန္တ (ဆောင်းဥတု)
ပေါင်းဆုတ် (၁)မှ-ဆုန်ပြည့်ထိ-ဝသန္တဥတု။ ဆုန်ဆုတ် (၁)မှ-ဝါဆိုပြည့်ထိ-ဂိမှဥတု။	ဂိမှာန (နွေဥတု)
ဝါဆိုဆုတ်(၁)မှ-တော်သလင်းပြည့်ထိ-ဝဿာနဥတု။ တော်သလင်းဆုတ် (၁)မှ-မုန်းပြည့်ထိ-သရဒဥတု။	ဝဿာန (မိုးဥတု)

ယာန

ဝဿာန- သရဒ- ဟေမန္တ ဥတုတို့၌- ဒက္ခိဏယာဉ်။
သိသိရ- ဝသန္တ-ဂိမှ ဥတုတို့၌- ဥတ္တရယာဉ်။
အဆုပ်နာ=သေသသ- ခယ။
သီးလွှန်နာ- မေဟ။
ချောင်းဆိုးနာ-ကာသ။

တကျပ်သား၌ ရွှေစေ့ပေါင်း

ဒွေဂုဥ္ဇာ မာသကော ဘဝေ-နှင့်အညီ နှစ်ရွေးသည် တစ်မာသက၊တဆယ့်ခြောက်မာသက (ပဲ) သည် တကျပ် ဖြစ်သောကြောင့် တကျပ်သား၌ (၂×၁၆) သုံးဆယ့်နှစ်ရွေး ရှိ၏။ (၄၇၉)

ဟိရည–ရူပိယ အထူး

အထည်ဝတ္ထုလုပ်ပြီး မလုပ်သေးသော ရွှေ ငွေသည် ဟိရညမည်၏။ (အယဉ် အရိုင်း ဖြစ်သော ရွှေငွေ)

အရုပ်တံဆိပ် ခပ်နှိပ်အပ်သော ဟိရညသည်၎င်း၊ ကြေးနီ စသော ဝတ္ထုဟူသော ကုပ္ပသည်၎င်း ရူပိယ မည်၏။ ဤသို့ ထူး၏။ (၄၈၆)

၃။ အာဝေသန (အလုပ်ရုံ) ကာရ- ကမ္မကာရ (အလုပ်သမား) ဥဒေါသိတ (ဂိုဒေါင်) လေခက (စာရေး) ဥဏ္ဍောဋ္ဌနံ (ရေငင်စက်)

၄။ ရောဟိတ- ငါးကြင်း။ မဂ္ဂုရ- ငါးခူ။ သိင်္ဃိ- ငါးကျဲ။ ဗလဇ- ငါးပတ်။ မုဉ္စ- ငါးရံ့။ ပါဌီန- ငါးတန်။ သတ္တဝင်္က-ငါးရှဉ့်။ သင်္က- ငါးမွေ့။ နဠမီန- ငါးဖေါင်ရိုး။ ဂဏ္ဍက- ငါးမန်း။ သုသုကာ- ငါးပုတင်း။ (ဝါ) လင်ပိုင်။ သဖရီ- ငါးခုံးမ။ မကရ- မကန်း။

ဗောဓိသဒ္ဒါ၏ အတ္ထုဒ္ဓါရ ဂါထာနံပါတ် (၁၀၅) ရှု။

၅။ (က) အနက် ထင်ရှားပြီ။ (၅၈)

(ခ) ကေတ္ထဒေါသ၊ အတိဝုတ္တဒေါသ။ (အချုတ္ထလည်း သင့်)

(ဂ) နေယျဒေါသ၏ ပရိဟာရ။

မှတ်ချက်။ ။မရှုစောက်-သည် "မကြည့်နိုင်"ဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

ရွှေရောင်ကြောင့် လျှံငါပြေ ငလက် ထွန်းတောက်နေသော မှန်ကင်းကို မကြည့်နိုင်- မရှုနိုင်- မရှုဝံ့- မရှုရဲဟု "မရှုစောက်"၏ အကြောင်းကို "ရွှေရောင်"ဟု တိုက်ရိုက် ပြထားခြင်းကြောင့် နေယျဒေါသမှ လွတ်၏ ဟူလို။

၆။ (က) မဓုရတ္တံ ပဒါသတ္တိ၊ ရန္ဓုပ္ပါသ ဝသာ ဒွိဓာ။
သိယာ သမသုတိ ပုဗ္ဗာ၊ ဝဏ္ဏာဝုတ္တိ ပရော ယထာ။ (၁၂၇)

ဟူသော ပါဠိကိုထောက်၍ အနုပ္ပါသမဓုရတာဂုဏ်။

(ခ) အဒြဝေ ဒြဝယုတ္တဿ (သမ္ဘာ အာဒိယတေ ကွစိ) ဟူသော ပါဠိကိုဉင်း။

သဗ္ဗတ္ထ သိဒ္ဓ စူဠက၊ ပုဌပေယျာ မဟာဂုဏာ။

ဒိသာ သမန္တာ ဓာဝန္တိ၊ ကုန္ဒသောဘာ သလက္ခဏာ (၁၅၆) ဟူသော ပါဠိကိုထောက်၍ရင်း အဒြဝေ ဒြဝယုတ္တသမာဓိဂုဏ်။

၇။ ဝိကာသိ ပဒုမံ ဝါတိ၊ သုန္ဒရံ သုဂတာနနံ (၁၈၆) ဟူသောပါဠိ၌-

(၁) ကြာသည် နှိုင်းယှဉ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဥပမာန မည်၏။

(၂) မျက်နှာသည် နှိုင်းယှဉ်အပ်သောကြောင့် ဥပမေယျမည်၏။

(၃) ဥပမာန-ဥပမေယျဖြစ်သော ကြာနှင့် မျက်နှာတို့၏ တူသော ဂုဏ်သည် သဓမ္မမည်၏။ (သမာနော ဓမ္မော သဓမ္မော)

(၄) ဥပမာန ဥပမေယျတို့၏တူမျှသောဂုဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖြစ်သော အစပ်သမ္ဗန်သည် သဓမ္မတ္တမည်၏။ (သဓမ္မဿ ဘာဝေါ သဓမ္မတ္တံ)

ရူပကအလင်္ကာ

ဥပမာန ဥပမေယျတို့၏ မကွဲမပြား တသားတည်း ဖြစ်နေသကဲ့သို့ တင်စား ပြောဆိုသော ဥပမာမျိုးသည် ရူပကအလင်္ကာ မည်၏။ (၂၂၂)

ပိယတရ အလင်္ကာ

အလွန်နှစ်သက်အပ်သော တစုံတခုသော အနက်သဘောကို ပြီးစေသော (ဝါ) ပြောဆိုသော အလင်္ကာသည် ပိယတရ အလင်္ကာ မည်၏။ (၂၆၁)

၈။ သိင်္ဂါရ ဟာဿ ကရုဏာ၊ ရုဒ္ဒဝီရ ဘယာနကာ။
ဝိဘစ္ဆဗ္ဘုတ သန္တာစ၊ ရသာ ဌာယီနုရူကမာ။
ဇိဂုစ္ဆာ ရတိရာဒီဟိ၊ ပုတျာဒီဟိ ဝိရာဂတော။
ဝိဘစ္ဆော ခေါ်ဘနုဗ္ဗေဂီ၊ ကမေန ကရုဏာယုတော။
နာသာ ဝိကုနနာဒီဟိ၊ သင်္ကာဒီဟိဿ ပေါသနံ။ (၃၆၅)

ရတိရ စသည်ကြောင့်ဖြစ်သော ဇိဂုစ္ဆာမျိုး၌ "ခေါဘန-ဝိဘစ္ဆရသ" ဖြစ်၏။

ပုတိ စသည်ကြောင့် ဖြစ်သောဇိဂုစ္ဆာမျိုး၌"ဥဗ္ဗေဂီ-ဝိဘစ္ဆရသ"ဖြစ်၏။
ဝိရာဂကြောင့်ဖြစ်သောဇိဂုစ္ဆာမျိုး၌"ကရုဏာယုတ-ဝိဘစ္ဆရသ"ဖြစ်၏။

၉။ ရသယုဂ် သိတော နော်သော မြာ သ္လာ ဂျဒါ ဟရိဏီ တဒါ။ (၉၉) ဟရိဏီဂါထာ အစ္စဋ္ဌိဆန်း ဖြစ်သည်။

၁၀။ ဝိသမ၌ ဣန္ဒဝဇီရ- သမ၌ ဥပေန္ဒဝဇီရ- လက္ခဏာဖြင့် ဖွဲ့စီလျှင် ဥပဇာတိဂါထာ- အာချာနကီ ဂါထာများ ဖြစ်သည်။

ထိုဂါထာ၏ ဝိသမကို သမ-သမကို ဝိသမ-ပြောင်းလိုက်လျှင်- ဥပဇာတိ ဂါထာ၊ ဝိပရီတာချာနကီ ဂါထာများ ဖြစ်သည်။

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဒိတ္တာယ - အဖြေ

၁။ တိုင်းပြည် အင်္ဂါ (၇)ပါး+(၈)ပါးကို-ဂါထာနံပါတ် (၃၅၀)ရှု။
မဏိသဒ္ဒါဟောနိုင်သော အနက်
မဏိကေ ရတနေ မဏိ။ (၁၁၁၃)
၂။ (က) ယောခ-ဘဋ္ဌ၊ (ခ) ဝန္ဒိ-ကရမရ၊ (ဂ) စရ-ဂူဠပုရိသ။
ဟတာနိကဥ္စ-သူရဲကောင်း (၃၆) ယောက် ပါဝင်သည်။
တွက်ပုံ။ ။ဆင်တစီးလျှင် သူရဲကောင်း တကျိပ် နှစ်ယောက်စီ ပါသော ဆင်သုံးစီး (၁၂ × ၃ = ၃၆) ယောက်။ (၃၈၂-၃)
၃။ **နွယ်ချိုဟော ပရိယာယ် သုံးပုဒ်**
မဓုက- ယဋ္ဌိမဓုက- မဓုယဋ္ဌိက။ (၅၈၇)
ဩသဓနှင့် ဩသဓိအထူး
အလုံးစုံသော ကဒလီ- ဝီဟိ- တိဖလ- ဃတ- မဓု စသည်သည် ဇာတ်နှင့် မရော မယှက် သက်သက် ရောဂါပယ်ဖျောက်ခြင်း၌သာဖြစ်မူ ဩသဓမည်၏။ အသီးမှည့်ခြင်းလျှင် အဆုံးရှိသော ကဒလီ ဝီဟိ စသည်သည် ဇာတ် သက်သက်၌ ဖြစ်မူ ဩသဓိမည်၏။ (ဩသဓိ ဇာတိမတ္တမှို၊ ဩသဓံ သဗ္ဗမ- ဇာတိယံ။) (၅၉၂)
၄။ (အန) လှည်း၊ (အာန)ထွက်သက်၊(ဇူလ)ဝက်ဝံနက်၊ (ဤသ) အစိုးရသူ၊ (ဥရ) သဲ၊ ဦရ) ပေါင်။
ကမဏ္ဍလုသည်—အနိတ္ထိ ကမဏ္ဍလု- ဟု ဆိုသောကြောင့် ပုံ-နပုံတည်း။
ကုဏ္ဍိကာသည် – အာကာရန္တ ရူပန္တရနည်းအားဖြင့်- ဣတ္ထိလိင်။
၅။ (က) ထင်ရှားပြီ။
(ခ) အလိုရှိအပ်သော ကျောက်မျက်ရတနာ စိန်ဟူသောအနက် ၌ သေစေတတ်သော စိန်ဟူသော ဆန့်ကျင်ဘက် အနက် တပါး ပါဝင်သောကြောင့် ဝိရုဒ္ဓတ္ထန္တရဒေါသ။
၆။ မုက္ခမြစ်ကောင်းသော အရာဝတ္ထု၏ ထင်ရှားသော ဂုဏ်သဘောကို မုက္ခမဖြစ်ကောင်းသော အရာဝတ္ထု၌- လောကဝေါဟာရ ထုံးတမ်းစီးကမ်း

အားပျော်စွာတင်စား၊ (ပြောဆိုရေးသား)အပ်သော ဂုဏ်သည် သမာဓိဂုဏ်မည်၏။ (၁၅၁)

သမာဓိဂုဏ် အမျိုးအစား

(၁)အပါကော ပါကိမ္မ သမာဓိဂုဏ်။ (၄)အဒြဝေ ဒြဝယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်။
(၂)နိရူပေ ရူပယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်။ (၅)အကတ္တရိ ကတ္တုတာ သမာဓိဂုဏ်။
(၃)နိရသေ သရသ သမာဓိဂုဏ်။
(၆) အသရိရေ ကဌိန သမာဓိဂုဏ်။ (၁၅၁-၂)

၇။ ပရိကပ္ပနာအလင်္ကာ

တစုံတခုသော ဝတ္ထု၏ တပါးသော (ဟုတ်မှန်သည့်) အပြားအားဖြင့် တည်ရှိသော ဖြစ်ပုံကို ထိုမှတပါးသော အပြားအားဖြင့် ကြံစီပြောဆိုအပ်သော အလင်္ကာသည် ပရိကပ္ပနာ အလင်္ကာ မည်၏။ (၂၆၀)

ဗျာဇဝဏ္ဏနာအလင်္ကာ

ကဲ့ရဲ့ယောင်ပြု၍ ချီးမွမ်းမှုကိုပြုသော အလင်္ကာသည် ဗျာဇဝဏ္ဏနာ အလင်္ကာ မည်၏။ (၂၇၆)

၈။ (က) မီးသည် ပူ၏ ဟူသော လောကသဘောနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကြောင့် လောကဝိရောဓိ ဒေါသ။
(ခ) အစာအာဟာရ ၌သာ မုက္ခ ရကောင်းသည့် ချိုသော အရသာကို မျက်နှာ၌ တင်စား၍ ဆိုထားသောကြောင့် နိရသေ သရသ သမာဓိဂုဏ်။
(ဂ) အနိုင်မခံ အရှုံးမပေးလိုသော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ရဲဝံ့စွာ ကျုံးဝါး ပြောဆိုသောကြောင့်-ယုဒ္ဓဝီရ ရသ။

၉။ ဒဿနရသာ နုဘဝနေ၊ နိဗဒ္ဓဂေဓာ ဇိနဿယံဇနတာ။
ဝိမုယဇနနိ သညတ၊ ကြိယာနုကံ နာနုရဥ္စယတိ။

ဤပါဠိ၌- သညတကြိယာဝယ် ကြိ ဟူသော ပါဒါဒိသံယုတ်ကြောင့် တ-အက္ခရာသည် သံယောဂါဒိဂရု ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းကို လ-ဟု ဟု ယူရမည်။

\+ ဒေါကေ ဂါထာဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ အက္ကဿေဟိ ယတိ မွဇာ သတတဂါ သဒ္ဒူလဝိက္ကီဠိတံ။ (၁၃၃)
၎င်း ဂါထာသည်-သဒ္ဒူလဝိက္ကီဠိတဂါထာ-အတိဓုတိ(အတိဓိတိ)ဆန်း။

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဒိတ္တယ - အဖြေ

၁။ (က) ဣတိဟာသ၊ (ခ) အာချာယိကာ၊ (ဂ) ကထာ၊
(ဃ) ဝုတ္တန္တ၊ (င) ဥယျာန၊ (စ) ပမဒဝန၊
(ဆ) ရောဝတ၊ (ဇ) အသန၊ (ဈ) စမ္ပကာ၊
(ည) နာဂ။

၂။ လက်နက်လေးမျိုးကို ဂါထာ နံပါတ် (၃၈၆) ရှု။
ဥပါယ်လေးပါးကို ဂါထာ နံပါတ် (၃၄၈) ရှု။
မီးသုံးမျိုးကို ဂါထာ နံပါတ် (၄၁၉) ရှု။

၃။ (၁) စစ်တပ်ကို စီရင်ခင်းကျင်းခြင်း၊ (၂) စစ်သူကြီး၊
(၃) လက်ဆောင်တံစိုး၊ (၄) ချင်းခြောက်၊
(၅) စင်စစ် ကွေ့ကွင်းခြင်း-ဝေးကွာခြင်း။ (၇၆၅)

၄။ ဘာသဒ္ဒါ ဟောနိုင်သော အနက်-ဂါထာနံပါတ် (၈၂၉) ရှု။

၅။ (က) ထင်ရှားပြီ။
(ခ) "ဘယ်"ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် အစဉ်ကျိုးပျက်ခြင်းကြောင့် ဘဂ္ဂရီတိ ဒေါသ သင့်ပါသည်။

၆။ **ပသာဒဂုဏ်လက္ခဏာ**

+ စပ်ရမည့်ပုဒ်အချင်းချင်း နီးကပ်စွာထားခြင်း။
+ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်း ဖြင့် စိတ်ကြည်လင်ဘွယ် ရှိသော ဂုဏ်သည်- ပသာဒဂုဏ် မည်၏။ (၁၁၉)

သုခုမာလတာဂုဏ်လက္ခဏာ

\+ သိထိလအက္ခရာများ၍ ဓနိတ အက္ခရာနည်းပါးခြင်း။

\+ အရှုတ်အဖတ်ခက်သော သန္ဓိ, သမာသ်, သံယုတ်တို့မှကင်းခြင်း ဟူသော ဂုဏ်သည်-သုခုမာလတာဂုဏ် မည်၏။ (၁၃၅)

၇။ **ပတိဝတ္ထုပမာနှင့်-အတ္ထန္တရန်ျာသတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အထူး**

ရှေ့ဝါကျကို ပြီးစေမှု, ကူမှု နှစ်ခုကို ရှေ့ရှု ပြဆိုခြင်းသည် ပတိဝတ္ထုပမာ မည်၏။

ရှေးဝါကျစုကို ပြီးစေမှုသက်သက်ကိုသာ ရှေ့ရှု ပြဆိုခြင်းသည် အတ္ထန္တရန်ျာသ အလင်္ကာမည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

၈။ ဝန့်တိုခြင်း အစရှိသော ဝိဘာဝတို့ကြောင့် ဖြစ်သော အမျက်ဒေါသ ကောဓဋ္ဌာယိဘာဝသည်· ခြိမ်းခြောက်ခြင်း, မာန်ယစ်ခြင်း အစရှိသော ဗျဘိစာရီဘာဝတို့ဖြင့်ရင်း၊ မျက်စိနီခြင်း အစရှိသော အနုဘာဝတို့ဖြင့်ရင်း တိုးပွားသည်ရှိသော် ကြမ်းကြုတ်ခြင်းသဘော ရှိသောရသသည် ရုဒ္ဒရသ မည်၏။ (၃၆၂)

၉။ **သ-ဂိုဏ်း လေးဂိုဏ်း—တောဋ္ဌက ဂါထာ ဇဂတီဆန်း။**

ယ-ဂိုဏ်း လေးဂိုဏ်း—ဘုဇင်္ဂပ္ပယာတ ဂါထာ ဇဂတီဆန်း။

၁၀။ နနမယ ယယုတာယံ မာလိနီ ဘောဂိသီဟိ။

\+ မာလိနီဂါထာ—အတိသက္ကရီဆန်း။ (၉၅)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဒိတ္တာယ - အဖြေ

၁။ (က) အမာဝသီ (ကာလပက္ခစတုဒ္ဒသီ) (ခ) ဒေဝမာတိက
(ဂ) သဒ္ဒလ (ဃ) ဝဒ္ဒိ (င) သဘျ။

၂။ နံ့သာလေးမျိုးသရုပ်ကို ဂါထာနံပါတ် (၁၄၇) ရှု။
ဆား ငါးမျိုးသရုပ်ကို ဂါထာနံပါတ် (၄၆၁) ရှု။

၃။ (စုဗုက) မေးဖျား(စူစုက) နို့သီး(အလက္က) ခွေးရူး (တမာလ)
ပန်းညို (ဇီဝက) ဇီယာ။

၄။ တီသုတ္တာန သယာဒယောကို ထောက်၍ တိလိင်ဖြစ်သည်။
ဂုဏသဒ္ဒါ၏ ဟောနိုင်သောအနက် ဂါထာနံပါတ် (၇၀၇) ရှု။

၅။ (က) ဒရယ် ယုန် ကြောင်၊ တွေ့တိုင်း အောင်သား- ဟူသော
ဝိသေသနသည် ခြင်္သေ့မင်းဟူသောဝိသေသျဂုဏ်ကိုယုတ်စေ
သောကြောင့် ဟီနတ္ထက ဒေါသ။

(ခ) အမိကဖွား၊ အမယ့်သား-ဟူသော စကားသည် အနက်တူ
ထပ်ဆိုသောကြောင့် ကေတ္ထ ဒေါသ။

(ဂ) မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်ကိုဖွဲ့ဆိုသောအရာ ဖြစ်သောကြောင့်
အတိဝုတ္တာဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။

၆။ **သမတာဂုဏ်**

မုဒုဖြစ်သော သိထိလအက္ခရာသက်သက်ဖြင့်၎င်း၊ ဖုဋ္ဌဖြစ်သော ဓနိတ
အက္ခရာသက်သက်ဖြင့်၎င်း၊မုဒု-ဖုဋ္ဌ အရော-အားဖြင့်၎င်း အချီအချဋ္ဌာန်တူမျှ
သောဂုဏ်သည် သမတာဂုဏ် မည်၏။ (၁၃၁)

သိလေသဂုဏ်

လုံးဆင့်သံယုတ် အက္ခရာတို့ကို နီးနီးကပ်ကပ် ပါဝင်စေခြင်း,ဓနိတဒီဃ အက္ခရာပါရှိခြင်း-ဟူသော အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသောဂုဏ်သည် သိလေသဂုဏ် မည်၏။ (၁၄၀)

၇။ အနက်ပေး ထင်ရှားပြီ။

၈။ **သာတ္တ+သာတ္တိကာ+အရ**

တည်ကြည်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သဘော (ကေဂ္ဂတာ) သည် သာတ္တ မည်၏။

ထိုတည်ကြည်သော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော သဘော (ကေဂ္ဂတာ)သည် ဖြစ်စေအပ်သော ထမ္ဘ စသည်သည် သာတ္တိကာ မည်၏။ (၃၄၅)

သာတ္တိကာဘာဝနှင့် အနုဘာဝ အထူး

အတွင်း၌တည်သော ချွေးစသည်သည် သာတ္တိကာဘာဝ မည်၏။

အပြင်ထွက်လာသော ချွေးစသည်သည် အနုဘာဝမည်၏၊ ဤသို့ ထူးသည်။ (၃၅၁)

၉။ ပုဗ္ဗစု၌—

(၁) ဆင္ဒဂိုဏ်းသည် သဗ္ဗလဟု န,ဂိုဏ်.ဖြစ်အံ့၊ဆင္ဒဂိုဏ်း၏ အစ၌ ယတိ ပြတ်ရခြင်း။

(၂) ဆင္ဒဂိုဏ်းနောင်သတ္တမဂိုဏ်းသည် သဗ္ဗလဟု န-ဂိုဏ်းဖြစ်အံ့-ဆင္ဒဂိုဏ်း၏ အဆုံး၌ ယတိပြတ်ရခြင်း။

အပရစု၌—

(၁) စတုတ္ထဂိုဏ်းနောင်ပဉ္စမဂိုဏ်းသည် သဗ္ဗလဟု န-ဂိုဏ်းဖြစ်အံ့ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏အဆုံး၌ ယတိပြတ်ရခြင်း။

တိဋ္ဌဘာဆန်း၌မရသောဂိုဏ်းသည် ယဂိုဏ်း သဂိုဏ်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ မြာဘ္ဘာယော ယောတြ ယေနတ္တိ မုနိယတိ ယုတာ သဒ္ဓရာ ကိတ္တိတာယံ။ သဒ္ဓရာဂါထာ-ပကတိဆန်း။ (၁၀၅)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဒိတ္တယ - အဖြေ

၁။ အဘိဓာန် သင်ကြားရကျိုး

(၁) နာမလိင်္ဂေသု ကောသလ္လအကျိုး။

(၂) အတ္ထနိစ္ဆယအကျိုး။ (၃) ဗုဒ္ဓဝစနေ ပါဋ္ဌဝတ္ထိအကျိုး။

တနည်း သဂ္ဂကဏ္ဍ အဆုံးဂါထာ (၁၇၉) အတိုင်းလည်း ရေးနိုင်သည်။

ကိုယ်ဟော ပရိယာယ်.ဂါထာနံပါတ် (၁၅၁)ရှု။

၂။ (က) နိဗ္ဗ-ဂေါပါနသီ- သာက-ဥဗ္ဘိဒ- သူနာ- ဂိရိကဏ္ဏိ- နုဟီ-ကုဋ္ဌ- ပူတိလတာ- ဂေါလောမီ။

(ခ) သိကြားမင်း- ပစ်စင်ပြအိုး- လင်- ခံတပ်ကဒုတ်-ခွါ- ယာဇ်ထောပတ်-တံတွေး (ဖါလာ) ကမ်း(အခါ အပိုင်း အခြားအစု)ဆင်နားရင်း။

မှတ်ချက်။ ။ဝေဠာပုဒ်ကို အဘိဓာန်၌ မတွေ့ဘူးပါ၊ ဥတ္တံသော သေခရာ ဝေဠာ (၃ဝဂ) ၌ လာသော အာဝေဠာ ပုဒ်ကို ဝေဠာ အဖြစ် ယူ၍ မေးသလော ဟု တွေးဆင်စရာ ရှိ၏။

၃။ (က) ဂါထာနံပါတ် (၄၅ဝ) ရှု။

(ခ) ဂါထာနံပါတ် (၄၁၆) ရှု။

(ဂ) ဂါထာနံပါတ် (၆၄၇) ရှု။

၄။ (က) ဇာတ်စသည် တူသော သတ္တဝါတို့၏ အပေါင်းသည် ဝဂ္ဂမည်။ (သမာနာနံ ဂဏော ဝဂ္ဂေါ။)

(ခ) ဇာတ်တူ-မတူသော သတ္တဝါတို့၏ အပေါင်းသည် သံဃ (သတ္တ) မည်၏။ (သံဃော သတ္တောဘတုဇန္တုနံ)

(ဂ) ဇာတ်တူ သတ္တဝါတို့၏ အပေါင်းသည် ကုလမည်၏။ (သဇာတိကာနံ တု ကုလံ)၊

(ဃ) အကျင့်တူသူတို့၏ အပေါင်းသည် နိကာယ မည်၏။ (နိကာယောတု သဓမ္မိနံ)

(င) ဇာတ်တူ တိရစ္ဆာန်တို့၏ အပေါင်းသည် ယူထမည်၏။ (ယူထော နိတ္ထိသဇာတီနံ တိရစ္ဆာနာန မုစ္စတေ) (၆၃၁-၂)

ကေသဒ္ဒါဟောအနက် ဂါထာနံပါတ် (၇၅၀) ရှု။

၅။ မဟုတ်မမှန်ဘဲနှင့် တပါးသူကို အလွန်အကျွံ ပြောဆို ချီးမွမ်းခြင်းသည် အတိဝုတ္တဒေါသ။ မိမိကိုယ်ကို ဟုတ်သည့်အတိုင်း ဖြစ်စေ မဟုတ်ဘဲနှင့် ဖြစ်စေ ပြောဆို ချီးမွမ်းခြင်းသည် သြစိတျဟီနဒေါသ။ ဤသို့ထူးပါသည်။

(က) ကမစ္စုတ ဒေါသ (အမြွတ်ကို ရှေ့ထားရသော လောကပြောရိုး အစဉ်ပျက်သည်။)

(ခ) ကေတ္ထဒေါသ (ခြေနှစ်ချောင်းရှိသောဟူသော ဝိသေသနအတွက် အကျိုး မရှိသောကြောင့်ဟူလို။)

အပယောဇကဒေါသဟုလည်း မိန့်ဆိုကြ၏။

(ဂ) ဟီနတ္တကဒေါသ (ဝိသေသျကို ယုတ်ညံ့အောင် ပြုသောကြောင့် ဟူလို။)

၆။ ဌာန်ခြင်း သံယုတ်ခြင်း မတြာခြင်းအားဖြင့် တူသော အက္ခရာရှိသော ဂုဏ်သည် ပဒါသတ္တိ မဓုရတာ ဂုဏ်မည်၏။

မြွတ်ပြီးသော အက္ခရာကို ထပ်၍ ရွတ်ဆိုသောဂုဏ်သည် အနုပ္ပါသ မဓုရတာဂုဏ် မည်၏။ (၁၂၇)

သမာသ်ပုဒ်များခြင်း ခြိုးခြင်း ချဲ့ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ဂုဏ်သည် သြဇာဂုဏ် မည်၏။ (၁၂၁)

(က) အတ္တသုခုမာလဘာဂုဏ်၊ (ခ) အနုပ္ပါသမဓုရတာ ဂုဏ်။

၇။ ရဲရင့်သူ၏အဖြစ် လုံ့လရှိသူ၏ အဖြစ်ကို အလွန်အကဲ ကြုံးဝါးပြဆိုခြင်းသည် ရုဠာဝါကျာရ အလင်္ကာ မည်၏။ (၂၇၆)

အနက်ကိုရင်း ပုဒ်ကိုရင်း အနက်ပုဒ် နှစ်ပါးစုံကိုရင်း အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်ဆိုခြင်းသည် အာဝုတ္တိအလင်္ကာ မည်၏။ (၂၂၄)

(က) ပရိယာယဝုတ္တိအလင်္ကာ။ ၂၇၇(ခ) အာသီသ အလင်္ကာ။ ၃၃၄။

၈။ **ရတိဋ္ဌာယီဘာဝ**

မွေလျော်ဘွယ်ကောင်းသောအရပ်- ကာခြင်း သိခြင်း တီမှုတ်ခြင်း အချိန်ကာလ အသွင်အပြင်စသည်တို့ကို မှီဝဲရခြင်းကြောင့် အချင်းချင်း တပ်နှစ်သက်ကြကုန်သော လုလင်ပျို လုံမပျိုတို့၏ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ရတိဋ္ဌာယီဘာဝ မည်၏။ (၃၅၆)

ယင်း၏ရသ သရုပ်

အာယောဂသိင်္ဂါရ ရသ- ဝိပ္ပယောဂသိင်္ဂါရ ရသ- သမ္ဘောဂသိင်္ဂါရ ရသ-အားဖြင့် (၃)ပါး။

ရယ်ရွှင်ခြင်း အပြား

(၁) သိဘ-မျက်စိပွင့်ရုံ ပြုံးရယ်ခြင်း။
(၂) ဟသိတ- သွားပေါ်ရုံရယ်ခြင်း
(၃) ဝိဟသိတ- သာသာညှင်းညှင်း အသံရှိသော ရယ်ခြင်း။
(၄) ဥပဟသိတ- ပခုံးဦးခေါင်းလှုပ်အောင် ရယ်ခြင်း။
(၅) အပဟသိတ- မျက်ရည်ထွက်အောင် ရယ်ခြင်း။
(၆) အတိဟသိဘ- ကိုယ်အင်္ဂါကို ပစ်လွှဲ၍ ရယ်ခြင်း။ (၃၅၉)

၉။ ဟရိဏပ္လုတာ ဂါထာဖြစ်ပါသည်။

သသတော သလဂါ ဝိသမေ သမေ။

နဘာဘရာ ဘဝတေ ဟရိဏပ္လုတာ။ (၁၁၄)

၁၀။ နနဘန လဂိတိပ္ပဟရဏာ ကလိကာကို ထောက်၍ ပဟရဏကလိကာ ဂါထာ။ သက္ကရီဆန်း။

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - သဒ္ဒါဒိဋ္ဌာယ - အဖြေ

၁။ (က) ဥပညာသော၊ (ခ) ကေကာ၊ (ဂ) ဟေသာ (ဃ) ပလာပ (သမ္ဖပ္ပလာပ) (င) မုဒိင်္ဂ၊ (စ) ဥဿောင်္ဂိ၊ (ဆ) ပရိသရ၊ (ဇ) ဥဒေါသိတ၊ (ဈ) ပုညဝန္တ၊ (ည) ဟာဒယီ။

၂။ (က) သစိပင်၊ (ခ) ကောင်းကင်၊ (မကောင်းမှု, ဆင်းရဲခြင်း, ပျက်စီးခြင်း) (ပါပသ္မိံ ဂဂနေ ဒုက္ခေ ဗျသနေ စာဃ မုစ္စတေ) (ဂ ဆန်ကွဲ၊ (ဃ)တဘက်ကမ်း၊ (င)ဆင်မုန် (ဖျာ) (စ) တလင်း၊ (ဆ) ပျော်ပွဲ - ပူဇော်ပွဲ၊ (ဇ) ညီ၊ (ဈ) စကော- (ဖောင်) (ည) ကံကြမ္မာ။

၃။ ညောင်စောင်း လေးမျိုး- ဂါထာ နံပါတ် (၁၁၀) ရှု။
ကျွန်လေးမျိုး- ဂါထာ နံပါတ် (၅၁၅) ရှု။
မြက် (၇)မျိုး- ဂါထာ နံပါတ် (၆၀၄) ရှု။

၄။ သစ္စသဒ္ဒါဟောနိုင်သောအနက်-ဂါထာနံပါတ်(ဂ၀၀) ရှု။

၅။ ဝိသေသနကြီး၍- ဝိသေသျငယ်က အစ္စျတ္တဒေါသ။
ဝိသေသနငယ်၍- ဝိသေသျကြီးလျှင် ဟီနတ္တကဒေါသ။
ဤသို့ ထူးပါသည်။
(က) ဖြူဖွေးခြင်း၏ အကြောင်းမပါသောကြောင့် နေယျဒေါသ။
(ခ) သင့်လျော်သော သဘော သဘာဝ အသင့်ယုတ္တိနှင့် ဆန့်ကျင်သောကြောင့် ဉာယဝိရောဓိ ဒေါသ။
(ဂ) "လည်း" နိပါတ်အထား ပျက်သောကြောင့် ဝါကျတ္ထ ဘဂ္ဂရီတိ ဒေါသ။

၆။ (အနက်ပေး ထင်ရှားပြီ)

၇။ ပညာရှိများ မနှစ်သက်အပ်သော ဂုဏ်ကား- အလုံးစုံနူးညံ့သော သိထိလ အက္ခရာတို့ဖြင့် ဖွဲ့စီအပ်သော အနုပ္ပါသ မဓုရတာဂုဏ် ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့အနွဲ့တို့၏ အသက်ဟု အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံရသောဂုဏ်ကား- သမာဓိဂုဏ် ဖြစ်သည်။ (ဗန္ဓသာရောတိ မည္တိ)

(က) စပ်သင့်သောပုဒ်တို့ကို နီးကပ်စွာထားခြင်း၊ အလွန်ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်းကြောင့် ပသာဒဂုဏ်။

(ခ) အရည်ဖြစ်သော ဝတ္ထု၏ သဘောကို အရည်မဟုတ်သော သဘောတရား၌ တင်စား ပြောဆိုသောကြောင့် အဒြဝေ ဒြဝယုတ္တ သမာဓိဂုဏ်။

ဂ။ စည်းစိမ်ချမ်းသာ၏ရင်း၊ အလိုဆန္ဒ၏ရင်း အလွန်ကြီးကျယ်လွန်ကဲသည်၏အဖြစ်ကိုပြသော အလင်္ကာသည် မဟန္တတ္တအလင်္ကာမည်၏။

အတိဿယဝုတ္တိအလင်္ကာနှင့် မဟန္တတ္တအလင်္ကာတို့၏ထူးခြားဟန်

ပင်ကိုယ် သဘောထက် လွန်သော သဘောကို ပြဆိုသော အလင်္ကာသည် အတိဿယဝုတ္တိအလင်္ကာ မည်၏။

အလွန်အကျူး အထူးအံ့ဩဘွယ် ကောင်းသော သဘောကိုပြသော အလင်္ကာသည် မဟန္တတ္တအလင်္ကာ မည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

ဃ။ ပထမပါဒ၌ ဇ-ဘ-ဇ-ဂရု-ဂရုရှိခြင်း။ (ဥပေန္ဒဝဇိရာ)

ဒု ၌ တ-တ-ဇ-ဂရု-ဂရုရှိခြင်း။ } (ဣန္ဒဝဇိရာ)

တ ၌ တ-တ-ဇ-ဂရု-ဂရုရှိခြင်း။ }

စ ၌ ဇ-တ-ဇ-ဂရု-ဂရုရှိခြင်း။ (ဥပေန္ဒဝဇိရာ)

ဤသို့ ဣန္ဒဝဇိရာ-ဥပေန္ဒဝဇိရာ လက္ခဏာရောသောကြောင့် ဥပဇာတိဂါထာ ဖြစ်ပါသည်။

သာဓက

အနန္တရောဒိရိတလက္ခဏာစေ ပါဒါဝိမိဿာ ဥပဇာတိယော တာ။ တိဋ္ဌဘဆန်းဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ လေးပါဒလုံး ဂရုများဖြင့် ဖွဲ့စီလျှင် ဝိဇ္ဇုမ္မာလာဂါထာ။

(အာဂမယုတ္တိ) မော မော ဂေါ ဂေါ ဝိဇ္ဇုမ္မာလာ။

ပိယံဝဒါ ဂါထာကို လေးပါဒလုံး န ဂိုဏ်းအစ ား တ ဂိုဏ်းဖြင့် အစားထိုး စီကုံးခဲ့သော် လလိတာဂါထာ ဖြစ်သည်။

(အာဂမယုတ္တိ) ဝုတ္တာ သုမိဟိ လလိတာ တ ဘာ ဇ ရာ။ (ဂ၂)

သုဝဏ္ဏဝတီ (က) ၁၀၆-၇၀

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ဆန္ဒာဝိဂ္ဂဟ - အဖြေ

၁။ (အနက်ထင်ရှားပြီ။)

(က) ဘားစည် (ခ) ကျူး (ဂ) အစားကြူးသူ (ဃ)အိမ်အပြင်-ကြမ်းအပြင်- ကွင်းပြင် (င) ဘုံတိုဆုံတောက် (စါ)ဦးစွန်းဖုတ်ငါးခုံ။

၂။ မင်း မြောက်တန်ဆာငါးပါး-ဂါထာနံပါတ် (၃၅၈) ရှု။
(က) ဟေရညိက (ခ) တောမရ (ဂ) မုခဋ္ဌာန (ဃ) သန္ဒန (င) ဥပက္ခရ။

၃။ သေသူအတွက် သေသည့်နေ့မှစ၍ (၁၀)ရက်အတွင်း ထမင်းဆုပ်ပေးခြင်း။ (၄၂၃) ကြံ့အထူး ဂါထာနံပါတ် (၄၆၂) ရှု။

၄။ သဋ္ဌသဒ္ဒါဟောနက် ဂါထာနံပါတ် (ဂ၄၁) ရှု။
အဇ¯လပနတ္ထသဒ္ဒါများ (၁၁၃၉) ရှု။

၅။ ကိလိဋ္ဌဒေါသသင့်သောပုဒ်ကို ပဟေဠိအဖြစ်သို့ တင်လိုက်ပါက ၎င်းဒေါသမှ လွတ်ပါသည်။
ဘယာကောဓ ပသံသာဒိ၊ ဝိသေသော တာဒိသော ယဒိ။
ဝတ္တုံ ကာမိယတေ ဒေါသော၊ န တတ္တေ ကတ္ထတာကတော။
ယထာ
သပ္ပေါ သပ္ပေါ အဟံ ဟန္ဒ၊ နိဝတ္တတု ဘဝံ တတော။
ယဒိ ဇီဝိတု ကာမောသိ၊ ကထံတာ မုပ သပ္ပသိ။ (ဂ၆-၇)

၆။ နားလောင်သူများ အကျိုးပွားမည့် အကြောင်းရှိခဲ့သော် ဟုတ်မှန်ထင်ရှားရှိသော မိမိဂုဏ်ကို ပြောဆိုက အပြစ်မရှိ သင့်လျော်ပါသည်။
သာဓက။ ။သဂုဏာ နာဝိကရဏာ၊ ကာရဏာ သတိ တာဒိသေ။
ဖြစ်တျပဟီနတာပတ္တိ၊ နတ္ထိဘူတတ္ထ သံသိနော။ (၁၀၃)

ကန္တိဂုဏ်

လောကဥ္ဇ ဖြစ်သင့် ဖြစ်ထိုက်သော အကြောင်းအရာကို မကျော်လွန်မူ၍ လူအပေါင်း လက်ခံနိုင်၍ နှစ်သက်ဘွယ်ဖြစ်အောင် ရေးသားလျှင် ကန္တိဂုဏ်မြောက်၏။ (၁၄၆)

၇။ **ဝဥ္စနာအလင်္ကာ**

ချီးမွမ်းထိုက်သော ဝတ္ထုကို လျှို့ဝှက်၍ ထိုဝတ္ထုနှင့် မတူသောဝတ္ထု-ဟူသော ဝတ္ထုကိုပြ၍ ဆိုသော အလင်္ကာသည် ဝဉ္စနာအလင်္ကာ မည်၏။ (၃၁၀)

အသမနည်း

ပုဗ္ဗေတော န သဟသော ယော သုဿ၊ န ပဌေသု စ တာဒိနော။
မာရော ပရေသု တယောသံ၊ သဟသံ ဒသ စရိတံ။ (၃၁၁)

ဤ၌- ချီးမွမ်းလိုသော မာရ်နတ်ကို လျှိုဝှက်ထား၍ မြားတသောင်းဖြစ်သည်ဟု ထိုမာရ်နတ်နှင့် မတူသော မြားကို ပြဆိုသောကြောင့် အသမဝဉ္စနာအလင်္ကာမည်၏။

၈။ **ဗျဘိစာရီဘာဝ**

ကွယ်ပျောက်၍ဖြစ်ခြင်း ထင်စွာဖြစ်ခြင်း စသော အထူးအားဖြင့် ဌာယီဘာဝသို့ ရှေ့ရှုဖြစ်လေ့ရှိသော ဘာဝသည် ဗျဘိစာရီဘာဝ မည်၏။ (၃၄၃)

၎င်း ဗျဘိစာရီဘာဝသည် (၃၃)ပါး ရှိပါသည်။

၉။ **ဥပဂီတိ လက္ခဏာ**

ပုဗ္ဗစု အပရစု နှစ်ပါးစုံ၌ အရိယာဂါထာ၏ အပရစုလက္ခဏာရှိခြင်း။

(တနည်း) ပုဗ္ဗစု အပရစုနှစ်ပါးစုံ၌....

(၁) ဆဋ္ဌဂိုဏ်းသည် လဟုတလုံး ဖြစ်ခြင်း။

(၂) အဆုံး၌ ဂရုတလုံး ရှိခြင်း။

(၃) ဆဋ္ဌ-လဟု၊ အန္တ-ဂရုမှ တပါး ခြောက်ဂိုဏ်းရှိခြင်း။

(၄) ဝိသမ-ဂိုဏ်း ဌာန၌ ဇ-ဂိုဏ်း မရှိခြင်း။

(၅) ပဥ္စမဂိုဏ်းသည် သဗ္ဗလဟု န-ဂိုဏ်းဖြစ်အံ့ စတုတ္ထဂိုဏ်း၏ အဆုံး၌- ယတ်ပြတ်ရခြင်း။

ဣခ တောဋကမမ္ဗုဓိသေဟိ မိတံ-ကို ထောက်၍ တောဋက ဂါထာ ဇဂတီဆန်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၀။ အာချာနိကာ ဂါထာကို ပြန်လှန်စီကုံးလျှင် ဝိပရိတပုဗ္ဗာ (ဝိပရိတာ ချာနိကာ) ဂါထာ ဖြစ်သည်။ (၁၁၃)

ဟရိဏပ္လုတ ဂါထာ လက္ခဏာ

(၁) ဝိသမပါဒ၌- သ- သ- သ- ဂိုဏ်း-လဟု- ဂရု ရှိခြင်း။

(၂) သမပါဒ၌ န- ဘ- ဘ- ရ- ဂိုဏ်း ရှိခြင်း။ (၁၁၄)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - သန္ဒဒိတ္တယ - အဖြေ

၁။ (က) အသူရာတို့၏ အမိ (ခ) နတ်တို့၏ အမိ (ဂ) ဝါးစည်းတိုင်း ဝါးစည်းတိုင်း ဝါးအလုံး (၆၀) စီ ရှိကုန်သော ဝါးအစည်း (၆၀) တို့ကို သွားသော စစ်တပ်သည် မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် အကြောဘာနီ မည်၏။ (၃ဂ၄)

(ဃ) အမြဲကိုယ်ဖြင့် ပြီးသည်ကို ငဲ့ခြင်းရှိသော ပါဏာတိပါတ စသည်မှ ကြဉ်ခြင်းအမှုသည် ယမသီလ (ငါးပါးသီလ) မည်၏။ (၄၄၄)

(င) အမြဲမဟုတ် ရံခါ အခိုက်အတန့်ဖြင့် ပြီးစေအပ်သော ဥပုသ် သုံးခြင်း စသော အမှုသည် နိယမသီလ (ဥပုသ်သီလ) မည်၏။ (၄၄၄)

၂။ (က) ပါဠိလ-နှင်းဆီပွင့်အဆင်း၊ ကပိလ-အညိုအဝါ ရောသော အဆင်း (ကြောင်သောအဆင်း) ဝိလင်္ဂ-ခါးလည် ခါးစည်း၊ သဏကာ-မြင်းချေး၊ ဒပ္ပန-မှန်။

(ခ) အာမဂန္ဓ- စိမ်းစော်သော အနံ့၊ ဥသ- ဆားဆပ်ပြာမြေ၊ ကစ္ဆန္တရ- အများနှင့် မဆက်ဆံသော အရပ်၊ အပါင်-မျက်ထောင့်၊ ဝတ္ထိ-ဆီးစ ဆီးဖုံး။

၃။ ယေတြ ဘူရိပ္ပယောဂတ္တာ၊ ယောဂိကော ကသ္မိ မီရိတာ။
လိင်္ဂေရေပိ တေဒ္ဒေ ယျာ၊ တဒ္ဒမွတ္တာည ဝုတ္တိယန္တိ။ (၅၃၅)
ကိုထောက်၍ ပုံလိင်ဟု အမြဲ မမှတ်ရပါ။

၄။ ဗောဓိသဒ္ဒါ၏အနက်—ဂါထာနံပါတ် (ဂဝ၅) ရှု။
မုခါဟောအနက်—ဂါထာနံပါတ် (၁၁၄၅) ရှု။

၅။ အချင်းချင်း လျော်သောအနက်နှင့် တကွဖြစ်ကုန် အပြစ်ဒေါသတို့မှ ကင်းလွတ်ကုန်သော ပုဒ်ဝါကျ ထိုပုဒ်ဝါကျတို့၏ အနက်တို့သည် ဗန္ဓမည်၏။ (၈)

ပဇ္ဇ။ ။ဂါထာမျိုးသက်သက်ဖြင့် စီကုံးအပ်သောအဖွဲ့၊
ဂဇ္ဇ။ ။စုဏ္ဏိယသက်သက်ဖြင့် စီကုံးအပ်သောအဖွဲ့၊
ဝိမိဿ။ ။ဂါထာ စုဏ္ဏိယနှစ်ပါး ရောချ၍ စီကုံးအပ်သောအဖွဲ့။

၆။ **ပသာဒဂုဏ်**

(၁) စပ်ရမည့်ပုဒ်ချင်း နီးကပ်စွာထားခြင်း။
(၂) ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်း။

ဩဇာဂုဏ်

(၁) သမာသ်ပုဒ်များခြင်း။ (သဒ္ဒဩဇာဂုဏ်)
(၂) အကျဉ်း ချုံးခြင်း။ (အတ္ထဩဇာဂုဏ်)
(၃) အကျယ်ချဲ့ခြင်း။

ဆန့်ကျင်ပုံ

စပ်ရမည့်ပုဒ်ချင်း နီးကပ်စွာထားခြင်း ဟူသော အင်္ဂါအရ ဗျာကိဏ္ဏဒေါသနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်။

ပေါ်လွင် ထင်ရှားသော အနက်ရှိခြင်း ဟူသော အင်္ဂါအရ ကိလိဋ္ဌဒေါသနှင့် ဆန့်ကျင်ပါသည်။

ဆောင်။ ။ဗျာကိဏ်- ကိလိဋ္ဌလွန်မြောက်က၊ ဂုဏပသာဒါ။

၇။ ထင်ရှားမရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် နှိုင်းခိုင်းသော ဥပမာသည် အဘူတောပမာ မည်၏။ (၁၉၅)

သမာသ် ပစ္စည်း ဣဝါဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့ပင် မပါရှိသော်လည်း ဥပမာန-ဥပမေယျ သဒ္ဒါတို့၏ အနက်ဖြင့်ပင် သိအပ်သော ဥပမာသည် အတ္ထဂမ္မောပမာ မည်၏။ (၁၉၆)

ဘိန္နလိင်္ဂေါပမာ+ဥပမာအတ္တာလင်္ကာရကို ပညာရှိတို့မနှစ်သက်ပါ။

၈။ (အနက် ထင်ရှားပြီ။)

မဇ္ဈပုဂ္ဂိုလ်၏ ပုယ်ခြင်းနှစ်ပါးမျိုးကား-ဝိဟသိတနှင့်ဥပဟသိတတို့ဖြစ်သည်။

သာဓက

သိတ မိဟ ဝိ ကာသိ (လ) ဋ္ဌဋ္ဌ ကထိတာစေသံ ဇေဋ္ဌေ မဇ္ဈေ ဓမ္မေ စ ကမသော။

မိန်းမတို့၌ ဟာသရသ အဖြစ်များသည်။

သာဓက

ပရိပေါသေ သိယာဟယော၊ဘိယျော တ္တိ ပဘူတိနံသော။

၉။ လက္ခ၊လက္ခဏ

မှတ်အပ်သော ဥဒါဟရဏ် ပုံစံသည် လက္ခ။

မှတ်ကြောင်းသုတ်သည် လက္ခဏ။

မှတ်ချက်။ ။တျာစေ တနုမဇ္ဈာကဲ့သို့ ပုံစံသည်ပင်သုတ်၊ သုတ်သည်ပင် ပုံစံဖြစ်သည်ကို လက္ခ လက္ခဏသံယုတ်တဲ့ဟု ဆိုသည်။

သွာဒိမှာ

ကိံသု အဓိပဟိရာဇာ-စသော ပါဠိတော် ဂါထာများ၌ အစ တလုံးနှောင် န-ဂိုဏ်း မရှောင်သည်ကိုထောက်၍ ဝတ္တ ဂါထာတိုင်း သ-ဂိုဏ်း န-ဂိုဏ်း မရှောင်သင့်ပါ။

ဆန်းနှင့် ဂါထာအထူး

အက္ခရာလုံးရေ သတ်မှတ်ခြင်းသည်- ဆန်း မည်၏။

ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟုသတ်မှတ်ခြင်းသည်- ဂါထာ မည်၏။

ဤသို့ ထူးပါသည်။

အက္ခရာနိယမော ဆန္ဒံ၊ ဂရု လဟု နိယမော ဝုတ္တံ။ (သဒ္ဒနီတိ)

၁၀။ ဘဒ္ဒိကဂါထာလက္ခဏာ၌ သ-ဂိုဏ်းတခုတိုးလျှင် အပရာဇိတဂါထာ ဖြစ်သည်။

သာဓက

နနရသ လဟုဂါသရေဟိ အပရာဇိတာ။ (၉၀)

ရုမ္မဝတိဂါထာနှင့် စမ္ပကမာလာ ဂါထာတို့သည်၎င်း၊

သသိကလာဂါထာနှင့် မဏိဂုဏနိကရ ဂါထာတို့သည်၎င်း

ဂိုဏ်း, ဂရု, လဟု တူညီကြပါသည်။

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

၁၃၂၇ (၁၉၆၆) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဥ္စာခန်းကုသလတိက်

၁၃၂၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၂-ရက် (၇-၄-၆၆) ကြာသပတေးနေ့ ခွင့်ပြုသည့်အချိန်။ ။လေးနာရီ (မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီထိ)

(မှတ်ရန်။ ။လက်ျာဘက်ရှိဂဏန်းများသည် အမှတ်ပြည့်ကိုပြသည်)

အမှတ်

၁။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ သဟဇာတာဓိပတိ နိဒ္ဒေသနာကာရ ပါဠိကိုသာ ရေးသားပြီးလျှင် အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စယုပ္ပန်တို့ကို ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ မဂ္ဂင်္ဂါနိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တကာနံ စသောပါဠိ၌ ကတ္တား, သမ္ပဒါန်, ကရိုဏ်းပါဌ်တို့၏ အရကို ကောက်ပြပြီးလျှင် ဥဒ္ဓိဝိခ, စေတောပရိယ ကုသိုလ် အဘိညာဉ်တို့၏ ပစ္စည်းတရားများကို ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ နိဒ္ဒေသဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။ပ။ ပဉှာဝါရအားဖြင့် ခုနစ်ပါး အပြားရှိ၏၊ ဤ၌ ပေယျာလကို ထုတ်ဖော်၍ ဆိုရိုးကျ ရေးသားပါ။ (၁၀)

၄။ ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ၌ ကတ္တားနှင့် ဟိတ်ပါဌ်အရကို ကောက်ပြပြီးလျှင် ခန္ဓာဝါရပေါင်း မည်မျှရှိသည်ကို သင်္ချာမျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပုရေဇာတပစ္စည်း ကုသလေန ကုသလံ၌ ဟိတ်ပါဠိ အရကို ကောက်ပြပြီးလျှင် ဆဝါရ၌ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း မဟောခြင်း အကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ ပဋိစ္စဝါရ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ကုသလေန ကုသလာဗျာကတံ၌ အနုဝါဒ ပါဠိကို ထုတ်ဆောင်၍ ပြပြီးလျှင် ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကို ပြည့်စုံအောင် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဉှာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း ကုသလော ကုသလဿ၏ အနုဝါဒပါဠိကို အပြည့်အစုံ ရေးသား၍၊ ဒါနံ ဒတွာ ၌ ဒါနပုဒ်ကို ဒါတဗ္ဗဝတ္ထုနှင့် ဒါနစေတနာ ၂-မျိုးရအောင် ဝစနတ္ထ ပြုပြီးလျှင် ဒေသနာ ၂-မျိုးကို ခွဲခြားပြပါ။ (၁၀)

၈။ သီလံ သမာဒိယိတွာ၌ သီလံ အရ လိုအပ်သောသီလများကို စုံလင်အောင် ရေးပြ၍ သမာဒိယိတွာဖြင့် မည်သည့် အဓိပ္ပါယ်ကို ပြသည်ဟု ဖော်ပြပြီးလျှင် သမ္ပတ္တဝိရတိ, သမုစ္ဆေဒဝိရတိတို့ကို မဟောခြင်းအကြောင်းကို ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၉။ မဂ္ဂေါ သေက္ခာနံ အတ္ထပ္ပဋိသမ္ဘိဒါယ ။ပ။ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော၊ ဤ၌ ပေယျာလကို ဖော်၍ အနက် ပေးဇနာပါ။ (၁၀)

၁၀။ သုတံ, စာဂံ, ပညံ ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အရကို ကောက်ပြပြီး လျှင်၊ မာတုဃာတိကမ္မံ, မာတုဃာတိကမ္မဿ ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့၏အရကို ခွဲခြား၍ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၂၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၈-၄-၆၇) စနေနေ

အမှတ်

၁။ "ဟေတု"အရ လောဘဟိတ်ကိုသာ ယူလျှင် "ဟေတုပစ္စယေန"အရ ဖြစ်သင့်သော သတ္တိနှင့်၊ "ရူပါနံ"အရ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကိုသာ ယူလျှင် "ဟေတု" အရ ဖြစ်သင့်သော သမ္ပယုတ်ဟိတ်များကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ပုရေဇာတ နိဿယပစ္စည်း၌ ဟဒယဝတ္ထုကို ပစ္စည်းထား၍ ကတ္တား, သမ္ပဒါန်, ကရိုဏ်းပါဠိတို့၏ အရ ဆိုရိုးကျ ကောက်ပြပြီးလျှင်၊ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ ပကတူပနိဿယ တမျိုးတည်းသာ ရနိုင်သော ပါဠိကိုရေးပြပါ။ (ဥတု ဘောဇနမှ စသည်ဖြင့်လို။) (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ဖော်ထုတ်၍ ပဍိစ္စဝါရ ဟေတုပစ္စည်း"ကုသလေန ကုသလံ"၌ ရနိုင်သော ခန္ဓာဝါရသရုပ်ကို ဝါရအလိုက် သင်္ချာမျှ ခွဲခြား ဖော်ပြပါ။

"ပုစ္ဆာဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။ပ။ ပဍိစ္စဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏။" (၁၀)

၄။ ပဍိစ္စဝါရ ပုရေဇာတ ပစ္စည်း "အဗျာကတေန အဗျာကတံ"၌"ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ"ကိုအနက်ပေး၍၊ပစ္စယာ, နိဿာယ, သံသဋ္ဌော ပုဒ်တို့ကိုလည်း အနက်ပေးပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဆဝါရ၌ ဟောအပ်သော- အတ္ထိပစ္စည်းများကို ဖော်ပြ၍ ပဋ္ဌိစ္စဝါရ "န ဟေတုပစ္စယာ နာဓိပတိယာ"၌ သင်္ချာနှင့် သင်္ချေယျတို့ကို ရေးပြပါ။ (၁၀)

၆။ ပဋ္ဌိစ္စဝါရ အနုလောမ ဒုကသင်္ချာဝါရ "ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ"၌ သင်္ချာတပ်၍ ရနိုင်သမျှ ပစ္စယုပ္ပန်တရားများကိုလည်း အပေါင်းသရုပ် ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ဆဝါရနှင့် ပဉှာဝါရတို့၌ ကတ္တားပဌာန ပြုပုံချင်းတူလျက် ကတ္တားချင်း မတူနိုင်ပုံကို ရှင်းပြ၍ ပဉှာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း "ကုသလော အကုသလဿ"ဟူသော ဝိဓိ၏ အနုဝါဒ ပါဠိကို "ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏာနိ" မှ စ၍ ရေးပြပါ။ (၁၀)

၈။ "ကုလော အဗျာကတဿ"၌ ကတ္တား, သမ္ပဒါန် ပါဌ်တို့၏ အရကို အာရမ္မဏ ဓိပတိအနေဖြင့် ကောက်ပြ၍ ကရိုဏ်းပါဌ်၏ အရကိုလည်း သဟဇာတာဓိပတိ အနေဖြင့် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ အညမညပစ္စည်း "အဗျာကတော အဗျာကတဿ"၌ ကရိုဏ်းပါဌ်၏ အရ "ယထာရဟ"သာဖြစ်နိုင်သော ပစ္စယသတ္တိများကို ဖော်ပြ၍၊ ကတ္တားပါဌ်၏ အရကိုလည်း ရုပ်သက်သက်မျှ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ "ကြက်ကိုသတ်ပြီးမှ ထိုအကုသိုလ်ကို ပယ်ဖျောက်ရန် ကြက်သားဟင်း လှူသောသူ"အား အကုသိုလ်ကြောင့် ကုသိုလ်ဖြစ်နိုင်ပုံကို ပဌာန်းပစ္စည်းတပ်၍ ပြပြီးလျှင်"အညမည"နှင့် တွဲစပ်နိုင်သော "သဘာဂ"ပစ္စည်းများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၂၉-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၂-ရက် (၉-၄-၆၇) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ အဆင်း, အသံ, အနံ့ စသော အာရုံများကို တပြိုင်နက်တည်း ခံစား၍ ရ-မရ ပဋ္ဌာန်းပါဠိ သာဓကပြ ဖြေဆို၍၊ အောက်ပါ ကမ္မပစ္စည်းတို့၏ အမည်ကိုလည်း ခွဲခြားဖော်ပြပါ။

(က) တပြိုင်နက် အကျိုးပေးသော ကံ။

(ခ) ရှေ့နောက်ဆက်၍ အကျိုးပေးသော ကံ။

(ဂ) ကမ္ဘာပေါင်း များစွာ ကြာသော်လည်း အကျိုးပေးသော ကံ။ (၁၀)

၂။ "သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ"အရ အာဟာရ ၄-မျိုးတို့တွင် မည်သည့် အာဟာရက ဆိုင်ရာပစ္စယုပ္ပန်တို့အား သတ္တိပေါင်း မည်မျှစီဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်ကို အသီးအသီး ပြဆိုပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋိစ္စဟေတုပစ္စည်း၌ ရနိုင်သော ပဒနှင့် ပဒါဝသာနများကို တွဲစပ်ဖော်ပြ၍၊ အောက်ပါ ဆိုရိုးဝေါဟာရတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း ဝိဘင်းပုံစံပြ၍ ရှင်းလင်းပါ။

(က) အစိတ်အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ။

(ခ) အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။

(ဂ) အစိတ်အစိတ် အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ။ (၁၀)

၄။ "အဗျာကတေန အဗျာကတဲ"၌ ရုပ်သက်သက် ကတ္တားပုဒ်၏အရကို ဟေတု, သဟဇာတာဓိပတိ ၂-မျိုး ခွဲခြား၍ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ (က) ရုပ်က နာမ်အား, (ခ) နာမ်က ရုပ်အား ကျေးဇူးပြုနိုင်သမျှ သတ္တိသရုပ်ကို အသီးအသီး ရေတွက်၍၊အောက်ပါပေယျာလကို ဖော်ပြပါ။

"ထိုဟေတုပစ္စည်း၏ သုဒ္ဓသင်္ချာဝါရ၌ ။ပ။ သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။" (၁၀)

၆။ "ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ"၌ သင်္ချာ,သင်္ချေယျ ထုတ်ပြ၍၊ ပဋိစ္စအနုလောမ ဒုကသင်္ချာဝါရ သဟဇာတနှင့် အညမည အနုလောမပစ္စနိက် ပစ္စည်းတွန်း၍ သင်္ချာတပ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဥှာဝါရ၌ ဟေတုနှင့်မတူသော သဟဇာတ၏ ပဒနှင့် ပဒါဝသာနတို့ကို ဖော်ပြ၍ အနုဝါဒ ပါဠိများကိုလည်း ရေးပါ။ (၁၀)

၈။ ဥပနိဿယပစ္စည်း "ကုသလော ကုသလဿ"၌ "မဂ္ဂေါ သေက္ခာနံ" စသော ပါဠိ၏ အနက်များကို ရေး၍၊ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် ၂-ယောက်၌ ရသင့်သော ပစ္စယုပ္ပန် တရားများကို ခွဲခြားကောက်ပြပါ။

(က) လူနတ်စည်းစိမ်ကို ဆုတောင်း၍ အလှူပေးသူ။

(ခ) ကိုယ်၏ချမ်းသာမှုကို ငဲ့၍ အလှူပေးသူ။ (၁၀)

၉။ မဂ္ဂပစ္စည်း"ကုသလော ကုသလဿ"၌ ရသင့်သော ကရိုဏ်း သတ္တိတို့ကို ရေတွက်၍ အာရမ္မဏနှင့် သဘောတူ ပစ္စည်းများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဟေတု ဃဋနာ အရေအတွက်ကို အမည်နှင့်တကွ အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြ၍၊ ၂၄-ပစ္စည်းတွင် ခေါင်းဆောင်ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး॥ ॥ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၀-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၇-ရက် (၈-၄-၆၉) အင်္ဂါနေ

အမှတ်

၁။ ကုသိုလ်သည် အကုသိုလ်အား ဥပနိဿယ သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုရာ၌ မယူသင့်သော ကုသိုလ်တို့ကို အကြောင်းပြ ကောက်ပြပြီးလျှင်၊ (က) ရူပအာဟာရ၊ (ခ) ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ ပစ္စည်းတို့၏ နိဒ္ဒေသနာကာရပါဠိတို့ကို ရေးပါ။ (၁၀)

၂။ အောက်ပါ (က) (ခ) တို့၌ ဟဒယဝတ္ထုကို ပစ္စည်းယူ၍ ရနိုင်သော ပစ္စယသတ္တိ အသီးသီးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ၊

(ခ) ဟဒယဝတ္ထုနှင့် ဘဝင်နာမက္ခန္ဓာ၊ (၁၀)

၃။ ပဋိစ္စဝါရ အကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ ၌ ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကို သဟဇာတ ကမ္မနှင့် မဂ္ဂ နှစ်မျိုးခွဲခြား၍ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ပဋိစ္စဝါရ၌ အောက်ပါ (က) အရ အာရမ္မဏပစ္စည်း၊ (ခ) အရ အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်းနှင့် (ဂ) (ဃ) (င) တို့၏ အနန္တရစုတိအရတို့ကို တိကျစွာ ကောက်ပြပါ။

(က) ဝိညာဏဉ္စာယတနပဋိသန္ဓေ၊

(ခ) မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်၊

(ဂ) တဒါရုံနောင်စုတိ၊

(ဃ) ဘဝင်နောင်စုတိ၊

(င) သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ သတ္တရသ အား တပ်သောစုတိ၊ (၁၀)

၅။ အောက်ပါတို့ကို ပဋ္ဌာနပါဠိအရ သဒ္ဒါတပ်ပြပါ။

(က) ဟေတုယာ၊ (ဂ) အနန္တရေ၊

(ခ) အာရမ္မဏေ၊ (ဃ) အညမညေ၊

(င) နိဿယေ။ (၁၀)

၆။ ပဋ္ဌာန ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ ဒွေ ၌ ဒွေ အရ ပဒ, ပဒါဝသာန တို့ကို ထုတ်ပြ၍၊ ဟေတု,အညမည နှစ်ပစ္စည်း တို့၏ ပစ္စနိက်တရားတို့ကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဥှာဝါရ အကုသလော အကုသလဿ ၌ ကတ္တားပါဌ်အရ သဟဇာတာဓိပတိ၊ သမ္ပဒါန်ပါဌ်အရ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း အနေဖြင့် ခွဲခြားကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အရဟာ ပဟီနေ ကိလေသေ ပစ္စဝေက္ခတိ ကို ကိလေသေ အရ သရုပ်ပေါ်အောင် အနက်ပေး၍၊

(က) ငါသာလျှင် ပညာယိုဟု ထောင်လွှားသူအား ရနိုင်သော ပစ္စယုပ္ပန်၊

(ခ) ဆင်းရဲခြင်းကင်းစေရန် သီလဆောက်တည်သူအား ရနိုင်သော ပစ္စည်းတရားတို့ကို ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ဈာနပစ္စည်း ကုသလော အဗျာကတဿ ၌ ရသင့်သော ကရိုဏ်းသတ္တိတို့ကို ထုတ်ပြ၍ ၎င်းအရ၌ မပါဝင်သော ဈာန၏ သဘာဂပစ္စည်းများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဖိုလ်လေးခု၌ ရှိသော ဝိမံသာဓိပတိ ဖြစ်လျှင် တပြိုင်နက်ရကောင်းသော ဃဋနာ သတ္တိ သရုပ်တို့ကို ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၁-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁-ရက် (၇-၄-၇၀) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ ဟေတု ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံဟု ဟောတော်မူသကဲ့သို့ အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံဟု မဟောခြင်းကို အကြောင်းပြရှင်းပြီးလျှင်၊ အနန္တရပစ္စည်း၌ စက္ခုဝိညာဏ ဓာတု စသောပါဠိတို့ဖြင့် ပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ် ပြီးပြီးလျက် ယေသံ ယေသံ အစရှိသော ပါဠိကို ထပ်၍ ဟောတော်မူခြင်းကိုလည်း ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ၌ ကတ္တားပါဌ် အရ (က) အနန္တရူပနိဿယ၊ (ခ) ပကတူပနိဿယ၊ (ဂ) သမ္ဗန္ဓပါဌ်အရ အာရမ္မဏူပ နိဿယ ပစ္စည်းအနေဖြင့် အသီးသီး ခွဲခြားကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋိစ္စဝါရ အဗျာကတနေ အဗျာကတံတွင် ရုပ်သက်သက်၌ ဟိတ်ပါဌ်အရ (က) သဟဇာတကမ္မ၊ (ခ) နာနက္ခဏိက ကမ္မ ၂-မျိုးခွဲခြား၍ အသေးစိတ် ပေါ်လွင်အောင် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ (က) ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်၌ ရှိသော မောဟပစ္စယုပ္ပန်တရားအား ဣန္ဒြိယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော ဣန္ဒြေများကို ဖော်ပြ၍၊ (ခ) ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာရမ္မဏပစ္စယာ ဟူသော ဝိဘင်္ဂပါဌ်၌ နာရမ္မဏ ပစ္စယာကို ဆိုရိုးကျ အနက်ပေးပြပါ။ (၁၀)

၅။ ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိကဥ္ မဟောရသော ပစ္စည်းများကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) တို့ကို သရုပ်မျှတပ်ပြပါ။

(က) နာရမ္မဏေ၊

(ခ) န ပုရေဇာတေ၊

(ဂ) န အာဟာရေ၊ (၁၀)

၆။ သဟဇာတဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။ပ။ ဝိဘင်္ဂဝါရကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ဤ၌ ပယောဇာလကို ထုတ်ဖော်ရေးပါ။ (၁၀)

၇။ ပဥှာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း ကုသလော ကုသလဿ ၌ သမ္မဒါန်ပုဒ်အရကို အကျဉ်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်းအနေဖြင့် အောက်ပါ ဝိဓိပါဠိ၏ အနုဝါဒ ပါဠိကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပါ။
အဗျာကတော ဓမ္မော အဗျာကတဿ ဓမ္မဿ အဓိပတိ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁၀)

၉။ အဗျာကတော အဗျာကတဿ ၌ (က) သမ္မဒါန်ပါဠိအရ အနန္တရ၊ (ခ) ကတ္တားပါဠိအရ ပဋိသန္ဓေအခါ အညမည ပစ္စည်းအနေဖြင့် ဆိုရိုးကျ ခွဲခြားကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်အားတပ်သော မဂ္ဂင် ၉- ပါးဖြစ်လျှင် တပြိုင်နက် ရကောင်းသော ဃဋနာသတ္တိ များကို မမှားအောင် ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၂-ရက် (၇-၄-၇၁) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ အရည, ပဗ္ဗတ စသော အခြား ဦးတည်ဟောစရာများစွာရှိပါလျက် ပုဂ္ဂလ, သေနာသန နှစ်ပါးကိုသာ ဦးတည်ဟောခြင်းကို အကြောင်းပြ ဖြေရှင်း၍၊ ရုပ်, ရုပ်ခြင်း သဟဇာတပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်ပုံပြ နိဒ္ဒေသနာဘာရ ပါဠိကိုသာ ရေးပါ။ (၁၀)

၂။ **အနန္တရပစ္စည်း၏** ပစ္စယနိဒ္ဒေသအရ အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) (ဃ)တို့၌ ရှိသော အဗျာကတ တရားတို့ကို အသီးသီး ခွဲခြား ကောက်ပြပါ။

(က) ကုသိုလ် အဗျာကတ၊
(ခ) အကုသိုလ် အဗျာကတ၊
(ဂ) အဗျာကတ အဗျာကတ၊
(ဃ) အဗျာကတ အကုသိုလ်။ (၁၀)

၃။ အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိဿယ ပစ္စယာ၌ ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကို (က) သဟဇာတ နိဿယ၊ (ခ) ပုရေဇာတ နိဿယ နှစ်မျိုးခွဲ၍ ပေါ်လွင်အောင် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ဟေတု ပုရေဇာတပစ္စည်း နှစ်ပါးလုံးတို့၏ ပစ္စယုပ္ပန် မဖြစ်သော တရားတို့ကို ထုတ်ပြ၍ အောက်ပါ ဝိဓိပါဠိ၏ အနုလောမပါဠိကို ရေးပြပါ။

"အကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ
န ဟေတုပစ္စယာ န ပုရေဇာတပစ္စယာ" (၁၀)

၅။ ပဋိစ္စဝါရ၌ "ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတပစ္စယာ" ဟုသာ ဟော၍ အာရမ္မဏ ပုရေဇာတပစ္စည်း မဟောခြင်းကို ရှင်းပြပြီး အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ)တို့၌ သင်္ချာမျှတပ်ပြပါ။

(က) ဟေတုပစ္စယာ နိဿယေ၊

(ခ) ဟေတုပစ္စယာ ပုရေဇာတေ၊

(ဂ) ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေ။ (၁၀)

၆။ ပဋိစ္စ ပစ္စနီယာနုလောမဒုက သင်္ချာဝါရ နဟာရမ္မဏ ပစ္စယာ အဓိပတိယာ ပဉ္စ၌ ပဉ္စ၏ သင်္ချေယျကို တိကျစွာ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ရာဂပြဋ္ဌာန်းသော လောဘမူစိတ္တုပ္ပါဒ်က ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်အား ကျေးဇူးပြုပုံပြ အနုဝါဒပါဠိ၏အနက် ကို ဆရာနည်းကျရေး၍ "အဗျ ဂတော အဗျာကတဿ"၌ သမ္ပဒါန်ပုဒ်အရ အာရမ္မဏပုရေဇာတ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ကိုသာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ပဉ္စဝါရ "အကုသလော အဗျာကတဿ"၌ (က)သမ္ပဒါန် ပါဠ်အရ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း၊ (ခ)ကရိုဏ်းပါဌ်အရ ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်းအနေဖြင့် ခွဲ၍ ပစ္စယုပ္ပန် ပစ္စယသတ္တိ သရုပ်တို့ကို တိကျစွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ "သရုပ်ပိုင် ပဋ္ဌာန်းနိုင်" ဟူသည်နှင့် အညီ ပဉ္စဝါရ အနုလောမ မိဿက သင်္ချာဝါရ၌ (က) ဟေတု သမ္ပယုတ္တ နှစ်ပစ္စည်း ဖြစ်ကောင်းသောတရား၊ (ခ)ယင်းတို့၏သင်္ချာ၊ (ဂ) သင်္ချာ၏ သင်္ချေယျ သရုပ်တို့ကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း၏ သဝိပါက သအညမညဃဋနာ၌ ရသင့် သော (က)ပစ္စည်းတရား၊ (ခ)ပစ္စယသတ္တိတို့ကို မှန်ကန်စွာ ဖြေဆိုပါ။ (၁၀)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိ ပ ထ မ ပြ န် စ ာ မေ း ပွဲ
ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်
၁၃၃၃-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် (၈-၄-၇၂) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ သဟဇာတပစ္စည်း၌ (က) ရုပ်က နာမ်အား ကျေးဇူးပြုပုံပြ နိဒဿနာကာရပါဠိ၏ အနက်ကို ရေး၍၊ (ခ) ယင်းအခိုက် ရကောင်းသော ပစ္စယသတ္တိတို့ကိုလည်း တိကျစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ (က) သဟဇာတိန္ဒြိယ၊ (ခ) သဟဇာတဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်းပြ နိဒဿနာကာရ ပါဠိတို့ကို ရေး၍၊ (ဂ) သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ကုသိုလ်၌ ရှိသော ဝေဒနာ ကေဂ္ဂတာ ပစ္စည်းဖြစ်လျှင် ထပ်ပြိုင်နက် ရကောင်းသော ပစ္စယသတ္တိတို့ကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋိစ္စဝါရ အကုသလေန အကုသလံ၌ ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကို— (က) ပကတူပနိဿယ၊ (ခ) ဝတ္ထုပုရေဇာတ နှစ်မျိုး ခွဲ၍ တိကျစွာ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

(၄) ပဋိစ္စ ပစ္စနီယာနုလောမ "န ဟေတုပစ္စယာ အာသေဝန ပစ္စယာ"၌ (က) ရကောင်းသော တရား၊ (ခ) သချာ၊ (ဂ) သချေ်ယျတို့ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် "အဗျာကတံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ အဗျာကတော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နဟေတုပစ္စယာ အာသေဝနပစ္စယာ" ၌ အနုဝါဒ ပါဠိတို့ကို ပြည့်စုံစွာ ရေးပြပါ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါ (က) (ခ) (ဂ) တို့၌ သင်္ချာမျှ တပ်ပြ၍ ပဋိစ္စဝါရနှင့် အနက်သဘော အရတူပါလျက် သဟဇာတ ဝါရကို ထပ်၍ ဟောရခြင်းကိုလည်း ရှင်းပြပါ။

(က) ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏေ။

(ခ) နဟေတုပစ္စယာ နာသေဝနေ။

(ဂ) နဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေ။ (၁၀)

၆။ သင်္ချာဝါရ ဟေတုမူ ကမ္မဒုက အနုလောမ ပစ္စနိက်၌—

(က) ကုသလေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ကုသလာ စေတနာကို အနက် ယောဇနာ၍ ပစ္စနိက်၌ (ခ) အဟေတုကကြိယာ ဗျာကတေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ အဟေတုက ကြိယာ စေတနာကို ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဉှာဝါရ အာရမ္မဏပစ္စည်း "အကုသလော ကုသလဿ"၌ (က) သမ္ပဒါန် ပုဒ်အရကို ကောက်၍၊ (ခ) အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဝိက္ခမ္ဘိတကိလေသာများကိုလည်း ရေးပါ။ (၁၀)

၈။ ပဉှာဝါရ "ကုသလော အဗျာကတဿ"၌ (က) ကတ္တား ပါဌ်အရ သဟဇာတာဓိပတိ ပစ္စည်းအနေဖြင့် ပစ္စည်းတရား၊ (ခ) ကရိုဏ်းပါဌ်အရ အနန္တရပစ္စည်း အနေဖြင့် ပစ္စယ သတ္တိတို့ကို မှန်ကန်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ပဉှာဝါရ အနုလောမ မိဿကသင်္ချာဝါရ၌ (က) ဟေတု အညမည နှစ်ပစ္စည်း တပ်သော တရား၊ (ခ) ယင်တို့၏ သင်္ချာ၊ (ဂ) ယင်းသင်္ချာ၏ သင်္ချေယျနှင့် (ဃ) "ကုသလော ကုသလဿ"၌ ကတ္တားပုဒ် အရတို့ကို ရေးပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပစ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ ဖြစ်လျှင် (က) အညမည၏ သဘာဂပစ္စည်း၊ (ခ) အညမည၏ ဃဋနာသတ္တိများကို မှန်ကန်စွာ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်

ပါဠိ ပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၄-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၅-ရက် (၇-၄-၇၃) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ ဘာဝဟောင်းတခုမှ ဘဝသစ်တခုသို့ ကူးပြောင်းရာ၌ ပဓာန ဆက်သွယ်ပေးသော ပဋ္ဌာန်းသတ္တိ များကို ဖော်ပြ၍ "ဟေတုပစ္စယေန" ကရိုဏ်းပါဠိ၌ "ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော" ဝိသေသနပုဒ်အရ ဤနေရာ၌ ယထာရဟ မဖြစ်ထိုက်သော သတ္တိများကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ဥပနိဿယပစ္စည်း "ကုသလော ကုသလဿ"၌ ကတ္တားအရ (ပကတူပနိဿယ) သမ္ပဒါန်အရ (အနန္တရူပ နိဿယ) ကရိုဏ်းအရ (အာရမ္မဏူပနိဿယ) ခွဲခြားကောက်ပြ၍၊ နတ္ထိပစ္စည်း၏ နိဒ္ဒေသနာကာရပါဠိကို အနက်ရေးပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပစ္ဆိဇ္ဇဝါရ အဓိပတိပစ္စည်း "အဗျာကတေန အဗျာကတံ"၌ ရုပ်သက်သက် ဟိတ်ပါဠိအရကောက်ပြ၍၊ အညမညပစ္စည်း ပဋိသန္ဓေအခါ ကတ္တားပုဒ်အရကို ဆိုရိုးကျကျ ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ပုရေဇာတပစ္စည်း၌ အထူးဟောထားသော အနုဝါဒ ပါဠိမျိုးကိုသာ ရေး၍၊ ကမ္မပစ္စည်း ပဋိသန္ဓေအခါ ဟိတ်ပါဠိအရ၊ နာနာက္ခဏိက ကမ္မသက်သက် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စည်း ပဋိသန္ဓေအခါ (ရုပ်သက်သက်မပါ) အနုဝါဒ ပါဠိကိုရေး၍၊ ဟေတုအာရမ္မဏတို့ကို အနုလောမ ပစ္စနိက်အားဖြင့် ပဒ, ပဒါဝသာန ပေါ်လွင်ရုံ ပစ္စည်း တွန်းပြပါ။ (အရကောက် မလို။) (၁၀)

သုဓမ္မဝတီ (က) ၁၀၆-၃၂

၆။ ဟေတု အာရမ္မဏ နာဓိပတိ တိက ပစ္စည်းတွန်းအရ၊ သင်္ချာမျှ ဖော်ပြ၍၊ ပဋိစ္စမှ တပါး ပဋ္ဌာဝါရ၌ ဟောကြားပုံ ဝိဓိပါဠိတခုစီ ရေးပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဋ္ဌာဝါရစစ်တမ်း ကျမ်းတက်ဆိုရိုးကို (၂၄- ပါး အပြားရှိ၏ တိုင်အောင်) ရေးပြ၍ ဆဝါရနှင့် ပဋ္ဌာဝါရတို့ ကဘ္ဘားပဓာန ပြုပုံချင်း မတူပုံကို သိသာရုံ ရှင်းပြပါ။ (၁၀)

၈။ ပေးလှူပြီးဒါနကို ပြန်လည်၍ ဆင်ခြင် အောက်မေ့သော် ကုသိုလ်ရပုံကို သိသာရုံ ပစ္စည်းတပ်ပြပြီးလျှင်၊ ထိုအလှူနှင့် စပ်၍ (က) သာယာနှစ်သက်လျှင်သော်၎င်း၊ (ခ) လှူမိတာမှားလေစွဟု နှောင်တ ဖြစ်လျှင်သော်၎င်း၊ (ဂ) လှူ၍ မွဲရသည်ဟု ယူဆလျှင်သော်၎င်း၊ ကုသိုလ်ကြောင့် အကုသိုလ်ဖြစ်ပုံ သရုပ်အားဖြင့် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ သဟဇာတရုပ်သက်သက် ကတ္တားအရ ကောက်ပြပြီးလျှင်၊ ကိုယ်တိုင် ကြက်သတ်၍ ဆွမ်းကျွေးသူအတွက် ကြောင်း, ကျိုး, သတ္တိများကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ဟေတုပစ္စည်း သဘာဂနှင့် ဈာနင်္ဂကို သိသာရုံ အကျဉ်းချုပ် ရေတွက် ပြ၍၊ အတ္ထိ ၅-မျိုးတွင် ပါဝင်နိုင်သည့် ပစ္စည်းများကို သင်္ချာမျှ ခွဲခြား၍ ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၆-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၇-ရက် (၂၇-၄-၇၄) စနေနေ့

အမှတ်

၁။ "ရူပါနံ"အရ ဟဒယဝတ္ထုကိုသာ ယူခဲ့သော် "ဟေတုပစ္စယေန" အရ ဖြစ်သင့်သော သတ္တိများကို ကောက်ပြ၍ တံသမုဋ္ဌာနရုပ်တွင် ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ် မပါဝင်နိုင်ပုံကို သဘာဝယုတ္တိပြ၍ ဖြေပါ။ (၁၀)

၂။ မိတ်ဆွေကောင်း, မိတ်ဆွေယုတ်တို့သည် အခြားသူတို့အား မည်သည့် ပဋ္ဌာန်းသတ္တိဖြင့် မည်သို့ ကျေးဇူးပြုသည်ကို ဖော်ပြ၍ ပကတူပနိဿယဖြင့် အဗျာကတ တရားက ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ကြောင်း,ကျိုး, သတ္တိများ ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋိစ္စဝါရ ဟေတုပစ္စည်း "ကုသလေန အဗျာကတံ"၌ ခန္ဓာဝါရသရုပ်ကို သင်္ချာမျှ ပြ၍ "အဗျာကတေန အဗျာကတံ"၌ ပဋိသန္ဓေ ဟိတ်ပါ၌အရ ကောက်ရာတွင် "သမ္ပယုတ္တ ခန္ဓာအားရင်း သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ, ကဋတ္တာရုပ်အားရင်း"ဟု ခွဲခြားကောက်ယူပုံ ရည်ရွယ်ချက်ကို သိသာရုံ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၄။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ၏ (က) အစိုးတရ စောင့်ထိန်းပုံ နှင့် (ခ) ကြောင်း,ကျိုး ဆက်သွယ်ပုံကို ဆိုရိုးကျ ရေးပြပါ။ (၁၁)

၅။ "ကုသလေန အဗျာကတံ"၌ "ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ" ကို တိတိကျကျ အနက်ပေး၍ ဆဝါရ၌ ဟောသော ပစ္စယသတ္တိများကို သင်္ချာမျှ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၆။ အနုလောမ ဒုကသင်္ချာဝါရ အာရမ္မဏမူ ပဟေတုဒုက ပစ္စည်းတွန်း ၄-ချက်လုံး ဝိဘင်း သင်္ချာမျှ ထုတ်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ မိမိကုသိုလ်ကို အာရုံပြု၍ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် ဝိပဿနာ ရှုပုံကို ပါဠိမျှရေး၍ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အာရုံယူနိုင်ရန် မွေးမြူရမည့်စိတ်များနှင့် ထောက်ကူသည့် ပစ္စယသတ္တိ ၃-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ အကာလိက ဂုဏ်ပြ "မဂ္ဂေါ ဖလဿ" အရ သောတာပန် တည်ရာ၌ ကျေးဇူးပြုသည့် သတ္တိများကို ဖော်ပြ၍ အညမညပစ္စည်း အဗျာကတချင်း ရုပ် ကတ္တား သက်သက် ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ဟူသည် အဘယ်ပညာကို ခေါ်သည်ဟု ဖော်ပြ၍ ကဗဠီကာရာဟာရ (အစားအစာ)၏ ဇနကော ပထမ္ဘက သတ္တိဖြင့် အကျိုးပြုပုံကို ခွဲခြားဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ အတ္ထိပစ္စည်း "ကုသလာဗျာကတော အဗျာကတဿ" ၌ ပစ္ဆာဇာတိန္ဒြိယ မိဿက သမ္ပဒါန်အရ ကောက်ပြ၍ ဈာန ဃဋ္ဋနာ ၃၆-ပါးကို သိသာရုံ အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်
၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၄-ရက် (၂၉-၄-၇၅) အင်္ဂါနေ့

အမှတ်

၁။ အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဟု မဟောရပုံကို ရှင်းပြပြီးလျှင် အဓိပတိနှင့် ဣန္ဒြိယတို့၏ ထူးခြားပုံကိုလည်း သိသာရုံ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပဋ္ဌာန်း နှစ်ဆယ့်လေးကျမ်းကို ရေတွက်၍ ပဋိစ္စဝါရ ဟေတုပစ္စည်း အကုသလာဗျာကတပဒ အဗျာကတ ပဒါဝသာန၏ အနုဝါဒပါဠိတော်ကို ထုတ်ပြပြီးလျှင် ကတ္တားပုဒ်အရကို ကောက်၍ သဉ္ဇာဝါရမျှကိုသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ။ (၁၀)

၃။ ပဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ အောက်ပါတို့ကို ဖော်ပြပါ။

(က) ပစ္စနိက မရှိသောပစ္စည်း။

(ခ) ပစ္စနိက ထုတ်ရသော တရားမျိုး။

(ဂ) ဣန္ဒြိယ ပစ္စည်း၏ ပစ္စနိကတရားများ။ (၁၀)

၄။ ပဋိစ္စဝါရ ပစ္စနိက ဒုကသဉ္ဇာဝါရ၌ ပစ္စည်းတွန်းလေးမျိုးတို့၏ ထူးခြားချက်ကို ဖော်ပြပြီးလျှင် အောက်ပါတရားတို့ကိုလည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။

နဟေတု ပစ္စယာ န ဈာနေ။ (၁၀)

၅။ အောက်ပါတရားတို့ကို ကောက်ပြပြီးလျှင် အာသေဝန ပစ္စည်း၏ ပစ္စနိက တရားတို့ကိုလည်း ထုတ်ပြခဲ့ပါ။
(က) နာရမ္မဏ ပစ္စယာ န ပုရေဇာတေ။
(ခ) အာရမ္မဏ ပစ္စယာ နာသေဝနေ။ (၁၀)

၆။ ပဋိစ္စဝါရ ဈာနပစ္စည်း အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ကတ္တားနှင့် ဟိတ်ပါဠိ၏ အရတို့ကို ကောက်ပြပြီးလျှင် အောက်ပါ ပေယျာလကိုလည်း ဖေါ်ထုတ်ခဲ့ပါ။

ဝိဘင်္ဂဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌ ။ပ။ ၂၃-ပါး အပြားရှိ၏။ (၁၀)

၇။ ပဥှာဝါရအနုလောမ ဟေတုပစ္စည်း၌ အကုသလော အကုသလဿကို ခန္ဓာဝါရ အကျဉ်း ရေတွက်ပြပြီးလျှင် အနန္တရပစ္စည်း ကုသလော အဗျာကတဿ၏ အနုဝါဒ ကိုလည်း ပါဠိသက်သက်မျှ ထုတ်ခဲ့ပါ။ (၁၀)

၈။ ပဥှာဝါရ အနုလောမ အဓိပတိပစ္စည်း ကုသလော အဗျာ-ကတဿ၌ အနုဝါဒပါဠိကိုထုတ်၍ အာရမ္မဏာဓိပတိ၌ ကတ္တားပုဒ်မျှသာ အရကောက်ပြီးလျှင် မဟာကြိယာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်လေးပါး၏ အာရမ္မဏာဓိပတိ မဖြစ်ရပုံကို လည်း ရေးခဲ့ပါ။ (၁၀)

၉။ ဈာနပစ္စည်း၏ သဘာဂနှင့် ဃဋနာတို့ကိုလည်း သိသာရုံ အကျဉ်းချုပ် ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပဥှာဝါရ ပစ္စယုဒ္ဓါရ ကုသလော ကုသလဿ၌ ဆိုရိုးကျ ပစ္စယုဒ္ဓါရ ထုတ်ပြခဲ့ပါ၊ (ကတ္တားပုဒ် စသည်တို့ အရ ကောက်ရန်မလို။) (၁၀)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီး။ ။ပဋ္ဌာန်းကုသလတိက်

၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၉-ရက် (၇-၄-၇၆) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့

အမှတ်

၁။ အဓိပတိပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ ဝီမံသာဓိပတိ၏ နိဒဿနာကာရပြ ပါဠိတော်ကို ထုတ်ပြ၍ ကရိုဏ်းပါဌ်အရ တပြိုင်နက် တပ်ကောင်းသော တရားတို့ကိုလည်း ဆိုရိုးကျ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၂။ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ အာရမ္မဏူပနိဿယဖြင့် အဗျာကတတရားက အဗျာကတတရားအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ ကြောင်း, ကျိုး, သတ္တိများကို ဆိုရိုးကျ ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ၍ ဤနေရာ ပစ္စယနိဒ္ဒေသ၌ မဟောအပ်သော ဣန္ဒြေတို့ကိုလည်း အကြောင်းနှင့်တကွ ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၃။ အောက်ပါ ပေယျာလကို ဖော်ပြပါ။
နိဒ္ဒေသဝါရကို ဟောတော်မူသည်၏ အခြားမဲ့၌
။လ။ ပဋိစ္စဝါရကို ဟောတော်မူ၏။ (၁၀)

၄။ ပဋိစ္စဝါရ အနုလောမ ပစ္စယ အဗျာကတေန အဗျာကတံ၌ ပဝတ္တိအခါ ဟိတ်ပါဌ် အရ အကျဉ်းချုပ် ကောက်ပြ၍ ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇောနောင် အဘယ် တဒါရုံနှင့် ဘဝင်တို့ ကျေးဇူးပြုကြသည်ကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၅။ ပဋိစ္စဝါရ ပုရေဇာတပစ္စယ ကုသလေန ကုသလံ၌ အနုဝါဒ ပါဠိကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ၍ နောက်ဆုံး ပါဠိကိုသာ ပေါ်လွင်စွာ အနက်ယောဇနာပါ။ (၁၀)

၆။ ပဋိစ္စဝါရ အနုလောမ ဒုက သင်္ချာဝါရ ပစ္စနီယာနုလောမ ဟေတုမူ ဝိပါက ဒုက န ဟေတု ပစ္စယာ ဝိပါကေ၌ ဖြစ်သင့်သောတရားတို့ကို ကောက်ပြ၍ ယင်းသင်္ချာ၏ သင်္ချေယျ ဖြစ်သော ပဝတ္တိအခါကတ္တားပုဒ်အရကိုလည်းကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၇။ ပဉှာဝါရ အနုလောမ အာရမ္မဏပစ္စယ ကုသလော အကုသလဿနှင့် အကုသလော ကုသလဿ နှစ်ပါးတို့၏ ကျေးဇူးပြုပုံကို အနုဝါဒ ပါဠိတော်အရ နည်းရရှိရှင်းပြ၍ ပဉှာဝါရ ဟေတုပစ္စယ အကုသလော အကုသလဿ၌ ခန္ဓာဝါရသင်္ချာကိုသာ ရေတွက်ပြပါ။ (၁၀)

၈။ ပဉှာဝါရ အာသေဝနပစ္စယ အဗျာကတောအဗျာကတဿ၌ ကတ္တားပုဒ်၊ သမ္ပဒါန်ပုဒ်တို့၏အရ အကျဉ်းချုပ်ကောက်ပြ၍ ယင်းဝါရ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယ ကုသလော အဗျာကတဿ၏ အနုဝါဒပါဠိကိုလည်း ဖော်ပြပါ။ (၁၀)

၉။ ပဉှာဝါရ အနုလောမ မိဿက သင်္ချာဝါရ၌ ဟေတုပစ္စည်း၏ သဘာဂနှင့် ဃဋနာကို ရေတွက်ပြ၍ ယင်းဝါရ ဟေတု ပစ္စယာ အဓိပတိယာ၏ အရကိုလည်း ကောက်ပြပါ။ (၁၀)

၁၀။ ပဉှာဝါရ ပကတူပ နိဿယ ပစ္စယ၌ ကုသလော ကုသလဿ၏ ကတ္တားပုဒ် သမ္ပဒါန်ပုဒ်တို့၏ အရကို ကောက်ပြ၍ ယင်းဝါရ ပစ္စယုဒ္ဒါရ ကုသလာဗျာကတော ကုသလဿ၌ အနုဝါဒပါဠိနှင့် ပစ္စယုဒ္ဒါရ တို့ကိုလည်း ထုတ်ပြပါ။ (ကတ္တားပုဒ် စသည်တို့၏ အရကို ကောက်ရန် မလို။) (၁၀)

၁၃၂၇ (၁၉၆၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ ဆန္ဒာဓိပတိ-ဆန္ဒသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ဝီရိယာဓိပတိ-ဝီရိယ ။ ။ ။

စိတ္တာဓိပတိ-စိတ္တ ။ ။ ။

ဝီမံသာဓိပတိ-ဝီမံသ ။ ။ ။

အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စည်း

အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော ဣဋ္ဌဖြစ်သော နိပ္ဖန္နရုပ် အဋ္ဌာရသ ဒေါသမူဒွေ မောဟမူဒွေ ဒုက္ခသဟဂုတ်ကာယဝိညာဉ် ကြဉ်သောစိတ် (၈၄)
ဒေါသ ဣဿာ မစ္ဆရိယ ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာကြဉ်သော စေတသိက် (၄၇)
နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏာဓိပတိပစ္စည်း။ (၁၆)

အာရမ္မဏာဓိပတိ ပစ္စယုပ္ပန်

အလေးအမြတ်ပြုတတ်သော လောဘမူစိတ် (၈)ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် (၈)ခု၊ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် (၄)ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ် (၈) ခု၊ ဒေါသ-ဣဿာ-မစ္ဆရိယ-ကုက္ကုစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာ အပ္ပမညာကြဉ်သောစေတသိက် (၄၅) ခု။ (၁၇)

၂။ ကတ္တားအရ

မဂ္ဂင်ဟရားကိုယ် (၉) ပါးရ၏။

သမ္ပဒါန်အရ

သဟိတ်စိတ် (၇၁) စေတသိက် (၅၂) သဟိတ်စိတ္တဇရုပ် သဟိတ်ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ် ရ၏။

ကရိုဏ်းအရ

တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော မဂ္ဂ ဟေတု အဓိပတိ သဟဇာတ အညမည နိဿယ ဝိပါက ဣန္ဒြိယ ဈာန သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တ အတ္ထိ အဝိဂတ၊ ဤ (၁၃) ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် မဂ္ဂသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသ ရ၏။ (၅၁)

(က) ဣဒ္ဓိဝိဓကုသိုလ်အဘိညာဉ်အား တပ်သော ပါဒကဖြစ်သော ရူပါဝစရကုသိုလ် ပဥ္စမဈာန် သတသဟဿ စသော နိမ္မိတရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော အာရုံ (၆)ပါး။

(ခ) စေတောပရိယ ကုသိုလ်အဘိညာဉ်အား တပ်သော ပစ္စည်း လွန်လေပြီးသော ခုနစ်ရက်မှစ၍ လာလတံ့သော ခုနစ်ရက်တိုင်အောင် ကာလသုံးပါး၌တည်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော သူတပါး တို့၏ စိတ် ၈၉-ခုဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ။ (၉)

၃။ (ထင်ရှားပြီ။) (၅၇)

၄။ **ကတ္တားအရ**

ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် (၂၁) စေ (၃၈) အစိတ် အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်ပြုအပ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ (၆၆)

ဟိတ်ပါဒ်အရကား

စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ ကုသိုလ် (၂၁) စေ (၃၈) စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ, အဒေါသ, တိဟိတ် ဖြစ်အံ့ အလောဘ, အဒေါသ, အမောဟ ဤဟိတ် နှစ်ပါး သုံးပါးပစ္စည်းတရားတို့၏ ဟေတုသတ္တိ ရ၏။ (၆၇)

ခန္ဓာဝါရကား— (၂၂၅) ဝါရ။

၅။ ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ နောက်နောက်သော ကုသိုလ် ဇောဝီထိ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော ဝတ္ထု မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာသန္နကုသိုလ်

ဇောဝါးချက်အားတပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက် မြောက်သောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၌ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ဝတ္ထုပုရေဇာတသတ္တိ ရ၏။ (၉၇)

ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းသည် မိမိပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်သော စတုဇကာယအား ဥပထမ္ဘကသာ ဖြစ်၏၊ ဇနက မဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်း သည် ရုပ်ဥပါဒ်ဆဲကာလ၌ ကျေးဇူးမပြု ဌီသို့ရောက်မှ ကျေးဇူးပြုသည် ဖြစ်၍ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ကြိယာနှင့် မတန်သောကြောင့်၎င်း ပစ္ဆာဇာတပစ္စည်းကို မဟောပါ။ (၉၈)

၆။ ကုသလံ ဇော် ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ။ တယော ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဇော် ခန္ဓော စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ။ ဒွေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဒွေ ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနဉ္စ ရူပံ။ ခန္ဓာ ဝတ္ထုံ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ၊ ခန္ဓေ ဝိပ္ပယုတ္တ ပစ္စယာ။

ဟိတ်ပါဠိ၏ အရကား

ပဋိသန္ဓေကာလ၌ ဖြစ်သောအခါ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ကုသိုလ် ကောဋ္ဌာသ စေ (၃၈) အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားတို့၏ သဟဇာတ ဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကာလ၌ ဖြစ်သောအခါ နောက် နောက်သော ကုသိုလ်ကောဋ္ဌာသအား တပ်သော ဝုဋ္ဌော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ မရဏာ သန္န ကုသိုလ်ဇော ငါးချက်အား တပ်သော စုတိစိတ်မှ ပြန်၍ရေသော် တဆယ့်ခုနစ်ချက် မြောက်သော စိတ်နှင့်အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု ပစ္စည်း တရားတို့၏ ပုရေဇာတဝိပ္ပယုတ္တသတ္တိ ရ၏။ (၁၁၃)

၇။ (ပါဠိတော် ထင်ရှားပြီ။)

ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါနံ- ဒေယျဓမ္မ ဒါနဝတ္ထု ရ၏။

ဒီယတိ ဧတာယာတိ ဒါနံ- ဒါနစေတနာ ရ၏။

ကုသလာ ဓမ္မာ ဣဒ္ဓိဝိဒဉာဏာဿ-အစရှိသည်ကား ဓမ္မာဝိဋ္ဌာန် ဒေသနာ၊ စေတော ပရိယဉာဏေန- အစရှိသည်ကား ပုဂ္ဂလာ ဝိဋ္ဌာန် ဒေသနာ။ (၃၃၈)

၇။ ပဥ္စင်္ဂသီလ ဒသင်္ဂသီလ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ဝတ္တသီလများတည်း။ သမာဒိယိတွာ ဟူသည် ဆောက်တည် ကျင့်သုံးခြင်း ပင်တည်း။ သမ္ပတ္တဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတိတို့ကို လောကဥ္ သီလဟူ၍ မထင်ရှားသောကြောင့် မဟောပါ။ (၃၅၇)

၉။ မဂ္ဂေါ သေက္ခာနံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါယ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဿ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော။ '

အနက်

မဂ္ဂေါ– အောက်မဂ်သုံးခုသည်၊ သေက္ခာနံ- သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့အား၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါယ -ပါဠိတော် အနက်ကို သိသော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် အား၊ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါယ- မာဂဓဘာသာ ပါဠိဟူသော သဒ္ဒါကို သိသော ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အား၊ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါယ- အရပ်သူတို့၏ ဘာသာဟူသော သဒ္ဒါကို သိသော နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အား၊ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ-အနက် သဒ္ဒါ ဘာသာ သုံးပါးကို သိသော ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် အား၊ ဌာနာဌာန ကောသလ္လဿ- အရာဟုတ်သည် မဟုတ်သည်၌ လိမ္မာသော ဌာနာဌာနကောသလ္လဉာဏ်အား၊ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန- ဥပနိဿယ ပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော ဥပကာရကော- ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ (၄၁၃)

၁၀။ **သုတံ အရ**–သုတမယဉာဏ် ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် ရ၏။

စာဂံ အရ - အလောဘ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် ရ၏။

ပညံ အရ–ပညာ ပြဋ္ဌာန်းသော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် ရ၏။ (၄၁၄)

မာတုဃာတိကမ္မံ အရ – ဒြပ်ပြား သဏ္ဌာန်ပြားသော မာတုဃာတကကံ၊ ရှေးဘဝ၌ သတ်ခဲ့ဘူးသော မာတုဃာတကကံ၊ ဤဘဝတွင် အဘန် တလဲလဲစေ၍ သတ်စေသော မာတုဃာတကကံ၊ နှစ်ကြိမ် ရိုက်ဆော်၍ သတ်သော မာတုဃာတကကံ ရ၏။

မာတုဃာတိကမ္မဿ အရ –ဖြစ်ဆဲသော မာတုဃာတကကံ ရ၏။ (၄၂၁)

၁၃၂၈ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ ဟေတုအရ-လောဘဟိတ်ကို ယူလျှင်၊ ဟေတုပစ္စယေန အရ ဟေတု, သဟဇာတ, အညမည,နိဿယ,ဝိပါက,သမ္ပယုတ္တ, ဝိပ္ပယုတ္တ, အတ္ထိ, အဝိဂတ အားဖြင့် ကိုးပစ္စယသတ္တိ။ (၄)

ရူပါနံအရ။ ။ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ်ကို သာလျှင် ယူလျှင်၊ ဟေတုအရ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ၌ရှိသော အလောဘ,အဒေါသ, အမောဟ သမ္ပယုတ်ဟိတ် သုံးပါးရ၏။ (၅)

မှတ်ချက်။ ။ပဋိသန္ဓေ အဗျာကတဟိတ်ကို ဆိုလိုသည်၊ အကုသိုလ်ဟိတ် နှင့် မဆိုင်။

၂။ **ကတ္တား။** ။ပဋိသန္ဓေ အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်သော ဟဒယဝတ္ထု။

သမ္ပဒါန်။ ။မနောဓာတ် (၃) ခု အရူပဝိပါက် (၄) ခုကြဉ်သော မနောဝိညာဏဓာတ် (၇၂) ခု။

ကရိုဏ်း။ ။တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော နိဿယ, အာရမ္မဏ, အဓိပတိ, ဥပနိဿယ, ပုရေဇာတ, ဝိပ္ပယုတ္တ, အတ္ထိ, အဝိဂတ— ဤရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် နိဿယသတ္တိဟုဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသ ရ၏။

ပကတူပပါဋ္ဌိ

ပုရိမာ ပုရိမာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန ပစ္စယော။

၃။ (ပေယျာလ ကျမ်းတက် ထင်ရှားပြီ။) (၆၃)

ခန္ဓာဝါရ -	ကေက (၄) ဝါရ	
	တိက (၄) ဝါရ	
	ဒုက (၆) ဝါရ—အားဖြင့်(၁၄)ဝါရ။	

၄။ ဝတ္ထု- ဆဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ- ဝတ္ထုနာ ပုရေဇာတပစ္စယတံ သာဓေန္တေန - ဆဝတ္ထုဖြင့် ပုရေဇာတ သတ္တိကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ -ပဥ္စဝေါကာရ ဝိပါက် ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ (၉၀)

အနက်

ပစ္စယာ-နိဿယတ္တေန ပစ္စယံ ကတွာ - မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် အကြောင်းပြု၍။ (၂၆၃)

နိဿာယ- ပတိဋ္ဌတ္တေန ပစ္စယံ ကတွာ - မှီရာဟူသော အနက်ဖြင့် ပစ္စည်းကို ပြု၍။(၂၉၇)

သံသဋ္ဌော- ကေပ္ပါဒါဒိ လက္ခဏာဟူသော သမ္ပယောဂ သဘော အားဖြင့် ပစ္စည်းကို ပြု၍၊(တနည်း)ကေပ္ပါဒ အစရှိသော လက္ခဏာ (၄)ပါးနှင့် နှီးနှောသော။ (၂၉၉)

၅။ သဟဇာတတ္တိ, ပုရေဇာတတ္တိ, ရုပ် အာဟာရတ္တိ, ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္တိ အားဖြင့် (၄) ပါး။ (၁၁၆)

သင်္ချာ....ဒွေ။

သင်္ချေယျ.... အကုသလေန အကုသလံ၊ အဗျာကတေန အဗျာ ကတံ။ (၁၂၆)

၆။ ဟေတုပစ္စယာ အညမညေ တိကံ။

သဟိတ်စိတ် ကေသတ္တတိ မောဟမူဒွေ့၌ မောဟကြဉ်သော သဟိတ် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၄) ပါး သဟိတ် ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာမှထောက်အပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊အချင်းချင်းမှ ထောက်အပ်သော သဟိတ် စိတ္တဇ မဟာဘုတ်၊ သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ မဟာဘုတ်။ (၁၃၁)

၇။ ဆဝါရ၌ ကတ္တားသည်....ပစ္စယုပ္ပန် ဖြစ်၏။
ပဥ္စဝါရ၌ ကတ္တားသည်....ပစ္စည်း ဖြစ်၏။
(ပါဠိတော် လွယ်ပြီ)

၈။ (၃၉၁) ရှု။

၉။ ပဝတ္တိအခါ၌.... ဝိပါကသည် ယထာရဟ ဖြစ်၏၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌ကား သမ္ပယုတ္တ ဝိပ္ပယုတ္တတို့သည် ယထာရဟ ဖြစ်ကြ၏။ (၄၀၉)

၁၀။ ပါဏံ ဟန္တွာ တဿ ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ။ ၌........

ပါဏံ ဟန္တွာ တဿ- အရ ပါဏာတိပါတ စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုယူ၍၊ ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ-အရ ဒါန စေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကိုယူ၍ ပါဏာတိပါတ စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ဒေါသမူစိတ္တုပ္ပါဒ် ပစ္စည်းတရားသည် ဒါနစေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (၄၂၃)

အညမည သဘာဂပစ္စည်းများကား

ဟေ- ဓိ- သဟ- နိ- ကမ္မ-ဝိပါ-အာ-ဣံ- ဈာ- မဂ္ဂ- သမ္ပ- ဝိပ္ပ- အတ္ထိ- အဝိဂတ- အားဖြင့် (၁၄) ပါး။ (၄၀၃)

၁၃၂၉ (၁၉၆၇) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ အာရုံများကို တပြိုင်နက်တည်း ခံစား၍ မရပါ။

သာဓက

ယံ ယံ ဓမ္မံ အာရဗ္ဘ ယေ ယေ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ တေ တေ ဓမ္မာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော။ (၁၂)

(က) သဟဇာတ ကမ္မ။

(ခ) အနန္တရ ကမ္မ။

(ဂ) နာနက္ခဏိက ကမ္မ။

၂။ ရုပ်အာဟာရက ဆိုင်ရာပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား အာဟာရ-အတ္ထိ-အဝိဂတ သုံးပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (၄၄)

နာမ်အာဟာရ တရားကိုယ်သုံးပါးက ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား အာဟာရ-အဓိ-သဟ-အည-နိ-ကမ္မ-ဝိပါ-ဣ-သမ္ပ-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ- အဝိဂတ ပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။ (၄၅)

တနည်း

(၁) ကဗဠီကာရာဟာရက - ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားတို့အား အာဟာရ- အတ္ထိ- အဝိဂတ သုံးပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသည်။

(၂) ဖဿာဟာရက - ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား အာ-သဟ- အည-နိ-ဝိပါ-သမ္ပ-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၉)

(၃) **စေတနာဟာရက** - ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား အာ-သဟ-အည-နိ-ကမ္မ-ဝိပါ-သမ္ပ-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၁၀)

(၄) **ဝိညာဏာဟာရက** - ဆိုင်ရာ ပစ္စယုပ္ပန်တရားအား အာ-ဓိ-သဟ-အည-နိ-ဝိပါ-ဣ-သမ္ပ-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ-အဝိဂတ (၁၁) ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

၃။ (၁) ကုသလပဒ — ကုသလပဒါဝသာန။
။ — အဗျာကတပဒါဝသာန။
။ — ကုသလာဗျာကတပဒါဝသာန။

(၂) အကုသလပဒ — အကုသလပဒါဝသာန။
။ — အဗျာကတပဒါဝသာန။
။ — အကုသလာဗျာကတပဒါဝသာန။

(၃) အဗျာကတပဒ — အဗျာကတပဒါဝသာန။

(၄) ကုသလာဗျာကတပဒ— အဗျာကတပဒါဝသာန။

(၅) အကုသလာဗျာကတပဒ- အဗျာကတပဒါဝသာန။

(က) ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ။

တယော ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဧကော ခန္ဓော။

ဒွေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဒွေ ခန္ဓာ။

ဤကဲ့သို့ နာမက္ခန္ဓာ (လေးပါးလုံး ကုသိုလ်ဖြစ်စေ ကတ္တားဖြစ်စေ စုပုံမနေဘဲ) တပါး, သုံးပါး, နှစ်ပါး အစိတ် အစိတ်အားဖြင့်သာ နေသည်ကို "အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာ"ဟု ဆိုသည်။

(ခ) ခန္ဓေ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာန ရူပ။

ဤကဲ့သို့ နေရာ၌- နာမက္ခန္ဓာ တပါး, သုံးပါး, နှစ်ပါး အစိတ်အားဖြင့်၎င်း၊ လေးပါးလုံး စုပေါင်း၍ စုတုက္ကနည်းအားဖြင့်၎င်း မနေနိုင်ခြင်းကြောင့် "အစိတ်အပေါင်း"ဟု ဆိုသည်။

(ဂ) ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ဝိပါကာဗျာကတံ။
ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ ကဋတ္တာ စ ရူပံ။
တယော ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဧကော ခန္ဓော ကဋတ္တာစ ရူပံ။
ဒွေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဒွေ ခန္ဓာ ကဋတ္တာစ ရူပံ။
ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝတ္ထု။
ဝတ္ထုံ ပဋိစ္စ ခန္ဓာ။

ဤကဲ့သို့ ဧကံ ခန္ဓံ-စသည်တို့ကဲ့သို့ အစိတ် အစိတ် နေသည်ကိုဒင်း၊ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝတ္ထုကဲ့သို့ အစိတ်အပေါင်း နေသည်ကိုဒင်း အစိတ် အစိတ်, အစိတ်အပေါင်းဟု ဆိုသည်။

၄။ **ဟေတုကတ္တားအရကား (၇၆) ရှု။**
သဟဇာတာဓိပတိ ကတ္တားအရ (ဂ၆) ရှု။

၅။ (က) ပုရေဇာတသတ္တိ (ပုရေဇာတဝသေနေတိ ဧကဓာဝ ရူပံ နာမဿ ပစ္စယော ဟောတိ)
(ခ) ပစ္ဆာဇာတသတ္တိ (ပစ္ဆာဇာတဝသေနေတိ ဧကဓာဝ နာမံ ရူပဿ ပစ္စယော ပေါတိ)၊
ပေယျာလ (၁၁၇) ရှု။

၆။ **သင်္ချာ.... .... တိကံ။**

သင်္ချေယျကား.... ကုသလေန ကုသလံ၊ အကုသလေန အကုသလံ၊ အဗျာကတေန အဗျာကတံ။ (၁၂၃)

ပစ္စည်းတွန်း— နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါးသော ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊ မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော စိတ္တဇ ဥပါဒါ၊ ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇဥပါဒါ၊ ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ အာဟာရဇ ဥပါဒါ၊ ဥတုဇ ဥပါဒါ၊ အသညသတ် ကမ္မဇ ဥပါဒါ၊ ပဝတ္တိ ကမ္မဇ ဥပါဒါရုပ် ဤတရားတို့သည် အညမညတွန်း၍ စင်ကုန်၏။
သင်္ချာ.... ....ပဥ္စ။ (၁၇၅)

၇။ ကုသလာဗျာကတော အဗျာကတဿ၊
အကုသလာဗျာကတော အဗျာကတဿ၊
အနုဝါဒ ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။

၈။ (အနက်ကို (၁၃၂၇) ခုနှစ်၌ ဖြေခဲ့ပြီ)

(က) (လောဘမူ အကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်သော) ဒါန စေတနာ ပြဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ပစ္စယုပ္ပန်။ (ပတ္တနံ ဥပနိဿာယ ဒါနံ ဒေတိ)

(ခ) (သုခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဏ် စိတ္တုပ္ပါဒ် အဇ္ဈာကတ ကြောင့်ဖြစ်သော) ဒါနစေတနာ ပြဌာန်းသော ကာမ ကုသိုလ် ပစ္စယုပ္ပန်။ (ကာယိကံ သုခံ ဥပနိဿာယ ဒါနံ ဒေတိ)

မှတ်ချက်။ ။အမေးရှိ၍ သင့်လျော်အောင် အဖြေထုတ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏၊ ပစ္စယုပ္ပန်ချင်းကား မထူးပါ။

၉။ **ကရိုဏ်းသတ္တိ များကား**

မဂ္ဂ- ဟေ- ဓိ- သဟ- အညႇ- နိ- ဣ- ဈာ- သမ္ပ- အတ္ထိ- အဝိဂတ (၁၁)ပစ္စည်း။ (၄၃၈)

အာရမ္မဏ သတ္တိများကား

အဓိ- နိ- ဥပ- ပု- ဝိပ္ပ- အတ္ထိ- အဝိဂတ (၇) ပစ္စည်း။ (၄၆၆)

၁၀။ **ဟေတု ဃဋနာများကား**

(၁) သာမညဃဋနာ......................(၉)ချက်။
(၂) သဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာ...............(၉)ချက်။
(၃) သာဓိပတိဣန္ဒြိယ မဂ္ဂဃဋနာ.... (၆)ချက်။
ပေါင်း.............................. (၂၄)ချက်။ (၄၆၁)

ခေါင်းဆောင် ပစ္စည်းများကား

အာရမ္မဏ- သဟဇာတ-ဥပနိဿယ- ပုရေဇာတ-ပစ္ဆာဇာတ- ကမ္မ- ရုပ်အာဟာရ- ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ အားဖြင့် (၈) ပစ္စည်း။ (၅၃၃)

ဆောင်။ ။အာ- သ-ဥ- ရေ၊ စ္ဆာ- ကမ္မေ၊ ဟာရေ- ဣန္ဒြိ-ရှစ်ပါးသိ။

၁၃၃၀ (၁၉၆၉) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဥ္စာန်း - အဖြေ

၁။ သန္တပဏီတ ဥတ္တမဖြစ်သော လောကုတ္တရာ တရားသည် အကုသိုလ်ကို ဖျက်ဆီးတတ် သောကြောင့် အကုသိုလ်ကို မဖြစ်စေ။ ထို့ကြောင့် လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်ကို မယူသင့်။

လောကုတ္တရံ ပန သန္တံ ပဏီတံ ဥတ္တမံ အကုသလဝိဒ္ဓံသနံ တသ္မာ စန္ဒော ဝိယ အန္ဓကာရတမာနံ။ န အကုသလဿ ဥပနိဿယော ဟောတီတိ န ဂဟိတံ။ (၄၁၆)

ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဣမဿ ကာယဿ အာဟာရပစ္စယေန ပစ္စယော။ (ရူပအာဟာရ)

၂။ (က) သဟ-အည-နိ-ပု-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၇)
(ခ) နိ-ပု-ဝိပ္ပ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၅)

၃။ **သဟကမ္မဟိတ်ပါဠိအရ**

စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဥ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကု (၁၂) စေ (၂၇) စိတ္တက္ခဏ တခုတခု၌ရှိသော စေတနာ ပစ္စည်းတရားတို့၏ သဟဇာတ ကမ္မသတ္တိ ရ၏။

မဂ္ဂဟိတ်ပါဠိအရ

သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်အားတပ်သော ပဥ္စဝေါ (ပ) စိတ္တက္ခဏ တခု တခု၌ရှိသော ဝိတက် ဝီရိယ ကေဂ္ဂတာ ဒိဋ္ဌိ-ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂင်တရားကိုယ် (၄)ပါး ပစ္စည်းတရားတို့၏ မဂ္ဂသတ္တိ ရ၏။

၄။ (က) ဈေးဘဝ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ဘူးသော အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ။ (ဂ၂)

(ခ) အလေးအမြတ် ပြုအပ်သော အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၊ (ဂ) ကာမစုတိ (၁၀) ပါး။ (ဃ) စုတိစိတ် ကျေနပ်သ၊ (င) ရူပါဝစရစုတိ (၅) ခု။ (ရူပါဝစရစုတိယာ အဟေတုရဟိတာ သိယုံ)

၅။ (က) ဟေတုယာ နဝ၊ (ခ) အာရမ္မဏေ တီဏိ၊ (ဂ) အနန္တရေ တီဏိ၊ (ဃ) အညမညေ တီဏိ၊ (င) နိဿယေ နဝ။

၆။ အကုသလေန အကုသလံ၊ အဗျာကတေန အဗျာကတံ။ (၁၂၈)

ပစ္စနိက်တရားများကား—

နာမက္ခန္ဓာမှ ထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ဟဒယဝတ္ထုမှ တပါး အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်၊မဟာဘုတ်မှ ထောက်အပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇ ဥပါဒါ၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇ ဥပါဒါ၊ ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ အာဟာရဇ ဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒါ၊ အသညသတ်ကမ္မဇဥပါဒါ၊ ပဝတ္တိကမ္မဇဥပါဒါရုပ် ဤတရားများ ဖြစ်သည်။ (၁၃၀)

၇။ (၃၉၃) ရှု။

၈။ အရဟာ- ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပဟီနေ- ပယ်အပ်ကုန်သော၊ ကိလေသေ-ရူပရာဂ အရူပရာဂဟု ဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်၊မောဟ မာန ထိန ဥဒ္ဒစ္စ အဟိရိက အနောတ္တပ္ပဟု ဆိုအပ်သော ကိလေသာ (၇) ပါးတို့ကို၊ ပစ္စဝေက္ခတိ- ဆင်ခြင်၏။ (၃၇၉)

(က) ငါသာလျှင် ပညာရှိဟု မိမိကိုယ်ကို ထောင်လွှားသော ဒိဋ္ဌိဂတဝိပ္ပယုတ် (၄)ခု စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ (ပညံ ဥပနိဿာယ မာနံ ဇပ္ပေတိ)။ (၄၁၆)

(ခ) ဒုက္ခသဟဂုတ် ကာယဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်၊ (ကာယိကံ ဒုက္ခ ဥပနိဿာယ သီလံ သမာဒိယတိ)။ (၄၂၅)

၉။ **ကရိုဏ်း သတ္တိများကား-**

တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော သဟ- နိ- ဣ- ဈာ- မဂ္ဂ- ဝိပ္ပ- အတ္ထိ- အဝိဂတ (၈)ပစ္စည်း။ (၄၃၇)

မပါဝင်သော သဘာဂများကား-

အညမည- ဝိပါက-သမ္ပယုတ္တ (၃) ပစ္စည်း။

၁၀။ ဟေ- ဓိ- သဟ-အည-နိ- ဝိပါ- ဣ-မဂ်- သမ္ပ- အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၄၇၈)

၁၃၃၁ (၁၉၇၀) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဥ္စာန်း - အဖြေ

၁။ အဓိပတိတရား လေးပါးတို့သည် တပြိုင်နက် ပစ္စည်းမဖြပ်ကုန်၊ အသီးသီးသာ တပ်ကုန်သည်ဟု ပြတော်မူလိုသောကြောင့် အဓိပတိ အဓိပတိ သမ္ပယုတ္တကာနံ-ဟု ဟောတော်မမူပါ။ (၁၈)

ခပ်သိမ်းသော အနန္တရ ပစ္စည်းတရားတို့၏ သခေ်ပလက္ခဏာကို ပြအံ့သောငှါ၊ ယေသံ ယေသံ အစရှိသောပါဠ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ယေသံ ယေသန္တိ ဣဒံ သဗ္ဗေသမ္ပိ အနန္တရပစ္စယဓမ္မာနံ သခေ်ပလက္ခဏံ။

၂။ (က) အဘုံဇောကြဉ် ရှေးရှေး လောကီကု သတ္တရသ။ (၃၃)

(ခ) ဗလဝဖြစ်သော အရဟတ္တ မဂ်ကြဉ်သော ကု ၁ီသ။ (၃၄)

(ဂ) မဟာကုသိုလ်စိတ် (၈)ခု။ (၃၃)

၃။ (၁၀၄) ရှု။

၄။ (က) ဇီဝိတိန္ဒြေ- မနိန္ဒြေ- ဥပေက္ခိန္ဒြေ-ဝီယိန္ဒြေအားဖြင့်။ (၄)

(ခ) နာရမ္မဏပစ္စယာ-အာရမ္မဏပစ္စယံ ဝိနာ အညေန ပစ္စယေန-အာရမ္မဏပစ္စည်းကို ကြဉ်၍ တပါးသောပစ္စည်းကြောင့်၊ တနည်းကား- နာရမ္မဏပစ္စယာ- ဌပေတွာ အာရမ္မဏပစ္စယံ အညေဟိ အတ္တနော အနုရူပပစ္စယေဟိ- အာရမ္မဏပစ္စည်းကိုထား၍ အာရမ္မဏပစ္စည်းမှ တပါးကုန်သော မိမိအားလျော်ကပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကြောင့်၊ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏)။ (၂၂၅)

၅။ ပဋိစ္စပစ္စနိက်၌ မဟောသော ပစ္စည်းများကား—

သဟဇာတ- နိဿယ- အတ္ထိ- အဝိဂတ (၄)ပစ္စည်း။

(က) နာရမ္မဏေ ပဉ္စ၊ (ခ) နပုရေဇာတေ သတ္တ၊ (ဂ)န အာဟာရေ ဧကံ။ (၂၃၅- ၆-၇)

၆။ (ထင်ရှားပြီ) (၂၆၃) ရှု။

၇။ (၃၄၀) ရှု။

၈။ အရဟာ ဖလံ ဂရုံ ကတွာ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဂရုံ ကတွာ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ နိဗ္ဗာနံ ဖလဿ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

၉။ (က) (၄၀၂) ရှု။ (ခ) (၄၀၉) ရှု။

၁၀။ မဂ္ဂ- သဟဇာတ- နိဿယ- အတ္ထိ- အဝိဂတ။ (၅၁၅)

၁၃၃၂ (၁၉၇၁) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ ပုဂ္ဂလ-သေနာသန ဤနှစ်ပါးသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၌ အားကြီးသောအကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းနှစ်ပါးကိုသာ ဦးတည်၍ ဟောတော်မူသည်။ (၃၃)

ပုဂ္ဂလောပိ သေနာသနမ္ပိ ဣဓ ဒွယံ ကုသလာကုသလပဝတ္တိယာ ဗလဝပစ္စယော ဟောတိ။ (ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာ)

သဟဇာတပါဠိတော်

စတ္တာရော မဟာဘူတာ အညမညံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။ မဟာဘူတာ ဥပါဒါရူပါနံ သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော။

၂။ (က) သန္တီရဏသုံးခု-မဟာဝိပါက်ရှစ်ခု-မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် (၉) ခု ဖိုလ် (၄) ခု။ (၂၁)

(ခ) သန္တီရဏသုံးခု- မဟာဝိပါက်စိတ် ရှစ်ခု- မဟဂ္ဂုတ်ဝိပါက် (၉) ခု။ (၂၂)

(ဂ) ရဟန္တာတို့ စုတိနှင့်တကွ နောက်နောက်သော ဝိပါက်(၃၆) ကြိယာ (၂၀) နာမက္ခန္ဓာ။ (၂၂)

(ဃ) ဝဋ္ဋေ-မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း။ (၂၄)

၃။ (က) ၉၅-၉၁-ရှု၊ (ခ) ၉၅-ရှု။

၄။ အရူပဘုံ၌ဖြစ်သောအခါ မောဟမူဒွေ၌ မောဟ၊ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်း၊ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ(၄)ပါး၊ အဟိတ်စိတ္တဇရုပ်၊ အဟိတ် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်၊ ဗာဟိရရုပ်၊ အာဟာရဇရုပ်၊ ဥတုဇရုပ်၊ အသညသတ် ကမ္မဇရုပ်၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ (၁၃၃)

အနုဝါဒပါဠိကား -အရူပေ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတေ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂတော ဥဒ္ဓစ္စသဟဂတော မောဟော။ (၁၃၃)

၅။ ပဉ္စာရုံတို့သည် ပဉ္စဝိညာဏဓာတ်တို့အားသာ ပုရေဇာတပစ္စည်း ဖြစ်ကုန်၏၊မနောဝိညာဏဓာတ်တို့အား အတိတ် အနာဂတ် အာရုံတို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် မနောဝိညာဏဓာတ်အား ပုရေဇာတ ကေန်မဖြစ် သောကြောင့် အာရမ္မဏ ပုရေဇာတကို ဟောတော်မမူ။ (၉၈)

(က) နဝ (ခ) တီဏိ (ဂ) ဧကံ။

၆။ ကုသလေန အဗျာကတံ။

အကုသလေန အဗျာကတံ။

အဗျာကတေန အဗျာကတံ။

ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ။

အကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ။ (၁၄၈)

၇။ ရာဂံ-တပ်ခြင်းရာဂကို၊ ဥပနိဿာယ ဥပနိဿယံ ကတွာ-အမှီပြု၍၊ အတ္တာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ အာတာပေတိ-ပူပန်စေ၏၊ ပရိတာပေတိ-ထက်ဝန်း ကျင်မှ ပူပန်စေ၏၊ ပရိယိဋ္ဌိမူလကံ-ရှာမှီးခြင်းလျှင် အရင်းရှိသော၊ ဒုက္ခံ- ဆင်းရဲကို၊ ပစ္စနုဘောတိ-ခံစား၏။

ရာဂေါ-တပ်ခြင်းရာဂသည်၊ ကာယိကဿ-ကာယ၌ဖြစ်သော၊ ဒုက္ခဿ-ဒုက္ခဝေဒနာအား၊ ဥပနိဿယပစ္စယေန-ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော ဥပကာရကော-ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

သမ္ပဒါန်အရကား—

ကာမဝိပါက် တေဝီသ-ကာမကြိယာ ဧကာဒသ-ဒိဗ္ဗစက္ခု-ဒိဗ္ဗသောတ ကြိယာအဘိညာဉ်-ဝိရတီ အပ္ပမညာကြဉ် စေ (၃၃) ၄၂၆။

၇။ (က) ဝဋ္ဋေ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသောစိတ်နှင့် အတူ ဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ရောက်သော တိဇ-စတုဇကာယ။ (၄၂၇)

(ခ) တပြိုင်နက် ယထာရဟ တပ်ကောင်းသော အဓိ-သဟ-နိ-အာဟာရ-ဣန္ဒြိ-ဈာန-မဂ္ဂ-ဝိပ္ပယုတ္တ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၄၃၅)

၉။ (က) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအားသာ တပ်သော ဟိတ် (၆)ပါး။

(ခ) တိဏ္ဏံ။ (ဂ) ကု-ကု၊ အကု-အကု၊ ဗျာ-ဗျာ။ (၄၅၉)

၁၀။ (က) ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာ။

(ခ) ဝိပ္ပ-သဟ-အည-နိ-ဝိပါ-အတ္ထိ-အဝိဂတ။ (၅၂၂)

၁၃၃၃ (၁၉၇၂) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဉ္စာခန်း - အဖြေ

၁။ (က) ရူပိနော-ရုပ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ ဟဒယဝတ္ထုတို့သည်၊အရူပိနံ-နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- ပဉ္စဝေါကာရ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာတို့အား၊ ကိဉ္စိကာလေ- ပဋိသန္ဓေကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန-ဖြင့်၊ ပစ္စယော- သည်၊ ဟောတိ- ၏၊ ကိဉ္စိကာလေ- ပဝတ္တိကာလ၌၊ သဟဇာတပစ္စယေန- ဖြင့်၊ ပစ္စယော-သည်၊ န ဟောတိ-မဖြစ်။ (၂၆)
(ခ) သဟ- အည- နိ- ဝိပ္ပယုတ္တ- အတ္ထိ- အဝိဂတ။ (၂၇)

၂။ (က- ခ) ထင်ရှားပြီ။
(ဂ) ဈာန- သဟ- နိ - ဣံ- အတ္ထိ- အဝိဂတ။ (ဂ)

၃။ (က) (၉၆) ရှု။ (ခ) (၉၇) ရှု။

၄။ (က) မောဟမူ ဒုတိယာဒိဇောဠှရှိသော မောဟ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ် ဒုတိယာဒိဇော။ (ခ) ဒွေ။ (ဂ) အကုသလေန အကုသလံ။ အဗျာကတေန အဗျာကတံ။

အဟေတုကံ ကြိယာဗျာကတံ ဧကံ ခန္ဓံ ပဋိစ္စ တယော ခန္ဓာ တယော ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဧကော ခန္ဓော ဒွေ ခန္ဓေ ပဋိစ္စ ဒွေ ခန္ဓာ။ (၁၃၅)

၅။ (က) တီဏိ။ (၁၂၃) (ခ) ဒွေ။ (၁၃၆) (ဂ) ဧကံ။ (၁၃၉)
အချင်းချင်း အနက်ကို မှတ်အံ့သောငှါငှင်း၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယ-ဒေသနာဝိလာသ အားဖြင့်ငှင်း သဟဇာတဝါရကို ထပ်၍ ဟောပါသည်။ (၂၆၀-၁)

၆။ (က) ကုသလေ—ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေ— ကုသိုလ်-ဇောဝီသ စေတနာ ကြဉ်သော စေတသိက် သတ္တတိံသ အစိတ် အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာတို့ကို။ ပဋိစ္စ- စွဲ၍၊ ကုသလာ- ကုသိုလ် ဖြစ်သော၊ စေတနာ— စေတနာပစ္စယုပ္ပန် တရားသည်။

ဟေတုပစ္စယာ-ဟေတုပစ္စည်းကြောင့်၊ နကမ္မပစ္စယာ-နကမ္မပစ္စည်းကြောင့်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်၏။ (၁၃၈)

(ခ) ပဝတ္တိကတ္တားအရ အဟိတ်ကြိယာ ၃-ခု၊ သန္ဒ စေတနာ ကြဉ်သော အညသမာန်း ကောဒသ အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စေတနာပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။

ရုပ်သက်သက် ကတ္တား အရကား-ဗာဟိရမဟာဘုတ်၊ အာဟာရဇမဟာဘုတ်၊ ဥတုဇမဟာဘုတ်ကို စွဲ၍ ဖြစ်သော ဘုတ်နှင့်တကွသော ဗာဟိရ ဥပါဒါ၊ အာဟာရဇဥပါဒါ၊ ဥတုဇဥပါဒါရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ (၁၃၈)

၇။ (က) ၃၇၆-ရှု။

(ခ) အနာဂါမိမဂ်သည် မပယ်အပ်သော ရူပရာဂ အရူပရာဂ ဟုဆိုအပ်သော လောဘတစိတ်၊ မောဟ- မာန- ထိန- ဥဒ္ဓစ္စ- အဟိရိက-အနောတ္တပ္ပ ဟူသော ကိလေသာ ၇-ပါး။ (၃၇၇)

၈။ (က) (၃၉၁) ရှု။

(ခ) (၄၀၀) ရှု။

၉။ (က) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာ ဟဒယဝတ္ထုအား တပ်သော ဟိတ် ၆-ပါး။ (၄၅၃)

(ခ) တိကကို။ (၄၅၃)

(ဂ) ကုသလော ကုသလဿ အကုသလော အကုသလဿ အဗျာကတော အဗျာကတဿ။ (၄၅၄)

(ဃ) သမ္ပယုတ္တက္ခန္ဓာအား တပ်သော ကုသိုလ် ကောဝိသ၊ စေတသိက် အဌတိံသ၊ စိတ္တက္ခဏ ဟခုတခု၌ ရှိသော ဒွိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ၊ တိဟိတ်ဖြစ်အံ့ အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ဤဟိတ် ၂-ပါး, ၃-ပါး ပစ္စည်းတရား ရ၏။ (၄၅၄-၃၂၄)

၁၀။ (က) ဝိပါက။ (၄၇၃)

(ခ) အညမည- သဟဇာတ- နိဿယ-ဝိပါက- ဝိပ္ပယုတ္တ- အတ္ထိ- အဝိဂတ။ (၄၇၅)

၁၃၃၄ (၁၉၇၃) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ ဘဝဟောင်း စုတိသည် ဘဝသစ်ပဋိသန္ဓေအား အနန္တရ-သမနန္တရ-ဥပနိဿယ-နတ္ထိ-ဝိဂတ သတ္တိတို့ဖြင့် ကျေးဇူး ပြု၏။

ဟေတုပစ္စယေန၌ ဟေ-သဟ-နိဿယ-အတ္ထိ-အဝိဂတ- ဤငါးပစ္စည်းသည် ယကာရဟ မဖြစ်ထိုက်။

၂။ (၃၃–၄) ရှု။

အနက်။ ။သမနန္တရနိဒ္ဒေါ-မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ကောင်းစွာ ချုပ်ကုန်ပြီးသော၊ စိတ္တစေတသိကာ-စိတ် စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-ရဟန္တာတို့ စုတိကြည်သော စိတ်(၈၉) စေ (၅၂) နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ပဋုပ္ပန္နာနံ-မိမိနှင့် အတူ ဖြစ်ကုန်သော၊ စိတ္တစေတသိကာနံ- စိတ်စေတသိက် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ - ရဟန္တာတို့၏ စုတိနှင့် တကွ စိတ် (၈၉) စေ (၅၂) နာမက္ခန္ဓာတို့အား၊ နတ္ထိပစ္စယေန- နတ္ထိပစ္စယသတ္တိဖြင့်၊ ပစ္စယော- ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

၃။ (၈၆–၉၃) ရှု။

၄။ ဝတ္ထုံ ပုရေဇာတ ပစ္စယာ။

ပဋိသန္ဓေ ကျေနဝိသ နာမက္ခန္ဓာ-ကဋတ္တာရုပ်အား တပ်သော ဥဒ္ဒစ္စကြည်သော အကုသိုလ် စေတနာ (၁၁) ခု- မဟာကုသိုလ် စေတနာ (၈) ခု- ရူပကုသိုလ် စေတနာ (၅) ခု- အရူပကုသိုလ်စေတနာ(၄) ခု- ပစ္စည်းတရားတို့၏ နာနက္ခဏိက ကမ္မသတ္တိ ရ၏။ (၁၀၃)

၅။ ပါဠိ ထင်ရှားပြီ။

သဟိတ်စိတ္တဇရုပ်- သဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ် ဤတရားတို့သည် ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မသာ ဖြစ်၍ အာရမ္မဏ ပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မ မဖြစ်သောကြောင့် အာရမ္မဏပစ္စည်း တွန်း၍ စင်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့်-ထိုတရားတို့ကို အနုလောမ ပစ္စနိက်၌ ဟေတုပစ္စယာ နာရမ္မဏေ ပဉ္စ-ဟု သင်္ချာတပ်၍ ဟောအပ်ကုန်၏။

ပဥ္စဟူသော်ကား။ ။ကုသလေန အဗျာကတံ၊ အကုသလေန အဗျာကတံ၊ အဗျာကတေန အဗျာကတံ၊ ကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ၊ အကုသလာဗျာကတေန အဗျာကတံ ဟူသည်တည်း။ (၁၂၁)

၆။ ဟေတုပစ္စယာ အာရမ္မဏပစ္စယာ နာဓိပတိယာ တိကံ။ (၂၀၃)

ဝိဓိပါဠိ

သဟဇာတဝါရ

ကုသလံ ဓမ္မံ သဟဇာတော ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

ပစ္စယဝါရ

ကုသလံ ဓမ္မံ ပစ္စယာ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

နိဿယဝါရ

ကုသလံ ဓမ္မံ နိဿာယ ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

သံသဋ္ဌဝါရ

ကုသလံ ဓမ္မံ သံသဋ္ဌော ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

သမ္ပယုတ္တဝါရ

ကုသလံ ဓမ္မံ သမ္ပယုတ္တော ကုသလော ဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ။

၇။ (ထင်ရှားပြီ) ၃၂၃-ရှု။

ကတ္တားပဓာန မတူပုံ

ဆဝါရ၌ ပစ္စယုပ္ပန် ကတ္တား ပဓာန နေ၏။

ပဋ္ဌာဝါရ၌ ပစ္စည်း ကတ္တား ပဓာန နေ၏။

၈။ ဒါနံ ဒတွာ တံ ပစ္စဝေက္ခတိ ၌—

ဒတွာ တံ၏ အရဖြစ်သော ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စည်းအဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိဓိ၌ ကုသလော ဓမ္မော-ဟုရှင်း၊ အနုဝါဒ ပါဠိတော်၌ ပစ္စဝေက္ခတိ အရဖြစ်သော ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်ကို ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ယူတော်မူ၍ ဝိဓိ၌ ကုသလဿ ဓမ္မဿ-ဟုရှင်း၊ ပရိစ္စာဂစေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်သည် ဆင်ခြင်သော ကာမကုသိုလ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသောအဖြစ်ကို အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော ဟု ဟောတော်မူ၏။ (၃၄၁)

(က) အန္န-ပါန-ဃရ-ဝတ္ထု-အစရှိသော ဒါနဝတ္ထုကို လှူပြီး၍ ပရိစ္စာဂ စေတနာ ဝိသောဓနစေတနာ ပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်ကို သာယာသောအခါ လောဘမူ သောမနဿသဟဂုတ်အား နှစ်သက်သောအခါ လောဘမူ ပီတိသဟဂုတ်အား အာရမ္မဏသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။

(ဒါနံ ဒတွာ တံ အဿာဒေတိ)

(ခ) လှူမိဘာ မှားလေစွဟု နောင်တပူပန်သောအားဖြင့် နှလုံးမသာယာလျှင် ဒေါမနဿသဟဂုတ်အား ကျေးဇူး ပြု၏။

(ဒါနံ ဒတွာ တံ အာရဗ္ဘ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)

(ဂ) လှူ၍ မွဲရသည်-ဟု ယူဆ၍ အမြင်မှားလျှင် ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ် လေးခုအား ကျေးဇူးပြု၏။

(ဒါနံ ဒတွာ တံ အာရဗ္ဘ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ)

၉။ ရုပ်သက်သက် ကတ္တားအရ (၄၀၇) ရှု။

ကိုယ်တိုင်ကြွက်သတ်၍ ဆွမ်းကျွေးသူအတွက် ပါဏာတိပါတ စေတနာ ပစ္စည်းတရားသည် ဒါနပြဋ္ဌာန်းသော ကာမကုသိုလ်စေတနာ ပစ္စယုပ္ပန် တရားအား ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပါသည်။

(ပါဏံ ဟန္တွာ တဿ ပဋိဃာတတ္ထာယ ဒါနံ ဒေတိ။) (၄၂၂)

၁၀။ **ဟေတုသဘာဂများကား—**

ဟေတုမူ- အဓိပတိသဘာဂ, သဟဇာတသဘာဂ, အညမညသဘာဂ, နိဿယသဘာဂ, ဥပနိဿယသဘာဂ, ဝိပါကသဘာဂ, ဣန္ဒြိယသဘာဂ, မဂ္ဂသဘာဂ, သမ္ပယုတ္တသဘာဂ, ဝိပ္ပယုတ္တသဘာဂ, အတ္ထိသဘာဂ, နတ္ထိ သဘာဂ, ဝိဂတသဘာဂ, အဝိဂတသဘာဂအားဖြင့်- ၁၄-ပါး။ (၄၄၉)

ဟေတုဃဋနာများကား—

သာမညဃဋနာ	(၉)	ချက်
သဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ	(၉)	ချက်
သာဓိပတိဣန္ဒြိယမဂ္ဂဃဋနာ	(၆)	ချက်
ပေါင်း	၂၄—	ချက်

ပစ္စည်း			**သချာ**
သဟဇာတတ္တိ	....	....	၁၅
ပုရေဇာတတ္တိ	....	....	၆
ပစ္ဆာဇာတတ္တိ	....	....	၄
ရုပ်အာဟာရတ္တိ	....	....	၃
ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယတ္တိ	....	....	၃ (၅၃၃)

၁၃၃၆ (၁၉၇၄) ခုနှစ်

ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ

ပထမကြီးတန်း - ပဉ္စာန်း - အဖြေ

၁။ ဟေတု, အဓိ, သဟ, အညာ, နိ,ဝိပါ, ဈာန္ဒြိယ, မဂ္ဂ, ဝိပ္ပ, အတ္ထိ, အဝိဂတ။ (၁၁) (၅)

ကမ္မဇရုပ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါ စိတ်နှင့်သာစပ်၍ ဖြစ်ကုန်၏၊ စိတ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်၊ ပဝတ္တိအခါ၌မူကား စိတ်နှင့် ကင်း၍သော်လည်း နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကမ္မဇရုပ်တို့ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို့ကြောင့် ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်အားသာ သဟဇာတပစ္စည်းတပ်၏၊ ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်အား သဟဇာတပစ္စည်း မတပ်။ (၆)

၂။ ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော- အရ ဥပနိဿယသတ္တိဖြင့် မိတ်ဆွေကောင်း ဟူသော ကလျာဏမိတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် အားကြီးသော အကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

မိတ်ဆွေတုဟူသော ပါပမိတ္တပုဂ္ဂိုလ်သည် အကုသိုလ်ဖြစ်ရန် အားကြီးသောအကြောင်းအဖြစ်ဖြင့် ပကတူပနိဿယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။

ကြောင်း ဗလဝဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကြဉ်သော ဝိပါက်(၃၅)

တနည်း ဝိပါက် (၃၆) ကြိယာ (၂၀) ရုပ် (၂၈)။

ကျိုး ကုသိုလ် (၂၁)။

သတ္တိ ပကတူပနိဿယသတ္တိ။ (၃၆)

၃။ ခန္ဓာဝါရကား— (၂၂၅)ဝါရ။ (၆၇)

စတုဝေါကာရဘုံကိုရည်၍ "သမ္ပယုတ္တခန္ဓာအားရင်း" ဟု ဆိုသည်၊ ပဉ္စဝေါကာရဘုံကို ရည်၍ "သမ္ပယုတ္တခန္ဓာကဋတ္တာ ရုပ်အားရင်း" ဟု ဆိုသည်။ (၇၄)

၄။ (က) ကြာရိုး၌ရှိသောရေသည် ကြာကိုစောင့်သကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ်တို့ကို စောင့်ခြင်း အစိုးရခြင်း ပါလနသတ္တိ ရှိ၏။

(ခ) ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကလာပ်တူကမ္မဇရုပ် ကိုးခုအား တပ်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ ပစ္စည်းတရားတို့၏ ရုပဇီဝိတိန္ဒြိယသတ္တိရ၏။ (၁၀၈)

၅။ ခန္ဓေ-ပဉ္စဝေါကာရ ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့ကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယာ-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယတံ သာခေန္ဓဟိ-ဝိပ္ပယုတ္တပစ္စယသတ္တိကို ပြီးစေတတ်ကုန်သော၊ ခန္ဓေဟိ-ပဉ္စဝေါကာရ အစိတ်အပေါင်း ကုသိုလ်နာမက္ခန္ဓာတို့ကြောင့်၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ- စိတ်လျှင်ဖြစ်ကြောင်းရှိသော၊ ရူပံ- ရုပ်သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-၏။ (၁၁၂)

ဆဝါရ၌ ပစ္ဆာဇာတသတ္တိမှတပါးသော (၂၃) ပစ္စယသတ္တိကို ဟောတော်မူသည်။

၆။ နာရမ္မဏပစ္စယာ ဟေတုယာ ပဉ္စ။
အာရမ္မဏပစ္စယာ န ဟေတုယာ ဒွေ။
နာရမ္မဏပစ္စယာ န ဟေတုယာ ဧကံ။
အာရမ္မဏပစ္စယာ ဟေတုယာ တီဏိ။ (၁၄၇)

၇။ သေက္ခာ ဝါ ပုထုဇ္ဇနာ ဝါ ကုသလံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။

နိဗ္ဗာန်ခတ်ကို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အာရုံယူနိုင်ရန် မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် (၄) မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် (၄)လောကုတ္တရာ စိတ် (၈) တို့ကို မေ့မြူရမည်။

အာရမ္မဏ-အာရမ္မဏာဓိပတိ- အာရမ္မဏူပနိဿယ ဤသုံးပစ္စယသတ္တိတို့ဖြင့် ထောက်ကူသည်။

၈။ သောတာပန်တည်ရာ၌ ကျေးဇူးပြုသည့်သတ္တိများကား- အနန္တရ-သမနန္တရ-ဥပနိဿယ-ကမ္မ-နတ္ထိ-ဝိဂတ (၆) ပစ္စယသတ္တိ။

ရုပ်ကတ္တားသက်သက် (၄၀၉) ရှု။

၉။ ပဋိသန္ဓိဒါဉာဏ်အရ- မဟာကုသိုလ် မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ်မင်-ဖိုလ်တို့၌ ရှိသော ပညာကို ယူရမည်။

တိဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ကာမာဝစရ ကုသလတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု၊ မဟာကြိယတော စတူသု ဉာဏသမ္ပယုတ္တေသု စိတ္တုပ္ပါဒေသု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဧတေသု စေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စတူသု မဂ္ဂေသု စ ဖလေသု စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

(ပဋိသမ္ဘိဒါဝိဘင်း)

မှတ်ချက်။ ။အရကောက် လက်သည်းကွင်း၌ကား— ကုသလော ကုသလဿ-ပဒကိုသာ ရည်ရွယ်၍"မင်ဉာဏ်-ကာမာဝစရ ကုသိုလ်ဉာဏ်တည်း" ဟု မိန့်ဆိုထား၏။ (၄၁၅)

ကဗဠီကာရာဟာရသည် အာဟာရဇရုပ်အား ဇနကသတ္တိဖြင့် အကျိုးပြု၏၊ ကြွင်းသောတိဇကာယအား ဥပထမ္ဘကသတ္တိဖြင့် အကျိုးပြု၏။ (၄၃၄)

၁၀။ ဝုဋ္ဌော မနောဒ္ဒါရာဝဇ္ဇန်း အစရှိသော ရှေးရှေးသော စိတ်နှင့် အတူဥပါဒ်၍ ရုပ်၏ ဌီသို့ ရောက်သော ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေကြဉ်သော ကမ္မဇကာယပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ (၄၄၁)

စျာနဿင္ဂနာ

သာမညဿင္ဂနာ (၉) ချက်။

သင်္လန္ဒိယဿင္ဂနာ (၉) ချက်။

သမဂ္ဂဿင္ဂနာ (၉) ချက်။

သင်္လန္ဒိယ မဂ္ဂဿင္ဂနာ (၉) ချက်အားဖြင့် (၃၆) ချက်။ (၅၁၁)

၁၃၃၇ (၁၉၇၅) ခုနှစ်
ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဋ္ဌာန်း - အဖြေ

၁။ (မဟောရကျောင်းကို ၁၃၃၁-ခုနှစ် အဖြေရှု)

အဓိပတိ+ဣန္ဒြေ အထူး

အခြားသော အဓိပတိတရားတို့၏ အဓိပတိအဖြစ်ကို တားမြစ်သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် အစိုးရခြင်းသည် အဓိပတိ မည်၏။

အခြားသော ဣန္ဒြေများရှိလုက် ဒဿနစသည်တို့၌ စက္ခုဝိညာဉ်စသည်တို့ကို မိမိအလိုသို့ လိုက်စေခြင်းမျှသည် ဣန္ဒြေမည်၏။
(ဋီကာကျော်)

၂။ ပဋ္ဌာန်း (၂၄)ကျမ်း

ဓမ္မအနုလုံ- ဓမ္မပစ္စနိက်- ဓမ္မအနုလောမပစ္စနိက်- ဓမ္မပစ္စနိယာနုလောမ(၄)ပါး ကိုတည်၍—

တိကပဋ္ဌာန်း- ဒုကပဋ္ဌာန်း- ဒုကတိကပဋ္ဌာန်း- တိကဒုကပဋ္ဌာန်း- တိကတိကပဋ္ဌာန်း- ဒုကဒုကပဋ္ဌာန်း (၆) ပါးဖြင့် မြှောက်လျှင် ပဋ္ဌာန်း (၂၄) ကျမ်း ဖြစ်၏။

အနုဝါဒ ပါဠိကား—

အကုသလေ ခန္ဓေ စ မဟာဘူတေ စ ပဋိစ္စ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ရူပံ။

ကတ္တားအရ

ပဋ္ဌဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်သောအခါ အကုသိုလ်ဒွါဒသ စေတသိက်(၂၇) အစိတ်အပေါင်း နာမက္ခန္ဓာ၊ အစိတ်အပေါင်း မဟာဘုတ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။

ခန္ဓာဝါရကား- (၂၂၅) ဝါရ ဖြစ်၏။ (၇၉)

မှတ်ချက်။ ။မေးပုံ မသေချာလှ ၎င်းပဒ ပဒါဝသာန အရ ခန္ဓာဝါရ သချာမျှသာ ထုတ်ပြခဲ့ပါ၏၊ မေးလျှင် ပိုကောင်းမည်။

၃။ (က) သဟဇာတ, နိဿယ, အတ္ထိ, အဝိဂတ။

(ခ) အနုလုံမှ ကျန်သောတရားများ (ပစ္စယုပ္ပန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် တရား။)

(ဂ) ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ်ရုပ် ဗီဝိတိန္ဒြေ, ပဝတ္တိကမ္မဇ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြေ။ (၂၃၇)

မှတ်ချက်။ ။ပုစ္ဆာနံပါတ် အားလျော်စွာ ဆဝါရကိုသာ ရည်ရွယ်၍ ဖြေခြင်းဖြစ်သည်၊ ပုစ္ဆာပါ "ပဌာန်းကျမ်း၌" ဟူသော ဝိသေသနအရ ဆိုလျှင် ပဥ္စာဝါရနှင့်လည်း သက်ဆိုင်နေ၍ အဖြေတမျိုး ဖြစ်နိုင်သည်။

၄။ ပစ္စည်းတွန်း လေးမျိုး ထုးချားချက်

(၁) အနုလုံမှာ ပစ္စနီယာနုလောမကို စ၍တွန်းသည်။

(၂) ပစ္စနိက်မှာ အနုလောမပစ္စနိက်ကို စ၍တွန်းသည်။

(၃) အနုလောမပစ္စနိက်မှာ ပစ္စနိက်ကို စ၍တွန်းသည်။

(၄) ပစ္စနီယာနုလောမမှာ အနုလုံကို စ၍တွန်းသည်။
ဤသို့ ထူး၏။ (၂၃၈)

န ဟေတုပစ္စယာ န ဈာနေ အရ

ဒွေပဉ္စဝိညာဉ်(၁၀) နာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊ ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။

၅။ (က) စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ (၁၅၃)

(ခ) အကုသိုလ် ဒွါဒသ, ဟသိတုပ္ပါဒ်, မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာပထမဇော,အာဝဇ္ဇန်း ဒွေ, ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး။ (၁၅၄)

အာသေဝနပစ္စည်း၏ ပစ္စနိက တရားများကား— အကုသိုလ် ဒွါဒသ, ဟသိတုပ္ပါဒ်, မဟာကုသိုလ်, မဟာကြိယာ ပထမဇော, အာဝဇ္ဇန်း ဒွေ, ဝိပါက် ဆတ္တိံသ ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေနာမက္ခန္ဓာ (၄)ပါး၊ စိတ္တဇရုပ်, ပဋိသန္ဓေကမ္မဇရုပ်, ဗာဟိရရုပ်, အာဟာရဇရုပ်, ဥတုဇရုပ်, အသညသတ်ကမ္မဇရုပ်, ပဝတ္တိကမ္မဇရုပ်။ (၂၃၉)

၆။ (ထင်ရှားပြီ) (၁၀၉–၁၁၇)

၇။ **ခန္ဓာ၀ါရကား—**

ကေက လေး၀ါရ။

တိက လေး၀ါရ။

ဒုက ခြောက်၀ါရ အားဖြင့် (၁၄)၀ါရ ဖြစ်သည်။

(အနုဝါဒပါဠိ ထင်ရှားပြီ)

၈။ ပါဠိ-အရကောက် ထင်ရှားပြီ၊ (၃၉၁) ရှု။

အာရမ္မဏာဓိပတိ မဖြစ်ရပုံ မဟာကြိယာဉာဏဝိပ္ပယုတ် လေးခုသည် ဉာဏ်ကင်းသောကြောင့် လောကုတ္တရာတရားကို အာရုံ မပြုနိုင်သည် ဖြစ်၍ အာရမ္မဏာဓိပတိ မဖြစ်။ (၃၉၁)

၉။ **ဈာနသဘာဂ**

ဈာနမူ သဟဇာတသဘာဂ၊ အညမညသဘာဂ၊ နိဿယသဘာဂ၊ ဝိပါကသဘာဂ၊ ဣန္ဒြိယသဘာဂ၊မဂ္ဂသဘာဂ၊ သမ္ပယုတ္တသဘာဂ၊ဝိပ္ပယုတ္တ သဘာဂ၊ အတ္ထိသဘာဂ၊ အဝိဂတသဘာဂအားဖြင့် (၁၀)ပါး။

ဈာနယံ၌နာ (၁၃၃၆) ခုနှစ် အဖြေ၌ရှု။ (၅၁၀)

၁၀။ ထိုပစ္စယုဒ္ဓါရ၌ ကုသလပဒ,အကုသလပဒ,အဗျာကတပဒ,ကုသလာဗျာကတပဒ, အကုသလာဗျာကတပဒ အားဖြင့် (၅) ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလပဒကို ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူ၏၊ ထို-၌ တုံသော်လည်း ကုသလပဒ ါဝသာန၊ အကုသလပဒါဝသာန၊ အဗျာကတပဒါဝသာန၊ ကုသလာဗျာကတပဒါဝသာန၊ အကုသလာဗျာကတပဒါဝသာန အားဖြင့် (၅)ပါး အပြားရှိ၏၊ ထိုတွင် ကုသလပဒါဝသာနကို ရှေးဦးစွာဟောတော်မူ၏၊ ဟောဟန်ကား- ကုသလော ဓမ္မော ကုသလဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏ ပစ္စယေန ပစ္စယော-သဟဇာတပစ္စယေန ပစ္စယော- ဥပနိဿယပစ္စယေန ပစ္စယော ဟူသည်တည်း။ (၅၂၇)

၁၃၃၇ (၁၉၇၆) ခုနှစ်
ပါဠိ ပထမပြန်စာမေးပွဲ
ပထမကြီးတန်း - ပဉ္စမတန်း - အဖြေ

၁။ ဝီမံသာဓိပတိ ဝီမံသ သမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံ သမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ အဓိပတိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကရိုဏ်းအရ—တပြိုင်နက်တပ်ကောင်းသော အဓိပတိ- ဟေတု- သဟဇာတ- နိဿယ- ဣန္ဒြိယ- မဂ္ဂ- အတ္ထိ- အဝိဂတ- ဤ ရှစ်ပစ္စယသတ္တိတို့တွင် အဓိပတိပစ္စယသတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။ (၁၆)

၂။ (ကြောင်း) ပုရိမာ ပုရိမာ အဗျာကတာ ဓမ္မာဟူသော ကတ္တားပါဌ်ဖြင့် အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာကြိယာ ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုအား တပ်သော အရဟတ္တဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပစ္စည်းတရားကို ပြတော်မူ၏။

(ကျိုး) ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အဗျာကတာနံ ဓမ္မာနံဟူသောပါဌ်ဖြင့် အလေးအမြတ် ပြုတတ်သော မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် (၄) ခု၊ ဖိုလ်လေးခု ပစ္စယုပ္ပန် တရားကို ပြတော်မူ၏။

(သတ္တိ) ဥပနိဿယေန ဟူသော ကရိုဏ်းပါဌ်ဖြင့် ဥပနိဿယ- အာရမ္မဏ- အဓိပတိ-သုံးပစ္စယသတ္တိတို့တွင် ဥပနိဿယ သတ္တိဟု ဆိုအပ်သော သတ္တိဝိသေသဖြင့် ကျေးဇူးပြုဟန်ကို ပြတော်မူ၏။ (၃၆)

(မဟောသော ဣန္ဒြေ) ဣတ္ထိန္ဒြေ ပုရိသိန္ဒြေတို့သည် ကလလ အခါ စသည်တို့၌ ရှိကုန်သော်သည်း ဣတ္ထိလိင် ပုရိသလိင် စသည်တို့ မရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့ကို မဟောပါ။ (၄၉)

၃။ (ထင်ရှားပြီ) (၅၇)

၄။ ပဝတ္တိဟိက်ပါဌ်အရ—နောက်နောက်သော ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာအားတပ်သော အကုသိုလ်ဒွါဒသ-ကုသိုလ် ဧကဝီသ-အဆုံးဇော-ရဟန္တာတို့စုတိကြဉ်သော ရှေးရှေးသော ဝိပါက်ကြိယာ နာမက္ခန္ဓာ ပစ္စည်းတရားတို့၏ အနန္တရသတ္တိ ရ၏။ (၈၈)

ဟသိတုပ္ပါဒ်ဇော နောင် သော်မနဿတဒါရုံ(၅)ခုနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာရ တိဟိတ် ဘဝင်ကိုးခုတို့ ကျေးဇူးပြုသည် (၇၉)

၅။ **အနုပါဒပါဋ္ဌိ ထင်ရှားပြီ။**

အနက်—ဝတ္ထုံ-ဟဒယဝတ္ထုကို၊ ပဋိစ္စ-စွဲ၍၊ ပုရေဇာတပစ္စယာ ဝတ္ထုနာ-ပုရေဇာတ ပစ္စယတံ သာဓေန္တေန- ဟဒယဝတ္ထုဖြင့် ပုရေဇာတသတ္တိကို ပြီးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ခန္ဓာ-ပစ္စဝေက္ခဏာရကုသိုလ် နာမက္ခန္ဓာ တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ (၉၇)

၆။ န ဟေတုပစ္စယာ ဝိပါကေ အရ—အဟိတ်ဝိပါက် ပဝတ္တိ ပဋိသန္ဓေ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး, ဝိပါက်ပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ကမ္မဇရုပ်။ (၁၃၉)

ပဝတ္တိကတ္တားအရ

အဟိတ်ဝိပါက်ပန္နရသ၊ ဆန္ဒဝီရိယကြဉ်သော အညသမာန်း ကောဒသ အစိတ် အစိတ် နာမက္ခန္ဓာကို စွဲ၍ဖြစ်သော အဟိတ်ဝိပါက်ပန္နရသ၊ ဆန္ဒ ဝီရိယကြဉ်သော အညသမာန်း ကောဒသ အစိတ် အစိတ် နမက္ခန္ဓာ ထိုနာမက္ခန္ဓာပြုအပ်သော အဟိတ်စိတ္တဇရုပ် ပစ္စယုပ္ပန်တရားရ၏။ (၁၃၉)

၇။ **ကုသိုလ်က အကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ**

မိမိပြုပြီးသော ကုသိုလ်များကို သာယာနှစ်သက်ရာ၌၎င်း၊ ဝင်စားပြီး ကုသိုလ်စျာန်ကို သာယာနှစ်သက်ရာ၌၎င်း၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားပြီး ကုသိုလ် စျာန်ကို နှလုံးမသာယာသောအခါ၌၎င်း၊ ကုသိုလ်က အကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုပါသည်။

အကုသိုလ်က ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုပုံ

ပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်ရာ သိရာ၌၎င်း၊ အကုသိုလ်ကို ဝိပဿနာ ရှုရာ၌၎င်း သူတပါး၏ အကုသိုလ်စိတ်ကို စေတော ပရိယကုသိုလ် အဘိ ညာဏ်ဖြင့် သိရာ၌၎င်း၊ အကုသိုလ်ခန္ဓာက ကုသိုလ်အဘိညာဉ်အား ကျေးဇူး ပြုရာ၌၎င်း အကုသိုလ်က ကုသိုလ်အား ကျေးဇူးပြုပါသည်။

ခန္ဓာဝါရသချော ၁၉၇၅-အဖြေ၌ ရှု။

၈။ အရ (၄၂၈) ရှု၊ ပါဠိထင်ရှားပြီ။

၉။ (ဟေတုသဘာဂ, ယဋ္ဌနာတို့ကို ၁၃၃၄-ခု အဖြေ၌ရှုပါ။)

ဟေတုပစ္စယာ အဓိပတိယာ၏ အရ---

သမ္ပယုတ္တခန္ဓာ သာဓိပတိ စိတ္တဇရုပ်အား တပ်သော ဝိမံသာဓိပတိ ရ၏။ (၄၅၀)

၁၀။ ကတ္တားအရ

ဗလဝဖြစ်သော အရဟတ္တမဂ်ကြည့်သော ကုသိုလ်ဝီသ၊ စေတသိက် အဋ္ဌတ္တိံသ ရ၏။

သမ္ပဒါန်အရ

ကုသိုလ်ကေဝီသ စေတသိက် အဋ္ဌတ္တိံသ ပစ္စယုပ္ပန်တရား ရ၏။ (၄၁၃)

အနုဝါဒပါဠိ

သဟဇာတော ကုသလော ဧကော ခန္ဓော စ ဝတ္ထု စ တိဏ္ဏန္နံ ခန္ဓာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော ။ပ။ ဒွေ ခန္ဓာ စ ဝတ္ထု စ ဒွိန္နံ ခန္ဓာနံ အတ္ထိပစ္စယေန ပစ္စယော။

ကုသလာ ဗျာကတာ ကုသလဿ ၌ သဟဇာတ ပုရေဇာတ မိဿက တပစ္စည်းကို ထုတ်အပ်၏၊ ထိုသဟဇာတပုရေဇာတ မိဿက ဖြင့် နိဿယ,အတ္ထိ, အဝိဂတ ဤသုံးပစ္စည်းကို ပြအပ်၏။ (၅၃)

ပထမကြီးတန်း-ပုစ္ဆာ-အဖြေစုံ ပြီး၏။

[illegible]

ပါရဂူ [illegible]

[illegible] - သတ် - အခြေခံ

စီစဉ်ပြီး

[illegible]

သုဓမ္မဝတီစာပုံနှိပ်တိုက်
[illegible] ရန်ကုန်မြို့။